

MEER DAN OVERWINNAARS

Geestelijk en praktische uitleg over Hebreeën 11

Ds. G. H. KERSTEN

1882-1948

DRUKKERIJ EN UITGEVERIJ "DE BANIER" – UTRECHT 1952

Enkele taalcorrecties doorgevoerd

**Stichting de Gihonbron
Middelburg
2022**

Voorwoord

Met blijdschap voldoe ik aan het verzoek van de Uitgeefster om een woord ten geleide te geven aan deze uitgave van Ds G. H. Kersten.

Zelf las ik het werk met toenemende waardering; de verhandeling der geloofshelden uit Hebreëen 11 is kostelijk; de geestelijke leringen zijn klaar en eenvoudig; zij zijn alle daarop gericht, dat de levendgemaakten niet rusten voor en aleer zij hun roeping en verkiezing hebben vastgemaakt in de kennis van Christus; de vermaningen zijn ernstig, ook aan het opkomende gedacht, om zich te oefenen in de leer der godzaligheid; de wijze waarop de historiën der geloofshelden zijn behandeld, is zo aantrekkelijk en begrijpelijk, dat jong en oud het werk met graagte zullen ter hand nemen. De stijl is sober en strak, zo wij dat van de schrijver gewoon zijn. Van hem gold het bekende woord: *Eenvoud is het kenmerk van het ware.*

Geve bovenal Hij, van Wie alle goede gave en volmaakte gift afdaalt, Zijn zegen, opdat deze uitgave vrucht drage tot verheerlijking Gods, tot bekering van onbekeerden, en tot onderwijzing van het Sion Gods.

J. W. Kersten

Genemuiden, November 1952

INHOUD

Voorwoord

Het zaligmakend geloof
 De levende hoop
 Het geloof een vaste grond
 Het geloof bewijs van het ongeziene, enz.
 Het geloofsoffer
 Henoeh
 Gode behagen, door het geloof
 Noach
 Abraham
 Abraham naar Kanaän
 Abraham in Kanaän
 Abraham verwacht de Hemelstad
 Sarah's geloof
 Van énen
 In het geloof gestorven
 Een ander vaderland
 Hun God genaamd
 Abrahams offer
 Izaks geloof
 Jacobs geloofszegen
 Jozefs bevel
 Mozes' ouders
 Mozes' weigering
 Mozes' keuze
 Mozes' vlucht
 Mozes' Pascha
 Geloof en ongeloof
 Jericho's muren
 Rachab
 Gideon
 Barak Simson Jeftha
 David
 Samuël en de profeten
 Gerechtigheid geoefend
 Uit zwakheid krachten gekregen
 Het geloof in het lijden
 De wereld niet waardig
 Zonder ons niet volmaakt

Het zaligmakend geloof

Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt. Hebreeën 11: 1

Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben.... laat ons afleggen alle last, en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is. Hebreeën 12: 1

In Hebreeën 11 handelt Paulus van het waar, zaligmakend geloof, en geeft de Apostel een rij van geloofsgetuigen, die in dit geloof meer dan overwinnaars geworden zijn. Niemand kan bij ernstige lezing van dit hoofdstuk hieraan twijfelen. En toch kwamen sommigen tot de gedachte, dat dit kostelijk hoofdstuk uit de Hebreeënbrief slechts sprak van tijd- en wondergeloof. Hoe zulk een gedachte mogelijk is, blijft een raadsel. Lees slechts die aanhef; die beschrijving, die op niets anders past, dan op het zaligmakend geloof: "Het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt." Bovendien, dit blijkt uit het ganse betoog van de Apostel in deze Brief. Paulus wekt de Hebreeën op tot standvastigheid in het geloof.

Zo menige aanval hadden zij te doorstaan; gedurig verkeerden zij in groot gevaar. De aan het Evangelie vijandige wettische leraars, met die zo de vrijheid des Nieuwen Verbonds bekampende trek in hen naar de oude Mozaïsche bedeling, dreigden af te trekken van het zoeken der verlossing in Christus alleen. Daarom heeft de Apostel telkens van de heerlijkheid van Christus gehandeld boven Mozes; en boven de Priester van het Oude Testament. Niets mocht de Hebreeën verhinderen van hun zaligheid alleen in Christus te zoeken. Ook niet de vervolgingen, die dreigden. Is de kerk niet door het geloof meer dan overwinnaar geweest? Dat geloof dat de wereld overwint, omdat het een vaste grond is der dingen die men hoopt; een vaste, onbedrieglijke grond, omdat het verenigt met en leeft uit Christus, de Levensbron.

Het kan zijn nut hebben van het zaligmakend geloof hier iets te schrijven, te meer omdat van het geloof zulke vreemde zielsschadelijke bevattingen blijken te bestaan in strijd met het door onze Vaders naar Gods Woord beledene.

Het geloof dan wordt bij de wedergeboorte door de Heilige Geest in de uitverkorenen gewrocht. Is het nodig te zeggen wat wij door de wedergeboorte te verstaan hebben? Dat n.l. deze nieuwe geboorte niet eerst dan plaats heeft in de rechtvaardigmaking in de consciëntie, waar de ziel het verzekerd bewustzijn verkrijgt, met God in Christus te zijn verzoend!

Dit stellen sommigen in onze dagen, in strijd met de belijdenis. Immers in hun strijd met de Remonstranten beled de aloude Nederlandse Kerk met grote stelligheid:

"God dringt in tot de binnenste delen des mensen met de krachtadige werking van Zijn wederbarende Geest; Hij opent het hart, dat gesloten is; Hij vermurwt dat hard is; besnijdt dat onbesneden is; in de wil stort Hij nieuwe hoedanigheden en maakt dat die wil, die dood was, levend wordt; die niet wilde nu metterdaad wil; die weerspanning was, gehoorzaam wordt. Hij beweegt en sterkt die wil alzo, dat hij als een goede boom vruchten van goede werken kan voortbrengen. En dit is die wedergeboorte, die vernieuwing; nieuwe schepping; opwekking uit de doden; en levendmaking, waarvan in de Schrift zo heerlijk gesproken wordt; dewelke God

zonder ons in ons werkt. En deze wordt in ons niet teweeggebracht door middel van de uiterlijke predatie alleen, noch door aanrading of dergelijke wijze van werking, dat wanneer nu God Zijn werk, volbracht heeft, het alsdan nog in de macht des mensen zou staan wedergeboren of niet wedergeboren, bekeerd of niet bekeerd te worden. Maar het is een gans bovennatuurlijke; een zeer krachtige en tegelijk zeer zoete, wonderlijke, verborgene, onuitsprekelijke werking, dewelke naar het getuigenis van de Schrift in haar kracht niet minder of geringer is dan de schepping of opwekking van de doden."

Laat toch aan deze leer van de Waarheid onze ziel kleven, opdat wij niet met allerlei wind der leer worden ongevoerd.

In die levendmaking van de dode zondaar nu, in die wedergeboorte, plant God het waar zaligmakend geloof in de ziel.

En ziedaar het tweede, waarop met nadruk dienst gewezen, dit geloof verenigt de ziel met Christus, en maakt haar Zijn weldaden deelachtig. Van het wezen des geloofs spreekt dan ook de catechismus in Zondag 7,

"dat het oprechte geloof niet alleen een zeker weten is, maar ook een hartelijk vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelium in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken zij, uit louter genade, alleen om de verdiensten Christi wille."

Dienovereenkomstig zegt het Formulier om het Heilig Avondmaal te houden, dat hierin wij ons zelf te beproeven hebben, niet alleen of wij ons vanwege onze zonden mishagen, maar ook of wij deze gewisse belofte Gods geloven, dat ons alleen om het lijden en sterven van Jezus Christus wil al onze zonden vergeven zijn, en de volkomen gerechtigheid Christi ons als ons eigen toegerekend en geschonken zijn, ja zo volkomen alsof wij zelf in eigen persoon voor al onze zonden betaald en alle gerechtigheid volbracht hadden."

Wat dan? Is het Avondmaal alleen voor bevestigde Christenen? Immers nee! In hetzelfde formulier komt dat wel duidelijk uit; dat te stellen zou strijden tegen het karakter van het Nachmaal des Heeren, dat dient tot sterking van het geloof; van het zwakke geloof. En in de Catechismus en in het Avondmaals-formulier, om niet meer te noemen, wordt gesproken van het *wezen des geloofs*, niet van een bepaalde geloofs-stand. Maar dan behoort tot het wezen van het geloof het toeëigenen van Christus en Zijn weldaden; d.w.z. wie ganselijk mist dat vertrouwen dat al zijn zonden om Christus wil vergeven zijn, die mist het geloof; die is dood en on-wedergeboren.

Voor velen echter hangt over dit stuk grote donkerheid. Ach, hoeveel die niet ontkennen kunnen, dat het leven in de wereld hun de dood geworden is; die Gods recht hebben leren billijken, al zou Hij hen eeuwig verdoemen; die met Ruth de keuze hebben mogen doen: "Uw volk is mijn volk, en Uw God mijn God"; ja meer; voor wie de weg van de verlossing ontsloten is, verkeren in grote bekommering menigmaal, of wel in waarheid zij deel aan Christus hebben. Hoeveel zijn zij er van af, te vertrouwen dat hun zonden hun om Christus wil vergeven zijn. Hun schuld staat open; Gods recht eist, en er is geen ontkomen of dat recht moet voldaan. O, viel toch eens de vrijspraak nog! Zij vrezen bij de dood nog alles te zullen missen; en omdat er maar twee wegen zijn, in of buiten Christus, moeten zij menigmaal besluiten buiten Hem te zijn, en voor eigen rekening nog te staan. En toch nee, vreemdelingen van het geloof zijn zij niet.

Reeds in hun overtuiging kon het hun zijn of de zware last van hun zonden van hen wegviel, als zij onder Gods recht moesten buigen; of als de nodiging van Gods Woord tot hen kwam: "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren"; of als Christus in Zijn volle algenoegzaamheid en heerlijkheid Zich aan hen openbaarde. Ja dan geloofden zij; dan moesten zij geloven, dat God met hen begonnen was, en dat er verzoening was in Christus bloed; dan riepen zij soms uit: "Heere ik zal nooit meer twijfelen."

Maar het is dikwijls van zo korte duur; en dan loopt het weer over die ene zaak, of waarlijk hun zonden om Christus wil vergeven zijn. Dat kunnen noch durven zij zeggen. Maar wanneer die zo even gemelde oefeningen van het geloof dan in hen zijn, wat anders is het dan, dan de omhelzingen van Christus, die de vrede en de blijdschap in hun ziel afwerpen, al hebben zij zelf daarover niet dát volle licht, dat de bevestiging des Heiligen Geestes wrocht in het meer geoefende volk.

De oplossing ligt hier. Wij hebben te onderscheiden tussen de hebbelijkheid en de oefening van het geloof, gelijk de Godzalige, te weinig gelezen, Comrie duidelijk leert: "Wij noemen het geloof een ingestorte hebbelijkheid, of vermogen, om het dus van alle andere te onderscheiden en om deszelfs ware oorsprong en natuur aan te wijzen."

Niet alsof het geloof onder de natuurlijke of door oefening verkregen hebbelijkheden geteld worden moet, want "het is een ingestort vermogen; het is Gods gave, zegt de Apostel (Eféze 2: 8), waardoor wij zalig worden."

Te onderscheiden zij dus het geloof en het geloven. Gelijk ook onze geloofsbelijdenis leert. En nu doet aan het *wezen des geloofs* niet af, dat wij dikwijls de oefening van het geloof missen; niet geloven kunnen; in vele twijfelingen verkeren. De wedergeborene, die door het ingeplante geloof, Christus ingelijfd werd, heeft in de vruchten het bewijs dat het wezen des geloofs is een kennen en vertrouwen. Het is de vaste grond, waarop zij voor een afval uit de genadestaat bewaard worden, omdat Gods raad onveranderlijk en Christus verdienste en voorbede volkomen zijn; maar ook is deze grond in ieder gelovige, n.l. hun zijn in Christus door dit ingewrochte geloof, niet als een voorbijgaande daad, maar als een hebbelijkheid, waaruit de daden voortkomen. Geschiedde de inlijving door een daad, dan zou dezelve blijven, zolang als die daad duurde; maar zodra die ophield, zou de inlijving ook ophouden. (A. Comrie, Catechismus. Blz. 438.)

Maar zo is het niet. En daarom hebben onze Vadersen zo sterk van het geloof gesproken in betrekking met de vereniging met Christus; en is het geloof dus een vaste grond der dingen, die men hoopt.

Hiermee nu wordt veel afgesneden, dat men voor geloof houdt, maar dat het wezen des geloofs mist. Het is wel zeer droevig, dat velen zichzelf en anderen opbouwen op indrukken in de consciëntie; gevoeligheden in het gemoed; gezichten en Psalmversjes, zonder dat ooit enige ware kennis van en betrouwen op Christus gekend werd. Men zie toch toe; opdat niet het schijngeloof ons bij de dood zonder Borg voor onze schuld en zonden doe staan; en ons eeuwig alles te kort schiet.

Ook volgt uit deze leer, dat een iegelijk te staan hebbe naar de ruste des geloofs in Christus. Die hebbelijkheid des geloofs kome tot dadelijkheid. O, dat het meer onder Gods volk ware een lopen in de loopbaan om Christus te gewinnen; dat wij de grond meer verloren uit al wat buiten de enige Zaligmaker is. Welk een klaarheid zou toch in onze ziel komen, dat het geloof Christus inlijft en al Zijn weldaden aanneemt.

Anderzijds wat troost ligt in deze leer des geloofs voor al Gods volk, omdat de met Christus verenigde toch nimmer omkomen kan, omdat de Heere Zijn werk in het leven houden zal.

Ga dan het licht in onze harten op, opdat wij in de gemeenschap met Christus beamen mogen het woord van Paulus: "Het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt."

De levende hoop

Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt. Hebr. 11: 1

Nu wij een korte beschouwing geven van de levende hoop, zij allereerst gewezen op het onderscheid tussen geloof en hoop. Boven beide stelt Paulus de liefde, die blijft; Maar van die liefde onderscheidt de Apostel dan toch beide: het geloof en de hoop; gelijk ook in onze tekst geloof en hoop als twee weldaden worden voorgesteld. Dat onderscheid nu ligt hierin, dat het geloof de van God beloofde goederen tot zich trekt, aanneemt en toe-eigent, terwijl de hoop zich uitstrekt naar het ver gelegen goed en dat van verre verwacht. Het geloof is als een verrekijker, die de verst gelegen heilsgoederen tot de ziel trekt; de hoop doet het hart uitgaan tot de weldaden van het Verbond, die verre af zijn, dezelve begerend en verwachgend, naar Gods belofte-nissen. Geloof en hoop verschillen ten opzichte van het tegenwoordige en het toekomstige. Het geloof schenkt Gods volk een eigendomsrecht aan Christus en aan al de goederen des heils; beide voor tijd en eeuwigheid. Het geloof doet de ziel rusten op hetgeen God gedaan heeft, terwijl de hoop zich uitstrekt tot wat de Heere nog doen zal, naar Zijn toezegging. Zo menigmaal het geloof de beloften Gods omhelst, doet het rusten in de vervulling, die Christus bracht. In die geloofsoefening heeft de kerk dan ook gedurig gezongen:

*Gij zijt mijn God,
U zal ik loven
Verhogen Uwe Majesteit*

De hoop echter overreedt de ziel, dat God wat Hij beloofde doen zal, op Zijn tijd, hoe onmogelijk het ook schijnt, dewijl Hij geen mensenkind is dat liegen kan. Het geloof doet rusten; de hoop strekt zich in levend verlangen uit, naar vervulling van het beloofde goed. Zo is ook de hoop een onfeilbaar verwachten; een sterk uitgaan naar dat goed, dat de Heere heeft toegezegd, sterker dan wachters naar de morgen.

Deze levende hoop nu vindt haar grond in het geloof. Paulus leert ons in de tekst, die wij thans overdenken, dat het geloof een vaste grond is der dingen die men hoopt. Zo het waarachtig geloof ontbreekt, is onze hoop een hoop der spinnekoppen, die vergaan zal Velen schijnen zich nochtans in zulk een bedrieglijke hoop te troosten. Zij hopen dat het wel met hen schikken zal. Van hun bekering maken zij geen ernst; er is nog tijd genoeg; op. hun jonge Maar zo zeer vergankelijke kracht is hun hoop gebouwd. Velen hopen het goede en houden dit vast, soms tot hun sterfbed toe, op grond van hun doop en belijdenis. De lichtvaardigheid die telkens weer aan het licht treedt bij velen, wanneer zij hopen op de hemel en Jezus roemen met de mond, is allerverschrikkelijkst. Onder een Christelijke vlag wordt al wat wereld is gediend en goedgepraat.

Van de bevinding van de heiligen is men met zijn "gezond" geloof afkeriger dan van de genoegens dezer wereld. Maar toch: men hoopt op de hemel en meent straks in te gaan in heerlijkheid. Anderen weer hebben tien, twintig, veertig jaren geleden eens diepe indrukken in de consciëntie gehad; in vreze voor de dood maakten zij toen bange nachten door. Het is overgegaan. Tot ware verlossing kwam het nooit. Maar men hoopt; en klemmt zich vast aan

een strohalm, die straks afbreekt. "Is er dan geen hoop, zolang een mens leeft?" vraagt een ander weder. Gewis ja, omdat een mens zolang hij leeft verkeert in de mogelijkheid van zalig worden. Maar dat zegt toch niet, dat de mens zo als hij voortleeft, enige hoop hebben kan op de zaligheid. Dan zal hij moeten wedergeboren worden. En waar gemist wordt die oprechte droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid, daar blijft geen hoop over; daar is geen ander uitzicht dan het eeuwig verderf. Hoe schrikkelijk zal het ontwaken zijn der zulken, als hun hoop zal vergaan, dewijl zij alle hechte grond van het ware geloof misten.

De levende hoop is op het geloof gebouwd. God plantte het geloof in de ziel Zijns volks in en verwekte de hoop, dat de Heere tel vervullen die beloften, die Hij in Zijn Woord heeft toegezegd. Deze hoop, die op het geloof rust, is onbedrieglijk, en zal het gehoopte goed doen verwerven.

Die levende hoop nu is een van God "ingestorte hebbelijkheid", waardoor wij met lijdzaamheid en arbeidzaamheid van God zeker verwachten de toekomende beloofde goederen. (W. a. Brakel. Red. Godsdienst) Niet door eigen oefening kan de natuurlijke mens die ware hoop verkrijgen; zij wordt van God in de ziel ingestort door middel van het Woord, dat het zaad van de wedergeboorte is. Door die hoop verwacht Gods volk het heil in Christus Jezus. Daarom is zo menigmaal sprake van het verwachten, van het goed, dat men nog niet bezit. "Want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen? Maar indien wij hopen, hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid."

De Heere opende de blinde ogen en schonk een zalige kennis van Hem en van Zijn dienst en van het heil Zijner gunstgenoten. Door die bekendmaking is hun hart in liefde ontvlamd, zodat zij boven al wat in de wereld is, dat goed van Gods kinderen hebben leren zoeken. Dat deed hen uitroepen: "O, hoe groot is het goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen." Op Gods beloften is hun hoop toen gevallen. Op Zijn Woord mogen zij hopen, dat Hij opende en aan de ziel toepaste. De Heere Zelf sprak tot hen Zijn Woord en, hoe bestreden die belofte ook mag worden, de hoop doet uitzien naar het toegezegde heil, ja, zo sterk, dat alle twijfel vluchten moet. De hoop toch sluit de twijfel buiten. Toch is in de hopende menigmaal droeve twijfel. Gods weg ter vervulling van het toegezegde heil gaat ook steeds zo door het onmogelijke heen! Alles eindigt zo in de dood. Wij hoopten, zo spraken de twijfelmoedige Emmaüsgangers, dat Deze Israël verlossen zou. Maar die hoop scheen wel ijdel; want Christus was de dood ingegaan en dat was hun zo'n raadsel gebleven. Evenwel, zo moest het gaan. Het tarwegraan moest in de aarde vallen en sterven om vruchten te dragen. Moest niet de Christus deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid in gaan? Moet ons, opdat God alleen de eer hebben zal, al het onze niet ontvallen? Maar dan kan die hoop zo geschokt worden in ons. Maar dan roept de Heere het ook toe: "Zo Hij vertoeft verbeidt Hem, want Hij die komt, zal zekerlijk komen en niet achterblijven." En dan is het in de verheffing van die hoop, dat met Micha onze ziel zegt: "Ik zal uitzien naar de Heere; ik zal wachten op de God mijns heils; mijn God zal mij horen."

Die hoop nu strekt zich uit tot de allergrootste voorwerpen. Om slechts iets te noemen, deze hopenden verwachten de Heere Zelf. Door Goddelijke ontdekking hebben zij hun Godsgemis leren kennen. Met niets kan hun ziel verzadigd worden dan met God alleen; hun hart kan dorsten naar de levende God, gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen. Hij verklaarde Zich aan hen als de God der Zaligheid, en trok hun hart, ja deed de hoop levend worden op Zijn genade. O, toen riepen zij uit met David: "U verwacht ik de ganse dag." Zij verwachten Christus als hun Borg en Zaligmaker, opdat zij in Hem zouden gevonden

worden. Zij hopen op Gods belofte, ter verlossing in al hun in-maar ook uitwendige noden. Hun tegenspoeden zijn vele. Soms zijn zij gekomen in diepten van wateren, en de vloed overstroomt hen. Met de kerk van de oude dag klagen zij dan wel: "Mijn weg is voor de Heere verborgen; en mijn recht gaat van mijn God voorbij." Dan valt hun hoop op de Heere, dat Hij hun twistzaak twisten, en hun recht zal uitvoeren. Hun beangste ziel hoopt op de Goddelijke ondersteuning. Een woord van Zijn mond is genoeg om hen sterk te doen betrouwen op Hem. En tegen alle zonde, die in hen woont, zoeken zij de heiliging door Christus' bloed en Geest en hopen op de verlossing uit alle droeve ongerechtigheden. Ja, de levende hoop strekt zich uit tot de volmaaktheid, tot de stad, die fondamenten heeft, welks kunstenaar en bouwmeester God is. O, die levende hoop kan hen sterken in de strijd en in de tegenheén. Het zal niet altijd duren! "Wat buigt gij u neder o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven. Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God."

Deze dingen hoopt het volk van God; in één woord alles wat voor tijd en eeuwigheid nodig is, omdat God Zijn volk alle verlossing heeft toegezegd in Zijn Woord. En die hoop doet met lijdzaamheid verwachten, omdat de Heere komt op Zijn tijd.

Toch doet die hoop niet lijdelijk neerzitten; integendeel, zij werkt oen jagen naar het verkrijgen van het gehoopte goed. "Ik jaag er naar of ik het ook grijpen mocht waartoe ik van Jezus Christus ook gegrepen ben," zegt Paulus. Was dat gelovig werkzaam zijn meer onder Gods volk, de hoop zou sterker zijn, en de twijfel meer en meer vlieden. Daartoe is wel allereerst van node de zonde te haten en te vlieden. Het verlangen naar God en naar de wereld kan toch niet samengaan. Hoe zullen wij dan de Heere verwachten en een levende hoop op Hem stellen, als Hij niet de hoogste plaats in onze harten inneemt?

In die hoop zal er zijn een sterk pleiten op het toegezegde heil. Het uitstel er van bezwaart menigmaal. Hoe menigmaal roept de dichter in Psalm 13: "Hoe lang, hoe lang Heere, zult Gij Uw aangezicht voor mij verbergen? Hoe lang zal ik raadslagen voornemen? Hoe lang zal mijn vijand over mij verhoogd zijn?"

Wat droeve zaak als Gods volk zo weinig innige kommer draagt, over het uitstellen van het toegezegde heil. De hoop des geloofs doet de Heere aankleven, en onderzoeken naar de redenen waarom de Heere vertoeft te komen. En toch anderzijds, de ware hoop kan het niet opgeven. Op hoop tegen hoop geloven zij. Al doodde Hij mij, zo zal ik nog op Hem hopen, zegt Job.

Deze hoop is alleen in Gods kinderen. Een onbekeerde heeft geen grond om te hopen. Maar God heeft naar Zijn grote barmhartigheid ons wedergeboren (zegt Petrus) tot een levende hoop.

O, grijpe het u eens aan, die nog het ware geloof mist. Werpt uw ijdele hoop weg, die geen grondslag heeft. Niets dan het verderf; niets anders dan de eeuwige dood hebt gij te wachten. Ziet zo God als uw Rechter aan. Valt voor hem in. Hij mocht u leiden tot Christus, in Wie alleen behoud voor uw ziel te vinden is. Jaagt naar de vrijstad, opdat niet straks bij de dood uw hoop u ontvalt en gij in wanhoop de eeuwigheid zult moeten aandoen. Ik heb gestaan aan sterfbedden van mensen, die jaren lang "een hoopje" hadden en zich daarmee vleiden, maar die aan de schrikkelijkste wanhoop werden prijsgegeven toen het sterven werd. Hun naar gegil en angstgeroep tot hun betrekkingen klinkt mij menigmaal nog in het oor. Zouden wij elkaar niet vermanen de eeuwige grond der zaligheid in Christus te zoeken, opdat onze hoop niet gebouwd zij op iets anders dan op Hem? Want voorwaar de hoop van de huichelaars zal vergaan. "Als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn verwachting; zelfs is de allersterkste hoop vergaan."

Maar de hoop van de rechtvaardigen zal God geven. Die hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in de harten is uitgestort. Moge meer en meer het geloof Christus en Zijn weldaden eigenen, de hoop zou sterker zijn tegen alle twijfel, die zo menigmaal zich van ons meester zoekt te maken. Maar zou dan de Heere Zijn Woord niet vervullen? Zou ons hart op dat Woord niet hopen, volk! Bekore dat heil van Gods lieve gunst en zalige gemeenschap ons boven al wat wereld is; gewis wij zouden het hoofd meer opheffen en ons uitstrekken tot een goed dat de wereld niet kent.

Die hoop is een sterke vertroosting in alle kruis en wederwaardigheên, en doet het kruis gemoedigd dragen. Want ik houd het daarvoor dat het lijden van deze tegenwoordige tijd niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden. Het is toch een lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, waaraan wij in dit leven zijn onderworpen. Verblijde die hoop meer ons hart. "Verblijdt u in de hoop," zegt Paulus; in de levende hoop op het goed dat God heeft weggelegd voor degenen, die Hem vrezen. Hopende hield Christus het hoofd boven in de doods-Jordaan. Door alle strijd, zelfs de strijd des doods zal de hoop sterken, in de gemeenschap met Hem Die eeuwig overwon.

De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes.

Het geloof een vaste grond

Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet. Hebr. 11: 1

In een tweetal artikelen poogden wij het onderscheid tussen het geloof en de hoop een weinig in het licht te stellen. Die beide beschouwingen deden wij voorafgaan aan de meer eigenlijke bespreking van het eerste vers van Hebr. 11, waartoe wij ons thans zetten.

Om de strekking van het betoog van de Apostel in dit hoofdstuk te beter te kennen, is wel nodig het verband, waarin de woorden voorkomen, na te speuren. Trouwens steeds blijft het eis voor het recht verstaan van de Schriften, de woorden te zien op de plaats, waar de Heere ze stelde, en niet te nemen losgerukt uit het verband, waardoor dikwijls een zo verkeerde toepassing van het Woord des Heeren gemaakt wordt.

De Apostel dan schrijft aan de gelovigen uit de Joden, die zo gaarne met de naam Hebreëen genoemd werden, omdat deze naam terugwees naar hun verkiezing en roeping in Abraham, toen deze over de Eufraat trok. Deze Hebreëen nu werden door zeer ernstige gevaren bedreigd. Enerzijds toch trok de oude bedeling hen aan, en anderzijds benauwde hen de bangste vervolging. In al de gemeenten bond het Joodse element de strijd aan tegen de vrijheid van het Evangelie. De vraag in hoeverre de Mozaïsche wetten nog kracht behielden en de Oud-Testamentische bevoorrechtiging van Israël nog gelden zou, bracht zeer grote moeilijkheden. En nu had wel het Apostel-convent te Jeruzalem dit vraagstuk principieel opgelost, maar velen konden zich in die oplossing niet vinden. Krampachtig klemde men zich vast aan het heiligdom te Jeruzalem, en aan geheel de Mozaïsche wetgeving. De Heidenen wilde men zelfs onder de voogdij van het Jodendom brengen, hoeveel te meer in eigen kring vasthouden aan de hoop, dat Israël, als het volk Gods, heerlijkheid verwerven zou, en komen tot algemene bekering. Van die algemene bekering echter kwam niets. Veeleer werkte Israël zijn verderf uit. Vijandiger steeds werd de houding dergenen, die voor Christus de knie niet wilden buigen.

Van een verheffen van Davids troon kwam in letterlijke zin genomen niets. Deze feiten vernietigden de valse hoop van vele Hebreëen; zij verslaptten in leer en leven; voor hen scheen de bediening van het Nieuwe Testament bedrog. Zij liepen gevaar terug te keren tot de arme eerste beginselen.

Hierbij kwam anderzijds de verdrukking waaraan deze Hebreëen blootgesteld werden, vanwege de vijandschap hun toegedragen door hun eigen oversten. De Apostel kent hun gevaren. Wat zal van hen geworden als straks Jeruzalem vallen zal door de hand van de heidenen? Eén ding is hun van node: Zij moeten de oude bedeling los laten; geheel er van afzien; hun verkeerde, vleselijke, zondige verwachtingen prijsgeven, om alleen in Christus, de Middelaar van het Nieuwe Testament, hun heil te vinden. Hij is meer dan de engelen; verheven boven Mozes; groter dan Jozua; en overtreft Aäron, zo leert Paulus. (Hoewel de schrijver van de brief niet wordt genoemd, hebben velen onzer vaderen Paulus)

Geheel de bediening van het Nieuwe Verbond overtreft die van het Oude verre Indië in der waarheid deze leer mocht worden verstaan, de Hebreëen zouden afzien van Mozes' schaduwachtige bedeling en tevens gesterkt worden om de zware tegenstand te dragen in der Joden bittere vijandschap. Daartoe echter was hun nodig door het geloof uit Christus het leven te trekken. En van dat geloof geeft de Apostel in het elfde hoofdstuk nu een beschrijving. Met vele voorbeelden toont hij aan, dat door het geloof velen, van het begin van de wereld aan, de allergrootste tegenstand en strijd hadden overwonnen. Zouden de Hebreëen dan achterblijven? Dat verhoede God. Met al wat in hem is, tracht de Apostel hen af te trekken van de gevaarlijke weg, die als voor hen lag, en hij besluit zijn betoog straks met het zo bemoedigend als ernstig woord:

Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rond om ons hebben liggende, laat ons afleggen alle last en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is; enz.

In ons teksthofdstuk stelt de Apostel dus het geloof voor in zijn volhardende kracht. Het is niet zozeer het geloof, dat de ziel rechtvaardigt in Christus, waarom het hier gaat (hoewel de rechtvaardiging verkregen wordt door hetzelfde geloof) maar de schrijver van deze Brief zoekt uit de dwaling te behouden en in de strijd te harden door met vele voorbeelden te leren de kracht van het waar geloof ter eeuwige overwinning. Omtrent vier duizend jaren lang stond voor die dagen dat alles overwinnend geloof in vele voorbeelden de kerk voor ogen. Wat veranderingen ook kwamen, ook in de bedeling van de kerk van God gegeven, het geloof bleef hetzelfde en door dat enig geloof hebben de godvruchtige Vaderen de beloften omhelsd en de eeuwige zaligheid verkregen. Zouden de Hebreëen dan dit geloof verzaken voor de wet; het prijsgeven om de verdrukking aan de weg van de gelovigen verbonden? Is dan het geloof niet een vaste grond van de dingen, die men hoopt en een bewijs van de zaken die men niet ziet?

Twee zaken vooral mogen ons uit het betoog van de Apostel voor ogen staan.

Ten eerste, dat het noodzakelijk is van de wet als levensgrond te worden afgebracht om in Christus te leven. Het is ons eigen uit de wet het leven te zoeken. Het woord van de wet: "Doe dat en gij zult leven" heeft voor onze natuur zulk een bekoring, dat wij Christus er om verzaken. De oorzaak daarvan ligt hierin, dat wij onze geestelijke doodstaat niet kennen; ook niet al belijden wij die naar de Schriften, tenzij God de Heilige Geest ons daaraan innerlijk ontdekt. En zelfs het door de Heere overtuigde volk behoeft die krachtdadige ontdekking bij de voortgang om in waarheid door het geloof alleen tot Christus te vluchten en op Hem te bouwen. Is niet één van de oorzaken dat Christus zo

weinig heerlijkheid in Zijn volk heeft, hierin te zoeken, dat in der waarheid zo weinig loslaten van de wet is? Velen hebben het leven hunner hand gevonden en er is geen roepen: "Het is buiten hoop". Hoe zou dan Christus' heerlijkheid in de ziel doorblinken? Ja te vrezen is voor velen, dat zij te eniger tijd zullen terugzinken op de droesem hunner eigen gerechtigheden in stee van door te breken tot Hem, Die alleen door het geloof de toegang geeft tot de Vader. O, dat des Apostels volheerlijke beschrijving van het geloof ons trekke, om als een alles verliezend, gans verloren zondaar geen andere grond te behouden dan Jezus Christus en Die gekruist. Dat de Noordenwind ontwake en door de hof van de kerk waaiet, opdat meer en meer wij onze roeping en verkiezing vastmaken mogen.

En ten tweede ligt in het betoog ons hier gegeven de vertroosting voor Gods volk in alle verdrukking en tegenheden. Het zal niet altijd duren; eens zal de overwinning aan dat volk gegeven worden; de eeuwige overwinning over druk en tegenheden, en vijandschap, en dood, en hel. *Godvruchte schaar, houdt moed.* Wij hebben een wolk van getuigen rondom ons liggende. Het geloof kan niet falen. *Want het is een vaste grond van de dingen die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet.*

De dingen die men hoopt, zijn de door God beloofde goederen beide voor dit en voor het toekomstige leven, tot zaligheid van de Zijnen. Zij liggen in de toekomst en worden door de levende hoop met vast vertrouwen van Gods volk verwacht. Zij worden niet dadelijk nog genoten; Maar het gemis van de volle vervulling wordt vergoed door het geloof. Want juist door het geloof bestaan zij in de gelovige; worden door hem gekend; en genoten, alsof zij aanwezig waren. Daarom is het geloof én de vaste grond der dingen die men hoopt, en het bewijs der zaken, die men niet ziet; in het geloof bestaat voor de gelovige het ongeziene. God openbaarde die dingen in Zijn Woord en belofte; en in de toe-eigening van de belofte ligt niet alleen de toezegging van het beloofde goed, maar ook een openbaring en kennen daarvan. God maakt in de belofte Zijn volk het beloofde goed deelachtig, en het geloof omhelst en rust in de Belover, Die niet liegen kan; ja zó vast en zeker, dat de twijfel wordt uitgesloten en de gelovige door het geloof een vaste grond zijner hoop heeft en een bewijs van de ongeziene zaken.

Het geloof doet dan ook in die gehoopte en ongeziene goederen leven. Dit is de eigenschap van het geloof, dat het, in tegenstelling met alle dorre verstandsbeschouwing, de ziel een dadelijk genot geeft van het beloofde goed; gelijk Abraham door het geloof de dag van Christus zag en zich er in verheugde. Deze geestelijke blijdschap is de zielenspijs van Gods kinderen, die hen vastelijk van de waarheid overreedt, hoe fel de bestrijding ook wezen moge. Hopend op deze vaste grond des geloofs, zei David: "Ik zal niet wankelen in eeuwigheid." Hoe groot het beloofde goed ook is, aan een doemwaardig zondaar toegezegd, door het geloof omhelst Gods volk het; en eigent het zich toe. Hoe zullen wij ooit iets verstaan van die dingen, die de wijzen en verstandigen Verborgten zijn, dan door het waar, zaligmakend geloof. Gedurig wankelen duizenden op aarde in een geloof, dat door de resultaten van zogenaamde wetenschap wordt omver geworpen, omdat hun geloof geen wezenlijk bestaan van de dingen in hen schonk, en dus slechts was een oppervlakkig toestemmen van met het verdorven verstand toegestemde waarheden. Hier ligt de scheidslijn tussen het historisch en zaligmakend geloof, dat n.l. het ware geloof het bewijs in zich omdraagt van het bestaan van de ongeziene dingen.

God is De Onzienlijke, maar het geloof kent Hem, en overreedt ons innerlijk van Zijn bestaan. Laat de Atheïst smalen, God loochenen, laten alle vijanden van vrije genade Christus verwerpen, de Heilige Geest miskennen, met geestelijk en eeuwig leven spotten, en *dwaas* noemen het bestaan van iets aan te nemen, dat men niet ziet, sterker bewijs dan

iemand leveren kan voor het bestaan der dingen, is het geloof voor het bestaan van het ongeziene. Deze eigenschap des geloofs oefent in het volk Gods zulk een kracht, dat dit volk tegen de afval behoed en tot de eeuwige zaligheid bewaard wordt.

Och, of wij door het geloof de van God in Zijn Woord geopenbaarde zaken mochten kennen en het bewijs van het ongeziene door voortdurende oefening des geloofs, zo vastelijk in ons mochten omdragen, dat wij roemen mochten in de verdrukking en leven in die zekerheid, dat geen verdrukking of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard ons zal scheiden van de liefde Gods in Christus. Want het geloof wankelt niet. *Het is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.*

Het geloof bewijs van het ongeziene en verklaring van de wording der geziene dingen

Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet. Want door hetzelfde hebben de ouden getuigenis bekomen. Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden. Hebr. 11:1-3

De zaken, die men niet ziet zijn de geestelijke en eeuwige dingen. Zien kunnen wij de stoffelijke schepping; hemel en aarde; zon en maan en stenen en wolken; de wereld en die er op wonen; de zee en haar volheid. Maar niet te zien is het geestelijke; en Paulus heeft het oog op deze ongeziene zaken, die ons in de belijdenis bevestigen en daarbij doen volharden.

Het ongeloof moge zó ver gaan, dat het het ongeziene verwerpt, in het geloof ligt het bewijs voor de dingen die men niet ziet. Het is dwaze zelfverblindende het Godsbestaan te verwerpen, omdat men God niet zien kan; te beweren, dat ziel noch eeuwigheid bestaat; dat er geen hemel is en geen hel, omdat men van alles nooit iets zag. Ge kent die vreselijke bluftaal van de zich verhardende wereldling, die ten slotte spot met dood en verderf; hij zag nog nimmer iemand van daar wedergekeerd. Hij gelooft dus niet aan die "bangmakerij" van hel en oordeel.

De mensen weten nu wel beter. Wij zijn te zeer verlicht in onze dagen. Zien wil de ongelovige, terwijl hij beide ogen dicht nipt. Te zien eist hij het onzichtbare, dat op het geestelijk en eeuwig bestaan betrekking heeft; zien wil hij God. Dat Gods-bestaan, en die geestelijke en eeuwige dingen moeten maar eens bewezen worden. Maar al verkondigt de God en Zijn Woord hatende mens nog zulke dwaze theorieën, dat ziet hij niet; die neemt hij aan, als vruchten van "gezond verstand".

Arme wereldlingen! Hoogmoedige dwazen!

Hangt het bestaan van wat dan ook af van het feit, of wij met ons klein, verduisterd verstand het bewijzen kunnen? Wilt gij God bewijzen, Wiens openbaring in Zijn Woord gij verwerpt en voor Wiens werken gij moedwillig het oog sluit? God bewijzen door Hem stoffelijk, zichtbaar en tastbaar te maken? Maar dan hield Hij op God te zijn; dan zou Hij de Enige, Eeuwige, Waarachtige God moeten worden een afgod, zo de God-verwerpende wereld er zoveel aanbidt. Of wilt ge van het Gods-bestaan een rekensom maken en het bewijzen, zo gij bewijst, dat twee maal twee vier is. Maar gevoelt ge dan niet de ontzaglijke hoogmoed van uw bestaan, het door en door ongerijmde van zulk een redenering? Wat is een God, Die ik zou kunnen bewijzen? Ik sta boven al wat ik bewijzen kan. Indien u een

bewezen God aanbidt, hebt u een speelpop van uw vernuft, geen God tot voorwerp van uw verering. Hoe kan het anders of de wereld van het materialisme zinkt weg in afgoderij; in de grofste afgoderij, die men in onze dagen in allerlei dwaze vormen rond zich ziet.

Wilt u bewijs, onomstotelijk bewijs, voor het ongeziene, de Apostel geeft het u in Hebr. 11: *Het geloof is een bewijs der zaken, die men niet ziet.* Het geloof is een bewijs, dat God is; en dat de ziel bestaat, die voor de eeuwigheid is geschapen; en dat er is een hemel en een hel; en wat ongeziene zaken er meer zijn. Met heilige ernst vraag ik voor dit betuigen van de Apostel alle aandacht.

Zo menigeen wankelt. Zovelen onzer jongelingen schokken door de botsing met de allerverschrikkelijkste miskeningen van het "ongeziene"; zovelen onzer jongedochters worden mee gesleurd de wereld in. Het ongeloof wordt ingedrupt op school; in werkplaats en fabriek en kantoor; kortom in geheel de maatschappij. Wij hebben een dure roeping, tegen dat van God en godsdienst aftrekkend ongeloof met kracht op te komen, een dure roeping voor ouders en alle andere opvoeders! Wordt, zo heb ik mij meermalen afgevraagd, genoegzame aandacht aan dit vraagstuk verleend? Aan dit vraagstuk van zoveel belang? Of is het wat kleins waarom het hier gaat? Of God is, de Enige en Waarachtige, in onderscheiding van alle afgoden, of dat Hij niet is? Of de mens alleen een tijdelijk bestaan heeft, dan wel of hij voor een eeuwigheid is geschapen? Zijn het kleine problemen, die betrekking hebben op hel en hemel? En zo nee, zo het zijn de machtigste aller vraagstukken, van groter gewicht dan alle aardse, dan nog eens vraag ik of wij vrij uit gaan? Wij leraren, door ons er niet mee in te laten? Wij onderwijzers, door er over heen te lopen? Wij zijn er op uit alles te ver-Christelijken; Maar waar blijft het geloof?

Rol op uw "christelijke" zang - voetbal - cricket - en weet ik wat verenigingen meer. Ga maar heen met uw christelijke jongelingsverenigingen, als ge samenkomt om allerlei spitsvondigheden te behandelen in plaats van u in kinderlijke gehoorzaamheid te onderwerpen aan Gods Woord en bevestiging te zoeken der belijdenis. Pas op uw christelijke scholen! Geloven onze meesters? Geloven vele leraren van H.B.S. en Gymnasium nog? Of heeft de Griekse mythologie evenveel waarde verkregen bij hen als Gods Woord?

Ik heb meermalen jongens bij mij gehad, die op de Christelijke Hogere Burgerschool of op het Gymnasium aan het wankelen waren geraakt; die op hun vragen van de leraren geen antwoord, ik zeg niet: *geen afdoend*, nee in het geheel geen antwoord ontvingen. Niet één poging wordt gewaagd om uit de klauwen van het ongeloof te redden en voor afval te behoeden. Ach, waar gaan wij heen? Bewijs, dat God is; dat de mens naar zijn eeuwig huis gaat; dat hel of hemel ons wacht; bewijs het onwrikbaar; niet met holle redeneringen, waarvan ieder de leegheid gevoelt, maar gelijk Hebr. 11 het leert: "Het geloof is een bewijs van de zaken, die men niet ziet."

Laat Gods Woord zijn waarde bij u behouden. Waakt op ouders, om het heil uwer kinderen; gordt u aan tot de strijd! In huis, en kerk, en school herleve de ijver voor de Waarheid Gods. Het worde ons gegeven, ons en ons huis, ons allen samen, bij het Woord Gods te blijven en te verwerpen wat daartegen strijdt.

Het ongeziene heeft bewijs in het geloof.

Ook de WORDING van het geziene is verklaard door het zelfde geloof. ***"Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, also dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden."***

Weg dus uw ontwikkelings-theorie met haar "eeuwige stof"; weg met Darwins apen-afstamming.

Hoe is het mogelijk, dat iemand ooit enig geloof aan zulk een dwaasheid hechten ging. Waarom liever geloofd het onbewezene, dat alles door eigen ontwikkeling ontstond buiten 'God om, dan wat Gods Woord zo duidelijk zegt, dat God schiep; uit niet voortbracht; de dingen riep, die niet zijn, alsof ze waren; also dat de dingen, die men ziet niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden. Scheppen is voortbrengen uit niet. Scheppen is het werk Gods. Door een enkele daad van Zijn wil is alles geworden. Hij sprak en het was er. Gods Woord leert het ontstaan van de stoffelijke wereld; en in het geloof wordt verstaan, dat het also is. Geen geleerde, die God uitschakelt, zal het ons roven. Gods Woord werpen wij niet weg voor de dwaze theorieën van een mens. De Heere beware ons er voor.

Maar dan ook onvoorwaardelijke onderwerping aan het Woord. Geen Geelkerkiaanse opvattingen! Gen. 1 en 2 en 3 vermelden historische feiten. God schiep; God bereidde in zes dagen hemel en aarde; God gaf uit Adams rib een vrouw; Hij stelde twee bijzondere bomen in het paradijs. Ze zijn er waarlijk geweest, zowel als de slang door welke satan sprak. Vergeestelijken past hier niet. Werkelijkheid; Gode-verheerlijkende, zowel als schrikkelijke zonde-werkelijkheid wordt ons hier beschreven. En slechts één ding is ons nodig, n.l. onvoorwaardelijke onderwerping. God heeft het gezegd, en dus zó is het en niet anders. Geloof en dat alleen zal u doen verstaan de wording van de dingen; geloof, dat Gode de ere geeft. Ja, gewis, geloof is een gave Gods. Maar Hij deed u leven onder Zijn Woord; Hij overreedde u van de waarheid Zijner getuigenissen; historieel geloof tenminste is u gegeven. En historieel geloof is wel ongenoegzaam tot zaligheid, maar het is toch ook onmisbaar. En waar moet het heen zo zelfs het historieel geloof ontbreken gaat; wij zinken tot het heidendom terug. Ik bid u:

*Geloof Zijn heil- en troostrijk Woord
Verhardt u niet, maar laat u leiden.*

Ik wens aan het Woord Gods te binden; ik wil mij, en u met mij er van laten overreden dat Gods Woord de problemen oplost, dat het geloof het bewijs is voor het ongeziene en de wording van de dingen verstaat; opdat de God-onterende theorieën van evolutie en wat daarmee verband houdt, opdat de versmading van Woord en Kerk onder ons niet toeneme.

En toch wij mogen de hoop van de zaligheid niet bouwen op een consciëntieuze bevatting van de waarheid. Van zo menig een is te vrezen, dat hij historieel geloof aanziet voor het zaligmakend geloof, en zijn ziel misleidt. Waardeer het, zo gij en uw kinderen onder het Woord nog leeft; acht het hoog, als bemoeienis, die God nog met u en de uwen maakt, zo gij in de stroom van ongeloof niet mee afgevoerd zijt; maar om uw eeuwig heil, zoek meer dan toestemming aan een gekende Waarheid; zoek het ware geloof dat ter zaligheid dient.

Dat geloof kent en erkent God. De Heere wil Zich doen kennen aan een verloren zondaar. Hij wil zijn de God Zijner zaligheid; Hij schenkt Zich in de zondaar kwijt, en doet deze ingaan in Zijn gemeenschap door het geloof. Dit kennen des geloofs is het eeuwige leven. Laat de wereld vol atheïsten zijn, het geloof draagt in zich het onomstotelijk bewijs, dat God is. En Zijn dienst is een dienst van de volkomen zaligheid. De hemelen worden voor het geloof geopend en de zaligheid gekend, die geen oog gezien heeft, noch oor gehoord; die in het hart des mensen niet is opgekomen. Wonderen van genade! God geeft in het geloof het bewijs van het ongeziene en doet uit het door God geworden stof vinden om Hem eeuwig te prijzen.

Gij hemel, aard' en zee verheft Gods lof;

Laat al wat leeft Zijn Naam en goedheid prijzen!

Door dat geloof, "***door hetzelfde hebben de ouden getuigenis bekomen.***"

Dat getuigenis van de ouden, hun gegeven in de Schrift, bewijst de waarheid van des Apostels zeggen: Het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet. Nooit had de Heilige Geest dit getuigenis hun kunnen geven, indien zij niet het geloof hadden mogen oefenen, gelijk het naar zijn aard en natuur hier van Paulus omschreven is.

De ouden, het zijn alle de ware gelovigen van Adam af tot de laatste onder de oude bedeling. Zij allen, die ouden, zijn heengegaan, maar in hun leven en sterven zijn zij dan ook juist de kerk des Nieuwen Verbonds ten bewijs van de natuur van het geloof. Want God heeft van hen getuigd: dat was hun voorrecht. De wereld heeft van Gods volk niet veel goeds. In de wereld zijn degenen, die God wezen, veelal een verachte fakkel; smaad en hoon is hier dikwijls hun deel. Maar wat voorrecht, dat God de Zijnen kent en voor Zijn volk erkent. Dit is hun ere. Christus schaamde Zich niet, Hij, de eeuwige Zoon Gods, hen broeders te noemen.

O, volk van God, het trooste en bemoedige u: "Wie mij veracht, God wou mij niet verachten." Want zij zijn Gods eigendom, gekocht met het bloed Christi, en Gode welbehaaglijk, omdat zij door het geloof de verzoening en reiniging van de zonden in Christus deelachtig zijn. Het geloof alleen is dan ook het middel om Gode te behagen. Niet alsof het geloof enig verdienstelijk werk ware, maar dewijl het geloof in Christus doet ingaan en in Hem bestaat voor God.

De Heere vergunne ons dat geloof te ontvangen en in de oefening van dat geloof veel te verkeren, opdat wij in het afsterven van de zonde en door het wandelen in Christus Gode mogen behagen.

Het geloofs-offer

Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, alzo God over zijn gave getuigenis gaf; en door het geloof spreekt hij nog nadat hij gestorven is. Hebr. 11:4

Nadat de Apostel in de eerste drie verzen van Hebr. 11 de natuur van het geloof verklaard en de kracht van het geloof beschreven heeft, werkt hij deze gedachten uit in de vele voorbeelden, die getuigenis van dit geloof gegeven hebben. Een rij van geloofshelden wordt ons voorgesteld; met name genoemd, die niet alleen vanwege de daden des geloofs ons met verwondering vervullen, maar gewis ook om de keur uit de zo ontelbaar velen. Of doet de Apostel het ons niet klaar gevoelen, dat hij geenszins gepoogd heeft een stamboek aan te leggen van het geslacht der van God verkorenen; dat hij niet heeft willen streven naar het noemen van alle Gods kinderen, die door het geloof de heerlijkheid zijn ingegaan? Hoe zou dat ook kunnen? Wie zal de gekenden Gods tellen? Hun stamregister ligt in Gods hand, hun namen zijn in de hemelen geschreven en geen mens is het gegeven de namen alle te lezen. Ook Paulus is zich dit zeer wel bewust. Hij zelf zegt het dat het getal dergenen, die bewijs gaven van de kracht van het geloof oneindig groter is dan hij noemde.

Immers hij roept uit: "Wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken, zoude ik verhalen van Gideon en Bank en Simson en Jefta en David en Samuel en de Profeten."

Maar daarom trekt te meer de keur uit zovelen, die door het geloof getuigenis hebben gehad, de aandacht. Zo menig een heeft zich aan de samenstelling dezer rij geloofs-getuigen geërgerd. Behoren deze allen hier genoemd? Zo vroeg men zich af. Is het recht, dat mensen als Rachab, een hoer, en Simson en Jefta onder de geloofshelden worden geteld? Laat staan of zij onder Gods kinderen gerekend kunnen worden, maar een plaats onder de keur van de gelovigen.... zie dat was velen een aanstoot. Daarentegen zijn vele namen verzwegen, waardiger genoemd te worden dan deze! Dwaas, vijandig menskenkind!

Zal Gods soevereiniteit u dan steeds een aanstoot blijven? De Heere keurt zo geheel anders dan wij. Hij gaat voorbij degenen, op wie wij het oog vestigen; Hij neemt hen, die bij ons minst zijn geteld. Uit de diepten van zonde en verachting en vergetelheid haalt Hij Zijn werk en Zijn volk op en geeft de verheerlijkte genade getuigenis. Dat leert ons een enkele blik op de rij van de getuigen die Paulus in Hebr. 11 noemt, en die Hij opent met Abel.

Kaïn en Abel waren broeders; zonen van één vader en van één moeder; kinderen van Adam, gewonnen na diens val, naar zijn gelijkenis, naar zijn evenbeeld. En dat beeld was de gelijkenis van de gevallen mens, die niet meer was beelddrager Gods. Door de zonde was dat beeld verloren; in Adam en Eva te niet gedaan en ook in al hun nakomelingen. Want in die éne Adam vielen allen; ook Kaïn, ook Abel.

Van nature dus waren deze broeders in niets onderscheiden; beiden waren zij in zonden en misdaden dood; erwachters van de eeuwige rampzaligheid; elkaar gelijk. Het onderscheid, dat wij in hen zullen leren kennen, is alleen vrucht van de genade Gods, gelijk die genade al Gods volk onderscheidt van de wereldlingen. In niets ook maar heeft dat volk te roemen. Wat hebben zij dat zij niet hebben ontvangen? Genade, soevereine genade alleen trok de scheidslijn tussen hen en degenen, die hun eigen verderf uitwerken. O, als Gods kinderen door-het geloof een recht besef ontvangen mogen van deze vrijmachtige genade Gods, hoe zinkt hun ziel in verwondering weg, om met de dichter uit te roepen:

*Het is door U, door U alleen
Om het eeuwig welbehagen.*

Maar de genade scheidde dan ook het leven innerlijk en ook uitwendig van Kaïn en Abel. Dat komt in zoveel openbaar.

Reeds in het kiezen van het handwerk lopen beider wegen uiteen. Kaïn wordt landbouwer; Abel schaapherder. Lag ook daarin niet Gods besturing? Later zal de Schrift ons nog twee broeders leren kennen, die eveneens in hun handwerk reeds uiteen gaan: Ezau en Jacob, en Gods soevereine genade scheidt hen ook met eeuwige scheiding. Door de natuurlijke wegen heen voert God Zijn eeuwige raad uit. Moest niet Abel door het geloof het bloedig offer brengen? Leidt de Heere ook in het tijdelijke leven de wegen van Zijn volk niet, of zou de genade los staan van de tijd? Immers nee! Duidelijk moge ons dat zijn in Abel en met aanbidding ons hart vervullen bij het zien op de weg, die God ons leidde; opvoeding; ambacht door ons gekozen; scholen door ons bezocht; verkregen wetenschap en ervaring, dat alles en zoveel meer, werd van God geleid, en in Zijn genade dienstbaar gesteld, Zijn Naam ter ere. Zo ook bestierde God Abels weg, opdat deze Hem brengen zou, door het geloof: het bloedig offer.

Nee, een ceremoniële wet bestond in Abels dagen niet; die werd twintig eeuwen later gegeven op Sinaï. Maar toch er is reeds een offer, dat naar Christus heenwijst. God zelf toog de mens klederen aan van diervellen. Er vond slachting plaats om des mensen naaktheid te dekken; bloed zou vergoten, eens, om de uitverkorenen te kleden voor God. Op die bloedstorting wees de Heere dan ook in de moederbelofte. Het zaad van de vrouw zal satan de kop, maar deze het de verzenen vermorzelen. Zonder bloedstorting is er geen vergeving; dát is het wat door God Zeil van den beginne aan de mens geopenbaard is. En het bloedig offer, dat Abel bracht, had dieper zin dan het onbloedig offer van Kaïn. Het offer was onderscheiden, zowel als de bron waaruit het werd gebracht.

Op die bron kwam het aan. Want toch niet aan het offer op zichzelf kent de Schrift de waarde toe, die ons hier geleerd wordt in het onderscheiden van de beide broeders. Niet in het uitwendige ligt de oorzaak van de aanneming bij God van Abels offer. Het kwam op het geloof aan; op de innerlijke gesteldheid des harten. God let op waarheid in het binnenste. Hij proeft hart en nieren. Hij ziet eerst Kaïn, dan zijn offer; en weer ziet Hij eerst Abel aan en dan ook diens offer.

Er is zoveel, dat op elkaar gelijk is in het offeren van Kaïn en Abel. Beiden bouwen een altaar; beiden nemen van het hunne; beiden offeren de enige, waarachtige God, Die hemel en aarde gemaakt heeft. Ook Kaïn geloofde, dat God is de Almachtige, die hemel en aarde onderhield. Ook Kaïn erkende dat de vrucht van het veld van God gegeven was, en wilde Hem deswege offerande brengen. Kaïn was geen atheïst. De scheidslijn loopt veel nauwer dan tussen godsdienstige mensen en godloochenaars. Ook Kaïn wilde niet zonder godsdienst zijn. Maar hem ontbrak het waar besef van zonde en schuld; en mitsdien alle zaligmakende kennis van het Vrouwenzaad. Hoe oppervlakkig is zulk een godsdienst; hoe koud! Zij zijn er, ook in onze dagen; in groten getale zelfs, die niet ongodsdienstig willen heten; Gode nog wel een offer waardig achten. Maar wat godsdienst is de hunne? Wat kennis is er van het Woord Gods? Van des mensen doodstaat in Adam? Droeve Kaïns godsdienst! Dwaze aanbidding buiten Christus. Vreselijk lot, dat hun wacht, die moedwillig zich verblinden en in hun eigen weg voortdollen. Vijanden van de God aller genade! Haters van de waarheid, "die in Jezus is!" Godsdienstigen zonder God!

Ontwaakt, gij die slaapt en staat op uit de dood en Christus zal over u lichten! Abel is zo geheel anders. Verbroken onder schuld en zonde, is Abels geloof niet alleen gevestigd op God als Schepper, maar bijzonder als Verlosser; op het Zaad van de vrouw, dat satans kop zou vermorzelen. Als een verlorene; als een zoon van Adam is hij uitgegaan door het geloof om Christus te zoeken, in Wie Hij alleen behoudenis zag. En dat lag uitgedrukt in de soort zijner offerande. Abel offerde door dood en bloedstorting, omdat eenmaal Christus door de dood Zijn volk verlossen zou; verzoening brengend tot de prijs van Zijn bloed. Zo openbaart Abel, in tegenstelling met Kaïn, de oefening van het waar, zaligmakend geloof.

Immers dat geloof doet de verloren zondaar tot Christus vluchten. Hoe zullen wij Christus ooit door het geloof begeren, indien wij niet een gans verlorene in ons zelf zijn? Wil dat nu zeggen, dat God eerst in een zondaar begint te werken, als deze om God recht verlegen is, en naar Hem zoekt? Ganselijk niet! Ik kom met nadruk tegen die voorstelling, die men mij, (ik kan niet anders zien dan uit vijandschap tegen de bevindelijke waarheid) onlangs toedichtte. God vindt de zondaar in de staat des doods; als een vijand van Zijn Schepper en Formeerder; als één, die niet zalig worden wil; een geworpene op het vlakke des velds; een vijand van genade, die liever eeuwig verloren gaat, dan in Christus zalig te worden met verloochening van al zijn eigen werken. Die dode zondaar maakt God levend; die vijand verwint God door Zijn eeuwige liefde; dat Adamskind snijdt God de Heilige Geest af uit de oude stam en plant Hij over in Christus. Maar dat werk Gods, dat wij de wedergeboorte noemen, en waarin de zondaar lijdelijk is; dat levendmakend werk, dat geen voorbereiding kent, dewijl er geen voorbereiding voor de wedergeboorte bestaat; dat werk Gods, dat over de staat des zondaar tot diens eeuwig heil beslist, dat wil God Zijn volk doen kennen en verstaan door het geloof. En zal nu de zondaar in waarheid door het geloof tot Christus komen en Hem kennen tot Zijn zaligheid, dan is die ontdekking, die overreding, die armmaking, die afsnijding door de Heilige Geest nodig, die van alles doet afzien, en alleen Christus doet overhouden en tot Hem doet vluchten, Hem doet aannemen gelijk Hij van de Vader gegeven is tot de enige oorzaak van zaligheid.

Het is diep droevig, dat velen, die zich Gereformeerd noemen, deze leer bestrijden. Van het innerlijk leven toont men zich zeer vijandig. Zulk een ontdekking, zulk een bevinding van onze ellende is niet nodig; wij zijn in de kerk geboren; wij zijn gedoopt; wij deden een gereformeerde belijdenis; wij gaan ten avondmaal; wij geloven. Het heet dan *ziekelyk te staan* naar de rechte ontdekking, om als een arm zondaar gezaligd te worden; en gezond is dan het geloof, dat, van ware bevinding vreemd, in niets zich van het historiële onderscheidt. Tegen de oppervlakkigheid van deze leer ga een onophoudelijk protest op! De vrucht zelf is bitter, gelijk ieder in het jolig-Christendom waarnemen kan. Maar erger, duizenden zielen worden misleid voor die grote eeuwigheid.

O, roept het uit en houdt niet in, er is slechts één ware toevlucht tot Christus door het geloof; het is die, waarvan de Schrift in Abel het voorbeeld tekent; het is die van Gods arme volk. Verloren in zichzelf; afgebracht van alle werk van de wet, waarop de ziel hoopte; ten einde raad gebracht, omdat geen hulp of uitkomst blijkt, wil Christus zijn de toevlucht en Verlosser voor deze ellendigen. Hij nodigt ze zelf: "Komt tot Mij allen, die vermoeid en belast zijn". Voor geen duizend werelden zouden Gods kinderen deze oefening van het geloof, die tot Christus doet uitgaan, willen afstaan; ook niet al schimpt het harddravend Christendom van onze tijd ze voor ziekelijken; want Christus spreekt hen zalig: "Zalig zijn de armen van geest"; en hun offeranden des geloofs zijn Gode welbehaaglijk.

"Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn."

En met welk een tederheid deed dat geloof zijn keuze; want dit geloof is door de liefde werkende. Het kan de opmerkzame lezer niet ontgaan, dat Gods Woord aan Abel een nauwgezetheid in het kiezen van zijn offer toekent, die Kaïn vreemd is. Mozes toch schrijft aldus:

"En het geschiedde ten einde van enige dagen, dat Kaïn van de vrucht des lands de Heere offer bracht, en Habel bracht óók, van de eerstgeborenen zijner schapen en hun vet." Kaïn nam blijkbaar wat hem voor de hand kwam, zonder bijzondere keur. Maar Abel koos het beste: van de eerstgeborenen zijner schapen; het beste onthield hij de Heere niet: "en van hun vet." Niet alsof om de meerdere waarde van het offer God Abel aanzag, het zij nog eens gezegd: alleen het geloof vormde het diepgaand onderzoek in deze beide offeranden. Maar wel geeft ons het Woord te kennen, dat het geloof levendig is, en teder in het zielehandelen. Als Israëel van Jehovah verzinkt, brengt het de Heere het kreupele en het verminkte; dat is dan goed genoeg. En nog heden ten dage tonen sleur- en vormdienst een belángeloosheid en koelheid, die niet vreemd is van Kaïns-gestalte.

Waar is de liefde, de gloed, de heilige ijver voor Gods huis? Wordt het niet veeleer woest gelaten, terwijl men voor zichzelf de levensvoorwaarden steeds hoger eisen stelt? De wereld brengt offers voor bioscoop en theater. Zie maar in uw omgeving. In rijen wacht men dikwijls om binnen gelaten te worden en gaarne offert men z'n zuur verdiende penningen. En de kerkgangers? Onze jongens en meisjes? Onze ouderen? "Van de vrucht des lands" wordt gegeven, ja; Maar waar blijven de "eerstgeborenen der schapen en hun vet?" Dringt de liefde Gods niet, het beste de Heere te offeren? Zou Gods volk bij de wereld achterblijven? De weduwe dood zijn, die haar penningske in de schatkist werpt?

Kaïns offer was vorm; geen hart brandde in Kaïn door liefde Gods ontstoken; zelfs de keuze van het offer leverde er bewijs van. Abel daarentegen offert door het geloof en dat geloof keurt God het allerbeste waardig en staat in liefde het kostelijkste af. O, zo moge onder ons de liefde tot de Waarheid weer aanwakkeren; het zal van de zonde en van de wereld aftrekken; het zal remmen in de hoogmoed en in de ijdelheid dezer tijden; het zal aan Kerk en Waarheid nauwer binden. Ja bovenal God geve het geloof, dat Abel een meerdere offerande brengen deed dan Kaïn; want zonder dit waar, zaligmakend geloof is het onmogelijk Gode te behagen.

Door dat geloof heeft Abel getuigenis bekomen, dat hij rechtvaardig was, also God over zijn gave getuigenis gaf; en door het geloof spreekt hij nog nadat hij gestorven is.

Twee vruchten dus wierp het geloof in Abel af: één, die hij zeil genoot: de getuigenis dat hij rechtvaardig was; en één die na zijn sterven in de kerk bleef: het spreken nadat hij gestorven is. Abel heeft getuigenis bekomen, dat hij rechtvaardig was. God Zelf heeft dit getuigenis gegeven. Op welke wijze dit geschiedde wordt ons niet vermeld. Wel zegt ons de Apostel dat God over zijn gave getuigenis gaf; en Mozes deelt ons ook niet anders mede, dan dat "de Heere Habel en zijn offer aanzag; maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan." De voorstelling is dus slechts menselijk verzinsel, als zou de rook van Abels offer zijn opgegaan en die van Kaïns offer zijn neergeslagen. Ook is geen zekerheid voor de gedachte, dat de Heere Abels offer door vuur van de hemel aanstak en verteerde. Wát vast staat is dit, dat God op een voor Kaïn zowel als Abel waarneembare wijze Zijn welgevallen in Abel en diens offer toonde en zijn misnoegen over Kaïn en diens offerande. Dit zette Kaïn wrok; de afgunst verwekte toorn; de verheerlijking van Gods vrijmachtige genade In

idee van te venederen en te verootmoedigen, voerde tot broeder-moord. Ook in Ezau was dit zelfde waar te nemen; hij zwoer Jacob te doden. Kaïn werd broeder-moorder. Voorwaar het is een schrikkelijke zaak als de vrijmacht Gods in het zaligen van molaren ons verbittert, gelijk Kaïn. In deze beide broeders vangt de strijd aan, die de, eeuwen door gekampt wordt van hm, die naar het vlees geboren zijn tegen degenen, die naar de geest zijn geboren (Gal. 4: 29); alle vervolgingen van het erfdeel des Heeren vinden hier hun beginsel en wortel: vijandschap tegen Gods soevereine genade. Ja in Abels dood is een heenwijzen naar de dood van Christus. Wat heeft Gods volk van de wereld anders dan haat te wachten? Hoe "lief" Rome zich voordoet, wat kan het anders dan de vrije genade haten, en zo het de macht heeft, ten bloede toe vervolgen hen, in wie deze genade uitblinkt? De strijd kan niet uitblijven, omdat Gods soeverein welbehagen de scheidslijn trekt, en het tekent alleen het droef verval en het zorgeloos inslapen van Gods Kerk, als zij vrede zoekt met de wereld en Rome de hand geeft.

Dat de Noordenwind de hof doorwaaie en door het geloof ons een wandeling gegeven moge worden, die de getuigenis van Gods gunst bekomt. Deze zal ons meer zijn dan het leven. Wat was het kwaad voor Abel anders dan hem te voeren in de eeuwige gemeenschap zijns Gods; in de onverstoorbare genieting van die gunst, die reeds hier hem was betoond. En wat zal al het geweld van de wereld en de vijandschap van de schijnvromen, en de briesende haat van vervolging van on- en bij-geloof anders vermogen, dan Gods volk meer en meer te doen delen in de gunste en gemeenschap Gods? Maar dan moge boven alles die gunste ons dierbaar zijn. De Heere richte onze wegen opdat Hij ons en ons offer moge aanzien.

Zelfs na zijn dood spreekt Abel door het geloof. Op deze tweede vrucht van het geloof wijst ons de Apostel nu. Abels bloed riep van de aardbodem. Van niemand anders wordt dit getuigd; en Paulus heeft op die stem des bloeds het oog; Abels vergoten bloed roept om wrake; het roept met al het onrechtvaardig vergoten bloed. Laat moordenaren voor de mensen bedekt blijven, God kent ze; en Hij hoort de roepstem van het bloed van de omgebrachten, en bijzonder roept het bloed van Zijn volk.

Daartoe heeft de Heilige Geest het ons gemeld, dat Abel door het geloof nog spreekt, nadat hij gestorven is, opdat Gods volk het tot zijn vertroosting wete, dat de Heere recht doen zal Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen. O, laat Abels geloof de Hebreeën van Paulus' dagen ten voorbeeld hebben gestrekt, niet minder zij het tot sterkte voor de kerk van God in deze tijden, dat het geloof een zo vaste grond is der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet, dat alle lijden is te dragen en de dood zelfs te overwinnen door dat geloof. Arme woedende wereldlingen; haters van God en Zijn volk; eens zult gij het moeten afleggen. God buige uw hart voor Hem, gelijk Hij Saulus van Tarsen boog, eer het te laat zijn zal en de oprechten over u zullen heersen in die morgenstond.

Maar gelukzalig volk, dat het ware geloof niet vreemd is, dat Abel Gode een meerdere offerande offeren deed dan Kaïn. Dat geloof rechtvaardigt van de zonde, omdat het met Christus verenigt; het geeft van die rechtvaardiging getuigenis. Zo moge het gedurig krachtig werken in onze harten. De Heere geve getuigenis door Zijn Heilige Geest. Niet ons offer; niet onze ijver; niet onze deugd zij enige grond, waarop wij bouwen. Het geloof juist verloochent dit alles, om alleen in Christus alles te vinden wat ter zaligheid dienen kan. Maar dan zal ook door het geloof alle tegenstand overwonnen; en het bitterst leed niet

deren; Gods goedkeuring is meer dan het felst verdriet. Nog een weinig en wij zullen met Abel eeuwig overwinnen, door dat geloof, dat getuigenis nalaat zelfs na de dood.

Henoch

Door het geloof ia Enoch weggenomen geweest, opdat hij de dood niet zou zien en hij werd niet gevonden, daarom; dat hem God weggenomen had; want vóór zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde. Hebr. 11: 5

Henoch was de zevende van Adam uit het geslacht van Seth. Het menselijk geslacht splitste zich in tweeën. Kaïns verachting van Gods genade deed hem niet alleen omzwerven, maar rustte als een vloek op zijn huis en geslacht; terwijl des Heeren zegen en genade naar Zijn soeverein welbehagen over Seth's geslacht geboden werd. Wij mogen dit wel ter hart nemen en te meer de paden van de zonde haten en onze zielen buigen voor Gods Woord, als wij bemerken dat wij niet alleen ons zelf verderven, maar ook ons geslacht.

Of trok dat nimmer uw aandacht, dat Kaïn's geslacht bij het achtste gelid is afgebroken en het geslacht van Seth in het tiental vol loopt? Tel maar: Kaïn; Henoch; Hirad; Mechujael; Methusaël; Lamech; Jabal (Jubal); Tubal-Kaïn (met zijn zuster Naema), maar Seth's geslacht loopt vol, omdat de volheid van Christus er in is. Is tien niet het getal der volkomenheid? Het stemt daarin overeen met zeven, welk getal ge ook in de heilige registers van Christus terug vindt. Of telt Mattheüs ons niet op drie maal veertien (en in veertien ligt immers het zevental?) geslachten van Abraham tot Christus? Dat in Christus-vol-zijn nu ligt ook in het geslacht van Seth, en wordt ons uitgedrukt in het vol worden van zijn leden tot het tiental toe. In Gen. 5 staat het ons geschreven: Seth; Enos; Kenau; Mahalel-el; Jered; Henoch; Methusalach; Lamech; Noach; Sem (Cham en Japheth). Boven het deel van de wereldling, die met al zijn schijn-genot zal verbroken worden, mocht onze ziel zoeken de volheid in Christus; Zijn genade voor ons en onze geslachten.

Henoch is, over Seths geslacht, de zevende van Adam. Zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament wordt van Henoch gesproken.

Genesis 5 verhaalt ons dat hij vijf en zestig jaren leefde toen hij Methusalach gewon, de man wiens levensdagen zouden klimmen meer dan van enig ander tot negenhonderd negen en zestig jaren. Hoe kort zijn de dagen van Henoch met die van zijn zoon vergeleken en zelfs in vergelijking met de anderen van zijn tijd. Van allen vóór Henoch worden de jaren geteld tbt over de negenhonderd, uitgenomen Mahalal-el. Maar deze is dan toch nog achthonderd vijf en negentig jaren oud geworden; en de jongst gestorvene, van wie ons in Genesis 5 gesproken wordt, buiten Henoch, werd meer dan tweemaal zo oud als deze, en bereikte zevenhonderd zeven en zeventig jaar; het was de vrome Lamech. Was het een oordeel Gods, dat Henochs dagen hier op aarde zo kort werden gesteld? Maar wij weten anders. "Henoch wandelde met God, nadat hij Methusalach gewonnen had, driehonderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren. Zo waren al de dagen van Henoch driehonderd vijf en zestig jaren. Henoch dan wandelde met God; en hij was niet meer, want God nam hem Weg." Nee geen oordeel, een zegen; een bijzondere gunst lag in Henoch's heengaan. Zelfs de dood had over hem geen kracht. Hij werd opgenomen naar ziel en lichaam in eeuwige heerlijkheid. Dit meldt ons Mozes.

Het Nieuwe Testament leert ons Henoch kennen als profeet. Judas toch schrijft in zijn Algemene Zendbrief vs. 14 en 15:

En van deze heeft ook Enoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: Ziet de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben; enz.

Enoch dus profeteerde; en de inhoud zijner profetie betrof het te wachten oordeel over de goddelozen. Niet onwaarschijnlijk is, dat al de heilige Vaderen vóór de Zondvloed profeteerden en predikten, gelijk de Heere hun gaf te getuigen. Van Noach leest ge, althans ook, dat hij een prediker der gerechtigheid was. (2 Petr. 2: 5). Diens optreden stond in het teken van de vertroosting; zijn prediking was nodiging tot Christus; drang met het Evangelie, terwijl het nog heden was; Noach dwong de zielen die nu in de eeuwige gevangenis zijn (1 Petr. 3: 19) tot de gerechtigheid van Christus te vluchten. En de verwerping zijner prediking was de versmading van de verlossing in het beloofde Vrouwen-zaad, de wereld tot een oordeel.

Enoch echter profeteert van het oordeel; in zijn stem rommelt de donder van Gods gramschap. Hij roept het de goddelozen toe, dat God ten gerichte gekomen is met zijn vele duizenden heiligen! De schrik des Heeren moest bewegen tot het geloof. Zozeer is Enoch doordrongen van het gericht, dat nadert, dat hij zijn zoon noemt Methusalem: "Als hij sterft zal er versterking zijn." Het leven van Methusalem zal nog getuigen, maar dan ook is het einde daar.

God heeft door de bediening van Enoch, gelijk door die van Noach, door wet en evangelie, door bedreiging met het oordeel en door lieflijke nodiging tot behoudenis, met de eerste wereld getwist. Zij heeft geweigerd te horen; en is ondergegaan in de zondvloed.

Zal God ons sparen als wij op zo groot een zaligheid geen acht geven? Als Zijn oordelen ons niet vernederen, noch Zijn zegeningen ons verootmoedigen; als wet noch evangelie kracht meer doen, ai zeg, land en volk, verklaar ieder voor u zelf, huis en persoon: wat zal van u geworden? God zal met vlamvend vuur wrake doen over hen, die Zijn stem niet gehoorzamen. Laat Enoch het ons zeggen: "Ziet, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen om gericht te houden tegen allen en te straffen alle goddelozen onder hen."

Mogelijk had ge andere voorstelling van de heilige vroomheid van Enoch, dan Judas ons geeft. Het wil er zo nog wel in, dat stil vrome, zich terugtrekkende leven, dat hier en daar bij de wereld zekere achting verwerft. Maar dat hij heilig, in kinderlijke vreze Gods wandelt; met God wandelt hij, die zich tegen de levensstroom van de wereld stelt met de dondering van het komend oordeel nee, dat wil er zo niet in; en dat hadden wij ons van Enoch niet kunnen denken. Maar God de Heilige Geest getuigt beide van hem, en dat hij wandelde met God, nog driehonderd jaren na de geboorte van Methusalach, terwijl hij nog zonen en dochteren gewon; en tegelijk zegt de Schrift ons dat hij tegen de goddelozen zijner dagen, die vele waren, optornde en profeteerde van het rechtvaardig oordeel Gods. Laat dan de wereld schimpen; spotten; haten. Enoch profeteerde.

Gods volk, ziet uw roeping! Helaas, gij zwijgt te veel; de overmacht van de wereld is ook zo geweldig; de strijd zo veel-omvattend; de hoop op behoud zo gering. En vergeet niet het te bedenken: de genegenheid van ons hart drijft ons zo licht tot het terugtrekken in het eenzame; in de kring van de onzen. Wij kunnen te gemakkelijk die goddelozen hun weg laten gaan. Roept uit de keel en houdt niet in. Als Enoch zij er een roepen vanwege het oordeel, dat komt; dat elk te wachten staat, als hij voor God verschijnen zal; dat landen en volken dreigt vanwege de toenemende Gods-verzaking. Profeteert in tedere, ootmoedige

wandeling en in hoop dat gij uw ziel eens als een buit zult uitdragen. Henoch verkreeg de zaligheid naar ziel en lichaam beide.

Paulus herhaalt wat Mozes reeds berichtte: "Hij was niet meer want God nam hem weg," maar de Apostel geeft nog nadere toelichting van dat wegnemen zeggende: "Enoch is weggenomen geweest, opdat hij de dood niet zou zien." Zonder twijfel dus is Henoch opgenomen naar ziel en lichaam in eeuwige heerlijkheid. Later zal ons de Schrift nog melden van Elia, die ten hemel voer; en eens zal het zijn als de dag der dagen daar is, dan zullen mensen op aarde leven; en dan zullen degenen die dan nog leven, zonder te sterven, in een punt des tijds veranderd worden. En die verandering werkt, dat het stedelijke van ons lichaam onsterfelijkheid zal aandoen en het verderfelijke onverderfelijkheid zal aandoen. Het de dood onderworpen lichaam verkrijgt dan een eeuwig bestaan, opdat óf het oordeel der verdoemenis óf de gelukzaligheid van de vromen zal kunnen gedragen worden in aller eeuwen eeuwigheid. Dan zal de dood niet meer zijn; dan zal de volle zaligheid het volk Gods ongestoord geschonken worden.

Dat volle heil nu is Henoch geschonken toen God hem wegnam. Hij werd voor de hemel geschikt. Zelfs hier geen sprake van een vagevuur. Wat zouden de gewassenen in Christus Bloed ook meer ter reiniging behoeven? Zij hebben hun klederen wit gemaakt in het bloed van het Lam.

O, volk van God, houdt moed. In Henoch heeft de Heere u willen voor ogen stellen, welk eeuwig heil u is bereid; welhaast als ge uw loopbaan zult voleindigd hebben naar de ziel; en eens ook naar het lichaam. Geen zondige beweging zal uw vlees meer aftrekken; geen ziekte u meer hinderen; geen armoede van woorden uw tong meer belemmeren. Uw vernederd lichaam, vernederd als het is door de zonde, zal het heerlijk lichaam van Christus gelijkvormig worden! Dan zullen wij altoos bij de Heere zijn! De Heere vertrooste en versterke u; en doe u gemoedigd uw krankheden en zwakheden en verdrukkingen dragen. Welhaast zijn wij het al te boven; om de eeuwige jubelzang te zingen met de schare van de verlostten, die gekocht zijn met Christus' bloed; een schare zo groot dat niemand ze tellen kan. Zou dat heil ons hart niet bekoren? Zou ons oog niet gericht worden op de dag van Christus' komst? Zouden wij met de Geest en de Bruid niet uitroepen: *Kom, Heere Jezus, ja kom haastelijk!*" Onze wandel zij meer in de hemel, vanwaar wij onze Zaligmaker verwachten.

Gelijk Abel de eerste van de martelaren was, Adam de eerste van alle mensen het leven eindigde in de natuurlijke dood, zo was Henoch de eerste die door wondervolle opname de heerlijkheid is ingegaan. Was het omdat God hem zo ontrukken wilde aan de klauwen van de vijanden, die zijn godsvrucht en scherpe prediking haatten? Om Henoch te doen triomferen over het God en Zijn volk hatend geslacht van Kaïn? Opmerkelijk! De zevende van Adam uit Kaïn zong het lied van het zwaard; de zevende uit Seth predikt Gods gerechtigheid. Zou, gelijk Kaïn tegen Abel opstond, Kaïns geslacht het zwaard niet hebben gewet tegen deze rechtvaardige, wie gegeven was het zwaard van Gods Woord? Maar wat nood! God nam hem weg. Geen vijand kon hem ooit meer naderen. Het staat er, volk van God, tot uw troost, te midden van alle vijandschap, die u wedervaart om 's Heeren wil. Gods verbergingen zijn onderscheiden. Henoch wordt naar ziel en lichaam beide opgenomen in heerlijkheid; uw ziel zal straks, uw lichaam eens daarna met de jongste dag in heerlijkheid ingaan. Maar hoe onderscheiden ook de weg, God behoudt de Zijnen uit de klauwen van de vijanden; hij verbergt en redt in dit leven en doet triomferen straks in de dood, die verslonden is tot overwinning. Grijpt moed, Gods kinderen, en zingt het overwinningslied:

*God zal Zijns vijands kop verslaan,
Die haar'ge schedel vellen.*

Dat "wegnemen" van Henoch van deze aarde in de eeuwige heerlijkheid stond niet los van diens leven. Uit een wandel in gehoorzaamheid en geloof werd Henoch overgezet in de gelukzaligheid, in ongestoorde, eeuwige gemeenschap met God. Kort maar veelbetekenend tekent de Schrift Henochs leven in deze wereld in de enkele woorden: "Henoch wandelde met God." Niet altijd echter was dit Henochs wandel geweest. Immers Mozes maakt de beperking: "nadat hij Methusalach gewonnen had, driehonderd jaren." Is het om ons te doen verstaan, dat ook Henoch deze wandel niet van zichzelf had, noch in eigen kracht verrichtte?

Vijf en zestig jaren lang muntte Henoch in godzalige wandel niet uit, eerst na Methusalach's geboorte gewerd hem die soevereine genade, die op zulk een bijzondere wijze hem in Gods gemeenschap delen deed. Ook in die eerste tijden; ook bij die alleroudsten der rij van Gods gekenden blonk het uit, dat genade alleen de zielen redt van de dood. En al Gods kinderen leren het wel verstaan, dat niets van de mens zelf hen kan doen opklimmen tot die hoge hoogte van in Gods zalige gemeenschap te verkeren; en bij aanvang, en bij voortgang, en tot het einde toe blijft het vrije gunst alleen, die God bewoog verdoemelingen, Adams zonen en dochteren, in Zijn zalige tegenwoordigheid te doen verkeren. En in dat voorrecht heeft Henoch op aarde gedeeld op zulk een geheel enige wijze, driehonderd jaren. Zelfs in het leven van Gods kinderen zijn sterk wisselende tijden, en het schijnt wel of God de geboorte van Henochs eerste zoon gebruikte als middel om hem bijzonder op te trekken en met Zijn heil te vervullen.

Mozes legt op die zalige wandel volle nadruk door nog eens in vers 24 van Genesis 5 te herhalen: "Henoch dan wandelde met God"; en in de Hebreeënbrief wordt ons gezegd, dat Henoch "vóór zijn wegneming getuigenis heeft gehad, dat hij Gode behaagde." In beide Schriftuurplaatsen wordt geheel, hetzelfde beoogd; Henoch behaagde God in zijn wandelen met Hem.

Die wandel met God was een wandel in Christus door het geloof. Ook Henoch was een zoon van Adam; ook Henoch behoorde tot het geslacht dat in de bondsbreuk van God afviel en zich in zijn stamvader en verbondshoofd moedwillig stortte onder vloek en toorn. Ook voor Henoch was God, gelijk voor ieder menskind van nature, een verterend vuur en een eeuwige gloed, bij Wie de zondaar niet wonen zal. Gods kinderen leren dat door ontdekkend licht wel kennen. Een onheilbare kloof scheidt hen van God, hun, Maker, af. Maar hoe is het dan mogelijk met God te wandelen? In Zijn gemeenschap te verkeren? Hoe anders dan in Christus, die in de bres van Zijn volk is getreden en de kloof heeft gedempt; in Wie de zondaar wordt met God verzoend.

Ook in de wandel van Henoch predikt de Schrift ons het beloofde vrouwenzaad; want zalig worden, met God verzoend worden, in Gods zoete gemeenschap delen, is alleen mogelijk door Hem. Die Hem mist, mist alles; kan nooit God ontmoeten; maar wiens leven in Christus wordt gevonden, die heeft een toegang tot God door de verse en levende weg, die Hij heeft ingewijd door Zijn bloed. Het is de rijke vrucht van Christus zoen- en kruisverdiensten, die uit Zijn verheerlijking door het geloof genoten wordt, dat Zijn volk in Gods gunste deelt, en 's Heeren vriendelijk aangezicht ontmoet. De hitte van Gods gramschap is geblust.

Och, of de kerk van God van onze dagen dit meer mocht beseffen. Welk een honger en dorst zou ontstaan naar Christus. Zie nu een ogenblik af van allen, die met hun toestandjes

en traantjes en uitreddinkjes zich zonder waarachtige vreze Gods willen scharen onder degenen die God wezen, zie van die allen af, God zal ze eens openbaar maken, en ze heenwijzen met het vreselijk woord: "Ik heb u nooit gekend." Daartegen zal niets bestand zijn. Maar bepaal u bij degenen, die in waarheid met hun zonden zijn bekend gemaakt en uit hun kommervolle toestand tot de levende God hebben leren vluchten; denk aan hen, die de troost van het Evangelie mochten smaken en wier zielen zijn verkwikt door Gods genade. En laat het u dan aangrijpen hoe weinig nood er bij dat volk over het gemeen gevonden wordt om Christus te gewinnen en door Hem te worden gesteld in die dadelijke verzoening en gemeenschap met God, die rusten doet in de roste, die er over blijft voor het volk van God. Alleen in de gemeenschap met Christus ligt de grond van het wandelen met God en het Hem welbehaaglijk te zijn.

Zo immers verklaart de Apostel, dat Henoch getuigenis gehad heeft, dat hij Gode behaagde. Nee, God heeft geen behagen in iets, dat van de natuurlijke mens is. Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God; het onderwerpt zich der wet Gods niet; het kan ook niet. Maar in de bediening van de gezegende Hogepriester zijn Gods uitverkorenen Gode geheiligd en in hun persoon en in hun geloofsverrichtingen Hem aangenaam. "Mijn lust is aan haar", verklaart de Heere. Zijn kerk is een koninklijke hoed in de hand haars Gods. "Er is geen gebrek aan U", zo verneemt de bruid, die zwart Maar lieflijk is. Hoe gans mismaakt ook door de zonde, in Christus is de kerk verheerlijkt en de Vader voorgesteld als een reine maagd, zonder vlek of rimpel.

God is te rein van ogen, dat Hij het kwade zou zien of de kwellingen aanschouwen. Hoe zou Hij gemeenschap kunnen hebben met wat onvolmaakt is. Of heeft het licht gemeenschap met de duisternis, het leven met de dood? Welnu, zomin kan een heilig en rechtvaardig God behagen hebben in het onvolmaakte van de mens. Maar in de alles reinigende bediening van Christus is Gods volk volmaakt en warden hun gebeden, hun werkzaamheden, hun wandelingen Gode aangenaam. De Heere ziet Zijn volk door de kristallijne vensters van Zijn Verbond. En zó heeft Henoch Gode behaagd in Zijn wandel.

En God heeft het hem betuigd. Hier beneden; vóór zijn wegneming.

Van Abel verklaarde ons de Schrift, dat God hem en zijn offerande aanzag; van Henoch dat hij Gode behaagde en daarvan getuigenis bekwam. Is het wat kleins, dat de Heere Zijn welgevallen in ons aan onze zielen betuigt? Geen twijfel blijft er over, God zal Zijn volk in Christus aanschouwen en beminnen met een onveranderlijke, eeuwige liefde.

Maar die genade wordt ons te groter, naarmate wij er van God door het geloof getuigenis van mogen verkrijgen. En nu kom Ik nog eens terug op de drang in Christus alleen te rusten; niet stil te zitten voor wij zouden mogen getuigen: "Hij is de mijne en ik ben de Zijne." Want ook in de vrucht is iets van die betuiging van de genade, waardoor het volk Gode welbehaaglijk is. Maar hoe zoet het smaken van die vrucht ook is, wat blijft de kennis donker; het zich verlaten op Christus de ziel zelf verborgen. En dat toch zal de Middelaar eren als Zaligmaker; daar zullen Gods deugden zijn opgelost tot ons behoud; daar verkrijgt de ziel die vrede, die alle verstand te boven gaat. Geen wet die dan meer vloekt; geen satan, die meer aanklaagt voor God; de zonden zijn geworpen in een zee van eeuwige vergetelheid en de scheiding tussen God en ons geheeld. O, dat betuigen van des Vaders liefde; dat verenigd zijn met Christus; dat verzegelen van de Heilige Geest. Het is of God Drieëenig die vrijgekochte zondaar in Zijn gunst maar wil doen delen, die verkorene wordt daar in liefde omhelsd en wat er ook geweest is, het is alles weg. "Ik zal zwijgen in Mijn liefde."

In die oefening des geloofs mocht Henoch wandelen driehonderd jaren. Ziet ge wel, dat wij God soeverein moeten laten! Wie heeft het u gezegd, dat ge Gods volk storen moet in die geloofsverlustingen; dat ge die liefde benauwen moet met uw verklaringen, dat het wel over gaan zal; dat er wel andere tijden zullen komen? Ik ken ze onder Gods gunstgenoten, die van de uur van hun vrijmaking af, in deze liefde dag bij dag zich verheugen; lange jaren achtereen, en in al hun verdrukkingen God prijzen omdat de Heere bij hen is. In plaats van te bedillen zij in ons hart heilige betrekking op zulk een leven. Henoch wandelde met God driehonderd jaren lang. En de vorm waarin het werkwoord wandelen geplaatst is, wijst op een gedurig herhalen van de werking; Henoch, zo wil Mozes zeggen, wandelde met God op en neer.

Wat moeten wij wel met schaamte bekennen van die wandeling dikwijls zo weinig te hebben. God vergeet Zijn volk niet en Hij is niet een land van uiterste duisternis noch een dorre woestijn, maar volk van God, zijn er menigmaal niet zulke grote gapingen in de Gods-ontmoetingen? Onderbrekingen van de zalige wandel? Hebben wij geen betere tijden gekend dan nu? Dat wij werden opgewekt Henoch's deel te zoeken. Henoch wandelde met God en bewam getuigenis dat hij Gode behaagde driehonderd jaren, en hij gewon zonen en dochteren. Geen gemaakte vroomheid was zijn leven; het was er verre van. Maar een leven Gode geheiligd en in Christus door het geloof welbehaaglijk.

Welk een vermaak ligt in dit geloofsleven. Wordt het niet daarom een wandelen genoemd? Ai, zeg wat geeft de wereld? Het moge vreemd schijnen en toch waar is het woord van Mozes: "de beste van onze dagen zijn moeite en verdriet."

Arme wereldling, die niet anders kent noch. zoekt dan wat beneden is. Zie op het heil van Gods kinderen. Uw ogen mochten geopend worden voor het Henochs-leven, opdat u daarvoor de wereld met het hare zou prijsgeven en voor tijd en eeuwigheid uw geluk in Gods gunst leerde vinden. Hier mist u de ware voldoening en straks aan uw eind komt u om, gelijk de eerste wereld is omgekomen in het oordeel Gods.

Wat is dan Gods volk gelukkig! Laat in de wereld alles tegen zijn, God is voor hen, en kroont hen met Zijn gunstbewijzen. Welaan volk, moge het getuigenis, dat Henoch bewam, ons door het geloof in Christus alleen doen rusten en leren sterven aan ons zelf, opdat wij Gode behagen mogen, met de dichter verklarend:

*Het is mijn goed, mijn zaligst lot,
Nabij te wezen bij mijn God.
'k Vertrouw op Hem geheel en al;
De Heer' Wiens werk ik roemen zal.*

Gode behagen door het geloof

Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken. Hebr. 11: 6

In het zesde vers maakt de Apostel de toepassing van wat hij zoeven heeft getuigd, dat n.l. Henoeh door het geloof is weggenomen en eveneens door het geloof getuigenis heeft gehad dat hij Gode behaagde. Buiten het geloof om Zijn deze beide weldaden niet te verkrijgen; en Paulus leert het voor een ieder met alle nadruk in wat tijd hij leven moge en onder welke omstandigheden, dat alleen door het geloof wij Gode welbehaaglijk zijn. De ontkennende vorm waarin de Apostel spreekt, houdt de sterkste bevestiging in, gelijk uit zovele plaatsen van de Schrift duidelijk blijkt. Zo spreekt Christus: "Zonder Mij kunt gij niets doen," en dan leert Hij niet alleen de diepe afhankelijkheid van Zijn kinderen, maar tevens hun alles vermogen door Hem, Die hun kracht geeft. Welnu ook de Apostel spreekt ontkennend: "Zonder geloof is het onmogelijk", maar dan leert hij ons, dat in het geloof het zeker is, dat wij Gode behagen. Maar in het geloof dan ook alleen.

In alle eeuwen hebben velen beproefd Gode te behagen, maar zonder geloof. Kaïn was onder hen de eerste, en God verwierp hem en zijn offer. En hoeveel onder de belijders van de waarheid hebben niet meer dan Kaïn had. Israël, dat de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen. Waarom? Omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet; want zij hebben zich gestoten aan de steen des aanstoots, gelijk geschreven is: "Zie, Ik leg in Sion een steen des aanstoots en een rots der ergernis, en een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden."

Op het geloof komt het aan. Wat betekent onze godsdienst zonder geloof? Kunnen wij God iets toebrengen? "Zo Mij hongerde, Ik zoude het u niet zeggen, want Mijne is de wereld en haar volheid. Zou Ik stierenvlees eten en bokkenbloed drinken?" En zonder geloof waren de offeranden niet meer dan stierenvlees en bokkenbloed. Al onze begeerten, al onze goede voornemens, al onze beste werken zijn als een wegwerpelijc kleeid en behagen God niet, dan in de volmaking van Christus door het geloof. In de grond twisten wij in onze eigenwillige godsdienst met God, gelijk Kaïn op God toornde. Het is ons van nature eigen om op onze werken loon te eisen; verdienstelijkheid aan ons doen en laten toe te schrijven: "Waarom vasten wij en Gij ziet het niet aan? Waarom kwellen wij onze ziel en Gij ziet het niet?" En wat antwoordt de Heere? "Zie, ten dage wanneer gijlieden vast, zo vindt gij uwe lust, en gij eist gestrengelijc al uwe arbeid." Ja, er zullen er zijn, die in de dag des oordeels zullen zeggen: "Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd en in Uw Naam duivelen uitgeworpen; en in Uw Naam vele krachten gedaan?" En dan zal ik hun openlijc aanzeggen: "Ik heb u nooit gekend. Gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt."

Niets van ons kan God behagen; ook niet die daden, die God wel met tijdelijc zegeningen belonen wil, als b.v. Achabs vernedering, waarop God het oordeel uitstelde. Ninevé's boetvaardigheid die leidde tot het behoud van die machtige stad. Evenwel, hoe nauwgezet ons leven ook zij, hoe wij ons schikken naar Gods eis, nooit, nee nooit kan iemand Gode behagen zonder geloof. Gaat het niet door dat God eerst de persoon en daarna zijn werk aanziet, als een Abel? Moet niet eerst de vernieuwing en reiniging in Christus ons deel worden, opdat onze daden Gode behagen? Wat zal een natuurlijc, walgelijc schepsel, wiens hart is een bittere fontein, een bron van ongerechtigheden dan kunnen Gode iets welbehaaglijc voortbrengen? Maak eerst de boom goed en dan zal zijn vrucht goed zijn.

Schrijf nul voor al uw werken. Word een verdoemelijk, strafschuldig zondaar voor God met uw beste verrichtingen; leer u zien in het verblindend licht van Gods volmaaktheden, opdat u bekennen moogt, nog nooit een ogenblik Gode welbehaaglijk te zijn geweest; niets te zijn van nature dan voorwerp voor de hel, opdat u Christus zoeken moogt door het geloof. Want zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Hier ligt de scheidslijn; hier is de wortel van vijandschap van Kaïn en Abel; van Rome tegen de Waarheid; van de Remonstrant tegen de Gereformeerde leer; van het nabijkomend Christendom tegen het ware volk van God tot op de huidige dag, ja tot het eind der dagen toe. Terwijl Gods kinderen in droefheid treuren over hun onvolmaaktheid en oprecht de vraag zullen stellen: "Heere, wanneer hebben wij dat gedaan?" eist de in eigen kracht wandelende, die God dienen wil met het zijne, dat voor zijn werken en bedoelingen en goede meningen wat zal gerekend worden en hij haat de ondermijnende leer en prediking van vrije genade. Zijn toorn kan hij nauwelijks inbinden, als hij met al het zijne in de dood gesteld wordt. En toch: "zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken."

"Die tot God komt" nadert in de aanroeping des Heeren Hem in Zijn gunst door Christus Jezus. Maar zo komt niemand tot God tenzij hij zich in zijn verloren staat heeft leren kennen en daarvan een levend besef omdraagt. Waartoe zouden wij ooit tot God komen, indien wij ons van Hem niet gescheiden gevoelen en buiten Hem niets zagen dan de dood? Wie wij ook zijn; hetzij wij midden uit de wereld worden gehaald, of onberispelijk, godsdienstig, vroom leefden, ons is van node die rechte ontdekking van de Heilige Geest, die ons als een ellendige tot God doet vluchten. Waar die ontdekking niet gevonden wordt, houwen wij ons bakken uit, gebroken bakken die geen water houden; en verwerpen wij de Levende Springader.

Zulke ellendigen wil God toegang geven tot Hem. Hij trekt hen met de koorden Zijner goedertierenheid Anders toch kwam niemand tot Hem. Want hoe groot onze ellende ook zij, hoe noodzakelijk de verlossing in Christus, het gevoel onzer schuld en zonden, onzer onwaardigheid zou ons beletten tot God te naderen, Die een verterend vuur is en een eeuwige, gloed, bij Wie de zondaar niet wonen kan. Maar de Heere lokt de verslagen zondaar door Zijn beloften, waarvan Christus de inhoud is, welke beloften door het geloof worden omhelsd. De opening van het Evangelie; de dringende nodiging der genade: "Gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet," door het geloof verstaan, verwinnen alle vreze, en tegenstand en trekken de ziel naar God toe, dat zij kome gans verslagen, maar om in Christus de gunst van God te zoeken. En nimmer anders dan door het geloof, steunend op de verdiensten van Christus, komt de zondaar tot God, opdat hij van Hem worde aangenomen, naar de rijkdom Zijner genade. Dit miste Kaïn, maar was het leven van Henoch; zulk komen is zo zeer eigen aan het geloof, dat het geloof zelf menigmaal in de Schrift omschreven wordt als een komen tot God, of komen tot Christus.

Die tot God komt, moet dan ook geloven dat God is, en dat Hij is een Beloner dergenen, die Hem zoeken.

Geloven dat God is, bedoelt iets meer dan geen atheïst te zijn. De natuur zelf stemt toe dat God is, omdat God in elk mens een afdruk van Zijn bestaan schonk. Maar dit bloot erkennen van het Godsbestaan, is gans onvoldoende om tot Hem te komen. Zelfs de duivelen geloven, dat God is, en zij sidderen. Ook Kaïn geloofde wel, dat God was, ja dat Hij een Beloner was, maar Kaïn miste het waar geloof in God. Het geloven, dat de Apostel hier als eis stelt voor ieder die tot God komt, doet de zondaar toestemmen en betrouwen,

dat God is een God der genade en van de zaligheid. Zo zag Abraham, toen de Heere sprak: "Ik ben God de Almachtige" niet alleen de almacht Gods, maar deze almachtige God geloofde Abraham te zijn de God zijner bewaring, onder Wiens hoede hij veilig was, en voor Wiens aangezicht hij mocht wandelen. Hoe diep deed God Mozes inzien in Zijn volzalig wezen ten goede van Zijn volk, als de Heere Zich openbaarde uit het braambos: "Ik zal Zijn." Zijn niet alleen omdat Hij een eeuwig God is, maar omdat Hij de Onveranderlijke en Getrouwe voor Zijn uitverkorenen is, Die hun verlossing gebod. Het geloof ziet in God de God der volkomen zaligheid. Zo geeft het een vrijmoedige toegang aan de gans ellendige om alle heil alleen in Hem te zoeken en van Hem te verwachten. Want "Hij is een Beloner dergenen, die Hem zoeken."

Dit zoeken is vrucht van de trekking Gods. Als verdienste sluit de Heere het geheel uit: "Ik ben gevonden van degenen, die naar Mij niet zochten." Niet om ons zoeken zal God Zich laten vinden, maar enkel uit vrije genade, gelijk het geloof erkent. Toch leidt de Heere Zijn volk door de weg van een aanhoudend zoeken van Hem. Hoeveel ook tegen is, de door God getrokkenene kan niet aflat. Met de Kanaänese vrouw grijpt hij God op Zijn Woord: "Ja Heere, (zij wil het toestemmen dat zij een hondeke is) maar ook de hondkens eten van de kruimkens, die van de tafel des Heeren vallen." Zo komt de ziel in diepe verootmoediging tot God, omdat buiten Hem niet anders is dan de dood. Zoekende begeert de ziel een Borg tot betaling van haar zonde en tot reiniging van alle ongerechtigheden; en gaat zij uit naar Christus, om uit Hem te ontvangen de vervulling aller noden. Ja om God welbehaaglijk te zijn in de betrachtning Zijner geboden. Immers het ware zoeken doet ons afkeren van de zonde en doodt onze leden, die op aarde zijn. Niets is meer in staat de zonde te doen haten en vlieden, dan een waar, levendig, aanhoudend zoeken van God en Zijn gunst. De Heere voegt het jagen naar de gerechtigheid en het zoeken van Hem samen in Jes. 65. "Hoort naar Mij, gij die de gerechtigheid najaagt, gij die de Heere zoekt." Zo ook zocht Abel Gode te behagen als hij een bloedig offer, het nauw uitgezochte van zijn kudde bracht; en Henoch toen hij in gehoorzaamheid met God wandelde.

En dit zoeken zal God belonen.

Werd uw ziel ooit om God verlegen? Moest u de grond uit al uw godsdienst ooit verliezen? Of kondt gij het houden bij uw gedoopt zijn; bij uw belijdenis; bij uw ijver voor kerk en waarheid? Zijt gij dan geen gevallene in Adam? Kunt gij dan Gode behagen met uw historisch geloof? Zal God lust hebben aan uw uiterlijke godsdienst? O, eer Hij u eeuwig buiten sluit, valle uw grond weg, en worde het u gegeven tot God te komen in Christus als een helwaardige. Voorwaar de Heere zou u niet verstoten. Wat troost voor de oprechten! Laat de wet u oordelen; uw zonden tegen u getuigen. Beken uw onwaardigheid boven alle andere mensenkinderen. Maar de Heere zal u belonen. Nee niet naar verdienste; dan was het verloren. Maar Hij schenkt genadeloon. En dat loon is zeer groot. Houdt aan, volk! grijpt moed! uw ziel zal. vrolijk leven. God zal die zoekers doen vinden. Zoek de Heere zelf. Hij zij uw deel. Leer van eigen werk afzien. Weeg niet langer geld uit voor hetgeen geen brood is. Christus zij uw eigendom, opdat gij in God alleen rust vindt voor uw ziel. Het ongelooft en wantrouwen, dat u zo menigmaal gebonden houdt, doe de Heere in u bezwijken, door de diepe indrukken van Wie Hij is; een God der genade en zaligheid. In al ons gemis, met als onze noden moge er gedurig een zoeken van God zijn; een zoeken om Hem welbehaaglijk te wezen.

O, dat de wereld ons minder bekore; dat de zonde meer onderlig-ge, en het geloof die vrucht afwerpe dat wij "nabij God mogen zijn"; want dat alleen is goed. God zal zijn zoekend volk eens belonen in eeuwige heerlijkheid; als het Hem eeuwig vindt waar geen

scheiden meer zijn zal; en geen geloof meer nodig is, omdat het verwisseld wordt in aanschouwen. Het is voor deze tijd, maar dan ook genoeg om onze zielen te verzadigen, dat de Apostel ons de noodzakelijkheid van het geloof leert: "Die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is, dergenen die Hem zoeken. Maar "zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen."

Noach

Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde, aangaande de dingen, die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is. Hebr. 11: 7

Vreselijk was de doorwerking van de zonde! De van God afgevalen mens openbaarde steeds meer zondeslaaf geworden te zijn; in steeds sneller vaart te hollen naar het vreselijk einde dat van de zonde is, en vanwege Gods rechtvaardigheid en vanwege de natuur der zonde zelf. De ondergang van de eerste wereld moge ons levendig voor ogen stellen, hoe vreselijk de zonde is, en ons de ogen openen voor het ontzaglijk gevaar van onze lichtzinnige, de zedenverwoestende tijden. Vliedt, o vliedt de ongerechtigheid. Regeringen en volkeren, landen en kerken, jongen en ouden, wie u ook zijt, keert u af van het hellend vlak van de schrikkelijke zonde-bedrijven, eer uw vaart zo groot zal zijn, dat die niet meer te stuiten is.

Noachs tijden mogen ons waarschuwen!

Zinnelust vierde toen hoogtij, gelijk ze nu de toon aangeeft. En de schoonheid van de vrouw had sterker invloed op de gevallen mens dan de ernst van de prediking. Niet minder dan 300 jaren had Henoeh in het midden van zijn geslacht met God gewandeld. Met woord en daad was deze prediker der gerechtigheid tegen de zonde opgekomen; met scherpste had hij het oordeel aangekondigd. Maar niets baatte. Zou men horen naar die God, van Wie men zich had afgekeerd, en Wiens Woord als Jigentaal verworpen was. Immers satans zeggen: "Gij zult niet sterven" was aanvaard; en Gods bedreiging als leugen opzij gezet. In de staat van ongeloof mist de mens wat nodig is om Gods Woord te horen; en het afwerpen van alle juk, in de verwerping van alle vermaning ligt voor de hand, als de consciëntie in de weg van zonde op de mond geslagen wordt. De doorbraak van de ongerechtigheid wordt dan al groter. Noch de ernstige, waarschuwendende prediking van Henoeh, noch het optreden van Noach, noch iets ook zal dan meer weerhouden van het naderend verderf. Zonde is dan geen zonde meer. Wij horen het ook in onze dagen. "Zonde en deugd hebben stuivertje gewisseld", zo roept men schaamteloos; ze hebben omgeruild. Wat weleer deugd was is nu kwaad; wat zonde was is nu deugd. "Wát is zonde?" Zo vroeg eens Troelstra. Men kent geen zonde; want men kent God niet.

Droeve overeenkomst bestaat tussen de dagen van Noach en onze tijden. Ook in de openbaringsvorm van de zonde. De vrouw speelde de hoofdrol. Gods zonen zagen de dochteren van de mensen aan. "Het geschiedde als de mensen op de aardbodem begonnen te vermenigvuldigen en hun dochters geboren werden, dat Gods zonen de dochteren der mensen aanzagen, dat zij schoon waren, en zij namen zich vrouwen uit allen, die zij verkoren hadden." (Gen. 6: 2). Die zonen Gods waren kinderen van Seth; de dochteren der mensen uit Kaïns geslacht. Men heeft wel gedacht aan de Engelen als de zonen Gods. Maar hoe kan dit? De Engelen trouwen niet. Onder de Engelen is geen geslacht. Wie kan op grond van Gods Woord leren een vermenging van Engelen en mensen? Niemand? De hier genoemde zonen Gods waren Sethieten, die zo genoemd worden om de tegenstelling te tekenen tussen kerk en wereld. Die benamingen vindt u in deze zin meer in de Heilige Schrift. De kerk des Ouden Verbonds wordt genoemd "kinderen des Heeren" (Deut. 14: 1;

Hos. 1 10) en de lieden van de wereld zijn getekend onder de benaming "mensen" (Jes. 43: 54). Ons wordt in deze vermenging dus het kwaad getekend dat de kerk zich met de wereld verzwagert, dat is de ondergang geweest van het geslacht van Seth. De vreze Gods week; de goddeloosheid nam toe; de vromen stierven uit; geen ander vervulde de ledige plaats. Welhaast is er slechts één gezin, waarin nog met God en Zijn getuigenis wordt rekening gehouden, het gezin n.l. van Noach. Daarbuiten heeft men met God afgerekend en spot men met Zijn vermanend en dreigend woord. Zo stond het in de dagen van Noach.

En thans?

Gewis de Heere liet Zijn kerk op aarde. Hij hield haar staande, niet alleen in beangste vervolging, maar ook bij vreselijkste zondeverleiding. Maar is Jacob niet dun geworden? Waar verneemt u van waarachtige bekering? Waar ziet u de plaatsen dergenen, die God opnam in heerlijkheid door anderen vervuld? Zijn er niet gemeenten, weleer geroemd, vanwege het grote getal dergenen, die God vreesden, waar u thans nauwelijks één van Gods kinderen meer vindt?

En de zichtbare kerk? Slaat de satan daarin niet zijn slag? Trekt de wereld dan niet jaarlijks van ons opkomend geslacht? Hebben bioscoop en voetbalveld voor velen niet groter bekoring verkregen dan de kerk? En troont in de wereld niet de vrouw met haar modehoeren-versierselen om naar het verderf te trekken? Wat zeggen de danshuizen, door duizenden bezocht? Het kwaad van de zedeloosheid is schier niet te beheersen. Volkeren worden uitgemoord door verachting van gezinnen. Wellust denkt men straffeloos met volle teugen te kunnen drinken.

Waar is oor voor de bestraffing van Gods Woord? Vrees voor gedreigde oordelen? Of er dan weer een zondvloed komen zal, als in Noachs tijden? Nee; het verbond met Noach zegt het U; de regenboog bevestigt het; de wereld zal niet meer door water vergaan. Maar niettemin zal Gods toorn van de hemel geopenbaard worden over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen. Rode en zwarte en hagelvlekkige paarden reden en rijden over het wereldrond; oorlog en dood en allerlei oordeel kwam van de hemel, ook in onze dagen Maar wie buigt? Waar is het verlaten van de zonde? Integendeel verharding; steeds meer voorthollen op het hellend vlak van de zonde. Voor brede kringen geldt weer het ontzettend Woord van Paulus, "dat God ze overgegeven heeft tot oneerlijke bewegingen; vrouwen en mannen, om te doen dingen, die niet betamen; vervuld zijnde met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid."

Zal straks God ook tot deze wereld zeggen: "Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met de mens." (Gen. 6: 3). Zolang God twist is er hoop. Maar wee onzer indien Hij ons overgeeft! Er moge dan geen zondvloed komen, andere oordelen zullen ons doen weklagen vanwege de smarten van de zonde. Daarenboven, een eeuwig oordeel wacht. Eens zal vuur de wereld in vlam zetten. Eens zullen wij staan voor de rechterstoel van Die Man, door Wie God de wereld oordelen zal.

Arme wereld! Droeve zondedienst. O, dat wij onze ziel als een buit mochten uitdragen! Verlaat dan de slechtigheden en leeft, en treedt op de weg des verstands.

Noach werd in een zeer donkere tijd geboren. Van hem is verwachting. Lamech, zijn vader, die toen honderd en twee en tachtig jaar oud was, sprak: "Deze zal ons troosten over ons werk en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk, dat de Heere vervloekt heeft." Noach betekent: troost, rust. Lamech, de godvruchtige, heeft oog voor de droeve ellende van zijn dagen. Zijn ziel gaat onder de last gebogen, Gods twisting wordt gevoeld; het aardrijk draagt de vloek en er is smart over het werk van de handen. Troost zal er zijn als de

zonde wordt gebroken. Zelfs door de weg van Gods oordelen zal de kerk van God worden getroost en tot raste komen. In het geloof, dat zich niet vergist, bij de erkenning van Gods recht, en in het buigen onder de schuld, noemt Lamech zijn zoon Noach. Verstaan kunt u het alleen, zo waarlijk de zonde boven de ellende u tot smart is. Zo wordt het Gods volk; zo wordt het door de ontdekking van de Heilige Geest. Anders nimmer; maar dan toch gewis zo, dat onze ziel in het stof buigt en Gods recht omhelst. In persoonlijke verhouding tot dat onkreukbaar recht heeft Gods volk geleerd, de Heere gerechtigheid toe te schrijven, al zou Hij hen veroordelen. Maar die grondlering werpt vrucht af, ook in verdere levensomstandigheden.

Nee, vlees en bloed onderwerpen zich niet; en zo weten ook Gods kinderen van de bange opstand tegen de Heere in dagen van verdrukking. Maar zodra een bukken komt voor God, als de levende niet meer over de ellende klaagt, maar over de zonde, gelijk Jeremia zegt, o, dan ligt troost zelfs in de oordelen Gods; in de vreselijkste oordelen, omdat des Heeren heerlijkheid tegen de zonde in die oordelen uitblinkt. Juda's dochteren hebben zich verheugd vanwege des Heeren oordelen. Lamech kan zijn zoon Noach noemen ook al zijn de dagen donker en al is de zonde opgestapeld; al verwacht hij het oordeel Gods. En de bange dagen, die achter ons liggen; de tijden van de schrikkelijke wereldkrijg hebben onder Gods volk een hoop doen opkomen, en een blijdschap, hoe hun vlees ook beven kon vanwege het oordeel, daarover, dat de Heere bewees, dat Hij God is. Hij laat Zich niet bespotten. Is dat eenswillend zijn met God in het oordeel; dat *amen* zeggen op Gods handelingen, als vlees en bloed niet wordt gespaard, is dat niet iets van wat eenmaal volkomen het deel van Gods uitverkorenen zijn zal, als geen vleeselijke banden meer bestaan zullen, en in het eind-oordeel zij met het recht van God eeuwig zullen instemmen en de wereld zullen oordelen?

God geve ons die troost, die zo geheel anders is dan het zoetsappig lieve, waarmee velen zich paaïen in deze tijd; die troost, die in Gods recht gegrond is, te smaken, volk van God. Zij geve ons kracht en moed tegen de zonden te getuigen. Zij doe de kerk van God opleven in deze donkere dagen en de strijd aan te binden tegen de gruwelen die openlijk bedreven worden, opdat er iets blijve van het zoutend zout, dat niet smakeloos wordt.

In slechts één gezin nog is ten slotte de vreze Gods bewaard; het is in het gezin van Noach. Hij, de zoon van Lamech, is de derde van wie in de Heilige Schrift getuigenis gegeven wordt, dat hij rechtvaardig was. Paulus stelt ons hem voor in de kracht van het geloof; door dat geloof toch heeft Noach de ark toebereid, toen van de gedreigde oordelen nog niets te zien was.

Goddelijke aanspraak vermaande Noach. Het was er nog zo verre van, dat het beschreven Woord de openbaring Gods ter zaligheid bevatte. God openbaarde Zich toen op onderscheiden wijze. Hij Zelf sprak Noach aan, en vermaande hem aangaande de dingen, die nog niet gezien werden, n.l. aangaande de komende oordelen. Toen de Heere op weg was Sodom en Gomorra te verderven sprak Hij: "Zou Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe." Welnu, voor Noach verborg God de naderende ondergang van de wereld niet; te minder omdat Noach een roeping had te vervullen, zijn huis tot behoud, de wereld tot veroordeling. God vermaande Noach; de Heere bond hem de ernst des tijds op het hart en beval hem een ark te bouwen. En Noach geloofde dit woord. De wereld spotte; zij geloofde de naderende oordelen niet; het was bij haar een eten en drinken en vrolijk zijn; men gaf en nam ten huwelijk. Wat leed kan deren? Zelfs de prediking van Noach deed geen nut. De wereld werd rijp voor het oordeel. Merkt daarop.

Als de ernstige waarschuwingen, die God ons zendt, ons niet vernederen en de zonde doen verlaten, dan rijpt het oordeel. Welk droevig beeld vertonen deze tijden. Tegen de schrikkelijkste oordelen in verharden zich de volkeren, en baden zij zich in de zonde. Voor Gods Woord geen oor. Wie gelooft nog? Zelfs het leerstuk van de eeuwige rampzaligheid moest opgeruimd. Een Engelse kerk schrapte "de hel" uit hare belijdenis, als verouderde bangmakerij. Geen hel vrezen wij; op geen hemel hopen wij; wij dienen de zonde vrij uit, als in Noachs dagen en hebben met God en Zijn Woord afgerekend.

O, droeve tijden! Vreselijk oordeel, dat groeit.

Maar Noach vond genade in de ogen des Heeren!

Ziedaar wat deze prediker der gerechtigheid onderscheidde; het was genade; genade alleen. Daardoor wordt de scheidslijn getrokken tussen Gods volk en de wereld. Wij zijn allen in zonden en misdaden dood. Maar God trekt Zijn volk op uit die staat des doods; Hij behoudt de Zijnen van het verderf, dat ook zij zich onderwierpen; Hij redt hen uit, in tegenstelling met degenen, die Hij doet beërven hun misdaad in de eeuwige rampzaligheid, en dat door genade alleen. Niets in hen heeft aanspraak op die onderscheiding; niets! Dat is het alleen: "Noach vond genade in de ogen des Heeren."

O, Gods volk mocht het wel gedurig met zielsverwondering erkennen, dat het enkel vrije genade is die hen behoudt; genade hij den voortduur vloeiende uit de bron van Gods eeuwige barmhartigheden,. Die genade schenkt wat voor tijd en eeuwigheid van node is, en een beschutting is over al wat heerlijk is.

Zo werd Noach behouden uit het oordeel van de zondvloed, hij van wie gezegd wordt in Gen: 8: 9: *"Noach was een rechtvaardig, oprecht man in zijne geslachten; Noach wandelde met God."*

Reeds vóór God hem vermaande aangaande het komende oordeel, was Noach de genade Gods deelachtig, waardoor hij aan Christus en diens gerechtigheid door het geloof gemeenschap had. Wat de Schrift ons van stonden aan leert, en telkens weer zo luide predikt, is wel dit, dat de voornaamste daad des geloofs is de rechtvaardigmaking des zondaars voor God. *De bate des geloofs*, zo zegt ook onze Catechismus, *is de rechtvaardigmaking*. Over die rechtvaardigmaking zelve spreek ik nu niet; maar wel wil ik hierop wijzen, dat Gods volk door het recht Gods wordt afgesneden van eigen leven, om als een van de verdoemenis onderworpene, door het geloof met Christus verenigd, in Diens eeuwig-geldende offerande de grond te bekomen, waarop God de Vader vrij spreekt van schuld en straf en een recht geeft tot het eeuwige leven. Deze weldaad is een zo volkomen vrijspraak, alsof wij zelf in eigen persoon aan het recht Gods voldaan hebben, ja nooit zonde hebben gekend of gedaan. Aan Noach wordt zij toegekend door de Heilige Geest. En het mocht in onze droeve dagen wel vele zielen wakker schudden, die indommelen op hun ervaringen, zonder Christus als Borg voor hun schuld gevonden te hebben.

O, dat God met ons twiste, om de verheerlijking van Zijn geschonden recht, opdat wij niet zullen stil zitten voor wij in Christus door het geloof met God zijn verzoend.

Een tweede, geschonken weldaad, wordt van Noach vermeld. Hij was een oprecht man in zijn geslachten en hij wandelde met God.

Bij de rechtvaardigmaking behoort een heilige wandel. Nee, dat is geen wettische leer. Paulus, om maar één tekst te noemen, verwerpt met alle macht de losheid des levens. Nadat hij de leer van de vrije genade in de rechtvaardigmaking des zondaars voor God verdedigd heeft, bestrijdt hij de antinomiaan in de vraag: "Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde"? Dat willen sommigen; zij zondigen maar verder op eens ontvangen genade; zij maken Christus tot een zondebok. Hij is er goed voor. Maar wat

antwoordt God Zelf nu door de dienst van Paulus: "Dat zij verre. Wij die de zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?" Waar moet het heen, als deze leer van de Schriften wordt losgelaten? Welk een droeve donkerheid bedekt Gods volk veelal vanwege de losse wandel; de zonde beneemt de vrijmoedigheid tot God te gaan; zij maakt scheiding tussen de Heere en onze zielen. Och, hoe moesten wij meer de zonde haten en vlieden, en bij de rechtvaardigmaking om niet de heiligmaking zoeken, door het geloof uit Christus krachten puttende.

Wij zouden van het voorrecht van Henoch en Noach meer hebben, zij wandelden met God. Beter toch is er niet. "Het is mij goed nabij God te zijn." En te meer klemmt die vermaning, omdat de tijden boos zijn. Waakt en bidt, zo roept de Heere de Zijnen toe, opdat gij niet in verzoeking komt, en dat Woord mag Hij op onze ziel binden. Wij zouden ook meer voorbereid zijn op de oordelen en tegenheden, die God zendt. Nog verbergt God niet voor Zijn volk, wat Hij doet; maar wij zijn van de omgang met God zoverre vervreemd, dat voor de openbaring Gods geen plaats in onze ziel is, noch geloofsoefening om ze te verstaan. Van Noach echter geeft de Heilige Geest getuigenis, dat hij door het geloof de ark heeft toebereid, want hij was door Goddelijke aanspraak vermaand, aangaande de dingen, die nog niet gezien werden.

Noch de wateren over de aarde; noch de ark van de behoudenis werden gezien, toen God Noach aansprak. Hoe onwaarschijnlijk ook was het Woord Gods voor de mens, dat n.l. het einde van alle vlees voor Gods aangezicht gekomen was; "Want Ik, zie Ik breng een watersnood over de aarde, om alle vlees, waarin een geest des levens is van onder de hemel te verderven; al wat op de aarde is zal de geest geven."

Hoe onmogelijk: een watersnood over de gehele aarde! Vanwaar dat water?

Hoe vreemd een ark waarin Noach behouden werd en zijn gezin; zij alleen; met zoveel vee! Maar Noach heeft het Woord Gods geloofd! Hetgeen niet gezien werd aanvaardde hij door het geloof, omdat hij zich verliet op de volmaaktheden Gods, die de zonde wreken en in genade behouden. Het aangekondigde oordeel ontstak in Noach's ziel grote vreze, waaruit hij door het geloof opklom om in het rechtvaardigen van Gods handelingen, zijn behoudenis te aanvaarden In het bevel van de ark te bouwen.

Zo tekent de Schrift ons de werking van het geloof, als het de ziel doet opkomen uit de diepte van het rechtvaardig vonnis Gods. Het is de aard van het geloof de behoudenis in Christus te zoeken en te omhelzen, en dat zo volkomen, dat wat met het oog niet wordt gezien, evenwel onwrikbaar vast staat voor hem die gelooft. Zo is Noach met eerbiedige vreze vervuld geweest voor God, omdat hij God rechtvaardigde; en door die vreze bewogen, heeft hij door het geloof de ark gebouwd. En steeds weer oefent zich het geloof in het aanvaarden van Gods onkreukbaar recht, en in het zich onderwerpen aan het gedreigde oordeel, opdat het behoudenis vinde in de van God gestelde weg.. Het geloof komt uit de diepte op en heeft een verootmoedigende werking.

Helaas, velen schijnen hiervan vreemd. Zij beredeneren een geloof, een groot geloof, maar zijn zo verheven, dat zij boven het ware volk van God verre uitsteken; met een koelheid, die aan het onverschillige grenst, wordt dikwijls met scherts en grap over de vrijmaking en rechtvaardigmaking en over het leven gesproken, die ieder die nog enige indruk behield van de hoogste God en van de eerbied voor Zijn werk, pijnlijk treft. De oorzaak voor die lichtvaardigheid is wel te zoeken daarin, dat velen een aangenomen geloof hebben, en nimmer in vreze waren voor God. Zij komen uit de diepte niet op, omdat zij er nooit in geweest zijn. Zij kennen de ware boetvaardigheid niet, die Gods volk eigen is. Het ware geloofsleven is hun vreemd, niettegenstaande al hun grote woorden.

In Noach wordt ons daarentegen het oprechte geloof getekend, daarin dat hij, bevreesd geworden zijnde, de ark heeft toeberaid. Ongeziene dingen heeft hij vast geloofd, omdat God ze gesproken heeft. En het geloof verlaat zich onvoorwaardelijk op Gods Woord.

Indien ooit, dan wordt in de geloofsdaad van Noach ons getoond, dat het geloof de zaken omhelst, die overeenkomstig Gods volmaaktheden geschieden. Dit geldt zowel het behoud der rechtvaardigen als de verdoemenis van de goddelozen. De eerste wereld is omgekomen vanwege de zonde in een oordeel, waarin Gods heiligheid en rechtvaardigheid en almacht op zo enige wijze verheerlijkt werden. Die wereld mocht spotten met de toeberaiding van de ark of meewarig de schouders ophalen over het bouwen van een schip op het droge; om de van God gegeven genadetijd in driester zonde-uitgieting door te brengen, het bedreigde oordeel deed zij door haar goddeloosheid rijp worden.

En dat staat geschreven tot onze waarschuwing. God binde het op onze harten; in het bijzonder opene Hij het oog van ons opwassend geslacht er voor. De wereld spot, meer dan ooit; zij is "wijzer" dan dat zij nog het oor lene aan Gods roepende stem; de consciëntie wordt verkracht in brooddronken zonde-bedrijf, en zelfs de oordelen, die God zond, vermochten ons niet te vernederen. Maar behoeft de Heere ons voor de strikken, die de hoge taal van de wereld spant.

Schaamt u de belijdenis van het Woord Gods niet! Onze kinderen moeten de wereld door; dagelijks staan onze jongens op H.B.S. en Gymnasium; aan de schaaftbank en op de stelling; op kantoor en in de werkplaats bloot aan allerlei verzoeking, en horen zij de vreselijkste spottaal; dagelijks verkeren onze meisjes eveneens te midden van hen, die zo vlijmscherpe kritiek oefenen op al wat kerk is en Waarheid; en de bekoorlijkheden van het leven van de wereld uitmeten. Wie gelooft nog aan enig oordeel? Wat kwaad ligt er in, te doen, wat ieder doet? Wie kan nog leven in de bekrompen ideeën die een twintig jaar geleden golden? Wees wijs en geniet het goede, dat het leven biedt. Zo klinkt de God-verachtende taal van de wereldlingen.

En indien tegen iets, o, laat mij u, jongens en meisjes, mogen waarschuwen tegen die verleidende taal. Komt vrijmoedig er voor uit, dat je anders geleerd bent; dat Gods Woord de zaken anders tekent. Schaamt je voor de aanroeping van de Naam des Heeren nooit. Dwarrelt niet. Doet niet eens een keertje half mee, want het zal u verweten worden en al uw vrijmoedigheid wegnemen. Bedenkt, dat allen in de ark behouden werden van het oordeel, die tot Noachs gezin behoorden, ook Cham, die de vloek van zijn bespotting straks dragen zal. Nee, ik zeg niet, dat het u genoeg is om voor God te verschijnen, wanneer u de wereld met het hare verzaakt, maar berouwen zal het je nimmer. Hier zul je verschoning vinden van menig oordeel, en ervaren dat aan wie zijn weg wel aanstelt, God Zijn heil zal doen zien. Vliedt de begeerlijkheden der jonkheid. In ons en onze huisgezinnen hebbe toch het Woord Gods enige kracht tot weerhouding van de ongerechtigheden.

Geen twijfel schiet over. God komt met Zijn oordelen, ook al gelooft het niemand. Wie hoorde naar de prediking van Noach? Wie geloofde aan een watervloed, zelfs toen de ark werd toeberaid? Wie zag iets van alles wat in heilige ernst werd aangekondigd? Jaar na jaar klonk de nodiging tot behoud, met de drang van het naderend oordeel, maar alles bleef, gelijk het was; 120 jaren lang. En toch.... God ging door; Zijn Woord bezweek niet; aan Zijn lankmoedigheid kwam een einde, de wereld verging! Ja toen, toen het te laat was maar toen was de genadetijd voorbij.

Een zondvloed komt niet weer! Dat heeft God gezworen; de regenboog is ons ten pand gegeven. Maar zal Gods recht niet roken tegen de zonde? Zal de Heere zwijgen over de gruwelen? Tel de bittere klachten, die dag aan dag geslaakt worden? Tel ze op, zo u kunt;

maar nee, er is geen tellen aan; de smarten worden vermenigvuldigd. Waar blijft nu de wereld met haar geneugten? In moedeloosheid zakken haar dienaars weg. Zelfmoord, die naar het eeuwig verderf voert, wordt de toevlucht der God-vergetenen in een angstwekkend toenemend getal.

Arme wereld. Wend u naar God toe. Maar.... wie is bevreesd geworden voor het naderend oordeel? Wie zoekt ontkoming? De rechtvaardigen, gewis zij zullen ontkomen; zij zullen hun ziel tot een buit hebben. Maar dan heb ik een vermaning: Scheidt u van de wereld af! verzaakt haar goddeloze wandel. Gedenkt de vermaningen u gegeven; de gebeden die voor u liggen voor de troon; ziet de tranen in het oog van vader en moeder, die tot uw welzijn werden geschreid; vergeet de woorden niet, gesproken door de lippen van de stervende. Vliedt, om uws levens wil. Ja, vlucht tot de ark van de behoudenis.

De ark van Noach wijst op Christus. In Hem moeten wij geborgen worden door het geloof. In de doop is ons dat bezegeld. Maar het teken en zegel van de doop werkt zelf die gemeenschap aan Christus niet. Wij moeten wedergeboren worden. Het kan niet minder. Wie wij zijn, in de ark zullen wij moeten ingebracht. En nu huppelt zo menig een om die ark heen; vol verbazing; onder de indruk soms. Maar zonder waarlijk in te gaan. Of wilt ge, menig een is in de kerk naar haar zichtbare vertoning. Maar hij heeft geen waarlijk deel aan Christus. In de ark was Cham; uit Sodom trok ook de vrouw van Loth; met Naomi toog ook Orpa op; en zovelen gaan met Gods volk mee, en verkeren onder het Woord; en hebben indrukken; en schreien gevoelige tranen soms; maar.... waar alles op aan komt.... zij hebben geen deel aan Christus! Laat vrij het Christendom naar de mode van deze tijd varen, dat aan doop en belijdenis genoeg heeft, maar denk aan eigen oppervlakkigheid. Wij gaan de eeuwigheid tegemoet. Wij zullen God ontmoeten. Zijn recht zal ons oordelen. En u leeft gerust? Elke dag brengt ons nader tot het grote oordeel; maar u telt het niet? Uw gemoedelijke bewegingen zijn uw grond en doen u rusten? Geen Borg hebt u nodig? Geen ark behoeft voor u gebouwd? Heeft dan de Zone Gods vergeefs geleden? Weet u een weg buiten Christus ter zaligheid? O, dat God de grond neme van onder onze voeten; dat Hij ons oog opene voor Zijn rokend recht, opdat wij de ark van de behoudenis mogen ingaan, en een ware vereniging met Christus door het geloof verkrijgen, opdat onze ziel behouden worde uit het oordeel, dat gewis komt.

Nee, ik zeg dat niet, om met het bekommerde volk hard te handelen; ik weet er zijn er, die hun aandeel aan Christus niet kunnen opmaken en vrezen om te komen, en die zekerlijk zullen behouden worden; ik weet het, wat hun zielestrijd is; hun hopen en vrezen. Meer: God weet het. Maar juist zij beamen zo geheel de noodzakelijkheid om in Christus geborgen te worden; zij kunnen niet minder. Meer en meer worden zij er aan ontdekt, dat al hetgeen waarbij zij weleer leefden, geen grond kan zijn om op te staan in het recht des Heeren. Eén ding slechts is hun nodig! Dat zij in de ark ingaan. Zo menigmaal mochten zij een oog op Christus slaan; en in Hem alles ter zaligheid aanschouwen. Wanneer, o wanneer zal Hij zeggen: "Ik ben uw heil?" Maar kan Hij dan Zijn werk verlaten? Hopende zielen, zou u niet door het geloof u verlaten op Zijn Woord? Noach predikte 120 jaren lang; hij bouwde de ark, alhoewel geen water te zien was; hij wachtte door het geloof wat niet gezien werd. Zou dan uw ziel niet wachten op Hem, Die getrouw is; Die niet liegen kan! Laat de spotter tergen; het ongeloof roepen: "Wie zal leven als God dit doen zal"; de Heere komt op Zijn tijd. Zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, want Hij zal gewis komen en niet achterblijven.

Veroordeelt de wereld, volk van God. Dat deed Noach; veroordeelt die door woord en wandel; er blinke iets in ons van het werk des geloofs, als in Noach. Hij pleitte voor Gods

recht en getuigde tegen de zonde. Noach kon niet anders, omdat de Heere hem van Zijn recht had overreed. Dat was de diepe wortel van Noachs daden. Hij rechtvaardigde God; hij onderschreef de twisten, waarmee God twistte; hij tekende het vonnis, dat God velde ter veroordeling van de wereld. Daarenboven veroordeelde Noach geheel de wereld door het geloof, dat behoudenis zocht in Christus. Juist dat geloof verscherpte de veroordeling van de wereld, De Heere Jezus heeft eens betuigd "de mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelfde veroordelen, omdat zij zich bekeerd hebben op de prediking van Jona." Maar zal dan Noachs leven de eerste wereld niet veroordelen? Geen voorwendsel bleef meer over. Honderd twintig jaren lang waarschuwde God door Noach met alle lankmoedigheid. Nee ongewaarschuwd ging de eerste wereld haar verderf niet tegemoet.

Zo moge God Zijn volk verwaardigen in deze boze tijden door nauwgezette wandel en in de oefening van het geloof de wereld te veroordelen. Roept het recht des Heeren uit, volk van God. Dat recht, dat u lief geworden is en waarin uw behoudenis is gefundeerd. Roept het uit, te midden van de oordelen, opdat de Heere geheiligd worde. Bevrijdt uw zielen van de goddelozen, hetzij zij horen of niet horen. Wij zwijgen te veel. Waarom toch? Omdat wij te zeer missen de oefening van het geloof. Want wij gevoelen het wel, om tegen de wereld te getuigen is meer nodig dan de ervaring van vele jaren geleden. Het ingeplante geloof moet geoefend worden. En aan die oefening hapert het zo menigmaal. Vandaar de donkerheid, die onze ziel bedekken kan en de onvrijmoedigheid, die ons bezet. God make ons vrij en doe ons uitroepen vanwege de gruwelen, die voor God bedreven worden.

De vrucht zou niet uitblijven. *"Noach is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is."*

Beter erfenis is er niet, dan de rechtvaardigheid, die naar het geloof is. Dat is dus geen rechtvaardigheid naar de werken der wet. Wet en genade sluiten elkaar uit. Uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden voor God. De rechtvaardiging des zondaars is uit het geloof, om de verdiensten van Christus. Noach nu werd erfgenaam van deze rechtvaardigheid. Deze kwam hem toe uit de dood en de opstanding van Christus, die is "overgeleverd om onze zonden, zegt Paulus, en opgewekt tot onze rechtvaardigmaking." Van overlang was die gerechtigheid des geloofs aan Noach geworden, maar als de Apostel hier leert, dat hij ze erfde toen hij de ark had toebereid, dan wijst God de heilige Geest ons daarop, dat Noach door deze daad des geloofs van die gerechtigheid is verzekerd geworden. Zo ook was Abraham gerechtvaardigd uit de offerande van Izak. De bijzondere kracht des geloofs deed Noach en na hem Abraham zo doorbreken, dat zij Gods recht zich niet alleen onderwierpen, maar uit het vonnis des doods het leven en de verlossing verwachtten en omhelsden; ja er van verzekerd werden. Die erfenis moge ons deel worden, gelijk dat volk er toe verwaardigd wordt, dat in Gods recht eigen leven en behoud verliest, maar om het in Christus te vinden. De vrucht in geloof-oefening sterke en bevestig ons gedurig en doe ons vruchten dragen in de losmaking van de wereld tot roem van Gods genade. Wij zouden de wereld kunnen veroordelen; prijsgeven, waaraan nu ons hart zo menigmaal hangt, en dat toch slechts voor de tijd is.

O, sta Gods volk tegenover de wereld in de rijkdom van de hoop op de zaligheid, die is weggelegd, en verwekke degene, die de Heere vreest, hen tot jaloersheid, die niets kennen dan het zwijnendraf van de wereldgeneugten. God kome aan Zijn eer, door Zijn werk in ons en door de oefening van het waar geloof, dat omhelst en ontwijfelbaar acht, wat God gezegd heeft, ook al wordt het niet gezien. Wake onze ziele op uit de slaap; schudde Sion

zich uit het stof, om in de sierlijke klederen van het rechtvaardigend geloof, als erfgenamen Gods te wandelen, Zijn driemaal heilige naam ter eer.

Abraham

Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zoude, en hij is uitgegaan, niet wetende waar hij komen zou. Hebr. 11: 8

Uit het tijdperk veer de zondvloed heeft de Apostel dus die getuigen bijgebracht in wier leven en sterven duidelijk bewezen is dat het geloof een vaste grond is der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet. Abel, Henoeh en Noach behaagden God door het geloof en waren rechtvaardig voor God in die gerechtigheid, waarom Paulus alles schade en drek achtte, *opdat hij in Christus gevonden worde, niet hebbende zijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is door het geloof.* In dat geloof hebben zij mogen wandelen; dat deed hen Gods gunst ervaren, en trots alle tegenstand en moeite en vijandschap in Gods wegen wandelen. Door dat geloof hebben zij zich de Heere overgegeven en Zijn Woord omhelsd.

Dat dan de Hebreëen door datzelfde geloof al datgene prijs gaven, waaraan zij door hun natuurlijke afstamming uit Abraham gebonden waren. Van tempel en priesterbediening moesten zij afzien om Christus alleen door het geloof te omhelzen als enig Zaligmaker. De oude bevoorrechtiging van Israël hadden zij prijs te geven voor de zo veel heerlijker bediening des Nieuwen Verbonds, waarin de middelmuur des afscheidsels verbroken was. In die zware oefening mocht het leven der Vaderen vóór de zondvloed hen sterken.

Voorwaar het is voor ons een zwaar stuk om van alle grond bui ten Christus af te zien; om alles prijs te geven, voor Hem alleen. Niet alleen is dat voor ons natuurlijk leven een onmogelijkheid, maar in Gods kinderen is de strijd zwaar, om daar te komen, waar wij met Groenewegen zullen mogen zeggen:

*'k Heb alles verloren
En Jezus verkoren,
Wiens eigen ik ben.*

Hoe zeer moet het geloof worden gesterkt, en Goddelijke losmaking in ons de banden breken, die ons vasthouden aan Mozes en zijn dienst. O, dat de voorbeelden, door Paulus verklaard, ons opwekken niet te rusten, dan alleen in de gemeenschap des geloofs met Hem, Die werd overgegeven om de zonden Zijns volks, en opgewekt tot hun rechtvaardigmaking.

Een tweede rij getuigen haalt de Apostel uit de tijd van Noach tot de wetgeving op Sinaï. Uit dit tijdperk noemt de Hebreënbrief er zes, te weten: Abraham, Sarah, Izak, Jacob, Jozef en Mozes. Straks zal het getal van de geloofshelden vermeerderen onder de wet. In welke bedeling ook, het geloof was hetzelfde. Slechts één weg bestond, om Gode te behagen, n.l. in Christus en door het geloof heeft Gods kerk overwonnen, hoe zwaar de strijd ook was, Gewis - met verachting van al de droeve zandgronden, waarop velen in onze dagen bouwen - mocht dat wel de sterkte zijn voor Gods volk, dat wat zich ook tegen stelle, het geloof de overhand behouden zal. De weg van de zaligheid; het karakter van het geloof; de strijd van de kerk van God is dezelfde, al wisselt de bedeling van de genade voor Gods

volk. Daarom dan ook is er niet alleen overeenstemming met die oude getuigen, maar ligt in hun weg zulk een rijke troostbron voor het strijdend volk. Wie wij ook zijn; onder welke omstandigheden wij ook verkeren; wat zware, onmogelijke strijd ook is te kampen, indien door het oprecht geloof een waarachtige vereniging in onze harten met Christus moge verkregen zijn, wij zullen in Hem meer zijn dan overwinnaars.

Wilt u een nieuw bewijs?

Abraham is door het geloof gehoorzaam geweest, toen God hem riep, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou; en hij is uitgegaan, niet wetende waar hij komen zou. Abraham was een inwoner van Ur der Chaldeeën. Dit was een zeer vermaarde stad, waarschijnlijk ontstaan uit een plaats van godsdienstoefening. Haar vorsten eigenden zich de koningstitel. Voor maangod Sin was een tempel gebouwd: 100 meter lang en 64 beter breed, met vele verdiepingen en stevige pilaren. En Ur was rijk, en toch arm. De dienst van de enige ware God was er vreemd. Zelfs in Therach's huis drong de afgodendienst door en verduisterde er de overgebleven indrukken van schepping en zondvloed en torenbouw. De leugen der afgoderij verdrong de waarheid van de verering des levenden Gods; vleselijk genot nam de plaats in van vreze Gods. Ur bood, ook nog in Abrahams tijd, al taande toen reeds haar hoogtezon, wat het vlees bekoort, een leven van blind zonde-vermaak.

Uit dit leven nu, zo vol bekoring voor het vlees, riep God Abraham. Nooit had deze het rijke Ur verlaten om het voor een onbekend oord te verwisselen; nimmer had hij al de genoegens vaarwel gezegd, noch zich blootgesteld aan zovele gevaren, als aan het optreden op Gods bevel verbonden waren; gewis van vriend en magen, van familie en bekenden had Abraham geen afscheid kunnen nemen.... indien niet God hem geroepen had. Enige reden voor Abrahams vertrek uit Ur was, dat God hem riep. En die roeping geschiedde met onwederstandelijke kracht; zij neigde het hart en deed Abraham in het geloof zich aan God onvoorwaardelijk overgeven.

Wie leeft onder het Woord Gods wordt van God geroepen ter zaligheid. Tot ieder hunner klinkt het woord: "Ga uit uw land en uit uw maagschap." "Wendt u naar Mij toe, spreekt de Heere, want Ik ben God en niemand meer." Zijn gezanten bidden ons, alsof God door hen bade, laat u met God verzoenen! Laat ons er toch op mogen merken, dat de Heere aan de deur van ons hart staat en klopt, dat wij zullen open doen; want de versmading van de roepstem Gods zal eens ons oordeel verzwaren. De roeping Gods ligt geheel ter onzer verantwoording, en het zal zo eeuwig op ons branden, wanneer het Woord Gods ons niet ter bekering leidt.

Maar bij de volle handhaving van die ontzettende verantwoordelijkheid, ook voor onze verharding onder het Woord, blijft toch aan de andere kant zo onomstotelijk waar, dat de vijandschap van ons hart zó groot is, dat wij nooit voor God kunnen noch willen, noch zullen bukken, tenzij Hij ons te sterk wordt en overwint. Niemand, nee niet één mens zal voor Gods rechterstoel zich kunnen verontschuldigen; en bijzonder niet hij, die onder het licht van het Evangelie leefde.

Maar ook niet één zal de roepstem van Gods Woord opvolgen, in wie de stem niet weerklonk met Goddelijke kracht: "Ga uit uw land en uit uw maagschap." God werkte in Abraham het geloof, om Hem te volgen; God schonk Abraham die vernieuwing van de wil en dat opschorten van zijn verstand, dat hij is uitgegaan, zonder tegenspreken. Het is Gods werk geweest, dat Abraham in het geloof deed wandelen. Abrahams geloof rustte op de roeping Gods, en deed naar de geboden Gods wandelen.

Welnu, zo roept God met onweerstandelijke kracht Zijn volk uit hun Ur der Chaldeeën. Niet alleen Zijn Woord komt tot hen, maar dat Woord komt in de bediening van de Heilige Geest met zulk een overreding, dat zij niet langer kunnen tegenstaan. De Heere slaat door hun harten heen. O, die kracht. Zij kwamen ter kerke in-dood; vreemd van God; het Woord zo menigmaal tot hen gericht, liet nooit iets na. Maar toen, die morgen, die plaats, die ure.... nooit is het te vergeten.... toen kwam God en sprak hun zielen toe; en eiste hen op uit wereld en zonde. Toen verbleekte de glans van het Ur der wereld; en als een verlorene zijn zij heen gegaan. Het was onmogelijk het langer in de zonde uit te houden; onmogelijk langer te leven in de weg van eigen gerechtigheid. God won het hart in, en plantte het geloof, dat door alles heenbrak; door alle moeite en strijd; dat vriend en metgezel verlaten deed, al was het vader en moeder, ja, wat ook verbonden zijn mocht aan de weg, waarin God roept, al zouden zij bedelen hun brood, de inwinningen van de genade waren oneindig sterker dan al de bezwaren voor dit leven. De beloften Gods, hoe onverstaanbaar voor het vlees, zijn meer dan geheel de wereld. Dat volk kan er iets van verstaan, dat Abraham Ur verliet om te gaan naar een vreemd land, dat God hem beloofde.

En toch, de roeping van Abraham hield meer in dan zijn persoonlijk heil. God riep Abraham om met hem en zijn zaad een verbond te sluiten. In Abraham zou een andere bedeling aan Gods kerk bereid worden. Hij, de eerste na de zondvloed, van wie getuigd is, dat hij Gode behaagde, hij zou de stamvader zijn van de Hebreeën, de vader aller gelovigen. De Joden zijn met het oog op Abrahams overtocht over de Eufraat Hebreeërs genoemd; de bij hen zo geliefde benaming wees terug naar de roeping, met welke zij in Abraham de Heere waren afgezonderd tot Zijn eigendom. Daarom moest Abraham niet alleen zijn land, maar ook zijn maagschap verlaten. God wilde Abraham alleen hebben, om hem tot een groot volk te maken. Zijn vader stierf in Haran; en ook Loth, die met hem optrok naar het land van de belofte, al was hij een rechtvaardige, zou van hem gescheiden worden, maar in Abraham zou het verbond worden opgericht, dat de zegeningen in Christus vermaakte aan een arm zondaar. "Alle geslachten des aardrijks zullen in u gezegend worden," zo klonk het Woord des Heeren Heeren.

Gezegend met de zegeningen in Christus. Door het geloof heeft Abraham die zegeningen gezien en geëigend. Zij doen te kort aan het geloof, die het in Abraham alleen willen bepalen tot het beloofde land. Het geloof peilt dieper dan het goed van de wereld; het omhelst Christus in de beloften. De volheid van de enige Zaligmaker deed Abraham uitgaan en geheel de wereld verachten.

O, beproeft er u toch aan, of uw verzaken van vele dingen geschiedde in de kracht Christi; of Hij u boven alles dierbaar werd en uw ziel bekoorde. Want wat buiten de ware geloofsvereniging met Hem geschiedde, mist de wezenlijke waarde. Gelijk Abraham Ur verliet, omdat hij door het geloof alle zaligheid in Christus zag, Die de inhoud der belofte is, zo trekt Christus al Zijn kinderen. Hij openbaart Zich in hen, en het geloof ontdekt Hem, als de enige weg ter zaligheid. Vandaar dat begeren, hongeren en dorsten naar Christus, waarin het geloof alles om Hem doet verachten. Och, of wij onze zielen niet ophielden met vele beuzelingen, maar meer in het geloof ons mochten oefenen, dat in de belofte Christus ziet en zulk een overweldigende kracht van Hem doet uitgaan, dat alles buiten Hem van ons verlaten wordt. Hoe zou de kerk zich uit het stof schudden en haar sierlijke klederen aandoen.

Abraham naar Kanaän

Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zoude, en hij is uitgegaan, niet wetende waar hij komen zou. Hebr. 11: 8

Door het geloof is Abraham de roeping Gods gehoorzaam geweest en heeft hij Ur der Chaldeeën verlaten. Door het geloof vermag Gods volk de wereld te verzaken met al wat er in is. Maar Abraham toog niet heen uit Ur om op de aarde om te dolen. God riep hem van zijn geboorteplaats en uit zijn maagschap, opdat hij gaan zou naar het land, dat Hij hem wijzen zou. Abrahams heentrekken uit Ur was een trekken met een bepaalde bestemming. Gods knecht ging in Gods weg naar het land van God hem bereid. Welnu, zo doet de krachtdadige roeping Gods al zijn volk niet alleen verzaken, wat van beneden is, maar ook komen tot de taste, die in Christus is bereid. Op dat laatste moge wel enige nadruk vallen. Juist dat kenmerkt het ware werk Gods van alles wat slechts schijn is. Velen hebben een overtuiging in de consciëntie, die hun de toestand, waarin zij verkeren, doet moede worden. Zij trachten naar verandering, en komen soms tot grote verandering in hun leven. Kroeg en kennis verlaten zij. In hun godsdienstig leven komt meer ernst. Soms scharen zij zich bij Gods kinderen.

Maar zij missen die doorslag des harten; er is geen komen tot Christus. Soms zakken zij na enige tijd weer terug in hun vorige toestand. Anderen verslappen, hun indrukken worden minder; evenwel houden zij aan hun vorige overtuigingen vast, om zich er op te verlaten, als boden deze grond voor de eeuwigheid. Hoeveel zitten op de hoogte van hun indrukken vast, zonder ooit recht ontgrond te zijn. Voorwaar hun ziel mocht wel beven. Want er dreigt groot gevaar, dat zij eens zullen worden afgewezen met het ontzettend woord "Ik heb u nooit gekend." Zou in hun hart niet zijn een ziele-drang, om een Borg voor hun schuld te vinden, opdat Gods recht voldaan werde en zij als een verloren zondaar met God werden verzoend? Is dat het niet, waarover Gods kinderen menigmaal in grote zielekommer verkeren, dat zij vreemdeling van Christus zijn? De bloedwreker drijft hen voort, tot zij in de vrijheid zullen zijn ingegaan. Uit Ur der Chaldeeën werd Abraham geroepen om het land te beërven, dat God hem wees. Dat moge het rusteloze volk bemoedigen, dat de Heere Zelf zijn Leidsman zijn zal en het zal doen wandelen op de weg, waar de dwaas niet op dwalen zal.

Kanaän ontving Abraham als zijn toekomstig deel. Zijn zaad zou het land als een eeuwige bezitting beërven. Van Noord tot Zuid, geheel dat land heeft de Heere zijn geroepen gunstgenoot beloofd. Maar hoe volkomen het bezit in de belofte ook was, in dadelijk bezit had de Vader der gelovigen niet meer dan een begraafplaats, die hij kocht van de Zonen van Heth. In de belofte was, naar vrije beschikking Gods, Abrahams recht gegrond. God schonk en Abraham ontving en eigende door het geloof. En toch de lijden moesten rijpen om dit erfdeel de Heidenen te ontrukken; de tegenwoordige bezitters moesten de mate der ongerechtigheid vol maken; dan zou God in het rechtvaardig oordeel over hun zonde, hun erve hun ontrukken en geven die Abrahams zaad tot een bezitting.

Laat ons het bedenken, dat wij van al het goed, dat wij op aarde bezitten, slechts leenman zijn. God is soeverein eigenaar; en aan Hem is een ieder verantwoording schuldig. Hij zal ons roepen om rekening te doen of wij tien talenten hebben ontvangen dan wel slechts één talent. Wij zouden met meer vreze ons goed besturen en minder kleven aan het stof, indien

ons hart meer beseft van de grote verantwoordelijkheid die op ons rust. En hoe verre zou van ons zijn de droeve ontevredenheid en schrikkelijke murmurering, die velen in onze dagen vervult, indien wij gedachten, dat God soeverein eigenaar is, en deelt wie en zo Hij wil. Nee, nooit zullen allen op aarde evenveel bezitten. Armen en rijken heeft God beiden gemaakt; en zij zullen er blijven. O, laat die makkende socialisten varen, die een hemel op aarde voorspiegelen, die nimmer zal verkregen worden. Vrede en vergenoeging zijn zulke grote weldaden, dat zij de veelheid van geld en goed verre overtreffen. En die vergenoeging kan ons deel zijn, als bij het vinden van de rechtsgrond van ons bezit in Gods gif te, wij Hem als soeverein ootmoedig mogen eren.

Gods volk is erfgenaam van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, maar het gaat dat volk menigmaal als Abraham, hier op aarde is hun bezit slechts klein. Het zijn niet veel rijken en niet veel edelen, die God Zich verkoren heeft. Evenwel Gods belofte, door het geloof omhelsd, stelt hen in het bezit van de eeuwige erfenis, die in de hemelen voor hen bewaard wordt.

Kom volk van God, het verdriete u niet te zeer, als de Heere u op aarde niet meer geeft, dan een rustplaats voor uw doden. Het geloof doe u dit weinige aanvaarden als een onderpand van het eeuwig goed, dat de Heere u in Zijn Woord heeft toegezegd. In alle zwaarigheden moge uw ziel vergenoegd zijn met de toekomstige beloning, die het geloof toch zo vastelijk omhelst. Of is de erfenis u vreemd, die God u heeft toegezegd? Abraham zag het land zijn zaad bereid. Mocht gij nimmer inzien in de eeuwige heerlijkheid? Was het u nimmer zo, of de hemelen u geopend werden, dat uw ziel werd opgetrokken boven het stof? Gods volk zal geen vreemde hemel ingaan straks; nee geen vreemd lied van de verlossing zal daar boven gezongen worden. Van de eeuwige erfenis ontvangt het hier de eerstelingen door het geloof. En die eerstelingen zijn zo onuitsprekelijk groot. O, wat zal dan eens de volle bezitting zijn. Gun de wereld het hare. Zij heeft niet anders dan wat beneden is. Maar laat uw hart zich omhoog verheffen rustend in de beloften Gods en door het geloof verwachtend de erfenis van de heiligen.

Maar daartoe is dan ook van node die overgave des harten, die Abraham kenmerkte in zijn verlaten van Ur. God eist Zijn volk geheel op; dat het zich dan meer moge aan Hem overgeven en toebetrouwen. Hij wil er voor zorgen naar ziel en lichaam. Is de belofte Gods niet genoegzaam om ons te bemoedigen in de moeitevolle loop door dit leven? Zijn de betuigingen Zijner liefde niet overvloedig, om ons alle leed te verzoeten? Welhaast zullen wij de loop volbracht hebben, om eeuwig bij Hem te zijn. Kom, volk van God, hef het hoofd omhoog. Klaag zo bitter niet over tijdelijke tegenheden. De Heere wil uw Rotssteen zijn, uw eeuwig goed.

Abraham volgde door het geloof. Hij is uitgegaan, niet wetende, waar hij komen zou. Dat kenmerkte de overgave des harten. Abraham volgde onvoorwaardelijk. Hij gaf zich geheel aan Gods leiding en genade over. Het was hem genoeg, dat de Heere hem het land wijzen zou. Zie, het enige wat nodig is, wordt ons in Abraham vertoond; het blindelings volgen. Onze natuur verzet zich echter daartegen. Ook in Gods volk. Er is wel gedurig ontgronden nodig van alles, waarop wij willen steunen, om zo geheel ons over te geven. Wij neigen er toe, eerst wat in onze hand te hebben; wij willen het zien, en zeker tasten, eer wij ons verlaten willen op God en Zijn Woord. En juist die neiging en zucht in ons hart strijdt tegen de oefening van het geloof. Dát doet ons onvoorwaardelijk op de Heere werpen en Hem volgen, waar de weg ook heengaan moge. De kracht van het geloof Abrahams is in dat volgen, zonder te weten waarheen, ons voorgesteld. Och, dat wij er een weinig van ontvingen. Daar gaan wij veilig, over de onveiligste wegen.

*God zal Zelf zijn Leidsman wezen;
Leren, hoe hij wand'len moet.
't Goed, dat nimmermeer vergaat
Zal hij ongestoord verwerven.
En Zijn Godgéheiligd zaad
Zal 't gezegend aardrijk erven.*

Abraham in Kanaän

Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der belofte als in een vreemd land; en heeft in tabernakelen gewoond, met haak en Jacob, die mede-erfgenamen waren derzelfde belofte. Hebr. 11: 9

Het geloof in de belofte Gods heeft Abraham alzo gesterkt, om de Heere te volgen naar een onbekend land. Onvoorwaardelijk, zonder enig uitbeding, verliet de vader der gelovigen Ur der Chaldeeën; en zelfs toen er scheiding viel tussen hem en Loth, die hem toch niet alleen in den bloede bestond, maar aan wie hij met geestelijke band gebonden was, zweeg Abraham. Geen tegenheden waren voor het geloof onoverwinnelijk; Abraham droeg alle bezwaren, aan Gods weg verbonden en hij is, niet in eigen kracht, maar door het geloof, een inwoner geweest in het land van de belofte als in een vreemd land. Hoewel God hem geheel het land beloofd had, Abraham vertoefde er als vreemdeling. Hij verkreeg er geen burgerrechten; onder de geërfden van Kanaän telde de van God geroepene niet. Als een vreemdeling trok hij op en neer; ginds- en herwaarts. In de vaste steden van de heidenen was voor hem geen plaats, omdat hij in de burgerlijke gemeenschap niet mocht ingelijfd. Had God hem niet geroepen, om alleen te wonen? Zo was Abraham een vreemdeling en bijwoner. Het enige wat Abraham in Kanaän zich verkreeg, was een grafspelonk, om zijn geliefde dode te begraven. Hij bouwde er geen huis en bezat er geen erf; en hoewel hij met sommige vorsten een verbond des vredes sloot, als met Mamré en Aner en Escol (Gen. 14 13), Abraham bleef in Kanaän een vreemdeling, gelijk zijn zaad na hem als vreemdeling verkeerde in Egypte. Zo had Abraham met grote voorzichtigheid te wandelen, opdat hij de plaats bewaren mocht, hem van God gewezen. Want toch dit vreemdelings-leven stelde hem bloot aan vele gevaren.

De bewoners van het land van de belofte toch waren van God vervreemde Heidenen. Bij herhaling staat ons dat aangetekend. Zo leest u in Gen. 12: 6: "En Abraham is doorgetogen in dat land tot aan de plaats Sichem, tot aan het eikenbos Moré; en de Kanaänieten waren toentertijd in dat land"; en weer meldt ons Gen. 13: 7: "Ook woonden de Kanaänieten en de Ferezieten in dat land." Vooral in die laatste plaats gevoelt u het gevaar van die Heidense inwoners u getekend. Daar toch is sprake van de twist tussen de herders van Abrams vee en de herders van Loths vee. Die twist moet Abraham zeer hebben verdrotten; en door hem een gevaar geacht zijn in dat land. Wat bovendien zijn leven nog meer bemoeilijkte, wat het gevaar nog zeer vergrootte: "Ook woonden de Kanaänieten en de Ferezieten in dat land." Nadrukkelijk leest u dan ook, dat Abraham vreesde, niet alleen voor de Farao van Egypte, maar ook voor Abimelech, zodat hij ook te Gerar Sarah uitgaf voor zijn zuster, iets dat zoveel te erger was, omdat hij de droeve ervaring van deze voorstelling in Egypte had ervaren. Maar Abraham vreesde voor zijn leven. De enkele uitdrukkingen in de Schrift aangaande de bewoners van Kanaän zijn genoeg, om ons te doen beseffen in hoevele gevaren Abraham zich gedurig bevond, zijnde in een vreemd land.

In deze staat van vreemdelingschap werd Abraham nu gesterkt door het geloof. In het geloof was de scheidslijn getrokken tussen de van God geroepene en de wereld; en door het geloof mocht Abraham in alle beproevingen en gevaren zich gedurig weer op God verlaten, betrouwend op Zijn macht en algenoegzaamheid. De wortel van Abrahams geloofsleven lag in de vereniging met Christus, hem geopenbaard en toegekend in de belofte. Voorwerp van Abrahams geloof waren niet de tijdelijke dingen, maar was het beloofde Zaad, waarin alle

volkeren zouden gezegend worden. Het zou strijden met de aard van het geloof, te zeggen dat Abraham alleen voor het tijdelijke leven op God betrouwde. Voorwaar er zijn mensen, die in hun tijdelijke noden bij God uitkomst zoeken, en die van vele wonderbare verlossingen spreken, maar wier ziel nooit door het geloof in de arke van de behoudenis inging.

Ik herinner mij uit mijn jeugd een vrouw, die meermalen haar godvrezende man beschaamde, als hij bevreesd was, in tijdelijke noden. Haar betrouwen, dat de Heere uitkomst geven zou, was groot en stelde dikwijls niet te leur. Maar zelden heb ik van droever sterven gehoord, dan van deze vrouw. Onder bange angsten van de hel riep zij uit eeuwig te zullen omkomen, omdat zij niets anders kende dan tijdelijke verlossingen.

O, wij mogen toch wel leren, dat het oprechte geloof wortelt in Christus als Zaligmaker. Uit die wortel vloeien de zegeningen ook voor de tijd, maar dan toch slechts als vruchten. Zo was het bij Abraham. Het geloof in de belofte Gods, waarvan Christus de inhoud is, deed hem Ur verlaten; deed hem wonen als vreemdeling in Kanaän, en verwaardigde hem gedurig in God zijn sterkte te vinden in alle levens-gevaren, want Abram was Gods gunstgenoot. Zo woonde Abraham in tabernakelen; d.w.z. in tenten. De tabernakel was Israël in de woestijn gegeven als draagbare tent; straks in Kanaän werd zij verwisseld met de tempel. Het was niet ongewoon in die dagen, dat men in tenten woonde. Gehele volken legerden zich in tenten en trokken van plaats tot plaats met hun kudden vee. De vrouwen hadden eigen tenten gelijk uit Rebecca's geschiedenis blijkt en uit die van de vrouwen van Jacob. Welnu ook Abraham heeft in Kanaän getabernakeld. Hij had er geen vaste woning, welgefundeerd; maar bevestigde de koorden zijner tent met pennen in de aarde, om haar telkens weer te verplaatsen in het land zijner vreemdelingschappen. Zo heeft hij in Kanaän gewoond met Izak en Jacob.

Nog 16 jaren ongeveer heeft Abraham geleefd na Jacobs geboorte. Hij kan dus ook in dit opzicht gezegd worden met Jacob in tabernakelen te hebben gewoond. Echter doelt de Apostel meer op het verkeren van Izak en Jacob in dezelfde voorrechten als Abraham. Ook zij woonden als vreemdelingen in dat land en in tabernakelen. Jacob was de laatste vóór de vervulling van de belofte Gods aan Zijn Israël. Want toch zijn zaad leeft in Egypte, vierhonderd jaren. Maar Jacob zelf deelde Abrahams toestand mee. Hij en Izak waren erfgenamen van de zelfde belofte, die God aan Abraham en zijn zaad gegeven had; en die Hij aan hen vernieuwde. Immers zó sprak de Heere tot Izak in Gen. 28: 24: "Ik ben de God van Abraham uw vader; vrees niet, want Ik ben met u, en Ik zal u zegenen en uw zaad vermenigvuldigen, om Abraham Mijns knechts wil." En evenzo maakte God Jacob erfgenaam der zelfde belofte, toen Hij hem persoonlijk toesprak:

Gen. 28: 13: "Ik ben de Heere, de God uws vaders Abrahams en de God Izaks; dit land waarop gij ligt te slapen, zal Ik u geven en uwen zaden." Door persoonlijke toe-eigening zijn ook Izak en Jacob erfgenamen van de zelfde belofte geworden. De zaligmakende belofte wordt ons alleen in personele toediening, door het geloof.

In wat noden en omstandigheden Abraham dan ook verkeerde, door het geloof heeft hij in het land van de belofte gewoond als in een vreemd land, gelovende nochtans, dat dit land zijn en zijns zaads eigendom was naar Gods bestel. Dat geloof was niet dood, maar oefende zich in een gedurige overgave aan Gods wil en welbehagen. Hoe lange tijd heeft Abraham in het geloof verwacht de belofte Gods aangaande een zaad. En welk een ongemene geloofskracht openbaarde hij in de offerande van het geschonken zaad, overleggende, dat God machtig was Izak ook uit de dood terug te geven. Zo groeide het geloof ook in Abraham en werd het gesterkt, *gevende God de eer*.

Datzelfde geloof werkt God nog in de harten Zijner uitverkorenen. Zijn genade trekt hen uit de wereld, en doet hen te midden van de wereldlingen als vreemdelingen hier wonen. Hun leven is met Christus verborgen in God; en in al hun noden wil de Heere hun zijn een toevlucht en sterkte.

Werd dit ook uw leven? Voorwaar wij zullen van deze bevinding iets moeten leren kennen zal het wel met ons zijn. Stel toch uw hart daarop. Velen kunnen hun afkeer en haat van het bevindelijke leven van Gods volk niet verbergen. In woord en geschrift wordt "het vrome volk" bespot. Men weet beter. Jezus neemt men aan, en men spreekt elkaar zalig. Maar o wee! Zo u naar de grond vraagt: als u aandringt op het bevindelijk kennen, op het innerlijke doorleven van zijn ellende om als een verloren zondaar tot Christus te komen! Met Rome, dat de hemel voor een kwartje te koop aanbiedt, kan men stoelen op één wortel des geloofs, maar van het volk van God, dat uit het zieleleven spreekt, gevoelt men zich á diep gescheiden, dat men zijn bittere haat niet kan verbergen. Dit alles mocht ons te meer de ogen openen voor het grote gevaar, dat ligt in de oppervlakkige leer van onze dagen. "Doorzoekt u zelve nauw; ja doorzoekt nauw; gij volk dat met geen lust bevangen wordt: eer het besluit bare; gelijk kaf gaat de dag voorbij." En wat zal het zijn, als de dag uwer genade zal zijn voorbijgegaan! als uw oordeel onherroepelijk zal zijn beslist.

O, allen, gij, die uw leven nimmer verloren hebt; dat God uw oog opene. Verlaat de wereld en haar vermaak. Jongeling en jongedochter hoort het roepend Woord des Heeren. Het is niet tot uw oneer; het stelt u in niets ook maar achter bij anderen, zo u niet weet hoe een bioscoop of danszaal er uit ziet. Maar Christus te missen, zal u eeuwig schaden. Oud en jong, wie wij zijn, leert de tijd uwer genade uitkopen. Ook uw leven worde een nieuw leven; God make u een vreemdeling op aarde en doe u door het geloof alleen in Christus vinden wat tot uw zaligheid dient.

Gods volk heeft in deze wereld zijn tehuis niet meer. Helaas! te veel nog leeft dat volk in hetgeen van de wereld is. Veel moet het klagen: *Hoe kleeft mijn ziel aan het stof.*

Maar toch dat neemt niet weg, dat de Heere een ander levensbeginsel in de Zijnen werkte, toen Hij hen riep uit de dood tot het leven; een beginsel dat van boven is, en met de wereld zich nooit verenigen kan. Daarom werden vriendenkringen, goddeloze en godsdienstige, hun vreemd, en stieten deze dat volk uit; daarom werden nieuwe betrekkingen gelegd en "een trouw gesloten met al Gods gunstgenoten."

De Heere geve ons die stand te bewaren. Laat toch de door God gelegde kloof niet worden gedicht door vleselijke begeerlijkheden en vriendschapsomgangen met hen, die van het leven en de waarheid vreemd zijn. Niets kan uw ziel meer schaden. Gods volk zal alleen wonen, al moet het door de wereld heen. Beter is de vijandschap der van God vervreemden, dan de liefde van de wereld. Want God zal de toevlucht zijn dergenen, die Hem vrezen. Is Hij niet een gedurige sterkte geweest in al uw noden? Nam Hij het niet voor u op, als de vijandschap u de bitterste bejegeningen aandeed? Gaat Gods volk niet veilig aan de hand des Heeren Heeren?

Zoekt ook veel, volk, de vereniging met Christus door het geloof. Die vereniging is meer dan tijdelijke zegening. Daarin moge uw ziel rusten. Welk een vrijmoedige toegang zult u vinden in Hem, Die altijd leeft om voor Zijn volk te bidden. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd. Wat nood u ook drukke, Hij was in alles eerst verzocht, opdat Hij u ter hulp kome. Welhaast zal Hij u aflossen van uw post; u uit het land uwer vreemdelingschappen doen ingaan in het huis Zijns Vaders, waar Hij u plaats bereiden ging. Zijn genade zij over Zijn volk, opdat het in

Zijn wegen wandelen moge en Zijn Naam er in verheerlijkt worde, ten spijt van satan en al zijn helle machten.

Abraham verwacht de hemelstad

Want Hij verwachtte de stad, die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is. Hebr. 11: 10

De stad, die Abraham verwachtte, was de hemelstad. Wat hebben Grotius e.a. deze tekst verwrongen, om de geloofsverwachting van Abraham te kort te doen, en daarmee de bediening van Christus onder het Oud Verbond aan te tasten. De vijandschap tegen de soevereine genade deed, niettegenstaande grote gaven en een uitnemende wetenschappelijke schat, de waarheid van haar innerlijke kracht beroven. Ook hier kunnen wij leren, dat de natuurlijke mens met al zijn ontwikkeling niet verstaat de dingen, die des Heeren zijn. Zijn vijandig hart verhindert hem om het ware heil, dat uit genade Gods volk geschonken wordt, te zoeken. Zijn aangeboren blindheid doet hem de hemel versmaden, om al zijn geluk alleen op aarde te zoeken. Die vervreemding van en totale verblinding voor het leven van Gods kinderen spreekt wel duidelijk uit de verklaring van hen, die leren, dat Abraham alleen verwachtte het aardse Jeruzalem; dat n.l. zijn zaad daar straks in wonen zou.

Wat arme verklaring! Is dat alles, wat Abraham zocht?

Zulk een verklaring is in algehele strijd met wat de Apostel in vers 16 en 17 verklaart, dat n.l. de gelovige vaders niet gedacht hebben aan het vaderland, dat zij verlaten hadden, maar zij zijn begerig naar een beter, dat is naar het hemelse. Daarom schaamt Zich God hunner niet, om hun God genaamd te worden; want Hij had hun een stad bereid. Nee Abrahams verwachting bleef niet beperkt tot het aardse Jeruzalem; hij zocht de hemelstad. Bovendien, die plechtige verklaring, dat God de Kunstenaar en Bouwmeester van die stad is, past op het aardse Jeruzalem niet. Wel wordt meermalen in Gods Woord de heerlijkheid van Jeruzalem bezongen, maar dan steeds met het oog op de geestelijke waardij van die stad; omdat God. er Zijn woning had; en dus in de grond omdat het geloof zich richtte op de gemeenschap Gods in Christus, die in de hemel volmaakt zijn zal. God bouwde Zijn volk een stad in de hemel; en die stad verwachtte Abraham door het geloof.

Die geloofsverwachting grondde zich op de beloften Gods aan Abraham. De inhoud van die beloften was niet van tijdelijke aard; o, nee! In alles lag dit, dat God Abrahams God zou zijn. En zou dan de vader der gelovigen slechts het aardse verwacht hebben? Dat ware in strijd met de natuur van het geloof; dat te stellen doet Gods verbond en belofte te niet; het tast de zaligheid van Gods volk aan; en het verraadt alleen wat in de mens is; die is uit de aarde aards.

Het behoeft geen verder betoog, dat de Apostel in deze tekst aan Abrahams geloof de verwachting van de eeuwige heerlijkheid toekent. Dat is naar het verbond en de belofte Gods en overeenkomstig de aard van het geloof, dat God werkt in de harten van de uitverkorenen. Wij willen dan ook in die zin de tekst gaan bezien.

De stad welker kunstenaar en bouwmeester God is, is de Eeuwige woning, die God bereid heeft voor al, Zijn uitverkorenen, en waarin zij zullen ingaan na hun sterven. Zij is het huis des Vaders, waarin vele woningen zijn, zo de Heere Jezus zei tot Zijn discipelen; en waar Hij Zelf is heengegaan, om plaats te bereiden voor Zijn volk.

Van deze stad spreekt de Apostel in 2 Cor. 5: 1, zeggende: "Want wij weten, dat zo ons aardse huis dezes tabernakels verbroken wordt, wij een gebouw van God hebben; een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig, in de hemelen." Ja, dáár, boven wolken- en sterrenhemel, waar de Heere Zijn troon heeft; dáár waar de volmaakte heerlijkheid van de Enige en Drie-Enige Verbonds-God eeuwig uitstraalt, zonder enige belemmering of verduistering, aar, waar de volmaakte engelen God dienen op Zijn wenken en hun Maker eeuwig eren; dáár, waar geen zonde is, noch enige onvolmaaktheid; moeite noch smart; daar boven is de stad, die God Zijn volk bereidde. Die stad omsluit de volle heerlijkheid op de hemel, in de genieting Gods. In die stad zal het volk van God eeuwig wonen. De hoop daarop, het geloof daarin heeft Abraham gesterkt, om als vreemdeling te verkeren in een vreemd land.

Zo nadrukkelijk staat het er: *Want hij verwachtte de stad*. In die verwachting ligt dus de verklaring van de levenskracht van Abraham. Hij kon in die verwachting alles dragen, wat hem hier beneden overkwam. Geen leed kon opwegen tegen het heil dat hij verwachtte. Voorwaar een weinig van de hemelvreugd, hier door Gods kinderen genoten, overtreft al wat van de aarde is, en doet verachten alle vijandschap, en moeite en lijden, ja zelfs de dood. Dit leven in een wereld, die hun vreemd geworden is, is slechts voor een tijd. De druk zal niet eeuwig duren; het land der vreemdelingschappen neemt weldra een einde. Zou het lijden van de tegenwoordige tijd te waardenen zijn tegen de heerlijkheid, die zal geopenbaard worden? Nee! o nee! Gods volk komt het al te boven. Och, werden onze harten meer aangemoedigd in de verwachting van de hemelstad! Hoe kleeft onze ziel dikwijls aan het stof! Op hoe lage prijs staat bij Gods kinderen de heerlijkheid soms! Hoe kan het zijn, alsof de aarde het enige is, dat ons bezig houdt. Maar hoe zwaar valt dan ook de weg, die wij gaan moeten. Scheid u uit het stof. Trek uw sierlijke klederen aan, Sion!

U is een beter lot bereid,

Uw heilzon is aan 't dagen.

Deze heilstad nu is wel gegrond; zij heeft fundamenten, die niet zullen vergaan. Abraham woonde in Kanaän in tenten, die licht verplaatsbaar waren, omdat zij niet rustten op een fundament, maar slechts met pinnen in de aarde waren bevestigd. En elks leven hier is een leven in tabernakelen; wij hebben hier geen blijvende stad. Alles in deze wereld mist het duurzaam fundament, waarop de stad van de eeuwige zaligheid gebouwd is.

Die stad is gefundeerd in de onveranderlijke raad des Heeren, Heeren. Hij Zelf zegt: "Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen." In die eeuwige raad Gods nu vindt de zaligheid van Gods volk het onbeweeglijk fundament. Laat heel de wereld bewogen worden, schudden al wat tijdelijk is, laat satan woeden en de wereld kampen, het vaste fundament Gods staat, hebbende deze zegel, *de Heere kent degenen, die Zijne zijn*.

O, onverzettelijke grond, waarop de stad der zaligheid rust. Het fundament ligt boven het bereik van satan en al zijn helle machten. Op de zielen van Gods uitverkorenen kan hij aanvallen, ze benauwen en doen beven, maar naar het fundament van de behoudenis zal hij geen vinger uitsteken. Dat fundament ligt in God. Zouden dan Gods kinderen niet hopen?

Moest van hun zijde iets aangebracht (door genade leren zij het meer en meer verstaan) het was eeuwig verloren. Maar nee, het fundament ligt in het soevereine willen Gods. Niets van de mens telt mee. *Het is niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods*. Wie zalig wordt, wordt het, niet omdat hij zelf het wilde, maar omdat God het wil. Maar wat zou deze stad doen beven. Haar fundament is onbeweeglijk. Wie zou Gods wil weerstaan?

*Al liep uw pad ook door de zee,
U zullen, als op Mozes beé,
Geen golven overstromen.*

Het fundament dezer stad is gelegd in het verbond der genade, dat met de Zoon werd gesloten van eeuwigheid en dat God hier in de tijd sluit met al Zijn uitverkorenen, als zij, gelijk **Hellenbroek** zegt, *armoedig, gelovig, oprecht het verbond met God sluiten met een volle toestemming aan de eisen, zowel als aan de beloften des Verbonds.*

Onze Vaders spraken van het genadeverbond van eeuwigheid; en van het genadeverbond in de tijd. Men leze eens het kostelijke werk van **Boston** over het genadeverbond, waarvoor Comrie een inleiding schreef over het verbond der werken. Hoe droevig toch dat velen in onze dagen het genadeverbond van de genade beroven en veruitwendigen! Ach zeg! Wat is een genadeverbond, dat geen genade voor arme zondaren bevat? Wat is dat voor een verbond?

Zie, in het Verbond, dat God in Christus als Hoofd van al Zijn uitverkorenen sloot, ligt het vaste fundament van de zaligheid. De stad is gefundeerd op de plaatsbekleding van Hem, Die met Zijn hart is Borg geworden. *Eis van Mij, sprak de Vader, en Ik zal U geven, de Heidenen tot Uw erfdeel en de einden van de aarde tot Uw bezitting.* O, hoe vast is het fundament van de hemelstad! De poorten van de hel zullen Gods gemeente niet overweldigen. Geen nood volk!

Het is een zeer voornamelijk zaak, dat het fundament van een gebouw vast ligt. Is het fundament goed, dan kan de bouw wat lijden. Maar hier is ook de bouw zelf het werk Gods. God legde niet alleen het fundament, maar Hij is ook de kunstenaar en bouwmeester van de stad. Aan niemand is de bouw van deze stad toebetrouwd. God is het begin en het einde. Hij voltooit wat Hij begon; Hij voert Zijn eeuwige raad Zelf uit.

Zie dat gebouw voltrokken in de vervulling van de beloften in Christus. Hij betuigt het ons, dat Hij is dood geweest en leeft in alle eeuwigheid, en dat Hij heeft de sleutels van de hel en des

doods. Noch dood noch hel zal Gods uitverkorenen kunnen schaden, en de voltrekking van deze stad kunnen hinderen. Christus leeft aan de rechterhand des Vaders, opdat ook eenmaal Zijn volk wezen zal, waar Hij is. De zaligheid is in Christus volkomen aangebracht. Geen andere Naam is onder de hemel gegeven door welke wij moeten zalig worden. Maar in Hem is de stad voltrokken. Gods eeuwige wijsheid, liefde, genade en recht zijn in Christus verheerlijkt. Door God is de zondaar met God verzoend. Zie, de kunstenaar en bouwmeester is God. Die stad zal de verwondering eeuwig gaande maken van al die duizenden, van die ontelbaren, die zullen binnengaan, om Hem, Die op de troon zit en het Lam, dat hen kocht met Zijn bloed, volmaakt te loven en te prijzen.

Die stad wordt gebouwd en bevolkt. Voor al Gods uitverkorenen zal zij ter woning zijn. Niet één meer komt er; niet één van hen zal achterblijven. God bouwt Zelf. Hij trekt Zijn volk uit de dood; Hij verlost uit jammerlijke ellende; Hij bereidt ze toe door Zijn Geest. Hier worden de levende stenen behouwen; boven zal geen hamerslag gehoord worden. Straks als zij Gods raad hebben uitgediend, gaan de met bloed gekochten ter Gods-stad in, om eenmaal ook met het verheerlijkte lichaam in deze stad te wonen, en ongestoord Gods gunst en gemeenschap te genieten. Zou Abraham die stad niet verwachten? In het geloof mocht hij zich als een bewoner van die Godsstad kennen; Gods belofte wees hem naar die stad heen. Hoe ging zijn ziel dan uit, om die stad te beërven.

Heeft God ook die stad bereid?

Zij is niet voor alle mensen. Zij is niet voor wie in eigen krachten wandelt. Zij is voor dat volk, dat door genade zich vreemdeling op aarde kennen mag, omdat het een grondslag in Christus door het geloof gevonden heeft.

O, mijn medereiziger naar de eeuwigheid, die nog voor eigen rekening leeft, overdenk eens uw eigen leven; en uw einde! Ook voor u een stad bereid; maar de stad van eeuwig verderf; waar Gods toorn brandt als het vuur dat niet wordt uitgeblust; waar satan zijn zal met al zijn verdoemde engelen; waar alle goddelozen de tong zullen kauwen vanwege de pijn en God zullen lasteren dag en nacht; daar zal uw deel zijn, indien gij sterft, gelijk gij leeft. De Heere ontferme Zich uwer, eer uw tijd ten einde zal zijn.

Dat Gods lieve volk toch meer in die verwachting van deze hemelstad leven moge. Hoe velen worden belemmerd door ongeloof en twijfel; en hoe noodzakelijk toch blijkt ook hieruit weer geen rust buiten Christus te zoeken. Ach, hoe is het kostelijk goud verdonkerd, en zwerft Gods volk om buiten Gods zalige gemeenschap. Tel toch de wereld minder; dode des Heeren Geest in ons de zonde meer en meer, opdat onze ziel leve boven het stof, en bemoedigd en gesterkt de loopbaan lope, die de Heere ons heeft voorgesteld.

Welhaast zal uw loopbaan ten einde zijn, en gij zult ingaan in die stad, die fundamenten heeft; die eeuwig staan zal. Hier zullen alle steden bezwijken; maar deze stad weet van geen wankelen. "Wij zullen eeuwig bij de Heere zijn." Dan zal te niet gedaan worden al wat zonde is en ongerechtigheid; dan geen droefheid uw hart meer vervullen; geen donkerheid u meer bedekken. Komt, nog een weinig en wij zullen ingaan in de stad, welks straat is van goud en die de zon en de maan niet meer behoeft, want de heerlijkheid Gods heeft ze verlicht en het Lam is haar kaars. Daar zullen inkomen zij, die geschreven zijn in het boek des levens des Lams! De stad die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.

Sarah's geloof

Door het geloof heeft ook Sarah zelve kracht ontvangen om zaad te geven, en boven de tijd haan ouderdoms heeft zij gebaard, overmits zij Hem getrouw heeft geacht, Die het beloofd had. Hebr. 11: 11

Sarah door het geloof kracht ontvangen? Hoe kan de Apostel dát schrijven!

Meldt ons dan de Schrift niet van Sarah's ongelooft? God heeft Abraham beloofd, dat niet de Damascener, maar "die uit uw lijf voortkomen zal," zijn erfgenaam zou zijn. In die onvergetelijke nacht heeft de Heere Abraham naar buiten geleid en hem doen opzien naar de hemel, zeggende: "tel de sterren, indien gij ze tellen kunt: Zo zal uw zaad zijn."

Toen heeft Abraham geloofd. Bij verbondssluiting is hem de belofte Gods bevestigd.

Maar Sarah?

"Zij baarde hem niet."

Wachtte zij toen op het heil des Heeren? Op die God, Die wonderen doet?

Lees in Gen. 16: "Zij had een Egyptische dienstmaagd, welker naam was Hagar. Zo zei Saraï tot Abram: zie toch, de Heere heeft mij toegesloten, dat ik niet bare; ga toch in tot mijn dienstmaagd."

Was het door geloof, dat zij Hagar aan Abram afstond? Heeft de bittere vrucht haar zelf niet anders bewezen? Nadrukkelijk heeft de Heere aan Abraham de belofte tot Sarah bepaald. Haar naam werd zelfs veranderd van Saraï in Sarah. En toen, als de drie mannen, die op weg waren Sodom te verwoest tot Abrams tent ingekomen waren, heeft de Engel des Verbonds zelfs de tijd van de geboorte van de beloofde zoon toegezegd: "Ik zal voorzeker tot u komen omtrent deze tijd des levens, en zie Sarah, uw huisvrouw, zal een zoon hebben."

Heeft Sarah, in wier naam God Zichzelf geopenbaard en aan haar verbonden had, toen geloofd? Sarah lachte bij zichzelf, zeggende: "Zal ik wellust hebben, nadat ik oud geworden ben, en mijn heer oud is?"

Nee het ligt zo maar niet voor de hand, dat Sarah door het geloof kracht ontvangen heeft.

Of ziet de Hebreeën-brief eigenlijk op het geloof van Abraham? Bedoelt de Apostel dat Abrahams geloof in Sarah krachten deed? Sommigen hebben gepoogd deze uitlegging aan de woorden van Hebr. 11 te geven. Maar ten onrechte.

De Heilige Geest getuigt hier van het eigen geloof van Sarah. Hoe duidelijk is de overgang in deze woorden van Abraham op zijn vrouw: "En ook Sarah zelve heeft kracht ontvangen." Bovendien Sarah is de vrije, uit wie de kerk is, (Gal. 4: 22, 23) en de gelovige vrouwen zijn haar dochters (1 Petr. 3: 6), aan wie haar geloof en gedrag ten voorbeeld wordt gesteld. Niet over het geloof van Abraham gaat het hier, maar over dat van Sarah. Met dit te ontkennen heft men de bedenkingen tegen Sarah's geloof niet op; verkleint men veeleer het genadewerk in Sarah en miskent men haar geloof, dat bij herhaling in de Schrift wordt geroemd.

Blijft alzo de vraag, waarin Sarah haar geloof betoonde; een vraag die te sterker opdringt, omdat Sarah de eerste vrouw is, wier geloof nadrukkelijk in Gods Woord geprezen wordt, zelfs door de twee Apostelen Paulus en Petrus.

Van Sarah's jonge leven weten wij niets. Wat zij was als jonge maagd meldt de Schrift met niet één woord. Zij treedt alleen op als vrouw van Abraham; en als zodanig wordt zij door Petrus andere vrouwen ten voorbeeld gesteld. Zij is haar man Abraham gehoorzaam

geweest, hem noemend haar heer. Naar Gods ordinantie gedraagt zij zich; onderworpen is zij aan Gods bevel, dat in het paradijs d'wil der vrouw aan de man onderworpen heeft. Het viel Sarah niet zwaar, gelijk vele vrouwen in onze tijd de hier getekende verhouding onmogelijk achten, en tot een bespotting maken. Sarah vindt in Gods inzetting haar bevrediging; het is haar leven, te staan in gehoorzaamheid aan de zijde van die man, aan wie God Zich bond door Zijn onveranderlijk woord. Daarom kan zij meetrekken, van vriend en magen weg, uit Ur der Chaldeeën naar Kanaän. Want ook Sarah gelooft de belofte Gods, en hoopt op Zijn heil. Laten vorsten haar roven, eerst Farao en later Abimelech, zij blijft Abraham getrouw. Met haast heeft zij op Abrahams woord drie maten meelbloem gekneet en koeken gebakken voor Abrahams gasten en zo onwetend engelen geherbergd.

Zeg nu, spreekt uit zulk een gedrag, niet het leven, dat God in haar wrocht? Licht in die wandel niet de openbaring van Sarah's geloof?

Maar dan die beide stuitende voorvallen, zoeven genoemd? Zou u dan te kort willen doen aan het getuigenis des Heiligen Geestes over Sarah? Of valt uit het woord des Apostels ook hier het licht over haar gedrag?

Sarah geloofde het woord, dat God tot Abraham gesproken had. Hij zou een zoon hebben; maar het licht ontbrak Sarah over de wondervolle weg, die God graven zou uit de holligheid van de bornput. Zij kon zichzelf in de vervulling van die belofte niet betrekken. Toen gaf zij Hagar, overleggende: "misschien zal ik uit haar gebouwd worden." Ja Sarah doolde. Tot volle vastheid en zekerheid was zij niet gekomen. Maar was niet diep in haar hart toch een geloven van de belofte Gods, aangaande de komst van de Messias? Sarah handelde gans verkeerd; Maar handelde zij niet aldus, omdat in haar ziel toch een verlangen was door het geloof naar het aan Abraham toegezegde heil? Voorwaar Sarah was geen ongelovige. En toen zij lachte?

Toen stak het ongeloof de kop op. Zij ziet op de omstandigheden; dat uit haar de zoon der belofte geboren zal worden is onmogelijk. De moeder is in haar gestorven. Nee, Hagars kind denkt zij zich als de vervulling van wat de Heere Abraham heeft toegezegd. Pleit voor dat wantrouwen niet; evenmin als voor Sarah's ontkennen van wat was geschied. Voor de zonde is geen pleit te voeren, nooit. Maar te verstaan is deze wangestalte zonder dat te kort gedaan wordt aan Paulus' getuigenis, dat Sarah door het geloof kracht ontvangen heeft. Ja kracht ontvangen. Zij werd Izaiïks moeder; de moeder van de zoon der belofte; door het geloof.

In Christus is noch man, noch vrouw. Bevestigt dit Sarah's geloofsleven niet? De vrouw was de eerste in de zonde; maar genade verhief haar zowel als de man. Sarah wordt onder de getuigen des geloofs genoemd; straks Rachab en Bathseba. Zou voor iemand de genadegedeeft gesloten zijn? Voor niemand. God biedt in Christus de zaligheid aan, aan gans verlorenen, wie zij ook zijn. "Hoor o dochter, en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis; zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid."

Moge de Heere ons tot jaloersheid verwekken op het goed, dat de wereld niet kent. Geen ijdel gezelschap; geen mode van de tijd trekke u. Verzaak de wereld en wat er in is. Wie wij ook zijn, de Heere make ons volgelingen van Sarah en geve ons deel aan haar geloof.

Het geloofsleven is een leven vol strijd. U ontmoet in onze dagen scharen van grootgelovigen, die niet weten van enige werkzaamheid en bevinding van de ziel, noch de strijd kennen, waarvan het leven van de gelovigen vol is. Het is te vrezen, dat zij niet hebben dan een ingebeeld geloof, waarmee zij te kort zullen schieten. Niemand hebbe aan Sarah's geloof te twijfelen, want God de Heilige Geest heeft ons betuigd dat zij geloofde en

evenwel, aan hoeveel strijd is haar geloof onderworpen geweest, totdat eindelijk zij doorbrak, en kracht ontving om de vervulling van de belofte te bekomen.

Zou dan Gods bestreden volk niet moed grijpen? Toen God u overtuigde van uw ellendestaat, wrocht Hij in u het oprecht, zaligmakend geloof, waardoor gij met smekingen en geweent tot Hem u wenden mocht, om genade te verkrijgen. En toen sterkte de Heere dat geloof door de opening van Zijn Woord; onder de prediking en in uw zielsoverleggingen; toen opende Hij u de weg van de zaligheid in Christus, als gij geen weg meer wist; toen sprak Hij u van Zijn beloften, waarop ge u verlaten mocht. Toen werd het meermalen zo, dat u uitriep, nooit meer te zullen twijfelen. Maar o die bestrijdingen! Die aanvallen, dat dit werk niet van God is; dat de zondeschuld te groot is; dat voor deze en die zonden geen ontkoming is; dat het bij Gods volk toch anders is dan bij u; of dat die verlossing in Christus voor Zijn volk is, maar dat gij er buiten zijn zult. O, dat bange, dat de vervulling van de belofte onmogelijk wordt, gelijk bij Sarah. En wat al aanvechtingen zijn te overwinnen door het geloof.

Komt Gods lievelingen, houdt moed. De Heere zij uw toevlucht. Hij Die nooit verlaat het werk Zijner handen. Zou u willen ruilen met die groot-gelovigen, die maar aannemen, en roemen? Immers nee; o nee? Op geen zandgrond wilt u bouwen. Maar heeft dan de Heere het in Sarah niet getoond, dat Hij het zwakke geloof kan en wil sterken, opdat de twijfel worde uitgedreven? Hebt u zelf er geen ervaring van, zo menigmaal het geloof in uw ziel doorbrak? Moest toen alle twijfel niet wegvlieden? Zo breke eens het volle licht in uw ziel door. Dan zal geen verwijt uw hart meer kwellen. Noch bij Paulus, noch bij Petrus, die beiden van Sarah spreken, vindt u iets anders dan de roem van Gods genade in haar verheerlijkt. Zo zal de Heere ook doen aan u. Hij zal zijn eigen werk kronen! Het geloof zal ook uw ziel bekrachtigen; dan zullen stomme Zachariassen spreken; en verstorven Sarahs leven. Dan zullen uw lippen Gods roem vertellen.

Het was genade in Sarah. Zij verkreeg kracht; de grond van haar blijdschap en roem lag niet in haar, maar in God. Uit Hem ontving zij sterkte, waardoor haar leven als vernieuwd en ver-jeugd werd, waar het door ouderdom verstorven, was. De belofte Gods bekwam door geloof haar vervulling. En zou met Sarah dat volk niet in God roemen, dat door het geloof het leven, de volkomen verlossing, de zaligheid in Christus verkrijgt? Wat bleef uw ziel over, waarop u roemen zou? Nam God niet alle steun onder uw zielevoet weg? Bleef u één zucht; één pleiting over, toen de Heere uw leven afsneed? Bekleed werd uw naakte ziel met de gerechtigheid van Christus; omhangen werd u met de klederen des heils. Het was Gods werk in u, dat u door het geloof mocht omhelzen. Krachten hebt u verkregen. Gods volk zal zich verheugen in gegeven goed. O, laat het ons gedurig vernederen; verootmoedigen voor Gods aangezicht, opdat wij niet roemen uit de hoogte, alsof wij het niet ontvangen hadden. Hoeveel kwaad doet het meer bevestigde volk van God, wanneer het op de genadé-giften zich verheft. Het doet zichzelf kwaad, omdat het een donkerheid over de ziel haalt, want God geeft de nederige genade. Het doet ook vele oprechte zielen kwaad door heerschappij over hen te voeren. Genade maakt klein, wasdom in de genade wordt kenbaar aan diepe verootmoediging des harten.

Hoe krachtig werkte het geloof in Sarah! Zij heeft Hem getrouw geacht, Die het beloofd had. Zo richt zich het geloof op God en Zijn beloften; op Hem, Die geen mensenkind is, dat Hij liegen kan. O, die vastheden des geloofs, dat zinken op de Onveranderlijke! Zou Hij Zijn waarheid immer krenken?

Hopende op Gods beloften, hetzij in uw tijdelijke noden, of voor Zijn kerk, of voor uw zaad, of tot uw eeuwige verlossing, wat het ook zij, waarmee gij werkzaam werd voor

Hem, zij in onze ziel gedurig iets van dat verlaten op de Heere. Acht in alle moeiten en menselijke onmogelijkheden Hem getrouw, Wiens Naam is Jehovah: "Ik zal zijn, Die Ik zijn zal."

Van énen ...

"Daarom zen ook van enen, en dat een verstorvene, zovelen in menigte geboren als de sterren van de hemel en als het zand dat aan de oever der zee is, hetwelk ontallijk is."

Hebr. 11: 12

Het geloof is niet ledig noch onvruchtbaar. Abraham heeft als vrucht op het gelovig omhelzen van de belofte Gods een zaad verkregen, dat ontelbaar is. Vele mensen schijnen voldoening te vinden daarin, dat te midden van vele, bange angsten een of ander woord hen voor de aandacht komt; aan de vrucht in vervulling der belofte schijnt hun ziel geen behoefte te gevoelen. Zouden wij niet zeer betwijfelen, of de Heere ooit tot ons gesproken heeft? God doet door het geloof op de belofte pleiten, en dat geloof draagt vruchten en ontvangt een genadeloon. Wat God tot Zijn volk spreekt, past op hun toestand; en verwekt een sterke begeerte naar het beloofde goed, dat God geven zal op Zijn tijd.

De Heere had Abraham beloofd, dat niet Ismaël, de zoon der dienstmaagd, maar "die uit zijn lijf voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn." En de Heere leidde Abraham naar buiten en zeide: "Zie nu op naar de hemel en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot Hem: "Alzo zal uw zaad zijn." Ontelbaar zou het zijn, als het stof der aarde (Gen. 13: 16) en als het zand, dat aan de oever der zee is (Gen. 22: 17).

Hoe onmogelijk voor de mens de vervulling van die belofte ook was, God schonk Abraham geloof, om Zijn Woord te aanvaarden. Ja, zó werd Abrahams geloof gesterkt, dat het doordrong tot de diepe wortel van de belofte, nl. Christus; op Hem mocht Abraham zinken; op Zijn gerechtigheid alleen zijn hoop bouwen. Daarom staat er, dat Abraham de Heere geloofde, en Hij rekende het hem tot gerechtigheid. (Gen. 15: 5, 6).

Voorwaar hier was het iets anders dan het blind aanpakken van een of ander woord, dat ons voor de gedachten komt. Ook satan kan met het Woord komen, en hij gaat om als een engel des lichts om vele zielen te verschrikken. De belofte Gods doet echter Zijn volk komen tot de gerechtigheid in Christus, om daarin rust te vinden. Het is steeds de eigenschap des geloofs naar Christus uit te gaan, te hongeren en te dorsten naar Zijn gerechtigheid, en als bate de ziel te rechtvaardigen door God.

O, hoe schadelijk is toch elke voorstelling als ware bevindelijk leven niet anders dan wat ondervinden; wat gevoelen; als zou het geloof niet zijn een klaar en helder kennen van God in Christus. Ons gevoel kan geen grond zijn; het was genoeg om Izak te misleiden in de zegening zijner zonen. Zie toch in Abrahams leven de oefening van het ware geloof, dat de ziel rechtvaardigt. Wat ook in de wereld verandere, de aard en natuur van het geloof verandert niet. Welnu, dan is het nog zo, dat God het geloof in Zijn volk werkt en zo sterkt, dat het de belofte Gods omhelst en met de belofte werkzaam wordt, tot de vereniging met Christus. Neem Christus uit de belofte weg, ai zeg, wat blijft over? Neem Christus uit Abrahams geloof weg, en het is vernietigd.

Maar als dan ook onze ziel geen behoefte aan Christus heeft, werpt dan al uw bevindingen weg; zij zijn slechts misleidingen, voortgekomen uit een door de zonde benauwde consciëntie; zij missen het stempel van Gods werk te zijn. Het geloof voert naar Christus,

omhelst Hem in de belofte en heeft een rechtvaardigmakende kracht. Die eigenschap, om de zondaar met Christus te verenigen is zo sterk, dat zelfs, als de belofte tijdelijke zaken betreft, het geloof tot Christus doordringt. God beloofde Abraham een zaad, en het geloof omhelsde Christus als de wortel. Daarom zijn van ene, en dat een verstorvene, zovelen in menigte geboren als de sterren des hemels.

Ja, Abraham had een natuurlijk zaad; een Izak; een Jacob; straks een familie van zeventig zielen; bij de uittocht uit Egypte een volk van een paar miljoen, waaraan de woorden Gods zijn toebetrouwd. Ook in dit opzicht is de belofte, aan Abraham geschied, van zo grote betekenis.

Dr. J. Owen merkt hierbij op in zijn zo lezenswaardige verklaring van de Hebreeën-brief: "Wanneer het God behaagt Zijn kerk te doen aanwassen in getal, is het om verscheidene redenen stofte van verheuging voor alle gelovigen, en het onderwerp van hun dagelijkse gebeden als hetgeen dikmaals beloofd is in het woord der waarheid."

In onze droeve, God-vergeten dagen mocht het de Heere behagen Zijn kerk weer op te richten, bijzonder in ons Vaderland, waaraan de Heere van ouds zulke grote wonderen heeft verricht. Duizenden hebben zich van de kerk afgewend. Voetbalveld en bioscoop is hun kerk geworden. Zonden-vermaak hun lust. Gods Woord heeft afgedaan en het hellend vlak der zonde wordt met steeds groter vaart afgerend. Hoe ware te wensen, dat Gods Woord meer kracht erlangde en wij tot de Heere werden wedergebracht. Voorwaar ons land zou er wel bij varen en wij zouden ons oordeel niet zo schrikkelijk verzwaren als degenen, die tegen beter weten in de zonde indrinken als water.

O, dat toch vooral ons opwassend geslacht zich mocht wenden tot Gods kerk en waarheid. Ook zou de vijand en bestrijder van zijn kracht worden beroofd.

"Een goddeloze, vleselijke menigte, samensprekende in tijdelijke belangen van haar voordeel, en eindigende in bijgeloof en zonde, zichzelf de kerk noemende, gelijk die van Rome, wordt door de arglistigheid des satans opgericht, om de waarheid krachteloos te maken en de heerlijkheid te verminderen van deze beloften," zegt Owen.

Maar wie het ook zij, Rome of de revolutie, de vijand van God en Zijn Woord zou de kracht verliezen, indien de kerk van God mocht uitbreiden en de Waarheid kracht op de consciëntie van duizenden bekwam. Ik kan mij zeer verheugen in het op sommige plaatsen waarneembare feit, dat onder het jonge geslacht een sterke vraag naar de Waarheid komt. De Heere bouwe Zijn kerk weer op. Hij brenge die dorre doodsbeenderen bijeen en make er mensengestalten van. Maar Hij onthoude Zijn Geest ons niet, opdat er leven kome. Abrahams zaad is ontelbaar, omdat het is het van God uitverkoren geslacht; het geestelijk zaad, dat eens zal zijn de schare, die niemand tellen kan. Zij zijn ontelbaar. David vergreep zich aan het werk van Gods soevereiniteit, toen hij het volk liet tellen. Daarom verloor de Heere Zich zo schrikkelijk over dit feit, omdat het een ontelbaar zaad zou zijn, door Zijn wonderen voortgebracht. Laat de hel woeden. God brengt Zijn volk er.

Dit zaad is gesproten uit Ene; uit Abraham, en dat nog wel toen hij zo goed als dood was; hij was een verstorvene; omtrent honderd jaren oud. Maar dit stond God niet in de weg. Hij doet doden leven. Uit de steenrots heeft Jehovah Zijn volk gehouwen en ze gegraven uit de holligheid van de bornput. God doet wonderen in het verwekken van een geestelijk zaad. Wonderen in Christus, Die is dood geweest en Die leeft. In Wie God met de zondaar is verzoend.

En wonderen in het hart van Zijn volk. Onbegrijpelijk is het voor ons verstand, maar de Heere werkte in Abraham, zodat uit hem, die verstorven was, een zaad werd dat ontelbaar was. Wat God doet, dat is wonderlijk; voor al Zijn volk. Wonderlijk ook de kracht van het

geloof, waarin Abraham de belofte Gods omhelsde. Nee, dat alles is buiten de Vader der gelovigen niet omgegaan. Zijn ziel heeft er in geleefd; heeft de vrucht er van genoten; in de blijdschap van Gods werk gedeeld. Er is een geslacht dezer dagen, dat van al dat mystieke leven niets hebben moet; dat er op scheldt; dat van Gods knechten, die hun leven hebben veil gehad voor de waarheid en door bevindelijk geloof tot de raste in Christus kwamen, schrijven durft dat zij een rampzalig einde hadden; er zijn mensen, die onder een Gereformeerde vlag en onder de roep van gezond geloof, het werk Gods in Zijn volk bespotten.

Arme dwazen Met een ingebeeldde hemel gaan zij de rampzaligheid tegemoet. Zichzelf en anderen misleiden zij. Hoe zouden wij ooit tot de blijdschap in Christus komen, dan door het geloof; hoe zou Abraham de vrucht der belofte hebben ontvangen dan door het geloof? Dat geloof werkt; door dat geloof wordt God wonderlijk in Zijn volk. Zo wonderlijk, dat van ene en dat van een verstorvene zovelen geboren zijn als de sterren van de hemel en als het zand dat aan de oever van de zee is, hetwelk ontallijk is.

Ontelbaar het zaad van Abraham. Ontelbaar zal uw getal zijn, volk van God! Hier een klein getal dikwijls; hier slechts een klein kuddeke; in het oog van de wereld niet geacht; en toch eens een zo grote menigte als het zand aan de oever van de zee. Wat zal de kerk Gods toch eens in heerlijkheid pralen; als slagorden met banieren. Wat er ook tegen op komt, God zal voor Zijn kerk zorgen en Zijn uitverkorenen bijeen verzamelen. Laat de hel vrij woeden; verdrukking noch benauwdheid zullen de belofte Gods of de vrucht des geloofs verhinderen; noch de dienstbaarheid in Egypte, noch de graven van de woestijn de voortplanting van de kerk beletten. Grijpt moed, Gods gunstelingen. God zorgt voor de Zijnen, dat geen klauw achterblijve. Hij zal zijn gunst- en erfvolk niet begeven.

Als de sterren ontelbaar en fonkelend in eeuwige heerlijkheid. Hier is de glans nog bedekt; hoe wordt de schat gedragen in aarden vaten. Maar eens, o volk, wat zal het zijn, zal al wat ten dele is worden te niet gedaan. Geen druk zal meer zijn; geen benauwing; wat meer is, geen zonde zal meer aankleven. Als de sterren zal de ontelbare menigte eeuwig zijn in heerlijkheid.

De Heere sterke het geloof in Zijn woord en belofte en doe ons, zo wij in waarheid aan Hem deel ontvingen, in die hoop wandelen. Het vaste fundament Gods staat, hebbende deze zegel, de Heere kent degenen, die Zijne zijn. Daarom zijn van ene, en dat een verstorvene in menigte zovelen geboren als de sterren van de hemel en als dat zand dat aan de oever der zee is hetwelk ontallijk is.

In het geloof gestorven

Deze allen zijn in het geloof gestorven, de belofte niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren. Hebr. 11: 13

Deze allen, zegt Paulus. Die allen n.l. die gestorven zijn.

De aanwijzing strekt zich dus niet uit tot alle in dit hoofdstuk genoemde gelovigen. Henoch is niet gestorven, maar overgezet in heerlijkheid. De Apostel heeft in het bijzonder het oog op die allen, die door Goddelijke roeping daartoe vermaand, hun Vaderland verlieten en als vreemdelingen in Kanaän vertoefden. De hier aangewezenen zijn dus allereerst Abraham en Sarah en Izak en Jacob. Duidelijk blijkt dit ook nog uit de verzen 14, 15, waar Paulus zegt, dat deze betoonden een ander vaderland te zoeken, en dat zij niet gedachtig waren het vaderland van hetwelk zij uitgegaan waren. Ieder gevoelt, hier ziet de Schrift op Abraham en Sarah, die Ur der Chaldeeën verlieten en op Izak en Jacob, die als vreemdelingen in Kanaän hebben gewoond en niet terugkeerden, maar in de voetstappen van Abraham hebben gewandeld.

En zijn in deze allen niet begrepen al diegenen, die God uit de wereld trok? Zij allen, die Hij kocht met Zijn bloed, omdat zij Hem van de Vader gegeven zijn; zij allen, die door de Heilige Geest uit de dood geroepen zijn tot het leven, zij allen zijn met Abraham even dierbaar geloof deelachtig geworden; het ware geloof, dat niet alleen in dit leven krachten in zwakheid doet verkrijgen, maar dat ook in het sterven niet verlaat. Deze allen zijn in het geloof gestorven.

Reeds meldde Paulus van het geloofsleven, nu wijst hij op hun sterven. Nee, het sterven staat niet los van het leven. Hier in dit leven valt de beslissing. Hoe nadrukkelijk wijst de schrijver van deze brief op een andere plaats daarop, als hij het sterven gewin noemt, omdat het leven Christi was. God is volkomen soeverein. Waar de genade valt, daar valt ze vrij. Ter elfder ure werden er gehuurd in de wijngaard. De moordenaar werd in de ziel getroffen, toen hij reeds hing aan het hout; enkele uren vóór zijn dood. Zou God ons niet kunnen trekken uit satans klauwen, al was het op ons sterfbed? Hoe het ook ga, het vaste fundament Gods staat: de Heere kent degenen, die Zijne zijn. Maar wee de mens, die zijn genadetijd in de zonde verdartelt; wee hem, die zich vleit met de valse hoop op een sterfbedbeking; wee wiens leven buiten Christus is; zijn sterven zal eeuwig verlies zijn.

O, dat wij de tijd der genade leerden besteden tot onze winst. Ik heb ze gekend, die tot hun zestigste jaar en langer op de weg van de zonde hebben gewandeld, en toen door God zijn neergeveld voor Zijn aangezicht. Maar ik wenste, dat ieder iets verstond van hun zielesmart over de zonde; daarover, dat zij het zo lang tegen God hadden volgehouden. Voorwaar wij zouden niet roekeloos voortleven, maar verstaan, dat leven en sterven nauw aan elkaar verbonden zijn.

Stervens-genade is niet los te maken van levensgeloof. In het geloof zijn zij gestorven.

Komt, wereldgroten; komt, zonde-liefhebbers; komt, eigengerechten; komt, gerusten op uw doop en belijdenis mede naar het sterfbed dergenen, die door het geloof leven mochten.

U allen zult alleen staan, en dat.... voor de dood! U allen zult de Borg missen, die met Zijn gerechtigheid alleen u dekken kan. Uw consciëntie zal knagen; uw opgesmukt geloof zal

bezwijken. De hoop des huichelaars zal vergaan. De dood zal in al zijn verschrikkingen u aangrijpen. O, hoort toch; wordt met heilige jaloersheid bevangen op het voorrecht van Gods kinderen. In het geloof gestorven!

Wát hebben zij dan geloofd?

Zij hebben geloofd, dat achter de dood de eeuwigheid ligt. Spot maar atheïsten! Zegt maar: "er kwam nog nooit iemand terug." Nee, daartoe zijn zij niet verwaardigd, die hun tanden reeds knersen in het verderf; zomin als de rijke man het werd toegestaan. Leeft maar voort, onverschillig, alsof geen eeuwigheid komt. Uw ogen zullen bij de dood opengaan. Als het te laat is.

Dan zal God spotten in uw verderf en lachen als uw vreze komt. Gods volk echter krijgt te geloven, dat volgen zal een eeuwig wel of een eeuwig kwalijk. Dat bond God hun op het hart, toen Hij ze toeriep: "Het is de mens eenmaal gezet te sterven en daarna het oordeel." O, zij kennen de spottaal van de goddelozen. In hun eigen hart wonen die smaders wel, die het hun zo zeer benauwen kunnen. Maar nooit is het van hen weg te nemen, wat de Heere eens in hun ziel afdruckte, het vaste geloof in de eeuwigheid. Vreze deed hen vluchten, tot Sinaï's donder over hen heenging. Maar ook dronken werden zij van blijdschap en hemelvreugd, toen de Heere voor hun geloofsoog de eeuwige heerlijkheid opende. Zij hebben de stad gezien, welks Kunstenaar en Bouwmeester God is; zij hebben gehoord de jubelzang van de verlostten voor Gods troon; zij hebben aanschouwd de heerlijkheid Gods en des Lams. Hoe zouden zij in het geloof sterven indien deze zaken hun ziel vreemd waren? Zullen zij dan een onbekende God ontmoeten? Een vreemde hemel binnen komen? Gewis nee! Hun geloof reikt tot de dag der opstanding; tot die dag, dat ook hun sterfelijk lichaam onsterfelijkheid zal aandoen. Begraaf of verbrand hen; geef hun lichamen het wild gedierte of de wateren van de zee ten prooi, het doet niets af van de opstanding, die de zaligheid volmaken zal van die allen, die in het geloof sterven, die eeuwig zullen leven. Want God is hun God; en Hij is niet een God der doden, maar der levenden.

En toch, om te sterven in het geloof, om blijmoedig de dood in te treden als overwinnaar, is wel nodig die losmakende genade Gods van al het ondermaanse. Gods volk is van dit leven niet los. De aardse betrekkingen gelden ook voor hen. Soms hoort u op lichtvaardige wijze over het sterven spreken. Maar is de dood op zichzelf niet een koning der verschrikking? Moet God ons niet over de dood doen heenzien; op Christus het geloof richten, Die de dood verslond ter overwinning? Is het niet nodig, dat er levende oefening des geloofs geschonken worde, en vereniging met Gods raad, die ons einde bepaalde? Hebben Gods kinderen niet stervens-genade nodig? In het geloof sterven nu houdt dat álles in. Het wijst op de volharding van het geloof, zowel als op de oefening des geloofs, waarin eens de wereld prijs gegeven werd en straks al het ondermaanse zal worden vaarwel gezegd om beter land te beërven. Zou dan ons hart dat geloof niet begeren? Laat de vijand u bespringen, de dood u aangrijnzen, het oprechte geloof zal vast blijven tot in het sterven. En daarin lag de kracht voor dat volk, dat van vader en moeder, man of vrouw, kinderen en familie, ja van alles hier beneden zo blijmoedig afscheid nemen kan, en zingende de heerlijkheid intreedt. "Op Uw zaligheid wacht ik o Heere." Of hoorde u nimmer van zulk sterven? Immers ja! Een sterven dat geen sterven is. In het geloof zijn zij gestorven.

En toch hadden zij, van wie Paulus spreekt, de belofte niet verkrege. Hoe nu?

Van Abraham wordt zo nadrukkelijk in vers 17 verklaard, *dat hij de beloften ontvangen had!* Is daarmee dan dit getuigenis niet in strijd? Volstrekt niet. Maar versta door de hier genoemde belofte: het beloofde goed. God schonk de belofte, aan die aartsvaders; niet de vervulling. De belofte; de enige belofte.

Van Kanaän, gelijk Grotius wil? Hoe is het mogelijk, dat een zo geleerd man Gods Woord niet beter verstaat. Maar het is voor de wijzen en verstandigen verborgen. De belofte is geen andere dan die van de komst van Christus in het vlees. Die komst heeft Abraham van verre gezien (Joh. 8: 58) en hij heeft zich er in verheugd. Wat zijn toch al de beloften, waarin vele mensen zich beroemen; die zij zeggen bij tientallen ontvangen te hebben; halve hoofdstuken. Wat zijn die, zo Christus er uit gemist wordt. Hij is de inhoud van de belofte. In Hem zijn alle tijdelijke en geestelijke zegeningen. Die Christus heeft, heeft alles. Werpt al uw bevindingen en inspraken weg, indien niet de belofte van Christus uw deel geworden is. Hij openbaart Zich in de belofte aan Zijn gunstgenoten. De sluier, die Gods Woord ons zo donker maakt, neemt Hij weg, om te glanzen in Zijn heerlijkheid aan de Zijnen. Een belofte, de énige van Christus, doet dat volk hopen en verwachten. O, het geloof ziet zo verf

Van verre hebben zij gezien. Het geloofsleven op de belofte doet de beloofde zaken zien en toe-eigenen. Dat is het geweest met de Vaders, van wie Paulus spreekt. Zij hebben Christus omhelsd hoewel Hij nog in het vlees niet gekomen was. Zo behaagt het de Heere veelal 'Zijn volk te leiden door de beloften in Christus, die niet dadelijk worden vervuld. Het geloofsleven is alzo een reikhalzend leven; een verlangen en zich uitstrekken. Hier in het begeren van Christus te omhelzen; daar in het hopen op de zaligheid, die Hij heeft toegezegd. En nu is het door de oefening van het geloof, dat de ziel in stilheid en vertrouwen sterkte vindt. Wat verre afstand dan ook van de vervulling nog scheidt, het deert niet. In stilheid en vertrouwen zal uw sterkte zijn.

Ziet, zulk een leven op de belofte doet ons gedurig werkzaam zijn en aanhoudend pleiten op Gods toezegging; ja het verheldert zozeer het geloof, dat het klaar ziet, en steeds duidelijker onderkent het beloofde heil. Zo was het met "die allen" van wie Paulus spreekt. O, laat ons onszelf daaraan beproeven, opdat wij weten mogen, of iets van dat levend geloof in onze harten is. God schonk Zijn volk de belofte, niet om er bij te rusten, maar om er werkzaam mee te zijn. Deze werkzaamheid des geloofs zal steeds meer doen zien, want zij hebben van verre gezien en geloofd en omhelsd.

Houdt moed, Gods gunstgenoten! Van verre ziet u op het beloofde heil; o zo van verre soms. Maar zou het uw hoop krenken? Zou het u niet aanmoedigen tot geloof? Niet alles doen verzaken, om de heerlijkheid naar Christus deelachtig te worden? Dat meer en meer de schellen van onze ogen afvallen; dat ons hart wordt opgewekt de belofte gedurig te omhelzen en met het toegezegde heil werkzaam te zijn. O, de wereld zou zo wegvallen; de aarde zo nietig worden.

Zij hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren.

Ik hoop een volgend maal hierop terug te komen. Alleen moge ik er nu op wijzen, dat het levend geloof ons van de aarde losmaakt. Ai, zie mijn nood! Zo mogen wij wel met David roepen, als onze ziele kleeft aan het stof. Want het geloof verwekt zulk een ander leven, het maakt zo alle banden los, en zet ons in de ruimte. Hier in ons leven verwaardige de Heere ons in dat geloof te wandelen, en eens als wij de raad Gods hebben uitgediend, doe Hij ons in dat geloof sterven. Waar deze droeve tijden zich tot in het sterven toe kenmerken en een verhard zondaar dikwijls gerust blijft tot in zijn dood, het oppervlakkig Christendom jubelt over de hemel, en Gods ware volk zoveel in donker heengaet, daar moge ons gegeven worden dat nauwe leven, dat van Gods genade en trouw gewaagt, en eens een mime ingang in het eeuwig koninkrijk.

Deze allen zijn in het geloof gestorven.

Een ander vaderland

Want die zulke dingen zeggen, betonen klaarkijk, dat zij een ander vaderland zoeken. En indien zij aan dat vaderland gedacht hadden, van het welk zij uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben om weder te keren; maar nu zijn zij begerig naar een beter, dat is naar het hemelse. Hebr. 11: 14 en 15a.

Een gast en vreemdeling zoekt een thuis. Die gasten en vreemdelingen op aarde zijn, kunnen zich in deze wereld niet vinden. Hun stad en vaderland is boven! Die zulks zeggen, zijn degenen, wier roste in de wereld is opgezegd; die de dood gevonden hebben in al hetgeen buiten God is. Zij hebben door genade verstaan, dat de wereld voorbij gaat met haar begeerlijkheid. Wat dat tijdelijke leven ook biedt, het kan hun hart niet verzadigen. God werkte in hen een honger en dorst naar Zijn gemeenschap. Daarom moesten zij alles verlaten, waarin zij van nature leefden; hun vrienden en gezelschappen, hun gemakkelikheden en zonden, alles, alles moest er aan, ook hun gerechtigheden. Hun ziel ging uit naar Gods zalige gunste. En waar zal die gemeenschap ten volle genoten worden? Hier In dit leven is slechts een beginsel van die hemelse vreugd; hier zijn de eerstelingen, door het geloof. Maar ten volle zal God van Zijn volk worden gekend als er geen strijd meer is. Daar boven, waar niet inkomt, wat onrein is en gruwel doet, waar uitgesloten is, al wat onvolmaakt is. Waar God in Christus eeuwig zal worden verheerlijkt. Het is in die stad, die God Zelf bereid heeft; in dat andere Vaderland, dat door het geloof zij hebben gezocht, die beleden gasten en vreemdelingen op aarde te zijn.

Gods werk in Zijn volk heeft twee zijden. Het leven in de wereld wordt de dood; maar ook een ander leven wordt ontsloten en door het geloof begeerd.

Dat wij hier geen blijvende stad hebben, weet ieder. Zelfs de heidenen hebben gesproken van ons verblijf in dit leven, als van een toeven in een herberg. Zo schreef Cicero: "de natuur heeft ons een herberg gegeven om te vertoeven, en niet om altoos hier te wonen." Ja, dat is zichtbaar voor ieder. Elk mens moet sterven. Maar hoewel niemand dat kan tegenspreken, leven wij alsof wij nooit van deze aarde moeten. Wij kennen ons hier niet als vreemdelingen, het is er verre van. Integendeel, diep in ons hart klemmen wij ons aan het woord des satans: "Gij zult niet sterven".

Ons thuis is beneden; uit de aarde zijn wij aards, al ons vermaak is in het zinnelijke. Voorwaar veler godsdienst, ja zelfs hun Gereformeerde belijdenis heeft hieraan niets veranderd. Och nee, daartoe is hartvnieuwende genade nodig. Anders hebben wij maar een Christendom naar de mode van de tijd. Hoe zouden wij dan begerig zijn naar een beter vaderland. Of wij dan niet naar de hemel willen? Duizenden menen van ja. Maar waarin betonen zij dit hemels vaderland te zoeken, waar God in de Zijnen volmaakt verheerlijkt wordt? Waarin? In hun Christelijke feestjes en kennisjes? In hun Christelijk voetballen en tennissen enzovoorts? In hun afkeer van het ware bevindelijke leven van Gods volk soms? Of in hun schimpen op degenen, die de Heere in onsterfelijkheid hebben liefgehad?

Nee, en nog eens nee. Wij zoeken het vaderland, dat boven is, niet van nature. Wij willen niet ten hemel heen, wij willen niet zalig worden in Christus alleen, tenzij dan dat God ons het leven in de wereld onmogelijk maakt, en de dood deed vinden in wat weleer ons leven was. Dan zullen ook wij uitgaan uit Ur der Chaldeeën, en een heimwee in onze ziel verkrijgen naar Gods gemeenschap.

O, hier leert dat volk God zoeken om door het geloof van vloek en toorn ontheven, die God te kennen, verzoend in het bloed des verbonds. Ja hun hart kan er naar uitgaan om eeuwig bij de Heere te zijn. Dat was Paulus zeer verre het beste. Het is een onbedrieglijk kenmerk van genade, naar God te dorsten. David zong er van in Psalm 42: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God"; en Job getuigde in die krachtige uiting des geloofs, waarvan het 19e hoofdstuk van zijn boek gewaagt: "Mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot, om God te aanschouwen. Dewelke ik voor mij aanschouwen zal en mijn ogen zien zullen en niet een vreemde." Dezulken hebben hun tehuis niet in de wereld; hun hart gaat naar boven heen; zij zoeken een ander vaderland. O, was het meer in levende geloofsoefening bij Gods volk. Hoe dikwijls is het in de praktijk anders. Ook David moest er over klagen:

*Hoe kleeft mijn ziel aan 't stof,
Ai, zie mijn nood.*

En toch, nee, verzadiging, bevrediging biedt de wereld niet. De wateren der Rode Zee zijn achter hen teruggelopen. Terug.... dat kan niet. Gods genade geve ons meer te betonen, dat wij een ander vaderland zoeken, daarin dat wij gasten en vreemdelingen op aarde zijn.

Ook van de rij der van God gekenden, op wie Paulus het oog heeft in Hebr. 11 geldt het, dat zij niet terug konden. "Indien zij aan dat vaderland gedacht hadden van hetwelk zij uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben om weder te keren."

Hebben zij dan nooit meer aan Ur zelfs gedacht? Waren zij dan de strijd van de vleselijke begeerlijkheden te boven? Gods volk ervaart wel anders. Och het kan zo hun ziel verdonkeren, dat de wereld groter plaats heeft dan de heerlijkheid Gods. Van Israël leest u (en dat is aan hen die Egypte verlieten geen vreemde zaak) dat het volk hunkerde naar de vleespotten van Egypte. Zou een gelovige daarvan geheel vreemd gebleven zijn? Zou Abraham dat nooit gekend hebben; noch Izak; noch Jacob? Zou de wereld nooit enige bekoorlijkheid voor hun vlees meer geboden hebben? Waaruit vloeiende het dan voort, dat Abraham Sarah voor zijn zuster uitgaf, dat hij Ismaëls leven in zijn huis begeerde, dat Jacob aan Rachel zijn hart gaf, meer dan aan Lea?

Wartoe meer gevraagd! Ook deze allen waren mensen van gelijke beweging als wij. Maar door het geloof hebben zij die natuurlijke begeerten overwonnen. Zij wilden niet terug. O, de gedachte alleen kan de ziel zo benauwen, de aanvechtingen zo beangstigen, dat ze nog terugvallen zullen. Want, God weet het, in oprechtheid hebben zij wereld en zonde prijs gegeven.

Laat Orpa wederkeren, hun zielskeus was als die van Ruth. En zouden zij dan nog wederkeren!

Bloedverwantschap in Ur, noch moeilijkheden in Kanaän hebben hen ooit kunnen doen besluiten weer te keren tot het land waarvan zij waren uitgegaan. Dat is het, wat de apostel zeggen wil, het geloof overwint de wereld. Nooit zal het de strijd opgeven. De echtheid van het geloof wordt ook aan de volharding gekend. Die strijden zal tot het einde toe, zal zalig worden. Zovelen keren halverwege terug; hebben Moab lief met Orpa en kunnen de grenzen niet over. Maar hoe donker ook de weg zijn moge, het oprechte werk Gods doet de ziel omhoog heffen, en uitzien naar het beter vaderland, dat boven is. De Heere ondersteunt en bewaart Zijn volk voor de afval van Hem. Gods gunstgenoten kunnen niet terug. Zij hebben de tijd ervoor gehad. Van Abrahams roeping tot Jacobs dood zijn ongeveer tweehonderd jaren, ja zij hebben de tijd gehad, om weer te keren; maar zij hebben niet gewild.

Hoe nadrukkelijk heeft Abraham zijn knecht Eliëzer geboden, zelfs onder ede verboden, dat deze zijn zoon niet derwaarts brengen zou. De Heere had immers hem uit Ur getrokken, opdat Hij hem en zijn zaad tot een God zijn zou. Ook keerde Jacob van Laban terug. God bestuurde Zelf de weg, en Jacob ging, nadat hij als vreemdeling aldaar verkeerdd had. Nog eens, zij hebben gelegenheid gehad, maar door genade niet gewild. Hun heil en geluk lag ergens anders. God was hun heil. Op Hem hadden zij het oog; door het geloof achtten zij wat van beneden is, licht, verwachtende de eeuwige heerlijkheid. Indien onze ziel iets van die heerlijkheid Gods smaken mag, zal zich dat kenmerken in het verachten van de dingen van de wereld. - O, dat volharden des geloofs. Ja, tijd gehad.... maar niet gewild, het leven is er uit, voor altijd, niettegenstaande ons hart er mee bezig zijn kan. Maar nooit anders dan tot benauwing van het leven, dat haakt naar een ander Vaderland.

Maar nu zijn zij begerig naar een beter, dat is naar het hemelse.

Zie, daarop was hun hart gezet. Door het geloof had God hen verwaardigd in dat hemelland in te zien. Ja, Gods volk smaakt hier de eerstelingen der eeuwige heerlijkheid. Het blijft geen vreemde hemel, die Gods kinderen tegemoet gaan. O, nee! De heerlijkheid, die de Heere bereid heeft van voor de grondlegging van de wereld, wordt hier ontsloten. Paulus moge in een bijzondere mate zijn opgetrokken tot in de derde hemel, het volk blijft van die optrekkingen niet vreemd, van die volmaakte heerlijkheid, die boven is, van de eeuwige jubelzang van de gezaligden voor de troon: "Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed."

Onze woorden zijn te arm om weer te geven, wat in die zalige ervaringen wordt gesmaakt, in dat dronken zijn van Goddelijke liefde. Zou dan het hart niet naar dat hemels Kanaän begerig zijn? Hier blijft de strijd, de moeite en het verdriet; hier de zonde, die straks zal worden afgelegd; hier de tranen, die eens zullen worden afgewist; hier de donkerheid van de schaduw, die daar boven niet meer zal zijn. Is het dan niet de vertroosting voor Gods gunstgenoten, dat Hij hen leidt naar Zijn raad en daarna in heerlijkheid zal opnemen? Nog een weinig tijds, volk, en gij zult altijd bij de Heere zijn. Och, dat wij toch, wat de wereld ook brengt, gering schatten, om iets te mogen oefenen van het begerig zijn naar een beter, dat is naar het hemels land; het land van Immanuël.

Arme wereldlingen. God opene uw oog voor het onvergankelijk goed dergenen, die de Heere vrezen. Stel naast dit eeuwig heil nu uw leven, uw bioscoop, uw sport, uw feest, uw vrolijkheid. Beken het eens of niet overal de smart van de zonde op rust! Wees voor u zelf eens eerlijk, geeft de wereld- en zonde-dienst ook ziels-verzadiging? Ligt waarlijk geluk in uw rijkdom en eer en aanzien in de wereld?

Oppervlakkig godsdienstigen, u bleef van dat geloofservaren vreemd; u wilt er ook niet van weten; u wilt roemen in een gezond geloof, maar geen levenservaring, geen bevinding als Gods volk heeft. Dat domperige volk! Die ellendigen! Die zuchters! O, nee! Zij nemen het te zwaar. En toch hun ziel wordt met eeuwige vreugd vervuld. En gij? Gij allen gaat hier koud en leeg door het leven heen; arm en blind. En uw einde? De Heere doe het u zien. Uw einde zal zijn de eeuwige rampzaligheid, waar Gods heerlijkheid niet wordt uitgejubeld in volmaakte lofzang, maar gevloekt, dag en nacht!

Onbekeerde van hart, vreemdeling van de hemelvreugd, zondaar of hemel-roemer, God geve u genade, uw land te verlaten, uw leven te verliezen, uw wereld te verzaken, uw gerechtigheid prijs te geven, terwijl het heden voor u genaamd wordt. Ziet het volk van God aan. Die armen zijn rijker dan gij met al uw goed. Ziet ze aan, en begeert hun heil, dat gegeven wordt om niet.

Nee, het is niet altijd ellende bij Gods volk. De beginselen der eeuwige vreugd zijn in hun hart gelegd. Een heimwee is bij hen verwekt, een heimwee naar God. Als het recht is, ligt in hun ziel een vereniging met Gods weg; zij wensden Gods raad uit te dienen; maar met Paulus dragen zij toch het verlangen om, bij Christus te zijn, want dat is zeer verre het beste.

Moge de Heere onze harten gedurig verlevendigen, opdat wij meer en meer betonen gasten en vreemdelingen op aarde te zijn, door een ander vaderland te zoeken. Burgers van de stad, die God u bereidde in Zijn soeverein ontfermen, uw hart leve meer boven het stof, in deze vertroosting, dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.

Hun God genaamd

Daarom schaamt God sick hunner niet, om hun God genaamd te worden; want Hij had hun een stad bereid. Hebr. 11: 16b.

Met grote nadruk heeft de Heere het verklaard in Ex. 3: 6: "Ik ben de God Abrahams, de God Izaks, en de God Jacobs"; en weer sprak de Heere in vers 15 tot Mozes: "Aldus zult u tot de kinderen Israëls zeggen: "De Heere, de God uwer Vaderen, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jacob, heeft mij tot ulieden gezonden; dat is Mijn Naam eeuwig, en dat is Mijn gedachtenis van geslacht tot geslacht."

De Eeuwiglevende, de Enige en Waarachtige God, die hemel en aarde uit het niet voortbracht en Die alle dingen draagt door het Woord Zijner kracht, Hij wilde de God zijn van Abraham, Izak en Jacob. Hij, Die is en was en zijn zal, de Jehovah, bij Wie geen schaduw van omkeer is, Hij verklaart de God van Abraham en Izak en Jacob te zijn; Hij, de Elohim, Wiens is alle macht en kracht, de God der Goden, Hij nam Abraham in Zijn Verbond en werd hem en zijn zaad de Jehovah Elohim, de Heere God. Onbevattelijk die neerbuigende liefde Gods; ondoorgrondelijk welbehagen.

Hij treedt in een verbond met bondbrekers; met gevallenen in Adam; met ontrouwen. Hij roept uit het afgodisch Ur Zijn verkorene, om Zijn bondgenoot te zijn; om hem ten God te wezen. Wie zal ooit die liefde Gods peilen? God trad in een verbond der werken met de mens, die Zijn beeld droeg. Ook dat verbond getuigde van de liefde-volle-genegenheid in God tot het schepsel, dat bij Hem vergeleken is als een druppel aan de emmer en een stofje aan de weegschaal. Maar wat vergelijking heeft dat eerste verbond, het verbond der werken, met dat der genade, waarin God wil zijn de God der zaligheid van Zijn uitverkorenen. Niet met de mens die Gods beeld draagt, maar met de gevallen mens richt Hij dat verbond op; met Abraham, die Hij roept uit het rijk der afgoden. En met Zijn zaad. Met al die gegevenen des Vaders aan de Zoon; met allen, die in de Tweede Adam begrepen zijn. Want in Christus is God van eeuwigheid de God van dat volk. Het genade-verbond is van eeuwigheid. In de tijd des welbehagens wordt elk door de Vader aan Christus gegevene in dat verbond dadelijk ingelijfd.

O, laat ons toch waken tegen de droeve voorstelling, die in onze dagen opkomt, als zou het genadeverbond maar een uitwendig verbond zijn. Dit te stellen is het genadeverbond van alle zaligmakende genade beroven. En wat is een genadeverbond zonder genade? Wat is dát voor een verbond? Heijns importeerde deze stelling uit Amerika; een brochure van Van Mazijk schreef in die geest; in de Chr. Geref. Kerk verscheen een vraagboekje voor de catechisanten, dat deze het verbond ontzenuwende leer voorstaat. Hellenbroek wordt afgekeurd. Men schaamt zich niet te zeggen, dat Hellenbroek geheel mis is, als hij leert, dat God dit verbond alleen met de uitverkorenen opricht; en dat de zondaar in dit verbond overgaat, als God eerst nadert tot hem; en hem vriendelijk nodigt en bidt en al zijn zwaarigheden oplost.

Hellenbroek zou het mis hebben, volgens velen, die het genadeverbond verkrachten, als deze in zijn geliefd vraagboekje verder spreekt:

Vr. Wat is het gevolg van zulk een nodiging?

Antw. Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde. Hos. 11: 14.

Vr. Wat doet de geroepen zondaar van zijn kant?

Antw. Hij neemt de Heere aan tot zijn God en geeft zich aan Hem over ten eigendom. Hoogl. 2: 16.

Vr. Welke zijn de eigenschappen van deze toestemming? Antw. De zondaar doet dit bedaard, vrijwillig, armoedig, gelovig, oprecht, met een gehele toestemming aan de, eisen, zowel als aan de beloften des verbonds. Psalm 51: 8: "Ziet gij hebt lust tot waarheid in het binnenste en in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend".

Laat al Gods volk getuigen, is het zó niet, als Hellenbroek het hier leert? Was dat niet uw zielservaren? Trekt daarheen de begeerte van uw ziel niet? Maar men wil een wezenlijk en dadelijk in-zijn in het genadeverbond toekennen, aan alle gedoopten en uiterlijke belijders der waarheid. Zo veruitwendigt men het verbond, waarvan de hoofdinhoud is, dat God, de God van Abraham, kak en Jacob is, en van al Zijn volk. "Dit is Mijn gedachtenis van geslacht tot geslacht".

Nee, met een voorstelling, die het genadeverbond van deze allergrootste genade berooft, kunnen wij ons niet verenigen. Gods volk leert het ook anders verstaan. God wil hun God worden in het sluiten van het verbond, als Hij op het vlakke des velds hun voorbijgaat, en hen ziet, vertreden in hun bloed, en tot hen zegt: "Leef; ja Ik zeide tot u in uw bloed, leef. Ja, ik zwoer u en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere Heere, en gij werdt Mijne." Wat eeuwig wonder, dat God wil zijn de God van zulk een volk. Wat onuitsprekelijk voorrecht in deze verbonds-betrekking met de Enige en Waarachtige God gebracht te worden. Alles in het Verbond-sluiten is Zijn werk. Hij zoekt de zondaar op. Hij trekt de zondaar af van het eerste verbondshoofd. Hij sluit het verbond. Hij vervult de voorwaarden des verbonds. Alles van het begin tot het einde is het werk Gods. Het is een éénzijdig verbond. God Zijns volks God. Hij hun enig al. Hun deel voor tijd en eeuwigheid.

Maar nu zegt de Apostel niet alleen, dat God de God van Zijn volk wezen wil, maar Hij stelt er Zijn eer en heerlijkheid in. "Hij schaamt zich niet, hun God genaamd te worden." Daarvoor bestond toch wel alle reden. "Uw Vader was een Amoriet en uw Moeder een Hethietische"; ja, alle redenen zijn er voor, dat God Zich schamen zou, hun God genaamd te worden. De God van zulke verachten, onwaardigen, des doods schuldigen, ontrouwen, God-verlaters; alle reden ervoor, wanneer u het bezieet van 's mensen zijde. Maar juist hier is alles genade en genade alleen. God wil verheerlijkt worden in het onedele en verachte en onwaardige. Dát maakt het zo oneindig groter, dat God wil zijn de God Zijns volks. Wij schamen ons soms voor Gods kinderen en voor de zaak des Heeren, gelijk Petrus, die zijn Heer en Meester verloochende in de zaal. Maar God veracht Zijn volk nooit.

Wie mij veracht, God wou mij niet verachten.

O, volk van God, zink weg in dat wonder. De Heere schaamt Zich uwer niet, uw God genaamd te worden. Hij wil Zich in zulk een volk verheerlijken. Zijn volmaakte deugden zijn in Christus om uwentwil voldaan. In Hem, Die dood geweest is en Die leeft, Die de sleutels der hel heeft en des doods. In Christus is God aan Zijn ere gekomen om u; opdat Hij in u volkomen verheerlijkt worden zal. Nee God schaamt Zich Zijn volk niet; noch voor de hemel; noch voor de aarde. Hij zal eens volmaakt verheerlijkt worden als dat volk Hem prijzen zal dag en nacht voor Zijn troon. In de modder van zonde en ongerechtigheid heeft God u gevonden. Uit de staat des doods trok Hij u uit. Zou Hij ooit Zijn eigen werk verzaken? Nooit. "Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer. Is Gods volk nu niet een heerlijk volk?

Het is het volk Gods. God de Heere, schaamt Zich hunner niet. En wij?

Zo menigeeen schaamt zich dat volk wel. Liefst moet maar niemand weten uit welke kringen wij komen. Op kantoor, in werkplaats en fabriek passen wij ons zo goed mogelijk aan, en stellen ons zo bedekt mogelijk op. Weest eerlijk, jongeren en ouderen, wilt gij met dat bij de wereld verachte volk gerekend worden, bij die dompers? Wilt u weten, dat u daar naar kerk gaat, waar God u Zijn Woord doet horen? De smaad van de wereld is u dikwijls te zwaar. U staat veel liever wat af ter tegemoetkoming aan hen, die in hun goddeloosheid roemen. In uw daden, in uw woorden, in uw hart laat u Gods volk los voor de wereld en haar rampzalige dienaren.

O, denkt dat toch eens in. Het is het begin van de hellende weg, die zo menigeeen naar het verderf was. Nog dezer dagen kreeg ik navraag naar een meisje, dat van buiten in Rotterdam was komen dienen. De catechisatie werd verwaarloosd; straks de kerk. Van dienst werd veranderd. Vader noch moeder hoorden meer van haar, noch wisten haar woonplaats. Zij ging uit, zo de wereld uitgaat. Gods volk en kerk en dienst waren in verachting; geheel en al. Met Gods volk wilde zij in geen geval gerekend worden.

O, ik schrijf het tot waarschuwing. Tot waarschuwing voor u allen, jongens en meisjes, ook voor u, ouders! Zendt uw kinderen toch zonder toezicht niet van het platteland naar de stad, zo vol van ongerechtigheid. Geeft uw zonen en dochteren zonder meer niet over aan zo ontzaggelijke verleiding. Maar ook van dit genoemde geval afgezien, zij het ons allen tot ernstige vermaning, Gods volk hoog te achten. Drukt hun voetstappen. Dit zal u nooit berouwen. Vreest het genot van de wereld. God openbare u het heil in Zijn dienst gelegen, het grootste geluk van Gods volk. Met Mozes en Ruth en Rachab, de hoer, mocht u leren kiezen met een waarachtige levenskeus. Laat Gods kinderen veelal arm zijn naar de wereld en veracht, het is toch een rijk volk, van de allerhoogste adel, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus. O, ziet dat volk aan met heilige betrekking er op en zijn voorrecht en hoort wat Paulus betuigt: God schaamt Zich niet zijn God genaamd te worden. Dat nu is het voorrecht van allen, die van God gekend zijn. Uw voorrecht, uw waarachtig heil; uw eer en heerlijkheid, volk van God! Laat u de wereld smaden, schelden, bespotten, ook de vele godsdienstigen dezer dagen; vermag dit voorrecht niet alles te vergoeden? Dat uw hart er naar moge uitgaan, om door het geloof die onuitputtelijke weldaad te beleven.

Komt, van verre staanden! De Heere wil uw God genaamd worden; komt en hoort Zijn liefdenodiging in Christus. Verfoei u zelf in stof en as; keur u de dood en de hel waardig; treur over uw zonden en ongerechtigheden; roep: "Heere ga uit van mij, want ik ben een zondig mens"; of zeg het met die hoofdman: "Ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak inkomt." Te groter zal u het wonder zijn, dat God Zich uwer niet schaamt uw God genaamd te worden. Nooit en nergens.

De geslachtsregisters, die de slechtste en verachtelijkste mensen openlijk noemen in het voorgeslacht van Christus, naar het vlees; de bekering van Manasse, de schuldvergeving van de publieke vrouw in het huis van Simon de Farizeeër, de zaligverklaring van de moordenaar aan het kruis, de wederbrenging van David en Petrus, en zovele andere voorbeelden meer, zijn even zoveel bewijzen ervan, dat de Heere Zich uwer niet schaamt; dat Hij u niet verstoten zal. Zijn lust is te zijn uw God; de God uwer zaligheid. Uw ziel leve! Schaamt u ook Zijner niet.

Maar al te zeer woont in ons die valse schaamte, die leidt tot verloochening van des Heeren Naam en volk. Wij zijn veelal te hoog. *Bij Mij*, zo roept de Heere ons gedurig toe, *bij Mij van de Libanon af*. Ja, volk, van de Libanon af. De mirten groeien in de diepte.

Eindelijk: "God heeft hen een stad bereid " Hierin ligt wel het sterkste bewijs, dat de Heere Zich Zijn volk niet schaamt. Hij wil hun God zijn, eeuwig en altoos. Hij ziet Zijn gunstgenoten niet aan zo zij hier zijn in hun ellenden. Hij kent ze als Zijn volk in volkomen verheerlijking. In Zijn eeuwig welbehagen bereidde Hij de stad, die fundamenten heeft, welks kunstenaar en bouwmeester God is. Die stad is het Koninkrijk, U bereid van voor de grondlegging van de wereld. En Christus heeft tot troost van al Zijn volk gesproken: "Ik ga heen, om u plaats te bereiden." Daar zal God eeuwig Zijn heerlijkheid volmaakt in Zijn volk hebben. Daar, in die stad, welks straten zijn van goud, zal geen zonde meer zijn; noch druk, noch leed. Daar zal Gods volk Hem, hun God en Heere, prijzen dag en nacht. Daar zal geen stilzwijgen wezen.

O, rijk-bevoorrecht volk houdt moed en telt de verdrukkingen der wereld licht; veracht de smaad en hoon u aangedaan. God schaamt Zich niet uw God genaamd te worden, en Hij zal dat eeuwig tonen, want Hij heeft u een stad bereid.

Abrahams offer

"Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd, en hij, die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd, tot dewelke gezegd was: In Izak zal u het zaad genoemd worden, overleggende, dat God machtig was, hem ook uit de doden te verwekken; waaruit hij hem ook bij gelijkenis wedergekreken heeft." Hebr. 11: 17-19.

Onbegrijpelijk toch de wegen Gods met Zijn volk! Abraham wordt een zoon beloofd, en... gegeven. In die gift blinkt zo volheerlijk de scheppende kracht van Gods genade-trouw. En in die zoon zullen de geslachten des aardbodems gezegend worden. Uit die Izak zal de Messias zijn.

Maar hoort nu! Eer nog Izak een zoon heeft, ja eer hij ten huwelijk kwam, beveelt Gods eigen mond: "Offer hem.... op één der bergen, die Ik u wijzen zal."

Hoe kan dat nu? Gods Woord kan toch niet falen? In Zijn eeuwige raad is toch nimmer enige verandering? Nee nooit; die raad staat vaster dan de bergen. Loopt Gods bevel dan tegen Zijn besluit in? Ook dat kan niet. In God is niets tegenstrijdigs.

Maar dan is het bevel tot Izaks offer toch een raadsel?

Nee, nu niet meer. Want Gods Woord werpt het volle licht op dit bevel. In de raad des Heeren Heeren lag niet alleen vast, dat Izak leven zou, maar, was ook bepaald de beproeving van Abrahams geloof, door hem te gebieden: "Offer Izak."

Maar wat moet dat bevel voor Abraham geweest zijn! Voor de vader der gelovigen, die op Gods belofte al zijn hoop bouwde. Wat anders dan een onverklaarbare eis.

Ja nog meer dan onverklaarbaar. Abraham was vader van die jongen.

Door merg en been moet het bevel zijn doorgedrongen. Het is of alles er op is toegelegd, de eis zo zwaar mogelijk te doen wegen. Lees toch. In Gen. 22: 2 heet het: "En Hij zeide: "Neem nu uw zoon, uw enige, die gij liefhebt, hak, en ga heen naar het land Moria, en offer hem." Verstaat u het? Uw zoon.

Meer; Gods bevel legt er nadruk op: uw *enige*. God eist alles, het voorwerp der liefde: "die gij liefhebt"; Izak. Het is niet om te dragen voor het menselijk gevoel. Elk woord doorsnijdt het vaderhart.

Voorwaar dit is het hoogtepunt van al de beproevingen in Abrahams leven. Eens heeft hij op Gods bevel vader en moeder verlaten, zijn land en geheel zijn maagschap; en Abraham is gegaan, door het geloof.

Hagar, maar ook Ismaël, die toch zijn zoon was, heeft hij moeten heenzenden, omdat de zoon van de dienstmaagd niet zou erven met de zoon van de vrije; en Abraham heeft zijn natuurlijke liefde mogen offeren, door het geloof.

Maar èn de verlating van land en maagschap, èn die heenzending van Ismael, dat alles was slechts voorspel bij wat nu staat te gebeuren. De zoon mijner liefde, het kind der belofte moet Abraham niet alleen heenzenden, maar offeren; doden met eigen hand.

Onverklaarbaar die eis Gods. Nee onmogelijk.

Het is een beproeving des geloofs. God eist wat wij niet missen kunnen, onze naam, onze achting, onze vrienden, onze vrijheid, ons brood, ons leven. Bovendien Zijn weg gaat schijnbaar tegen Zijn eigen woord en werk in. Ons verstand staat stil bij zulke wegen; ons vlees bezwijkt. Maar dat alles, opdat God de Rotssteen zijn zal en ons deel in eeuwigheid.

Dat is de verzoeking Gods. Het staat er: "als hij verzocht werd".

En toch verzoekt God niemand, zegt Jacobus. Nee, niemand ten kwade. Het woord verzoeken heeft dikwijls in de Schrift een kwade betekenis. Zo verzoekt satan. Die kwade verzoeking leerde Christus Zijn volk afbidden: "Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze." Satan wordt daarom de verzoeker genaamd (Matth. 3 4). Maar verzoeken heeft niet altijd die betekenis ten kwade. Meermalen betekent het beproeven. Met die verzoeking komt de Heere over Zijn gunstgenoten, om hen te verootmoedigen, te beschamen over hun ongeloof en wantrouwen, gelijk in Psalm 81 gezongen wordt.

*'k Nam te Meriba
Proef van uw vertrouwen,
Of g' op Mijn gena,
In uw tegenheden,
Op Mijn Naam alleen
En Mijn woord zoudt bouwen.*

Die Gods-verzoeking dient ten goede van Gods kinderen, tot bevestiging van het geloof. Abraham is daarvan een bewijs in de offerande van Izak.

O, Gods wegen gaan soms zo diep. Vlees noch bloed zal God sparen. Het valle u toch niet te vreemd, als de Heere met u de smartelijkste wegen gaat doorwandelen, als Hij de lust van uw ogen wegneemt, als Hij u van vriend en metgezel berooft, als Hij van u alles vraagt. Hij eist het niet om niet. De beproeving des geloofs is kostelijker dan het goud. En dat goud wordt door het vuur beproefd; zou de beproeving des geloofs dan zonder de hitte van het vuur kunnen geschieden? Nee niet zonder het vuur van druk en tegenheden en onbegrijpelijke handelingen Gods. Hoe smartelijk echter voor vlees en bloed, die beproeving is kostelijk. Het geloof komt er in volle heerlijkheid uit.

Het geloof is een genade, die beproefd wordt. Hoe vreemd zijn van die beproevingen de vele mond-Christenen onzer dagen. Zij hebben een geloof, zó groot, zó sterk, dat het boven alle beproeving is verheven. Hun eigen consciëntie misleidt; de duivel laat hen met rust; en van Gods beproevingen zijn zij vreemdelingen. Jammerlijke zelfbedriegers. 'Het oprechte geloof is hun een doorn in het oog; voorwerp van hun spot. Maar als God het niet verhoedt, la te vrezen, dat zij met hun poot, "gezond" geloof in het verderf neerstorten. Staat toch, om uw eeuwig ziele-heil naar dat beproefde geloof dat in Gods Woord beschreven wordt, en merkt hoe het uit de beproevingen uitkomt.

Van Abraham leest u, *dat hij Izak heeft geofferd; dat hij overlegde, dat God machtig was, hem uit de doden te verwekken; en dat hij hem ook bij gelijkenis uit de dood wedergekegen heeft.*

Door het geloof alleen was het mogelijk, dat Abraham zich Gods bevel onderwierp, dat alle redeneren ophield, dat deze vader zijn zoon, deze die de belofte ontvangen had, zijn eniggeborene heeft geofferd. Nee tot de daad is het niet gekomen; dat behoefde niet. Maar in zijn hart had Abraham Izak overgegeven, naar Gods bevel. 's Morgens vroeg is Abraham uitgetogen, naar Moria, met Izak en twee jongens. De berg is beklommen; het altaar gebouwd; het hout geschikt; de zoon der belofte is gebonden; ja op het altaar gelegd, op het hout. Het mes was in Abrahams hand om zijn enige, die hij liefhad, naar Gods bevel te slachten! Abraham heeft zijn jongen de Heere gegeven! Daarom ging het.

Toen riep de engel des Heeren van de hemel: "Strek uw hand niet uit aan de jongen, en doe hem niets; want nu weet Ik, dat gij God-vrezend zijt, en uw zoon, uw enige, van Mij niet hebt onthouden."

Abraham heeft zijn eniggeborene geofferd. Het geloof stelde hem daartoe in staat. O, hoor hoe sterk het geloof is, het geloof op de belofte dat in Izak alle geslachten zouden gezegend worden. Uit de doden kan God die jongen wedergeven. Hoe het dan ook ging. Izak kon niet worden weggenomen, eer uit hem een zaad was. Eiste God de dood, Hij vermocht het leven weer te verwekken.

En bij gelijkenis heeft Abraham zijn zoon dan ook uit de dood wedergekreten. Door Abraham was hij gegeven en de gegevene is hem wedergeschonken. Dat geloof deed Abraham spreken: God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien; dat enige, ware, zaligmakende geloof deed hem de weg van overgave wandelen, en hield hem staande in de diepste beproevingen; dat geloof kroonde God met Zijn bijzondere gunst en zegen, gelijk ons Gen. 22: 16-18 nadrukkelijk beschrijft; dat geloof dat in Christus' offer alleen rust vinden doet, in Hem, het Lam, dat in de plaats Zijns volks is geslacht.

Wonderlijk, dat geloof! Het redeneert niet. Al die redeneringen, berekeningen, tegenbedenkingen, opstandigheden, die onze ziel zo menigmaal benauwen, zijn van ons. Het geloof onderwerpt, volgt; dat kan, omdat het geloof de ziel op Gods Woord alleen doet rusten. Op Hem, die niet kan liegen. Hoe menigmaal mocht u het ervaren, als de weg tegen was, als schijnbaar van al het beloofde heil niets meer geworden kon, dat het fel bestreden geloof van Gods belofte niet afstaan kon. Nee, wat de Heere beloofde kan uit de ziel niet uitgesneden. En de zwaarste beproevingen doen het geloof te vaster wortelen en te heerlijker uitkomen.

Verlevendige de Heere alzo het geloof in onze harten, dat wij ook in donkerheid en verberging, op Gods Woord mochten rusten, dat Hij tot ons sprak. Nooit zal de Heere beschamen degenen die op Hem vertrouwen. Zij ook onze ziel als een gespeend kind bij zijn moeder, om Gode te zwijgen. ja begere ons hart de geloofs-bevestigingen door levende oefening, boven de rust van het vlees. Gods werk blinke uit in het geestelijk zaad van Abraham, dat wel door God beproefd, maar toch nooit van Hem zal verlaten worden.

Izaks geloof

Door het geloof heeft had* zijn zonen Jacob en Ezau gezegend aangaande toekomstige dingen. Hebr. 11: 20

Wonderlijk meermalen, die voorbeelden, die Paulus geeft, ten bewijze van het geloof der bijbelheiligen. Moet nu uit de zegening van Jacob en Ezau het krachtig geloof blijken? Ezau is de verworpene; en de wijze waarop Jacob de zegen verkrijgt is van ongeloof en menselijke zwakheden vol. Lag het aan ons, wij zouden toch niet in de eerste plaats de zegening van de beide zonen ten bewijze aanvoeren van Izaks geloof.

Wat Izak zelf betreft, hij bemint Ezau boven Jacob, louter om het wildbraad. Het staat er zo duidelijk en onomwonden in Gen. 25: 28: "En Izak had Ezau lief, want (zie daar de reden er van) het wildbraad was naar zijn mond." Blijkbaar kon dat wildbraad alles goed maken.

Het was toch Izak niet verborgen, welk een werelds, ruw, onheilig leven Ezau leidde. Judith, de dochter van Beëri, en Basmath, de dochter van Elon, waren Izak en Rebekka een bitterheid des geestes. Was een huwelijk met heidense vrouwen niet geheel in strijd met Gods wil, geopenbaard in de roeping van Abraham? Had Izaks vader niet voor hem gezorgd en een vrouw doen komen uit het land zijner maagschap? Was Ezau's huwelijk, blijk en vrucht van zijn Godvergeten leven niet genoeg, om Izak de ogen te openen, dat God hem haatte en verwierp?

Maar vleeselijke voorkeur heeft bij de oud geworden pelgrim zelfs de overhand, en doet hem spreken: "Zie nu, ik ben oud geworden, ik weet de dag mijns doods niet; nu dan, neem toch uw gereedschap, uw pijlkoker en uw boog en ga uit in het veld, en jaag mij een wildbraad; en maak mij smakelijke spijzen, zo als ik ze gaarne heb, en breng ze mij, dat ik ete, opdat mijn ziel u zegene eer ik stern." Waar blinkt in deze handeling van Izak iets van het geloof, iets van het heilig besef, dat de zegening, waarmee hij zegenet, het geestelijk en eeuwig heil van Messias omvatten zal? Waar is een zoeken van Gods aangezicht?

Laat Rebekka, als een geheim, ook voor hem, bewaard hebben, dat God haar nog, eer de kinderen geboren waren, geopenbaard had, dat Jacob de verkorene Gods was, maar Izak blijft het ten schuld, dat hij de Heere niet vraagt, noch naar Zijn wil onderzoekt. Voorliefde, gewekt door begeerlijke spijs, voorliefde voor de ruw-rondborstige, de onheilige Ezau, drijft de oude; voor wie eens in zijn jonge dagen de spotter Ismael had moeten wijken.

Izak is te bestraffen; Izak komt hier openbaar in menselijke zwakheden. Maar hoe kan dan Paulus deze zegening roemen als Izaks geloofsdaad?

Voorwaar de zegening verkrijgt geen verhevener karakter, als u let op de handelingen van Rebekka en Jacob. Schakel vrij Ezau uit. Hij is een onheilige; een spotter; een vertrapper van Zijn eeuwig heil. Voor een schotel linzenmoes verkoopt hij zijn eerstgeboorte. Eeuwigheidsbelangen kent hij niet. "Zie, ik ga sterven; en waartoe mij dan de eerstgeboorte?"

Maar ook de godvruchtige, rijk begenadigde Rebekka neemt haar toevlucht tot handelingen, die in strijd zijn met het kinderlijk betrouwen des geloofs. God heeft haar Zijn eeuwige raad ontdekt; Zijn vrijmachtig welbehagen. Zij wist, dat God Jacob liefhad en Ezau haatte. Het leven van de beide jongens was een gehele bevestiging van het haar geopenbaarde Gods-geheim. Indien iemand, dan had zij mogen stil zijn en op Gods daden

wachten. En zie deze moeder neemt haar toevlucht tot list en leugen en bedrog. Zij dringt haar Jacob tot bedrieglijke handelingen, en neemt de gevolgen, *ja de vloek op zich*.

Is dat geloof? En Jacob zelf? Hij geeft zich uit voor Ezau; hij liegt, bedriegt, ja, roept Gods naam aan bij zijn gruwelijke handelingen, te weerzin-wekkender omdat zij bedreven zijn jegens een blinde vader.

Moet het zo met die zegen? Is God niet bij machte voor Zijn eigen werk te zorgen?

O Jacob, hoe zult u deze daad uw leven lang bewenen!

En toch zegende Izak door het geloof, zijn beide zonen. Onbegrijpelijk moge het zijn, maar waar is het. God de Heilige Geest betuigt het ons.

Nee, het kwaad van Izak bedekt de Schrift niet. God ziet en haat ook de zonden van Zijn gunstgenoten; en Hij deed ons Izaks handelingen beschrijven, opdat het Woord ons ontdekke een kwaad, dat zo leven-rovend is. Vleselijke liefde, menselijke genegenheden, ze hebben dikwijls zulk een grote plaats in het hart van Gods kinderen; zij zijn de oorzaak, dat Gods welbehagen zo verborgen is en Zijn heil ons zo bedekt; zij belemmeren het raadplegen des Heeren en het vinden van de "verborgen omgang". Genade moge triomferen en in ons de voorkeur doden.

De zware les, te weinig betracht, ligt in het sterven aan vlees en bloed. Izak, later Jacob (die Rachel voor Lea trekt) zijn ons ten bewijs. En toch vlees en bloed zullen het koninkrijk der hemelen niet beërven. Izak zal zijn Ezau, Jacob zijn Rachel moeten afstaan. Het staat er, volk van God, opdat gij door het geloof verzaken zult, wat uw vlees bekoort, eer God de lust uwer ogen met geweld en in grote smart nemen zal. Ach, mochten wij sterven alle dagen!

En toch Izak zegende door het geloof. Was dan de uitgesproken zegen geen bewijs van het vaste geloof in de vaste belofte Gods, aan Zijn zaad? In het voorwerp mocht Izak zich vergissen, de belofte Gods zeil omhelsde hij door geloof. Gods besturing, die ook over de zonde gaat, zorgde, hoewel Rebekka en Jacob geheel verantwoordelijk bleven voor hun daden, door de schrikkelijke bedriegerijen van die beide heen, voor de toepassing der zegeningen, gelijk Hem behaagde. Zo sprak Izak van de zegeningen der beloften Gods, dat Hij n.l. *de God Zijns Zaads zijn zou, en alle geslachten des aardbodems in dat zaad zouden gezegend worden*.

Hoe had Izak kunnen zeggen, gelijk hij deed, indien hij niet door het ware geloof op de belofte Gods zich had verlaten? Hoe had hij met zoveel vastheid die uitgesproken zegen kunnen bevestigen tegen het bitter geklag van Ezau in, zeggende: "Ik heb hem gezegend; ook zal hij gezegend wezen." Hoe had Izak naar Gods vrijmachtig welbehagen de zegen kunnen spreken, die stelde tot een heer over zijn broeder, indien hij de belofte Gods niet had geloofd? Door alles heen werd Izaks geloof gevestigd op het heil des Heeren in het zaad van Abraham. Vermaan en berisp het kwade in Izak, ook in Rebekka, ook in Jacob, maar in de grond van hun hart hebben zij door het geloof de waarheid van de belofte Gods omhelsd. Tussen hem en Ezau lag een zeer diepe kloof. Want Ezau kende de waardij van de belofte niet, hij miste het geloof, hij verwierp in ongelooft.

Ja, een ontzettende scheiding ligt tussen u, vreemdeling van God en Zijn dienst, die op uw openhartigheid en eerlijkheid pocht tegenover Gods kinderen, en dat volk, dat door het geloof op Gods belofte ziet. O, laat Ezau u tot een waarschuwend voorbeeld zijn. Treed uw zaligheid niet langer met voeten. Ga het pad van de wereld niet verder voort. Beërf hier tijdelijke zegeningen. Ook Ezau ontving ze in Izaks zegen. Van toekomstige dingen sprak de blinde vader, ook hem. Door het geloof ontdekte Izak ook in Ezau's zegen de toekomst. Maar de tijdelijke zegen ontviel bij de dood. Nooit, nooit heeft Ezau de plaats van berouw

gevonden. Zal dat uw deel zijn? Zal uw naam, gelijk die van Edom, een vervloeking zijn? Arme wereldling! God opene uw oog voor uw ellende-staat. Nog is voor u de tijd der genade. Zult u die tijd verachten voor een schotel linzenmoes, die de wereld biedt? Ezau zij u een prediking van uw schrikkelijk leven. God opene uw hart, om Hem te zoeken terwijl Hij te vinden is.

Van toekomstige dingen sprak de zegenende Izak zijn beide zonen; en dat was door het geloof, dat zich klemde aan Gods belofte, zelfs door de donkerste wegen heen. Ja, zo is het menigmaal in de zielen van Gods kinderen. De vrouwen zoeken de Levende, maar bij de doden. Thomas wil zien en tasten, eer hij gelooft. Zelfs Abraham neemt Hagar in plaats van Sarah. Gods werk kan ook bedekt zijn. De vervulling van de belofte loopt zo in het onmogelijke. En dan grijpen onze onheilige handen zo dikwijls naar het heilige Gods; en trekt het vlees zo menigmaal van het rechte pad. Ach, wat zou van Gods werk worden, indien de Heere Zelf niet de zorg voor de Zijnen droeg. Maar Hij heeft gebeden, dat hun geloof niet ophoude.

Bemerk in uw eigen ziel, volk, of onder dat alles niet is een vastklemmen des geloofs aan Gods belofte. Ja, dat Woord, dat de Heere tot ons sprak, het zonk in onze ziel in, zo diep, dat in de grootste donkerheden het niet kan worden uitgewist. Het is ingegraveerd in de rots van ons hart. Het geloof verwacht de vervulling. Maar hoe? Zó, dat de mens er buiten valt. Izak, Rebekka, Jacob schuldigen als ze zijn, smarten dragend over hun leven, zullen zij alleen Gods eigen werk loven. Want de Heere heeft het gedaan! Hij zorgde door de diepten van de zonde heen voor Zijn Woord. Hij volvoerde Zijn welbehagen. Dat is het en dat alleen, waarom het werk Gods niet faalt. En als Gods volk de vervulling van Gods beloften en de volvoering van Gods raad in zijn zaligheid verkrijgt, dan zal het zijn

Door U, door U alleen,

Om het eeuwig welbehagen.

O, volk, zink in dat wonder weg. God kroont Zijn eigen werk, en geeft getuigenis aan het geloof van de Zijnen, dat Hij werkt en onderhoudt.

Jacobs geloofszegen

Door het geloof heeft Jacob, stervende, een iegelijk der zonen van Jozef gezegend, en hij heeft aanbeden, leunende op het opperste van zijn staf. Hebr. 11: 21

Bij vernieuwing bevestigt de Apostel *dat het geloof een vaste grond is der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet*, met een voorbeeld uit het leven van de aartsvaderen; bij vernieuwing een voorbeeld, genomen uit de zegening zijner zonen. Izaks geloof zag Paulus bijzonder in het zegenen van Jacob en Ezau; en Jacobs geloof bewijst de zegening van de zonen van Jozef. Gods Woord haalt de werkingen van het geloof uit diepten, waarin wij het geloof niet zouden onderkennen. Althans indien ons naar Jacobs geloof gevraagd werd, wij zouden denken aan Bethel, waar de weg der zaligheid hem werd ontsloten; meer nog aan Pniël, waar de verwonnene overwon, waar de schuldige werd gerechtvaardigd. Wie zou nu allereerst het oog slaan op Jacobs sterfbed? Ja, dat sterven van Jacob was een gelukkig sterven. Maar als u dan van Jacobs geloof op zijn sterfbed wilt horen, beluister dan toch de zegening van Juda, de rijke profetie van Christus. "De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten tot dat de Silo komt." Of wilt u nog een volheerlijk getuigenis van het geloof van de stervende Jacob, stand stil bij zijn zielsverlangen naar de in Christus bereide zaligheid: "Op Uw zaligheid wacht ik, Heere!"

Dat is geloof. Ja, menigeen zou het willen nazeggen, maar al herhalen wij deze woorden, zij hebben geen betekenis, zonder geloof. Stervende wacht Jacob de zaligheid in Christus. De dood is voor hem geen dood meer. Het sterven is hem gewin. Zie, dat is de taal des geloofs, die tot jaloersheid verwekken moet. Maar wie denkt nu in de eerste plaats aan de zegening der zonen van Jozef!

Bij Izak sprak voorliefde; blote, natuurlijke voorliefde voor Ezau, die het wildbraad bereidde, zo hij het gaarne had. Maar bij Jacob was voorliefde voor Rachel en haar Jozef; een zo in het oog lopende voorliefde, dat de broeders Jozef er om haatten. Deelt deze natuurlijke liefde, die Gods soeverein welbehagen tegen stond, aan Jozef ook in het sterven het dubbel deel van de eerstgeborene? Voorliefde voor Jozef alzo tot op het sterfbed toe? Nee! en nog eens nee!

Jacob zegent door het geloof; niet uit zondige voorliefde. Straks zal hij het bewijs geven, dat hij Gods welbehagen had mogen leren kennen, dat Lea verloor, niet Rachel. Reeds blonk dat uit in de zegen over Lea's zoon, Juda; maar nog klaarder zal het worden, als Jacob bevel geeft, dat men hem in Lea's graf zal bijzetten. Nee, Jacob zegent niet door natuurlijke beweegredenen. Gods Woord zegt het ons: "Door het geloof heeft Jacob de zonen van Jozef gezegend."

Maar dan moge ons dit tot lering en verwondering strekken, dat de Schrift het geloof ophaalt uit diepten waarin wij het niet licht zouden ontdekken. Wij zien het geloof in het grote en machtige; de Heere, Die het geloof Zelf werkt, kent het in zijn meest verborgen werkingen. Hij kan zeggen, van het eenvoudig geloof des hoofdman te Kapernaüm: "Voorwaar zeg Ik u, Ik heb zelfs in Israël zo groot een geloof niet gevonden." Indien wij het geloof in zijn ware oefeningen mogen zien, wij zullen menigmaal met verwondering uitroepen: "Is dát geloof?"

Ja Gods volk kan worden teruggebracht in zijn weg, en dan, als het licht over Gods werk opgaat, dan als de Heere het geloof uit de diepten te voorschijn brengt, o, dan moet dat volk wel klein worden voor God en erkennen, dat God groot is en wij bemerken het niet. Zo bepaalt de Heere ons bij het geloof en zijn zielzaligende werkingen. Hij leidt ons in onze wegen terug, opdat wij Zijn werk erkennen.

Voorwaar wat Gods volk voor geen geloof houden kan, wil de Heere ontdekken. O, dan dat beamen; dat overnemen; dat roepen: "Heere, dan heb ik toen en toen al dat geloof ontvangen; dan was dát Uw werk!"

Wij mogen het in de voorbeelden van Paulus wel met verwondering nagaan, dat de Heilige Geest de getuigenissen des geloofs zo wonderlijk ophaalt.

Jacob heeft de zonen van Jozef gezegend, door het geloof. Zo afzonderlijk en zo langdurig is Jacob met Jozef en diens zonen in onderhandeling. Geen zondige voorliefde dreef hem. Veeleer de liefde tot de God Zijns Vaders. Aan Hem moet Jozef en diens geslacht gebonden blijven. Lag hier geen onnoemelijk gevaar? Jozef was jaren lang aan Farao's hof. Efraïm en Manasse zijn in Egypte geboren en opgevoed. Zullen Jozef en zijn zaad de schittering van Egypte kiezen boven het heil van het verachte Israël? Zal de verwijdering, door schuld van Jozefs eigen broederen gewrocht, een blijvende zijn en een van de zonen Jacobs en diens geslacht van Jacobs God verwijderen?

Dát houdt Jacob tot in zijn laatste dagen bezig. Met al wat in hem is, bindt hij zijn Jozef, maar ook diens beide zonen aan zijn huis, van God afgezonderd uit geheel de wereld, en begiftigd met de openbaring ter zaligheid in Christus. Door het geloof omhelst Jacob stervende de beloften Gods; door dat geloof heeft hij de zonen van Jozef gezegend. Egypte met al zijn rijkdommen, Farao's hof met al zijn schitterende pracht, titels en waardigheden van Jozef, dat alles en zoveel meer is niets in Jacobs oog, vergeleken bij het heil des Heeren, dat hij door het geloof omhebt, en dat hem dringt de zonen van Jozef te zegenen.

Het geloof veracht de wereld, om het heil dat in God en Zijn dienst ligt. Toon uw geloof uit uw werken; en wel bijzonder uit het geringschatten van de wereld. Ook Mozes is daarvan een bewijs; en Rachab de hoer; en Ruth, de Moabietische; en al Gods volk. Want het geloof ontdekt zulk een hemelse, onuitsprekelijke, alles-overtreffende, eeuwige heerlijkheid en zaligheid in God en Zijn dienst en volk, dat geheel de wereld, met haar grootste schittering er bij in het niet verzinkt. In het bijzonder heeft Jacob dit heil gesmaakt, toen hij op het einde zijns levens was. Hoe klaar bewijs gat hij hiervan, toen hij de beide zonen van Jozef als zijn eigen zonen, als Ruben en Simeon aannam en hen zegende.

O, krijg toch dat wezenlijk heil, dat Gods kinderen in Christus is bereid, meer in hen de overhand. Helaas, zo dikwijls moet onze ziel klagen, te kleven aan het stof. De wereld met al haar zorgen en lasten, het vlees met zijn verdorven trekken naar het bekoorlijke der dingen, die van de aarde zijn; ja al wat van beneden is, oefent zo menigmaal een zo zware druk op ons leven, dat het geloof wel mag gesterkt worden om door alles heen te breken. En toch, waar vindt onze ziel verzadiging anders dan in Gods gunst en gemeenschap. Ons leven zij meer sterven aan de wereld, opdat ook in ons sterven eens die kracht en klaarheid des geloofs moge zijn, die ons in de laatste uren vervulle met het eeuwig goed, dat boven is. Voorwaar zulk sterven is geen sterven. Daarin is de overwinning des doods, door het geloof in Hem, van Wie Jacob stervende getuigd heeft.

Hoe klaar sprak ook Jacobs geloof in de zegeningen van Jozefs zonen, in de welbewuste voortrekking van Efraïm boven Manasse. Efraïm is de jongste der beiden en Jozef handelt dus naar recht van geboorte, als hij Manasse en Efraïm zó tot Jacob leidt, dat diens rechterhand zal gelegd worden op Manasse. Maar God heeft hoger gedachten. Zijn

vrijmachtig welbehagen bindt zich niet aan natuurlijke orde en leeftijd. Door Gods Geest geleid, in bewustheid des geloofs, kruist Jacob de handen. En als Jozef daarin een vergissing ziet, dan betuigt de oude vader met grote nadruk, dat hij zich niet vergist, maar welbewust zo handelt: "Ik weet het, mijn zoon, ik weet het." Het geloof vergist zich niet.

O, dat vrije Gods! Efraïm boven Manasse; Jacob heeft zijn leven er in gevonden; hij in plaats van Ezau; op zijn sterfbed zal hij dat zelfde vrije Gods zien en uitroepen over zijn zonen; ja, over het zaad van zijn zaad.

Kan de ziel ooit dieper zinken dan in het welbehagen Gods? Dat eeuwig vrije, dat God bewoog; dat in Hem de grond van zaligheid doet zijn van eeuwigheid; de onwrikbare grond: want het vaste fundament Gods staat, hebbende deze zegel, de Heere kent degenen, die Zijne zijn. Het soevereine Gods, waarin Hij Zijn volk voorbij ging op het vlakke des velds en zeide: "Leef in uwen bloede, leer; dat het als een vuurbrand uit het vuur rukte. O, dat vrije Gods.

*Waarom was 't op mij gemunt,
Daar zovelen gaan verloren
Die Gij geen ontferming gunt?*

Kan Gods volk dieper zakken? Kan het geloof dieper grond ontdekken?

Jacob heeft door het geloof de zonen van Jozef gezegend; ja, door het geloof; toen hij sterven ging, en hij heeft aanbeden, leunende op het opperste van zijn staf. Zink in aanbidding weg, volk van God! O, roep het uit:

*Het is door U, door U alleen,
Om het eeuwig welbehagen*

Jacob leunde op het opperste van zijn staf. In Genesis wordt ons daarvan niet gemeld; alleen leest ge, dat Israël zich boog ten hoofde van het bed; en dat hij zich versterkte en zat op het bed. Dwazen zijn het, die Jacob het opperste van zijn staf, als teken van zijn gezag, hebben doen aanbidden; dwaze afgodendienaars! Jacob aanbad God. Voor Hem en Hem alleen, boog zich zijn ziel neder; en dit deed hij leunende op het opperste van zijn staf. Met die staf heeft hij zovele jaren gewandeld; die staf is als het ware getuige geweest van de uitredingen Gods, zo dikwijls in Jacobs leven verheerlijkt; die staf, waardeloos als ze is, spreekt nochtans boekdelen voor Jacob. Zo als woningen en vertrekken, hoe klein en veracht ook, en plaatsen en wegen, in uw leven, volk van God, soms zo luide spreken van wat God voor u geweest is. Als wij maar buigen mogen in het stof, neerbuigen voor God, gelijk het Jacob werd gegeven, dan wordt God groot, dan bieden de bitterste wegen de rijkste stof om Zijn Naam uit te roepen.

Arme zondaar, die nog nimmer voor God boog. Buigen wilt u voor de wereld; voor de voetballer, voor de film, voor de zonde, buigen ook voor eigen deugd en gerechtigheid, die niet bestaan zal. Maar gij houdt uw hals stijf omhoog voor God. O, neig uw oor, terwijl het heden is. "Hoort naar Mij, gij stijven van harte; gij, die verre van de gerechtigheid zijt." Verhoogt uw hoorn niet; spreekt niet met stijve hals.... "Want in des Heeren hand is een beker, en de wijn is beroerd, vol van mengeling, en Hij schenkt daar uit; Maar alle goddelozen van de aarde zullen zijn droesem uitzuigende drinken." Zelfs de droesem zult gij uitzuigen. Gods volle toorn zal u treffen, tenzij gij hier voor God moogt invallen. O, denk met 'ontroering aan uw sterven; aan de dag, dat gij voor God zult moeten verschijnen. Vlied, wat ik u bidden moge, vlied van de zonde; verzaak uw eigen leven. God verwaardige u, door genade, Hem te aanbidden in Wie alleen leven is en eeuwige zaligheid.

Laat de goddelozen rondom draven, maar wat zal hun sterven toch anders zijn dan van Jacob en van allen, die door het geloof hun heil in God gevonden hebben. Welaan, volk, houd moed. Getuigt de staf in uw hand van vele verdrukkingen en tegenheden; als het geloof een weinig verwakkerd wordt, zal diezelfde staf spreken van Gods grote daden, die alle leed vergeten doen. Moge dat geloof ons sterken om de wereld te verzaken, de verdrukkingen klein te achten, en de wereld gekruisigd te worden, opdat ons eens een ruime ingang in Gods Koninkrijk gegeven wordt. Veracht de dood, die verslonden is ter overwinning; ja, volk, veracht die door het geloof en in de diepe buigingen voor de God des heils, Die Jacob aanbad, leunende op het opperste van zijn staf.

Jozefs bevel

Door het geloof heeft Josef stervende gemeld van de uitgang der kinderen Israëls, en heeft bevel gegeven van zijn gebeente. Hebr. 11: 22

Jozef had de liefde zijns vaders boven zijn broederen; hij, de zoon van Rachel, die Jacob bij het klimmen zijner jaren gegeven was.

In die voorliefde is veel, dat stuit. Ieder gevoelt het; wanneer een vader het ene kind trekt boven het andere, is dat te laken; vooral als dit in daden uitkomt, zoals bij Jacob het geval was. Welk een uiterste voorzichtigheid hebben ouders te betrachten, opdat hun kinderen zulk een voortrekken van de een boven de ander niet ondervinden. In Jacob was die voorliefde sterk. Trouwens in geheel Jacobs leven is veel, dat naar het vlees is; dat sterk menselijke, dat niet is naar de wil Gods. Hij mint Rachel boven Lea, Rachels kinderen en bijzonder Jozef boven de anderen. Dit alles heeft zijn schadelijke invloed op Jozef en diens geslacht niet gemist. Tot verre in de geschiedenis van Jozefs nageslacht speurt u de lust tot wat naar de wereld groot is; wat in het zien- en zinnelijke de begeerten prikkelt.

Jacob heeft de grond daarvoor gelegd. Hij is getroffen door de schoonheid van Rachels gedaante en aangezicht, als hij haar ontmoet bij de bekende put, waar zij gekomen is, om de schapen te doen drinken. Over Rachels zoon is Jacob bijzonder verheugd. Rachels sterven is hem meer dan smart. Zijn leven wordt geknakt.

Aan Jozef schenkt de oude vader de liefde die hij diens moeder toedroeg. En welk een liefde? Een veelervrige rok tekent in schitterende kleuren de vleselijke genegenheid, die de nijd der broederen doet opvlammen. Die trekken van het vlees hebben - en dat waagt thans onze aandacht - op Jozef een stempel gezet.

In de zoon vindt u het beeld van Jacobs handelen terug, de bekoring van het natuurlijk schone. Voor Jozef buigt geheel Egypte in het stof. Eén van Egyptes schonen wint de liefde van zijn hart. Zijn broederen knielen voor hem, die van vorstelijke praal en pracht is omringd. Ja, zelfs de zegen, die hem van de stervende Jacob toekomt, ademt dezelfde trek van uiterlijke bekoorlijkheden. Zelfs door de profetische bediening, die Jacob gegeven is, straalt de natuurlijke trek, die wij bemerkten, heen. Een dubbele zegen is voor Jozef. Rubens deel valt de eerstgeborene van Rachel toe. Maar alleen wat het uiterlijke betreft. Geheel de zegen betreft tijdelijke welvaart. Het beste van het beste in Kanaän, zal voor Jozef zijn, en voor zijn talrijk kroost.

"Jozef is een vruchtbare tak aan een fontein; elkeen der takken loopt over de muur." Zo luidt de rijke tekening van Jozefs voorspoedige wasdom. De zegeningen Jozefs zullen gaan tot aan het eind der eeuwige heuvelen. Het is of aan die zegen geen einde komt. Voorspoed en nog eens tijdelijke voorspoed zal Jozefs deel zijn. Maar, en dat is de grote moeilijkheid waarop u hier stuit, hoe is die bekoring van tijdelijk goed nu te rijmen met het geloof. Om maar bij Jozef te blijven, hoe kan dit alles zijn hart hebben, omdat het leven uit God toch zo anders zich openbaart!

Denk aan Abraham terug, hij die Mesopotamië verlaat met al wat er in is, om God te volgen naar een onbekend land. Ja.... dat is geloof.

Zie op Mozes, die Egypte prijs geeft, geheel die schone, vorstelijke toekomst, en dat, om met het volk van God kwalijk gehandeld te worden. Onmiskkenbaar, in Mozes uit zich het waarachtig leven.

Laat Rachab, de hoer, het u zeggen wat in haar ziel omgaat, als zij haar goden verzaakt en haar leven in de weegschaal zet, omdat zij het volk Gods liefheeft boven haar eigen volk.

Of let op het onmiskenbaar onderscheid tussen de beide jonge Moabietische weduwen, die Naomi vergezellen, en zie hoe Gods volk geheel de wereld verachten zal, als die wereld tegenover het heil komt te staan, dat de Heere Zijn uitverkorenen bereidde.

O, ieder, die iets kent van dat leven, dat uit God geboren is, is deze eigenschap niet vreemd. Hij deed de oprechte zielskeus, die onberouwelijk is. Al zou hij zijn brood moeten bedelen, het ware hem, zo hij onder Gods volk mocht gerekend worden, beter dan in de overvloed van de goddelozen.

Doch, hoe is dan Jozefs levenstrek met die onmiskenbare eigenschap van het nieuwe leven te rijmen?

Vooreerst getuigt Jozefs kinderleven reeds van de vreze Gods. Die kinderlijke vreze weerhoudt hem er van met zijn andere broers de weg der zonde te bewandelen. Jozef draagt leed over het kwaad. Hij is niet een eigengerechtig verklikker, al zien zijn broers hem er voor aan; Maar de vreze des Heeren doet hem alles te baat nemen, om de zonen Jacobs van de zonde te weerhouden.

Bovendien heeft de Heere Zich op wonderbare wijze aan Jozef geopenbaard. God heeft hem eer en heerlijkheid bereid. Maar door de diepte. In slavernij wordt hij weggevoerd. Maar de Heere was met hem. Vreselijke verzoeking komt over hem. En wat heeft Jozef weerhouden van het kwaad, waartoe de snode vrouw van Potifar hem verzocht? Hij zelf zegt het: "Zou ik dan een zo groot kwaad doen en zondigen tegen God?" De gevangenis wordt Jozefs deel. Maar ook is daar God met hem.

De profetie gaat in vervulling. Een schenker mag Jozef vergeten, God vergeet hem niet. Welhaast is Jozef de eerste naast Farao in Egypte; vorstelijke heerlijkheid is zijn deel. En dan? Dan roemt Jozef tot tweemaal de genade en de goedertierenheid en geeft Gode de eer des Heeren. "Want," zei hij, "God heeft mij doen vergeten al mijn moeite en het ganse huis mijns vaders," en bij de geboorte van Efraïm luidt het: "Want God heeft mij doen wassen in het land mijner verdrukking."

O, merk het toch op, lezer, noch in de bitterste tegenheden, noch in de grootste voorspoed is Jozef God vergeten. De Heere is met hem; maar ook door die genade gedenkt Jozef aan de God zijns vaders. Egypte is hem het land zijner verdrukking. Daarin is hij één met het volk, dat in Egypte vier honderd jaren zal verdrukt worden, tot God de dag der verlossing bereidt.

Van Jacob spreek ik thans niet, maar ik volsta met de opmerking, dat wat u voor menselijk-zondige trek ook in vader en zoon bespeurt, de genade triomfeerde. Zie toch niet eenzijdig op Gods volk. Ook niet op Jozef. Maar bemerk, dat in alle verleiding en aller-schrikkelijkt onrechtvaardige verdrukking, maar ook in schitterende heerlijkheid de vreze Gods niet van Jozef week. Of heeft ook hij niet de verzoeking gehad: *Zegen God en sterf?* Of, spande hem de weelde van Egypte niet duizendvoudige strikken? Maar het hoogste was hem het tijdelijke niet.

U zult het verstaan, indien u mag bemerken, wat Paulus in Hebr. 11 bij herhaling bewees, dat het geloof door de tijdelijke zegeningen heen, de eeuwige weldaden in Christus omhelsde. Beware de Heere ons, gelijk Jozef! Zo menigeen die onder Gods Woord en met tranen en gebeden groot gebracht werd, kwam in de ellende om, en vloekte zijn God. Een donkere wolk van bittere verwensingen gaat dag bij dag op van de zovele duizenden, die schreeuwen over het onrecht der wereld; die roepen: "Waar is God?" Van schuld en zonde

vreemd eisen zij stout hun recht. Weg met God! Weg met de Bijbel! Weg met de gods-dienst!

Arme opstandeling! Zie Jozef, die in de gevangenis God ontmoet; en in Zijn vreze wandelt. O, bijt niet langer op de steen, maar zie op Die, Die hem werpt. Uw hart worde verootmoedigd voor Gods aangezicht. Keer tot Hem en Zijn Woord terug, eer dat Woord u eeuwig veroordelen zal.

Hoeveel hebben de weelde niet kunnen verdragen. Zij sloegen achteruit. Rijkdom en eer en werelds genot kregen meer waarde dan God en Zijn dienst. IJdele mens! Jozef wandelde in Gods vreze aan Farao's hof, en kunt gij Gods Woord niet bewaren, hoewel gij zoveel minder zijt? Laat uw stand, uw omgeving dat niet toe? Straks zult gij aan het einde zijn. Naakt gaat u de wereld uit. Een arme Lazarus, hier van u veracht, zal tegen u eeuwig getuigen.

Hoe gelukkig is dan toch Gods volk. Het heeft een goed, dat bestendig en duurzaam is. O, mocht de Heere maar steeds op de hoogste prijs in onze ziel staan! Wij zouden Hem aankleven; Hem alleen zoeken te gewinnen; en Zijn gunst meer achten, dan geheel de wereld. Die tijden kent Gods volk wel. Geen duit is de wereld hun dan waard, als hun ziel leeft boven het stof, vervuld van Gods liefde.

Maar helaas, er zijn zoveel andere tijden; met David moeten wij dan wel zeggen, *dat wij geworden zijn als een lederen zak in de rook, die al zijn vocht heeft verloren.*

Christus heeft geen heerlijkheid. In God is schier geen heil. Zijn dienst laat ons koud. Zijn volk, waarbij wij weleer dagen en nachten doorbrachten en voor wie wij spijs en drank lieten staan, ontlopen wij. De harpen hangen aan de wilgen. En de wereld heeft de liefde van ons hart gewonnen. Zie eens of hier uw beeld is!

O, kome de Heere terug! Trekke Hij ons uit de dorheid, waarin wij wegzonken. Met de kerk moge het ons om de Heere te doen worden. O, volk, zoek Hem in de wijken en straten van de stad. Sta op en keer weder tot uw vorige man, toen was het beter dan nu. Toen, ja ook toen u verdrukt werd, in armoede en nederigheid was het beter dan in vele lijden van voorspoed en grootheid van de wereld. Hij, die boven de levensomstandigheden staat, Hij trekke ons opdat wij Hem nalopen, en bekere ons, dan zullen wij bekeerd zijn.

God onderhield het geloof in Jozef. Bijzonder op het sterfbed heeft deze er bewijs van gegeven. Paulus noemt twee bewijzen. Jozef heeft n.l. stervende:

- a. gemeld van de uitgang der kinderen Israëls; en
- b. bevel gegeven van zijn gebeente.

Ja, dat was door het geloof. U behoeft niet te twijfelen, want God zegt het Zelf. Daarmee houdt alle tegenspraak op.

Jozef sprak tot zijn broeders. Want sommigen van hen, gelijk Levi, leefden nog. Ook kunt u de familie onder die broederen verstaan. Jozef gaf hun bevel. Hij nam hun een eed af; ja (zo verhaalt Exod. 13,) een zware eed. Overtuigd dat de verdrukking welhaast beginnen, maar niet haast eindigen zou, heeft Jozef tot in geslachten willen verplichten aangaande zijn gebeente. En dat als gevolg daarvan, dat hij vast geloofde, wat God beloofd had. Eens zou het nageslacht van Jacob wederkeren tot het beloofde land. In die Godsbelofte omhelsde Jozef alle heil aan de kerk van God toegezegd. Zij was onderpand van de zaligheid; van de rust die Gods kinderen boven, eeuwig bereid is. Daarop is de hoop van Jozef gevestigd, terwijl hij sterft. En zo vast is de werking des geloofs, dat hij met ede verplicht zijn gebeente mee te voeren, gelijk ook is geschied. Jacob is toen, na vierhonderd jaren, te Sichem

begraven. Was dat bevel, om zijn broederen te sterken in het geloof? Was het om te voorkomen, dat de Egyptenaren met zijn gebeente afgoderij zouden plegen?

Hoe het zij: Jozef bewees, dat zijn leven niet in Egypte was. Dat land was hem geweest een land der verdrukking. Tot in zijn sterven toe betuigde hij door het geloof in Gods beloften zijn heil en zaligheid te hebben bij Gods volk. Met hen wilde hij leven en bij hen in zijn dood zijn. Zo kan Jozef sterven. In het levend geloof en in de beloften Gods.

O, moge de Heere ons verwaardigen zo onvoorwaardelijk ons op Zijn Woord en beloften te verlaten. Volk van God, het zou genoeg zijn niet alleen in het leven, maar ook in de bange strijd des doods. Want het geloof overwint wereld en dood. Het opent de zaligheid, die God heeft weggelegd voor degenen, die Hem vrezen. Het drijft de twijfel buiten. Hoe dierbaar zijn voor het geloof Gods beloften, omdat Hij, die beloofd heeft, de getrouwe is, die van Zijn Woord niet wijkt. Wij hebben met een onveranderlijk God te doen. Hij zij onze hoop en sterkte, beide in leven en sterven.

Mozes' ouders

Door het geloof werd Mozes, toen hij geboren was, drie maanden lang van zijn ouders verborgen, overmits zij zagen, dat het kindeke schoon was; en zij vreesden het gebod des Konings niet. Hebr. 11: 23.

Opmerkelijk is, dat het geloof van de ouders aldus omschreven wordt, dat vooral op Mozes onze aandacht wordt gevestigd. Mozes werd verborgen. Om hem ging het. Hij was door God bestemd om Israël te verlossen. Het geloof van de ouders stond daarmee in het nauwste verband. Dit ook verklaart de zin van de woorden: "Overmits zij zagen, dat het kindeke schoon was." Hier is meer geweest dan natuurlijke schoonheid alleen. Wij behoeven die natuurlijke schoonheid van het geboren kindeke niet te ontkennen; het zou de Schrift geweld aan doen. Maar evenmin mogen wij bij het uiterlijke blijven staan.

Owen merkt hier op in *zijn kostelijke verklaring over de Hebreeën*, dat het Hebreeuwse woord, hier door schoon vertaald, van God gebruikt wordt, als Hij Zijn schepping keurde: "En ziet het was zeer goed."

Ook van Rebekka lezen wij: dat zij zeer schoon was. Welnu, zo was ook Mozes van zeer "schone" lichaamsgestalte. De Heere vestigde hierop de aandacht der ouders, en verlichtte hun oog om in de uitnemende schoonheid, gelijk Stefánus er van spreekt, van het kind, te bemerken de bijzondere roeping, waartoe God dit kindeke bestemd had, tot verlossing van het ten dode opgeschreven volk. Er was in deze schoonheid iets bovennatuurlijks. Het was, zo eigenlijk staat in Hand. 7: 20, een schoon zijn voor God. Dit heeft de ouders opgewekt, het kindeke te behouden, trots het scherpe gebod des konings.

Het geloof grijpt uit de diepte van de ellende de verlossing Gods in Christus aan. Daarvan is in het getuigenis van Mozes' ouders weer een bewijs. Voor Israël was de tijd aller-bangst. Ontzettend de druk waaronder het volk zuchtte. De staatkunde van de Farao's keerde zich met geweld tegen het zaad Abrahams. Elk knechtje, dat geboren werd, was ten dode opgeschreven. De hand van de vroedvrouwen had elke zoon om te brengen; en als deze het wrede gebod, omdat zij God vreesden, niet volbrachten, moest Israël zelf elke manlijk geborene in de rivier werpen. Nee, geen beschrijving kan weergeven welk een smart en angst het volk hebben aangegrepen; wat weergaloze verdrukking het deel van Israël in Gosen geworden is. Verloren, hun zaak! Opgeschreven ten 'dode, het volk Gods! Maar dat kán niet. Al woedt geheel Egypte, God zal voor de Zijnen zorgen, voor Zijn Woord, voor de vervulling Zijner belofte. "Ik zal zijn, Die Ik zijn zal" is waarborg voor Israëls behoudenis. En dát heeft het geloof van de ouders van Mozes omhelsd.

Dat is de eigenschap, de natuur van het geloof. Lees, waar gij wilt in de Schrift; lees dienovereenkomstig in de Belijdenis-geschriften en in de formulieren van de Nederlandse Kerk, overal zult u het geloof zo beschreven vinden, dat het Christus eigent en Zijn gerechtigheid. Een geloof, dat buiten Christus kan, is niet het waar zaligmakend geloof. Het wil mij voorkomen een van de zeer ernstige feiten te zijn in deze dagen dat Velen voor geloof houden, allerlei gevoeligheden en werkzaamheden, waarin niet de minste behoefte aan de verlossing in Christus openbaar wordt. Heb vele bevindingen, tranen, gebeden, maar zo gij er uw grond van maakt, bouwt u op een zandgrond, die eens zal bezwijken. Voorwaar deze zielsmisleidende voorstelling van het geloofsstaat niet op zich zelf. Zij wortelt in het gemis aan ontdekking. Dáár ligt de grond voor de opbouw in alles buiten het enig fundament. Het werd nimmer verloren zaak voor God; het werd nooit omkomen. De

verloren staat in Adam, in wie wij allen van God zijn afgefallen, bleef bedekt. Honderden redeneren over het geloof en de bevinding, maar zij blijven in het leven. Ik bid u, beproef uw hart, opdat u u niet misleidt. Wij allen moeten geopenbaard worden voor Gods rechterstoel en hoe zullen wij ooit voor God bestaan, buiten de verlossing, die in Christus Jezus is? Aan deze zijde van het graf moeten wij leren uit welke nood en dood God de Zijnen verlost, door het geloof, dat steeds uit de diepte van verlorenheid geoefend wordt. Gods volk leert er iets van verstaan, wat het zegt verloren te zijn. Israëls diep ellendige staat wordt hun staat voor God. Het wordt hun taal: "Ik schatte mij geheel verloren." Hemel en aarde getuigen tegen hen. Er blijft geen uitkomst. Sterven zullen zij, om de rechtvaardige vergelding van Gods toorn eeuwig te dragen.

Maar o, dan het ware geloof! Uit het afgesnedene; uit het verlorene, die omhelzing van Gods Woord, die ontsluiting in Christus; die toeëigening van de belofte en bij de verdere oefening, die vereniging met de Borg en Middelaar Jezus, Die verlost en vrijmaakt van de dood. Zie, dat hebben Amram en Jochebed geloofd, toen zij het kindeke zagen, dat het schoon was. Farao kon dreigen zo hard hij wilde, moord en verderf blazen tegen Gods uitverkorenen, wat nood! Bij de Heere zijn uitkomsten zelfs tegen de dood.

Rijk bevoorrecht huis. Vader en moeder één in de oefening des geloofs. Zij beiden worden door de Heilige Geest ons hier genoemd. Niet alleen door de huwelijksband zijn Amram en Jochebed verbonden, maar ook door de band des geloofs. In zo menig huwelijk is het anders; droevig anders. Zo velen van Gods kinderen moeten in het huwelijk de vrucht van lichtzinnige handelingen erven. Twee liggen op één bed neder en de een zal aangenomen en de ander zal verworpen worden. Wat dubbel voorrecht is in de ouderlijke woning van Mozes, beiden, vader en moeder, vrezen God, en omhelzen door het geloof de verlossing, die hen in de schoonheid van Mozes tegenblinkt.

Daarom hebben zij geweigerd het kind in de Nijl te werpen. Het gebod van Farao was in lijnrechte strijd met de belofte Gods. Een van de twee nu, God is ontrouw of Farao's gebod zal krachteloos gemaakt. En toen hebben de ouders van dit kindeke, door het geloof Gods belofte omhelsd en niet getwijfeld. God zal Abrahams zaad vermenigvuldigen als de sterren van de hemel en als het zand, dat aan de oever van de zee is. Ja, Hij zal het doen in Egypte. Zou Farao's gebod deze belofte Gods te niet doen? Onmogelijk. Zie, dát is de oefening weer van het geloof. Het omhelst de belofte Gods; het rust door de belofte in God, Die niet liegen kan. Van enige bijzondere openbaring aan Amram of Jochebed meldt de Schrift niet. Wel de Joodse geschiedschrijver, Josephus. Maar bood de belofte Gods geen voldoende houvast voor het geloof?

Laat ons toch verwerpen alle miraculeuze openbaring. God leert Zijn volk door Zijn Woord, en sterkt het geloof, om Zijn beloften te eigenen en Zich er op te verlaten. Aan God en Zijn Woord heeft het geloof genoeg. Zo was het met Amram en Jochebed. Ja zo sterk werd hun geloof verlicht, dat zij de persoon, door wie God Israëls verlossing bewerken zou, ontdekken in hun kind. Mozes heeft later dezelfde overleggingen als hij de Egyptenaar dood slaat. Welnu de ouders, ziende in de uitnemende schoonheid van het kindeke, de heerlijkheid Gods over hem, hebben zulk een licht over de belofte Gods ontvangen, dat zij hebben geloofd, dat God door dit kind verlossen zou.

Hoe vast toch is het geloof in Gods belofte! Laat voor menselijke berekening het beloofde Gods onmogelijk worden, het geloof rekent met geen omstandigheden. Zijn bij God niet alle dingen mogelijk? Ja het werk Gods komt in de beproeving; de vervulling van de belofte wordt afgesneden; de aanvallen op het werk Gods zijn geweldig. Maar ook dan geldt het weder, dat het geloof uit de diepte opklimt en in God rust.

*"Zouden Gods beloftenissen
Immer haar vervulling missen"?*

O, volk, houd moed! Al gaat de vijandschap van satan nog zo hoog, de Heere bevestigt Zijn Woord. Want Hij is geen mensenkind, dat Hij liegen zou. Welhaast zult gij Uw Verlosser aanschouwen. Alle helle machten zullen zich te pletter stoten op de onveranderlijke trouw van de eeuwig Zijnde. De vreesachtige worde hier een held, gelijk van deze ouders geschreven is: "En zij vreesden het gebod des Konings niet"

Dat gebod wás te vrezen; dat vreselijk gebod van Farao. Geen woning was veilig. Des Konings knechten zorgden voor de handhaving; geen kind, maar ook geen vader of moeder was veilig. Van oude dagen af heeft menigmaal de wereld over Gods arme erfdeel geheerst. Met de vreselijkste werktuigen van de hel is de uitroeiing van Gods kerk beproefd, maar ook.... mislukt.

Laat u, volk van God, de bittere haat der wereldlingen, ook al zijn zij zeer godsdienstig, niet vreemd vallen. Dat hun harde onderdrukkingen u niet ontmoedigen. De Heere heeft Zijn volk de overwinning beschoren. Welhaast zult u hun klauw ontkomen.

Zo werden Mozes' ouders gesterkt: "en zij vreesden het gebod des Konings niet".

Toch handelden zij niet onvoorzichtig. Zij verborgen het kind, drie maanden lang, door het geloof. IJdelheid is wel aan onze natuur, maar niet aan het geloof eigen. De roem des geloofs is wat anders dan pocherij. Het geloof vernedert; doet eigen zwakheid beseffen; zoekt schuil in de kloof van de steenrotsen; stelt zijn betrouwen op de levende God; op Hem alleen. Maar veracht dan ook de geboden middelen niet. David kan niet sterven; hij was de gezalfde des Heeren, maar toch verborg hij zich voor Saul. Kanaän was voor Israël; evenwel leidde Jozua het volk met grote omzichtigheid. Mozes' ouders verborgen hun kind drie maanden lang door het geloof, het gebod des Koning niet wezende. Zo bindt God het geloofsleven aan de middelen. En toch vertrouwt het geloof niet op het middel, maar op Hem Die alleen redden kan.

Moge ons waarachtig geloof geschonken worden. Verwerpt het oppervlakkig geloof onzer dagen; de ijdele roem van hen, die historiëel voor zaligmakend geloof aanzien. Want voorwaar, wij zullen bij de daad te kort schieten. Het geloofsleven op de belofte is een verlaten op de belofte, die ons geschonken wordt in het gans verloren zijn. Nimmer heeft God anders gesproken dan in het afgesnedene. Geheel de rol van Gods beloften strekt hier ten bewijs. Dat moge ons leven zijn, volk van God. Van de hoogten af, waarop wij ons ter ruste zetten, ja van de hoogste bevindingen af, opdat dat leven ons leven voortdurend zijn moge, dat een arm zondaar raste geeft in de belovende God, en de verlossing doet omhelzen, die naar de belofte is bereid, in Christus Jezus. Dan zal onze ziel de vertroosting genieten, die het leven op de belofte biedt, omdat God aan David niet liegen kan.

Mozes' weigering

Door het geloof heeft Mout, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden; verkiezende liever met het volk Gods kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben. Hebr. 11: 24 en 26

Nadat Paulus gewezen heeft op het geloof van Mozes' ouders, handelt hij van het geloof van Mozes zelf. Voorwaar hier geeft de Apostel een groot en treffend voorbeeld, dat vooral op de Hebreëen een diepe indruk maken moest. Wie toch evenaarde Mozes? Op hem beriepen zich de Joden tegenover het Evangelie van Christus. Uit Mozes' hand had Israël de Wet ontvangen, de dienst der ceremoniën, waarin het zijn leven zocht. En deze Mozes nu leefde door het geloof. Wet en geloof strijden also niet tegen elkaar. De wetgever zelf leefde door het geloof. Ontzenuwde dit feit niet alle tegenstand tegen het Evangelie? Betaamde het niet, zo men zich op Mozes beroepen wilde, diens geloof na te volgen? En waarin toonde Mozes de kracht en oprechtheid van zijn geloof? Hierin, dat hij weigerde een zoon van Farao's dochter genaamd te worden.

Sommige uitleggers hebben deze daad des geloofs vereenzelvigd met het slaan van de Egyptenaar. In Ex. 2: 11 toch lezen wij: "En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot geworden was, dat hij uitging tot zijn broederen en bezag hun lasten; en hij zag, dat een Egyptisch man een Hebreuws man uit zijn broederen sloeg; en hij zag herwaarts en gindswaarts, en toen hij zag, dat daar niemand was, zo versloeg hij de Egyptenaar, en verborg hem in het zand." Stefánus verklaart dat Mozes toen veertig jaren oud was (Hand. 7: 23).

Toch komt het ons voor, dat wij niet te zeer het geloof van Mozes tot de veertigjarige leeftijd moeten beperken. Zou hij véér dat hij veertig jaar was vreemdeling van dat geloof geweest zijn? Of leefde reeds lang in zijn hart dat geloof, dat hem deed één zijn met zijn zwaar verdrukte volk, en Egypte met verachting deed aanschouwen? Dat geloof deed hem uitgaan, om zijn broederen te bezien. De slag was gevallen eer hij de Egyptenaar sloeg. Maar het geloof kwam tot krachtige uiting in de beslissende daad tegenover de Egyptenaar, en straks in het eigen werk tot openbaring. Hoe zeer vanwege vele bestrijdingen en twijfelingen het geloof ook moge gevangen liggen, en de zielen mogen doodbrakende zijn, de krachtige werking van de Heilige Geest doet stommen spreken, kreupelen wandelen, vermoeiden huppelen. De beslissing valt. Het moge vele bedekte zielen tot troost zijn en hen vervrijmoedigen, "want waarom zou ik zijn als een, die zich bedekt bij de kudde uwer metgezellen."

Wonderlijk, die leiding Gods met Mozes. Zwaar de beproeving van de ouders, die hem door het geloof drie maanden verborgen hadden in zijn prilste jeugd. Gewis het was zwaar dit kindeke in een kistje van biezten te leggen in het water; maar niet minder zwaar moet het hun geweest zijn, nadat de moeder hem gezoogd had, af te staan aan Farao's dochter, en over te geven in de ijdele omgeving van het Egyptische hof. Hierin echter was geen roekeloosheid, gelijk bij vele ouders, die hun kinderen de wereld doen ingaan, en geen acht geven op de verleidende, goddeloze omgeving. Verre van dit. De omstandigheden doen het ons verstaan dat Amram en Jochebed, in de vereniging met Gods weg, door het geloof zich op de Heere hebben verlaten. Die machtig was hun kind ook aan Farao's hof te bewaren. En hun geloof is niet beschaamd.

Nee, het ware geloof kent geen beschamingen. Het is een vaste grond der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet. Kent u er iets van, ouders, to.v. Uw kinderen? Zijn er die wanbindingen aan de genadetroom, waardoor gij uw zaad niet kunt loslaten? Hoe diep Gods weg ook is, de uitkomst zal de oprechtheid van het geloof tonen.

Een moeder in Schotland liet jaren achtereen de deur van haar huis ongesloten, het licht branden en de kamer des winters verwarmd, omdat zij hoop had dat haar enige dochter zou wederkeren. Deze was de weg der zonde opgegaan en met hoerenversiersel gezien ver van huis. Geen vermaningen hadden haar mogen weerhouden, maar God hoorde de verzuchtingen en beschaamde de hoop van de dikwijls bespote moeder niet. Haar kind kwam terug.

Zou God de smekingen Zijns volks niet horen? Farao's dochter nam Mozes aan tot haar eigen zoon. Zij noemde hem Mozes, dat is: *uit het water getogen*, en die naam heeft hij behouden. Onder Gods voorzienige besturen moest deze naam Mozes gedurig herinneren aan de wondervolle redding, waarmee God hem van de dood behouden had. Dit bleef hem niet onbekend, noch ook dat hij behoorde tot het versmide Israël. Herinnerde hem daaraan niet zijn besnijdenis? Sprak hem daarvan zijn moeder niet, die hem niet alleen in de jongste jaren had gevoed, maar hem ook na dien gedurig onderrichtte van de ware God en het gelukzalig volk, dat de Heere Zich verkoren had?

Nee, noch besnijdenis, noch de meest tedere zorg zijner ouders konden in Mozes het geloof verwekken. Doop en opvoeding laten op zichzelf onze harten dood. Het geloof is een gave Gods. Maar dat geloof werkt God door middelen (Rom. 10). Welnu hier zijn twee voor de hand liggende middelen, die Mozes deden weten, dat hij tot de Egyptenaren niet behoorde. God heeft dit gezegend en geheiligd, ja het geloof zo krachtig in Mozes doen werkzaam zijn, dat hij weigerde een zoon van Farao's dochter genaamd te worden.

Dit was geen kleine zaak.

Aangenomen tot een eigen zoon, had Mozes een plaats onder de prinsen van Egypte. Hij werd in al de wijsheid van de Egyptenaren onderwezen, en naar de mens gesproken was hem de schoonste toekomst bereid. U hoeft niet aan te nemen, wat sommige ongewijde schrijvers melden, dat Mozes door de aanneming van Farao's dochter bestemd werd voor de kroon. Genoeg is dat Paulus spreekt van de schatten van Egypte, dat in die tijden tot de rijkste landen van de wereld behoorde. Rijkdom, eer, aanzien, vreugd, alles wat de wereld maar geven kan; was Mozes bereid.

En dat alles heeft hij veracht; met verachting verworpen. Wat dwaas, roept de wereld.

Ja dwaas is zulk een weigering wèl voor wie in de wereld zijn leven zoekt; voor wie niet hoger kent, dan de dingen van de tijd. En dwazer nog moet het voor onze natuur zijn, ah zij verneemt, dat in plaats van al die pracht en grootheid en schatten Mozes verkoos liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden.

Dat volk was de Egyptenaar een gruwel. Gods volk is bij de wereld niet in tel; ja er van gehaat. Bovendien verkeerde dat volk in Egypte in aller-droevigste ellende; in slavernij. Ai zeg, wat bekoorlijks was er aan dat volk? Wie begeert liever met dat volk Gods kwalijk, ja zelfs kwalijk gehandeld te worden; mee in slavernij, in armoede, in onrechtvaardige verdrukking te verkeren, dan de voorspoed en grootheid van de wereld te genieten? Wie? Hij die met Mozes het leven van de wereld heeft leren kennen, als het leven der zonde. Het staat er immers bij in Hebr. 11? Liever met het volk Gods kwalijk gehandeld, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben."

Uw leven is er in getekend, werelddienaren. Uw leven, onbekeerde van hart, die nimmer door het geloof hebt leren kiezen, gelijk Mozes. Dubbele ergernis voor velen, en toch naar

waarheid zo is het. U leeft in de genieting der zonde, en die arme verachte hoop zuchters zijn het volk van God. O, gaf God U ogen om te zien en harten om op te merken. De genieting der zonde is voor een tijd. Een ogenblik en zij is voorbij. U kunt uw hart ophalen! Satan heeft de tenten wijd gespannen. Bij bioscoop en voetballende vreugd, de kroon van werelds genoeg, de roem voor ons land, de Olympiade roept duizenden en duizenden. Tentoonstelling en Luna-park bieden u gelegenheid kermis-pret te maken. Schaamt u niet! Zelfs "Christelijke" personen genieten van de vreugd; tot op de Zondagen toe. "Brood en Spelen", ziedaar wat de kraam van de wereld overvloedig biedt. Maar.... voor een tijd. Wezenlijke verzadiging schenkt dat werelds leven niet. En wat het nog doet genieten is voorbijgaand.... voor een tijd.

U bent geschapen voor de eeuwigheid. Wat dan, als straks uw vreugd ten einde is! Wat dan? Werelddienaar en Gereformeerde belijder! Wat dan? Zo u door genade niet alles verzaken mocht, wat wereld is; en het leerde verfoeien. Dan zal uw blijdschap in eeuwige smart verkeren; dan zal God uw deel doen zijn waar weinig is en knersing der tanden.

O, mocht de Heere u de vreugd der wereld zonde doen worden. Zie op het volk van God en let op hun einde! Hier is de Heere hun deel, en hun einde zal eeuwig vrede zijn.

Hoe arm wordt geheel de wereld met al het hare, zo de Heere ons overtuigt. Dan wordt zonde heel dat leven buiten God. O, wat leeg staat dan dat volk. Een volle wereld die niet verzadigen kan; een grote wereld, die ons te klein wordt. Gods oordeel dreigt een eeuwige rampzaligheid en de kennis van de zonde doet het beamen: "het is recht". De zonde, de vreugde van de wereld, de schatten van de wereld, alles wat van God en Zijn dienst en volk ons gescheiden houdt, het wordt verachtelijk; het wordt de dood - En daartegenover dan plaatst de Heere het heil van Zijn gunst-volk.

O, wat is dat volk gelukkig! Het is met God verzoend, naar Zijn beeld hersteld; niet alleen omdat het naar de hemel gaat! Zo wil nog menigeen Gods volk wel gelukkig achten, vooral als het sterven dreigt. Maar de ontdekte zielen achten het volk gelukkig omdat het, met God verzoend is. Het leven van dat volk is oneindig Trier 'dan alle genieting van de wereld. Al zouden zij Min brood moeten bedelen, geen groter heil kan hun deel zijn, dan dat zij onder dat volk gerekend mochten worden. Met heilige jaloezie zien zij dat volk na. Ja, dat volk is hun volk. Als Rachab de hoer zouden zij hun leven er voor wagen. Want de God van dat volk is waarlijk God. Geheel Moab geven zij er aan, om met Naomi de donkerste toekomst te delen. Wat Mozes doorleefde is in uw hart. "Liever met het volk Gods kwalijk gehandeld te worden dan de genietingen der zonde te hebben." Die keuze heeft een diepe wortel. Lees slechts wat in de volgende verzen geschreven staat.

Mozes keuze

Achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte; Hebr. 11: 26a

De diepe wortel van Mozes' keuze wordt in vers 26 door de apostel bloot gelegd. Verdrukking en versmaadheid behoeven wij nooit te zoeken. Zij ook kunnen ons op zich zeil niet bekoren. *Sta niet naar zwaarheid, maar naar klaarheid*, zeiden de ouden. En terecht. Als Mozes dan ook koos liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden dan voor een tijd de genieting van de zonde te hebben, was dat niet om het bekoorlijke van de verdrukking, maar om het heil dat Mozes in dit gesmade volk van God zag. Dit volk was zijn volk, en het was hem van hoger waarde dan geheel Egypte, niettegenstaande de kwade,

behandeling waaraan het was onderworpen. In ons vorig artikel wezen wij er op, dat deze keuze het deel van al Gods volk wordt. De wereld wordt hun de dood en al zouden zij met Gods arme volk het brood moeten bedelen, de minste te zijn onder Gods gunst-genoten is hun beter dan de overvloed van de goddelozen te genieten. Zij mogen wel in oprechtheid zingen:

*Ik ben een vriend, ik ben een metgezel
Van allen, die Uw Naam ootmoedig wezen,
En leven naar Uw Goddelijk bevel.*

Nu verklaart ons Paulus, dat Mozes in de verdrukking van Israël de versmaadheid van Christus heeft gezien, en hij heeft deze versmaadheid meerdere rijkdom geacht dan de schatten in Egypte. Deze betuiging is van groot gewicht. Immers zij legt de wortel van het heil van Gods kinderen bloot, n.l. de versmaadheid van Christus; *die is hun waar geluk*; hun heil; hun rijkdom. En toen de ogen van Mozes er voor open gingen, toen koos hij dit heil boven geheel Egypte.

De versmaadheid van Christus. Nee, zij is niet bloot het lijden van Israël, als een voorbeeld van Christus; noch de versmaadheid waaraan de Christenen in later tijden zouden worden blootgesteld. Die Paulus' woord zo verstaan, beroven het van alle innerlijke kracht, met de kennelijke bedoeling aan het oude bondsvolk het waar geloof in Christus te ontzeggen. Hoe zouden die gelovigen van de oude dag dan hebben kunnen zalig worden? Zonder Christus? Zonder geloof in Hem? Gold dan voor hen niet, dat wie in de Zoon niet gelooft onder de toorn Gods ligt en er onder blijft? Is er ooit een andere weg ter zaligheid geweest, dan in Hem, Die zei: "Ik ben de weg, en de waarheid en het leven?"

Hij is van den beginne aan de wereld ingedragen, als het zaad der vrouw, dat door satan de verzenen zou vermorzeld worden; Hij was Israël beloofd als het zaad Abrahams, dat uit de dood (maar dan niet bij gelijkenis, maar door verwinning van de dood) zou worden wedergegeven. Wie kent een andere weg om zalig te worden, dan alleen in Hem? Er is slechts één Naam onder de hemel gegeven, door welke wij moeten zalig worden, zo leert Gods Woord. Wie dan ook buiten Christus zijn behoud zoekt, hij komt eeuwig om.

Hier ligt de kloof tussen Gods volk en de wereld, tussen Israël en Egypte. Al de haat en vijandschap en vervolging komt verder uit de vijandschap tegen Christus. Zo ook werd het zaad Abrahams gehaat, omdat het de belofte aangaande Christus omhelsde. De versmaadheid van Christus, waarvan de Apostel hier spreekt, is dan ook de smaad, die Israël onderging om Christus' wille, om het geloof in Hem. Hier ligt de kern van het verdrukte volk.

"Want," zo zegt **Owen**, "alle uitwendige dienstplichten in de kerk in alle eeuwen zijn maar belijdenissen van dat geloof." Het pit en merg ligt in het levendgemaakte volk. U moet dat wel in het oog houden. De kerk, het genadeverbond, heeft een zichtbare vorm. Maar nu gaat het niet aan, die vorm voor het wezen te nemen en te zeggen: het genadeverbond is opgericht met al het natuurlijk zaad van Abraham. Nee, de kerk is naar haar wezen de vergadering der Christus-gelovigen "allen hun zaligheid in Christus verwachtende". Van de kerk belijdt de Catechismus niet, *dat zij een zichtbare vergadering is van gedoopten*. Zo iets leert Ds Jongeleen. Doch Zondag 21 leert ons, dat Christus de uitverkorenen zich tot een gemeente vergadert, waarvan ik geloof dat ik een levend lidmaat ben. Om de levenden gaat het. Alle anderen zijn maar kaf, dat eens met onuitblusselijk vuur zal worden verbrand. En dat levende zaad draagt de versmaadheid van Christus, omdat het de zaligheid in Hem alleen zoekt, hopen op de belofte, die Hem tot inhoud heeft.

Loop toch niet lichtvaardig heen. U moet er uw zielsleven aan toetsen. Want menig een stelt de zaak van Gods volk anders voor. Het neemt de schijn aan, alsof men een weg ter zaligheid weet buiten Christus. Of is bij velen niet zulk een geestelijke blindheid te bespeuren, dat men voor waarachtig leven aanziet wat niet meer is dan enkele beroeringen der consciëntie, die zijn als een morgenwolk en vroegkomende dauw, die heengaat. Hoe talloos velen hebben het druk over allerlei toestanden, psalmversjes die hun voorkwamen, enz., zonder ooit enige behoefte aan of kennis van Christus bekomen te hebben.

Geliefde lezer, ik gevoel mij zeer gedrongen met alle ernst op dit misleidend kwaad te wijzen en er tegen te waarschuwen. Duizenden zijn rijk en verrijkt en hebben geen dings gebrek, maar weten niet dat zij zijn ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt. Hun vijandschap tegen een ontdekkende prediking kunnen zij nauwelijks verbergen. Het volk, dat uit het leven van Christus spreekt, achten zij te hoog. Alles wat hen van hun gronden afstoten wil is te scherp. Christenen zijn het als bomen, maar zonder Christus. O, hoe vreselijk zal hun ontdekking zijn bij de dood. Want ten hemel kan alleen een naakt zondaar in, bekleed met Christus' gerechtigheid. Te kort zullen zijn uw tranen, uw gemoedsbewegingen, uw toestandjes; te kort in één woord zal alles zijn wat buiten Christus is, om u voor God te dekken.

De scheidslijn wordt hier door Gris Woord klaar getrokken. Buiten Christus zal alles te kort schier mi. Ik bid u, verwerpt deze vermaning niet. Schuwt de prediking, de gezelschappen, elk en een ieder, die u buiten Christus gronden wil; want zij bouwen op zandgrond. Toetst uw zielen er aan of u met Mozes de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom hebt geacht dan de genietingen van Egypte.

Nee, al Gods volk is zich de zaligheid in Christus niet bewust. Maar wel is het zo, dat de kleinste het buiten de enige Borg en Middelaar niet houden kan. Dat maakt de levende bekommernis van Gods kinderen uit; dat is de bange vraag van hun hart: "Zou ik nog eeuwig Christus missen?" Bij alle zielservaring blijft er een begeren en zoeken en nodig hebben van Christus. Hij is het enig al voor al Zijn in zichzelf verloren kinderen. En deze mogen er iets van verstaan, dat de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom is dan de genietingen van Egypte. O, hoe kan Christus hun ziel dierbaar zijn, en Zijn belofte hun hart schragen. Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen alzo dorst hun ziel naar God. Laat al wat wereld is hen verachten en verdrukken, het heil in Christus zal alles verzoeten.

De versmaadheid van Christus rust op Zijn volk, want Christus is met Zijn kerk één. Paulus noemt zijn eigen lijden de overblijfselen van de verdrukking van Christus (Col. I: 24). Christus leed voor en in de plaats van Zijn volk. Hij verlost de Zijnen van het geweld des doods en van de hel. Hij als het Hoofd is boven, maar in Zijn geestelijk lichaam, n.l. Zijn uitverkorenen, wordt het lijden op aarde nog volbracht tot de laatste zal zijn ingezameld. Welk een vertroosting in alle leed, dat Gods volk hier overkomt; het is het lijden van Christus. De wereldling veracht, versmaadt, vervolgt, verlaat u; hij kan het in uw gezelschap niet houden; uw leven is hem de dood; en dat alles om Christus' wille. O, klaag volk; draag in uw vlees de smarten van de versmaadheid van Christus, maar uw leed is niet zonder troost. In al uw benauwdheid is Christus mee benauwd. Jes. 63: 9. Dit deed David zingen: "Want mijn Vader en mijn moeder hebben mij verlaten, maar de Heere zal mij aannemen."

Houd moed, godvruchte schaar. Christus is een toevlucht te allen tijde. De diepe kloof viel om Zijnentwil, door de verheerlijking Zijner genade alleen. Met versmaadheid moet de wereld Gods volk overdekken om zichzelf te rechtvaardigen. Zo deed men met Christus. Zo heeft de wereld steeds ook met het volk gehandeld. Als de grootste oproermakers zijn Gods

lievelingen aan de kaak gesteld; als een gevaar en pest voor staat en maatschappij zijn zij allerwege vervolgd. Egypte is ten bewijs. Het volk werd ten diepste veracht; het was de Egyptenaar een gruwel. Is dan niet verstaanbaar dat hier sprake is van de versmaadheid van Christus. Al het lijden der kerk van God, dat uit de gemeenschap met Christus vloeit, is hier samengevat. Wat grieft de ziel dieper dan smaad en hoon? Maar het bitterst lijden is licht en verachtelijk, wanneer wij door het geloof waarlijk mogen inzien in de versmaadheid van Christus. Deze is meerder rijkdom dan de schatten van Egypte. Wat Egypte heeft is voor een tijd. Al de schatten van de wereld worden door roest en mot verteerd; en met haar vergaan de werelddienaren. O, arme wereld toch met al uw grootheid en geweld. Maar in de versmaadheid van Christus ligt meerder rijkdom. Daarin is een goed, dat bestendig en duurzaam is; een rijkdom, die de ziel verzadigt en die onuitputtelijk is.

*Weg wereld, weg schatten;
Gij kunt niet bevatten,
Hoe rijk of ik ben.*

O, volk van God mocht uw oog op de rijkdom van de versmaadheid van Christus meer geslagen zijn. U zou uw kruis zo vrolijk dragen; u zou de waarheid van Christus' Woord verstaan, *dat Zijn kruis licht en Zijn juk zacht is*. Hoe zou de wereld met al het hare, waaraan uw hart nog zo veel hangen kan, in het niet verdwijnen, en uw ziel iets hebben van de wandel, die boven is, waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods.

Gij volk, dat geformeerd zijt, om des Heeren lof te vertellen, roept het uit aan een arme, ledige wereld, dat de versmaadheid van Christus meerder rijkdom is dan de genietingen van Egypte. En waar dit zo is, wat zal eens uw verheerlijking met Christus zijn! Het is slechts een verdrukking van tien dagen, volk! Welhaast neemt zij voor goed een einde; en eeuwige blijdschap zal op uw hoofd zijn.

Mozes vlucht

Want hij zag op de vergelding des loons. Door het geloof heeft hij Egypte verlaten, niet vrezende de toorn des konings, want hij hield zich vast als ziende de Onzienlijke.

Hebr. 11: 24b en 27

Paulus vestigt niet alleen de aandacht op de betekenis en de inhoud van de keuze van Mozes, maar ook op hetgeen Mozes deed besluiten, dat de versmaadheid van Christus meerder rijkdom was dan de schatten van Egypte. "Want hij zag op de vergelding des loom." De waarachtige keus is geen lichtvaardige. Zo menig een kwam onder enige bekoring van het leven van Gods volk, verliet de gemakkelikheden van de wereld voor een tijd; maar om met Orpa aan de grenzen terug te keren. Men had de kosten niet overrekend. Omstandigheden veranderen; de ijver, die een wijle betoond was, verflauwde, en met een hond keerde men tot zijn uitbraaksel terug, en met een zeug tot de wenteling in het slijk. Heeft de Heere Jezus vergeefs gesproken van de wijze en dwaze bouwmeester? En van de wijze en dwaze maagden? Beide deze dwazen namen het licht; zij bedachten de tegenheden niet; oppervlakkig was hun doen, missend de grond van het ware overleg. Daarom bouwde de een zijn huis op een zandgrond, die wegspoelde, en voorzagen zich de anderen niet van olie in de vaten, zodat hun lampen uitgingen; juist toen zij ze het meest nodig hadden, als de bruidegom kwam.

O, zovelen tonen vreemd te zijn van de overleggingen, waarvan Paulus in Hebr. 11 aangaande Mozes spreekt. Bitter wordt men gestemd tegen het volk, dat door genade ernstig overweegt wat het betekent naar de eeuwigheid te reizen. Dat volk neemt het in veler ogen te nauw; o, die zwartgalligheid van 's mensen ellende! Geloven moet je; Jezus aannemen en hopen, dat het einde vrede zijn zal. Al Gods beloften zijn voor zondaren. Waarom zouden wij die niet aannemen? Gedoopten als wij zijn, zijn wij kinderen des verbonds; is de genade aan ons bezegeld. Wat kommer of twijfel nog! Weg en poort ten hemel zijn niet eng of nauw, zo schrijft men. U komt tot Jezus, en het is genoeg.

Dat is taal, die bekoort! Maar taal die misleidt. O, ik moge u aanhoudend vermanen, uw oor van deze leugenleer af te wenden. Ja, in Christus is een eeuwige volheid om zondaren te zaligen. Al kwam de gehele wereld tot Hem, Zijn gerechtigheid zou niet te kort schieten aller schuld te betalen. Wie zal ooit de ruimte in Christus kunnen bevatten! Maar die ruimte is ons van nature gesloten. Wij willen niet zalig worden door Hem, Die alleen de Weg ten eeuwigen leven is. Liever komen wij eeuwig om, dan dat wij uit genade gezaligd worden. De dienst van God behaagt ons niet; maar is onze natuur de dood. En nu zal niemand ooit de ware keuze doen, dan Hij, die door de ontdekking van de Heilige Geest eigen ellende leerde kennen. Voor wie het eeuwig omkomen geworden is. Die deze beide tegenover elkaar zag: de wereld en haar einde, en de dienst van God en Zijn vergelding, o, dan, nee dan valt het niet zwaar meer; dan werkt God in ons een onberouwelijke beslissing; dan wordt de wereld met al haar rijkdom verachtelijk, en des Heeren dienst heil en eeuwig leven. Zie, dat was in Mozes.

Hij zag. God opende hem de ogen voor het heil der belofte aan Zijn volk vermaakt. Alleen dan zullen wij waarlijk zien, wanneer' de Heere het geloof plant en levendig werkzaam doet zijn. De beloften Gods bevatten de zaligheid, die alleen door het geloof kan bemind en gezocht worden. Buiten de opening onzer ogen heeft Christus, Die de inhoud der belofte is, gedaante noch heerlijkheid. Maar met het geestelijk oog gezien, is al wat aan Hem is, gans begeerlijk; en is in Hem die volheid, waaruit Zijn volk ontvangt genade voor genade. Deze genadevolheid trok Mozes. Hij zag op de vergelding des loon. Want er is genadeloon voor degenen, die in geloofsgehoorzaamheid de Heem mogen volgen. Nee, geen loon naar verdienste had Mozes op het oog. Dat is in de wet. Maar de wet vloekt met eeuwige vervloeking. Uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden voor God.

Het loon, dat Mozes in het oog kreeg, was de genadebeloning voor die, *die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die de goddeloze rechtvaardigt*. Dat loon is alle heil voor tijd en eeuwigheid in Christus; in Hem, Die versmaad is; weggegooid tot in de dood des kruises, om Zijn volk eeuwig te verheerlijken. Zou dát loon het hart van Zijn volk niet bekoren? God wil de God Zijns volks zijn, gelijk Hij tot Abraham sprak: "Ik ben uw schild, uw loon zeer groot."

Wie kan groter ooit bedenken? Wat betekent hierbij vergeleken de gunst van vorsten, die God als druiven afsnijdt? Wat waarde heeft bij deze weldaad alle goed, rijkdom, eer en aanzien van de wereld? Alles moet hier in het niet verdwijnen. De gunste Gods sterkt meer dan de uitgezochtste spijs; de genade, ontferming Gods verzoent alle schuld en zonde en vervult de ziel met die vrede, die alle verstand te boven gaat. Hier is een goed, dat bestendig en duurzaam is.

Laat Gods volk in druk en tegenheden verkeren en van de wereld worden veracht, maar het loon van de genade verzoet alle leed en smart. En eens volgt het loon der zaligheid, in dat huis des Vaders, waarvan Christus sprak: "Ik ga heen om u plaats te bereiden."

O, zeg, mijn lezer, is er iets dat het genadeloon, dat Mozes zien mocht, te boven gaat? Wie, die ooit iets van dit loon zien mocht, kan terug zien op de wereld? Blind als wij zijn van nature is ons oog alleen open voor het schijngoed der wereld. Duizenden en nog eens duizenden openbare goddelozen en eigengerechte belijders vergapen zich aan het tijdelijk goed dezer wereld. Daarom kon de Olympiade zo ontzaglijke menigten van mensen trekken, vorsten en vorstinnen, dienaren der Kroon en burgemeesters, voornamen en geringen. Want enerlei heeft hun hart vervuld, het zijn de dingen van de wereld; de genietingen van de zonde; de gemakkelikheden van het vlees. Nu de Olympiade; morgen het Festival; dan de danszaal en bioscoop en wat satan voorts ten toon spreidt.

Het lokaas van de hel is meer waard dan het loon van de genade, dat God Zijn volk bereid heeft. Hoe vreemd bewijst men zich te zijn van het leven, dat uit God geboren wordt. Dwaalt niet, het geloof verenigt zich met de wereld niet. Een van beide, de genietingen van Egypte zijn uw deel of het loon van de genade, aan Gods volk toegekend. Zij passen aan elkaar niet aan. Zij beide hebben uw ziel niet. Het is of het een of het ander. Onmogelijk kan het geloof worden aangepast aan de wereld en het hare. Verlaat, o, verlaat de vermakingen van de zonde; leert door genade de wereld minachten, om het loon van de rechtvaardigen te begeren. Dat loon geeft hier in dit leven zielsverzadiging en eens eeuwige gelukzaligheid.

Zó beslist was de keuze van Mozes, dat hij door het geloof Egypte verliet, niet vreemde de toorn des Konings. *Want hij hield zich vast als ziende de Onzienlijke.* Hoe duidelijk blijkt uit deze woorden, dat de eigenschap van het geloof om de wereld te verzaken, volstrekt niet beperkt is tot de eerste levenskeus. Veeleer is het zien op de vergelding des loons in Mozes krachtiger geworden door de oefeningen, verkregen toen hij veertig jaren achter Horeb de schapen van Jethro had gehoed. De eerste maal vluchtte Mozes van Farao's aangezicht in vreze; Maar door de Heere toebereid, om Israël uit te leiden, vreesde Mozes de toorn van Farao niet. Geen bloedige tiran, gewapend met alle wereldlijke macht, die hem dreigde met de dood, kon hem doen wezen. Integendeel, hij zegde de koning van Egypte zelf het oordeel aan, en bereidde het volk van Israël voor Egypte te verlaten.

Het geloof tart alle helle machten. Want het ziet de Onzienlijke. God is onzichtbaar voor het lichamelijk oog. God is een Geest. Als de Apostel dan ook zegt, dat Mozes de Onzienlijke ziet, dan bedoelt Paulus de voortdurende sterkte die Mozes door het geloof in God vond. Alle vijanden stonden dagelijks voor hem, maar Hij, Die hem riep en Die het volk zou uitleiden, was de Onzienlijke. En toch, Mozes' oog was op Hem gericht. Dit bemoedigde, vertroostte, versterkte hem. Hij hield zich vast, zo vertaalden de onzen. Hij sterkte zich in God. Het geloof is de overwinning, die de wereld overwint, omdat het in God de onverwinnlijke sterkte vinden doet.

Is dit niet het geloof dat God in uw ziel plantte, volk? Het deed u alle heil in Christus vinden, en smaken de zalige goederen van het verbond der genade. O, wat kan vergeleken worden bij de zoete smaak van dat heil; wat kan opwegen tegen het loon, dat uit genade geschonken wordt? Zou u met de bruid niet zeggen: "Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zoude hem ten enenmale verachten." En naarmate het geloof oefeningen verkreeg, werd Christus dierbaarder en dit loon te kostelijker. Mis alles, waarbij u vroeger leefde, word arm en verarmd, klaag over al wat in u is, ... maar aan de andere kant, o, roem die genade, die uw ziel vervullen kan. Het is uw voorrecht in dit leven. De wereld heeft het slavenloon van de zonde. Maar u kent toch een ander goed, het loon van Gods gunst en zalige gemeenschap. Dat doe meer en meer los zijn van hetgeen van beneden is, en de wereld versmaden. Vrees haar haat en hoon niet. Geen Farao zal u deren. Och

ware het oog meer geslagen op de Onzienlijke, Gods volk zou met meer vrijmoedigheid de strijd aanbinden, met groter lijdzaamheid de verdrukkingen dragen.

Klaagt, Gods kinderen, klaagt niet al te bitter in uw tegenheden. Een blijke van Gods gunst verzoet alle leed; een weinig van het loon van de rechtvaardigen is beter dan het heil der goddelozen. En eens zal het volle loon der zaligheid u geschonken worden. Dat loon, dat Christus verworven heeft, door Zijn bitter lijden en sterven, het loon van de arme Lazarus, de moordenaar aan het kruis, de strijdende apostel van de Heidenen en met hen al Gods gunstgenoten is weggelegd; het loon van eeuwige, ongestoorde gemeenschap met hun God en Koning. De Heere opene de hemelen en doe ons aanschouwen die heerlijkheid, opdat, waar zo groot een wolk der getuigen wij rondom ons hebben liggende, wij afleggen alle last en de zonde, die ons lichtelijk omringen, opdat wij met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons is voorgesteld, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs. In het houden van Gods geboden ligt groot loon.

Mozes' Pascha

Door het geloof heeft hij het Pascha uitgericht en de besprenging des bloeds, opdat de verdervder der eerstgeborenen hen niet raken zou. Hebr. 11.: 28

Op drieerlei zij onze aandacht gevestigd tot recht begrip van het geloof van Mozes in de uitrichting van het Pascha en de besprenging des bloeds, te weten daarop:

- dat ook Israël met de Egyptenaar naar Gods rechtvaardige wraak niet kon bestaan;
- dat Jacobs zaad behouden werd naar Gods vrijmachtig welbehagen; en
- dat Israëls behoud was gefundeerd in het bloed van het Lam.

Ook Israël staat schuldig voor God en kan voor het recht des Heeren niet bestaan. Dat recht zal zich oefenen in de laatste plaag, die Egypte treft. Dit juist kenmerkt de doding van alle eerstgeborenen. De plagen voor dezen, hoe ontzettend zij ook waren, dienden voornamelijk om door de schrik des Heeren te bewegen tot berouw en verootmoediging. In de tiende plaag echter oefent zich het Godsgericht. "Want Ik zal door Egypte-land gaan en alle eerstgeborenen in Egypteland slaan, van de mensen af tot de beesten toe; en Ik zal gerichten oefenen aan al de goden der Egyptenaren; Ik, de Heere." Zo zal Jehovah n verheven majesteit door Egypte gaan om Zijn recht te tonen. Maar wie zal voor dat recht bestaan? Niet alleen de Egyptenaar moet hier bezwijken, maar ook Israël kan niet bestaan. "Want hoe zou de mens rechtvaardig zijn bij God. Zo Hij lust heeft om met hem te twisten, niet één uit duizend zal hij Hem beantwoorden."

In dat bewustzijn heeft Mozes het Pascha uitgericht en de besprenging des bloeds. Het geloof in de behoudenis in Christus Jezus kan zich niet oefenen, dan in de erkenning van onze doomschuld. Dit is een van de grote waarheden, waaraan zo menigeen zich stoot in onze dagen. Het stuk van ellende stapt men liefst overheen, om in een Jezus zich te beroemen, Die men aanneemt en op Wie men zegt zich te verlaten, omdat men van Hem las in het Woord, en in de Gereformeerde leer werd opgevoed. Waartoe toch nodig die diepe kennis van zijn verloren staat? Wij belijden immers allen, dat wij zondaren zijn? Wie zal dat ontkennen? Welnu, Jezus kwam om zondaren zalig te maken. Neem dat aan en u bent gered. Al dat aandringen op kennis van ellende, al dat noodzakelijk voorstellen van de

ontdekking aan zijn zonden en zich strafwaardig kennen voor God, beneemt slechts de blijdschap des geloofs en maakt de Gereformeerde leer zwartgallig. Zo redeneert men.

Vrolijk en blijde gaat men door het leven heen. Men bouwt zichzelf en anderen op in een historiële bevatting van de heilswaarheden. Van zielestrijd en doodsbanden is men vreemdeling; de bevinding der heiligen is een voorwerp van verachting en bespottig geworden. Maar hoe kan ooit het geloof in Christus zich oefenen, dan uit de diepte van het gans verloren zijn. Mozes heeft door het geloof het Pascha uitgericht toen Gods recht hem neerwierp onder het oordeel des doods.

De Egyptenaar kent die worsteling met het recht des Heeren niet. Hij rust in de hoogheid van zijn hart. Maar Israël is de ruste in deze vreselijke nacht opgezegd. En al degenen, die door het geloof in het bloed van het Lam ooit hun behoudenis zullen vinden, zij allen leren bij zielservaring wat het zegt de dood onderworpen te zijn. God overreedt hen. Hij opent hun blinde zielsogen voor het eeuwig oordeel, dat op hen rust. De toeleidende wegen mogen onderscheiden zijn, maar hetzij zij een duidelijk aanwijsbare verandering kennen, zichtbaar voor geheel de wereld, dan wel of zij van kindsbeen af bij de waarheid werden opgevoed en er bij bleven en onder vele indrukken verkeerden, toen de Heere krachtig in hen de zaligmakende overtuiging wrocht, toen kenden zij zich gans verloren. Met geheel de wereld verdoemelijk voor God! Egypte en Israël beiden schuldig!

O, dat recht Gods; dat oordeel der verdoemenis dat drukte, en geen uitkomst liet. Wat ook werd aangewend, verlossing werd steeds onmogelijker. Gods recht moet voldaan. En die voldoening kan niemand geven. Ook niet met vele gebeden en hete tranen, en zoete zielsgestalten. Al de wonderen in Egypte verheerlijkt, vermochten niets in dit laatste oordeel. Israël echter zal ontkomen, omdat Gods eeuwig welbehagen verlossing bereidde. Hij heeft Zijn volk lief met een eeuwige liefde.

O, nee, dat zal aan elk Israëliet naar den vleze niet worden verheerlijkt, alleen de kinderen der beloftenissen zullen naar deze liefde, naar dit welbehagen Gods worden verlost. Maar om hen gaat het dan ook, om de verkorenen, *om de kinderen van Abraham, die van Christus zijn en naar de belofte erfgenamen*. Gods eeuwig welbehagen tot hen, bereidt de vrijmaking uit het land van de schaduwen des doods. Bij herhaling zal de Heere het aan de stammen Israëls voorhouden, dat Hij hen niet verkoren heeft om iets dat in hen was, maar dat Hij ze tot Zijn volk aannam om Zijns Zelfs wil. Dit zal de roemtaal van de kerk van God zijn; dit het diepe geloof van Mozes in de toerichting van het Pascha en in de besprenging met het bloed. God heeft uit vrijmachtig welbehagen Zijn volk Zich geëigend. Hierom zullen zij ontkomen aan de doodsgreep van de Egyptenaar. De diepe wortel van de zaligheid ligt in het welbehagen Gods. Hoe schuldig ook aan Gods recht, daarom zal Israël behouden worden van het verderf, omdat God het volk tot Zijn volk verkoren heeft. Dood- en doemschuldigen behouden, omdat God het heeft gewild. Uit de wereld, uit de zonde, uit satans banden, uit Egypte zullen zij uit, want God eist ze op als Zijn eigendom. Dit vrije werk Gods is het, dat Gods volk in aanbidding en verwondering doet uitroepen:

Het is door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen.

Maar dit welbehagen zal alleen door de hand van Christus gelukkig voortgaan. En op Christus en Diens offerande heeft Mozes door het geloof gezien, als hij "het Pascha heeft uitgericht en de besprenging des bloeds, opdat de verdere van de eerstgeborenen hen niet raken zou."

Die verderver is doorgegaan, door geheel Egypteland. Grendel noch slot kon hem buiten de woningen houden. In elk huis, in paleis en gevangenis, in de woning van de rijken en der armen, van deur tot deur slaat de wrekende engel de eerstgeborenen.

Ouders treuren om hun kinderen; vrouwen bewenen haar echtgenoten; een rouwklacht vervult geheel Egypteland; stad en dorp; alles in diepe smart. Daarenboven in stallen, op velden en in straten, liggen de getroffen dieren. God sloeg in hete toorn de Egyptenaar.

En Israël? Het is behouden door het bloed van het Lam. Een beproefd lam, zonder gebrek, is in de plaats van dit volk geslacht. Het bloed van dit geslachte lam is gestreken aan bovendorpel en zijposten van de woningen. De engel des verderfs gaat voorbij. Het recht Gods is gewroken in de dood van een ander.

Dwaas en blind volk, dat niet verder ziet dan het offerdier. Kan het bloed van stieren en bokken dan aan Gods recht voldoen? Wees dit lam niet heen naar Christus? Hij is het Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt, omdat Hij met Zijn hart is Borg geworden voor de uitverkorenen. Hij zal Zich in hun plaats stellen en de zonden boeten, als Hij ingaat in de dood. Op Hem heeft Mozes door het geloof gezien. Op Zijn dood; op Zijn bloed. Hij is het Paaslam. Pascha betekent voorbijgang. En van Hem zegt Paulus: "Ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus". Want door Hem alleen gaat het wrekend recht Gods voorbij en is er behoud voor verloren zondaren.

Wie kent een andere weg ter zaligheid? Is de Schrift niet vol van betuigingen, dat buiten Hem geen zaligheid te vinden is? Welnu door het geloof zal Gods volk de verlossing alleen in Hem vinden. Maar dan moet ook alles buiten Hem wijken. Welk een dierbaarheid ziet het geloof dan alleen in Christus! Hij is de weg, die ten leven leidt. De enige Naam, door welke wij moeten zalig worden. In Zijn bloed is verlossing, hoe groot de zonden ook zijn, al waren ze als scharlaken en karmozijn. Ja in Christus is zalig worden zo onuitsprekelijk ruim. Maar dat maakt Hem ook noodzakelijk.

Buiten Jezus is geen leven. Maar een eeuwig zielsverderf.

Hoe zouden wij dan buiten de vereniging met Christus kunnen rusten? Hem te missen doet toch alles te kort schieten in het recht Gods. En het is door het geloof, dat Gods kinderen hun ruste alleen in de ware vereniging met Christus vinden. Ja gedurig in Hem verzoening bekomen. Want het Pascha werd een blijvende instelling in Israël. Het bloed aan de deurposten, volk van God!

O, ware het ons gegeven steeds meer alleen door het geloof in het Lam ontkoming te vinden. God binde het op onze harten. Op een ieder, die buiten Christus rust, dat bij de dood alles zal te kort schieten. Want Gods recht is alleen voldaan in het bloed van het Lam. Het dringe ook Gods volk tot de rust, die in de geloofsvereniging met Christus is. Dat toch onze ziel niet eer rust vond. Ach, hoe weinig verneemt u die geloofsblijdschap in onze dagen. En toch zij is voor Gods kerk bereid. Verwaardige ons de Heere er toe alles niets, ja schade en drek te achten om de uitnemendheid die in Christus Jezus is. En moge gedurig onze ziel geoefend worden in die geloofssoefening, die ons, niettegenstaande wij van ons zelf het oordeel des doods waardig zijn, doet vrede en verlossing vinden in het Pascha dat is geslacht en dat door het geloof door Mozes werd uitgericht. Voorwaar, wij zouden iets hebben van het wandelen in Christus, gelijk wij Hem hebben aangedaan.

Geloof en ongeloof

Door het geloof zijn zij de Rode Zee doorgestaan als door het droge; hetwelk de Egyptenaars ook beproevende zijn verdrongen. Hebr. 11: 29

Zo ooit dan worden geloof en ongeloof in wezen en in einde scherp tegenover elkaar gesteld in Hebr. 11: 29. Het geloof deed Gods volk op de Heere betrouwen en zich Zijn bevel onderwerpen; het verkreeg de behoudenis. Daarentegen het ongeloof verstokte Farao en zijn heir en deed hen allen omkomen in de Rode Zee. Voorwaar scherpe tegenstelling van geloof en ongeloof.

In de gemelde doorgang door de Rode Zee werd tevens de strijd beslist tussen Egypte en Israël. In die strijd lag echter meer. Daarin was de bittere kamp van satan en wereld tegen het volk Gods; de strijd die God gezet heeft in het paradijs, zeggende: "Ik zal vijandschap zetten"; de strijd die volstreden is op Golgótha en beëindigd in de overwinning van Hem, Die Zijn kerk toeroept: "Ik ben dood geweest en zie Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods". Diezelfde strijd woedt nog. Hij zal voortduren zolang de wereld staat. Maar om te eindigen in de eeuwige triomf van de kerk van God, over alle vijanden, die de Heere zetten zal tot een voetbank harer voeten.

O, dat Gods lieve volk moed grijpe, dat het een oog moge slaan op het oude bondsvolk Israël, dat zozeer bestreden is. Kon het erger? Vermocht de helse Farao meer tegen het erfdeel Gods? Kan de driehoofdige vijand, die uw ziel bestrijdt, het erger maken, dan met Gods oude bondsvolk in Egypte? De hand was geslagen aan de wortel van het volksbestaan. En toen, ja toen, als de nood op het hoogste was, toen heeft God het gekerm van Zijn volk gehoord. Hij ging de twistzaak van de Zijnen twisten. En tot welk einde? Dat Israël door het geloof door de Rode Zee is doorgestaan als door het droge; en de Egyptenaren verdrongen zijn. Wel mocht Mozes de Heere zingen: "*Want Hij is hoog verheven; het paard en zijn ruiter heeft Hij in de zee geworpen*".

Geen ander einde zal de strijd van al Gods volk kronen. Hier reeds bij aanvang, worden zij meer dan overwinnaars door het geloof. En wat zal het eenmaal zijn, als het einde voor Gods volk daar is. Dan zal de vijand het voor goed afleggen; satan en wereld en zonde voor eeuwig hebben afgedaan. Zing volk; zing hier bij beurte; maar hoe uw ziel ook verrukt wordt, het is slechts stamelen in vergelijking van het eeuwig loflied uwer verlossing, dat u eenmaal volmaakt zingen zult, daar waar geen tijd meer zijn zal.

Geloof en ongeloof, ze staan lijnrecht tegenover elkaar; zij zullen ook eens eeuwig worden gescheiden, gelijk God scheiding maakte tussen Israël en Egypte.

Nee zij allen, die uit Egypte trokken, waren hoofd voor hoofd het geloof niet deelachtig. In het merendeel van hen had God geen welgevallen; zij zijn omgekomen door ongeloof. En toch, die gehele vergadering werd behouden onder de leiding van Mozes; en Paulus zegt ons, dit was door het geloof, n.l. van hen die met het oprecht geloof begiftigd waren. 'Geheel de vergadering werd genoemd naar het beste deel', zo merkt de godzalige **Owen** op, en hij voegt er bij: "In een belijdenis doende gemeente behaagt het God het geloof en de gehoorzaamheid van sommigen toe te schrijven aan het geheel."

Het mag ons wel leren recht te onderscheiden en geen rust te weken in het uiterlijk lid zijn van Gods kerk. Zovelen hebben niet meer; en toch het is ongenoegzaam, gelijk duidelijk blijkt uit Israël. Dat het oprechte volk toch in waarde blijve. Zijn geloof heeft geheel Israël door de zee heengetrokken, en de greep van de Egyptenaren doen ontkomen. Zie toch op

dat volk en begeer zijn geloof, dat behouden zal van het eeuwig verderf; dat persoonlijk geloof, want toch .een ieder zal door zijn eigen geloof leven. Hier mogen wij in de omgang met Gods kinderen tijdelijke verlossingen verkrijgen, geen zondaar ontkomt het verderf, dan door een personele vereniging met Christus door het geloof. De werking van dat geloof beschrijft de Apostel in het doorgaan door de Rode Zee als op het droge.

Mozes beschrijft ons die doorgang in Exodus 14.

Door wolk- en vuurkolom geleid trok Israël niet langs de karavaanweg, die van Cairo langs de zee kust naar Gaza leidde, en in enkele dagen het volk aan de grenzen van het beloofde land zou hebben doen staan. Nee, God had wat anders met Zijn Israël voor dan om hen in zo korte tijd het beloofde land te doen ingaan.

Een woestijn zou veertig jaren lang doorkruist worden eer Jericho's veste vallen zou. Niet in enkele schreden uit Egypte in het land der ruste, maar na jaren lang omzwerven eerst zou Kanaän verkregen. Zoveel nog moest doorleefd, zoveel nog geleerd, zou waarlijk Israël kunnen ingaan.

O, het verdriete toch onze ziel niet te zeer, als Gods weg anders loopt, dan wij ons wel voorstelden. Want Gods volk kan o zo na zich bij de eeuwige heerlijkheid soms zien, en dan hopen en zingen: "Zij gaan van kracht tot kracht totdat zij welhaast voor God in Sion verschijnen". Wie rekende op die woestijnreis? Wie, dat er zoveel moest doormaakt? Wie, dat de weg zijn zou, gelijk die hier betreden worden moet? Nee niemand. Gods wegen zijn hoger dan onze wegen.

Zie van Ramesés gaat de wolkkolom voor in Zuidoostelijke richting. Langs de Westelijke zeeoever blijft nog steeds het volk op Egyptes bodem. Onbegrijpelijk ... maar Israël volgt. Nagejaagd door Farao, doch ... tot zijn verderf. Ten laatste male verstokt zich Farao's hart. "De woestijn heeft hen besloten," zo sprak Egyptes vorst. Wederbrenge zal hij dat volk, dat hem diende. Geen twijfel bleef over, het verdoolde volk is in zijn hand. Wagens en paarden en ruiters; al het heir van Farao achterhaalt de kinderen Israëls bij Pi-Hahiroth. Vóór is de zee; links en rechts zijn bergen.

Het volk bevindt zich in een val. Ontkomen kan het niet meer. Alle wegen zijn afgesneden; ja alle, behalve één, de weg naar boven is open. Zie dat is het voorrecht van Gods volk. Alle wegen mogen gesloten zijn, de hemelen zijn dat volk gescheurd en God hoort het noodgeschrei der Zijnen. Van Boven zal hulp dagen. Mozes strekt op Gods bevel de staf uit over de zee; en deze scheidt zich vaneen; haar wateren zijn omhoog gezet als waren het muren; de fundamenten van de aarde vallen bloot; de doorgebroken zee biedt een droge weg, breed en ruim, opdat het volk doortrekke.

Maar wat vreselijk schouwspel; hoe overweldigend. Wie waagt zijn leven hier?

Wagen? Nee het is geen waagstuk voor Israël. Door het geloof trekt het volk voort, zich verlatend op Gods belofte en zich onderwerpend Gods bevel. "Door het geloof zijn zij de Rode Zee doorgestaan als door het droge." Wagen zullen de Egyptenaren; zij wagen hun leven. Maar het geloof heeft een vaste grond in God en Zijn Woord, waarop het de behoudenis verwacht en niet bedrogen uitkomen kan. Want geloof faalt nimmer.

Gelukzalig volk, dat met het oude Israël door de Rode Zee van Christus' bloed mag doortrekken, dat gedoopt mag worden in de Wolk en in de Zee. Dat volk verstaat Israëls toestand. Ook in zijn leven kan het tot dat afgesnedene geraken; dat verlorene, als aan Pi-Hahiroth. De zee voor, de bergen op zij, de vijand van achteren. Toen werd zijn taal:

*'k Wou vluchten, maar kon nergens heen,
Terwijl de dood voor ogen scheen.*

Want God verheerlijkt Zijn genade aan de verlorene Het moet alles kwijt zijn en omkomen worden, om door het geloof in Christus de eeuwige verlossing te verkrijgen. Ach hadden wij maar dieper indrukken van onze verloren, doemwaardige staat, het heil in Christus zou Gods volk dierbaar zijn. Zou niet hier een van de oorzaken liggen, waarom velen zo donker hun weg bewandelen? Waarom wordt het lied der verlossing zo weinig onder Gods kinderen gezongen? De diepe ontdekking ontbreekt veelal; het komt niet tot het roepen: "Het is buiten hope"; er is zo geen opgeven van het onze.

O, dat wij de ontdekkende, arm makende bediening des Heiligen Geestes meer begeerden. Wij zouden, als alles ontvalt, in Christus alleen ons behoud verkrijgen door het geloof, in Hem, Die is de weg, de waarheid en het leven. Nooit, nooit kan uw ziel die tijd vergeten. Door de zee doorgegaan als op het droge.

Hoe hebt u toen gezongen, volk? O, die kostelijke tijd, de liefde van uw ondertrouw; toen de Koning u bracht in Zijn binnenkamers. Het wonder der verlossing is zó groot, dat er geen doorgronden aan is. De vijand was er onder; de vloek weggenomen. Zou dat uit Egypte verlost volk niet zingen: *'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheén.*

Later hangen de harpen aan de wilgen, menigmaal! Maar als God uit de hemel hoort en de zee klieft, dan is het de zangtijd voor de Zijnen.

Dat uw bedrukte zielen tot die verlossing komen mochten. Gun u geen rust dan in de verlossing door Christus bloed en Geest. De Heere opene uw lippen om van de verlossing te getuigen. Ja, om gedurig in die verlossing te bemerken de verlossingen waarmee de Heere nog verlossen zal. Die weg naar boven zouden wij wel sluiten door onze ontrouw en zonden. Maar Christus houdt die open door Zijn voorbeding. Wat wonder volk! Opdat gij uit alle nood en dood verlost worden zult.

O, meld de deugden Desgenen Die u geroepen heeft uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht; vertel het aan een arme wereld, hoe God voor u werd; voor zo één; en wie Hij voor u bleef. Hoe menigmaal Hij uw druk veranderde in geluk, uw klaagtoon in een lofzang. Grijpt, vervolgde, bedrukte, afgetobde zielen, grijpt moed. Welhaast zal de Heere u met een eeuwige verlossing vrijmaken en u doen ingaan in die heerlijkheid, waar alle tranen van de ogen worden afgewist en eeuwig dat van God geliefde volk zal zingen van de verlossing in het bloed van het Lam. De doorgang door de Zee is een onderpand van de verlossingen, die Christus werkt in de Zijnen.

Maar, arme wereldlingen; vreemdelingen van God en Zijn dienst! Wat jammerlijk lot is u beschoren! *De Egyptenaars hetzelfde beproevende zijn verdronken.*

Nog eens verstokt zich Farao's hart; nog eens laait de vijandschap van de hel in hem op. Hij waagt zich op de weg van het volk Gods. Maar de Heere verschrikte het leger van de Egyptenaren. En Hij stiet de raderen hunner wagens weg, en deed ze zwaarlijk voortvaren. Toen wilden de Egyptenaren vlieden. Te laat! Mozes staf heft zich op Gods bevel op over de wateren. De watermuren vallen om. In het donderend geraas van de zeeën komen zij allen om. Farao en zijn wagens en ruiters en zijn ganse heir. Het oordeel treft.

Laat het ons op ons hart mogen gebonden worden, dat de Heere ons nog toeroept: *Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, o alle gij einden der aarde.* Wij gaan de eeuwigheid tegemoet. Hoe zult u het maken, vijanden van God en Zijn volk! Werelddienaren, ontheiligers van Gods dag, voetballers, spelers, genotzoekers, hoe zult u het maken, als God ten gerichte nadert. Verhardt uw hart, blaast vijandschap; dreigt Gods volk de dood. Welhaast zal God Zich in uw eeuwige ondergang verheerlijken. Uw tandgeknars en vloeken in de hel zal tot in eeuwigheid het recht verhogen van Hem, bij Wie een vreselijke majesteit is.

O, allen die Christus nog missen voor uw zielen, de Heere make dit onderscheid tussen geloof en ongeloof u tot winst, naar Zijn vrijmachtig welbehagen, waarin Hij Zich ontfermt die Hij wil en verhardt die Hij wil.

Jericho's muren

Door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen, als zij tot zeven dagen toe omringd waren geweest. Hebr. 11: 30

Een onbegrijpelijke zaak, die inname van Jericho!

Men heeft getracht, die val van Jericho's muren natuurlijk te verklaren. De vijandschap van de mens vreest niet het allerheiligste aan te tasten. Of de wonderen Gods worden geloochend, Of waar loochening niet is vol te houden, tracht men Gods daden als iets gewoon natuurlijks te verklaren. De wonderlijkste veronderstellingen acht men betere "verklaring" dan wat God in Zijn Woord zegt. Maar met al zulk "verklaren" wordt slechts één zaak duidelijk in het licht gesteld, n.l. de haat, de bittere vijandschap tegen God. De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn. God heeft het voor de wijzen en verstandigen verborgen en de kinderkens geopenbaard.

Zij het ons, en vooral ook ons opkomend geslacht, een ernstige Waarschuwing, zich onvoorwaardelijk aan Gods Woord te onderwerpen.

Dat Woord zegt ons, dat Jericho's muren gevallen zijn *door het geloof*. In die val was een wonder Gods. Wat toch geschiedde?

Israël legerde zich in de vlakte van Jericho, één van de vruchtbare vlakten aan de Jordaan. Deze vlakte, een uur lang en een uur breed, was voor Jericho van zeer grote betekenis. Dáár groeide de dadelpalm, waarnaar Jericho "Palmstad" werd genoemd; daar groeide de balsemstruik en geurden de talrijke, welriekende rozen. Deze heerlijke vlakte was voor Israël de poort van Kanaän. Voorwaar een eersteling van het beloofde land, die de begeerte naar dat land kan verlevendigen.

Maar Jericho was een onneembare vesting; een van die steden, waarvan de verspieters, door Mozes gezonden, niet ten onrechte verklaarden, dat zij vast waren (13: 28).

Hoe kan het anders? Jericho was gelegen aan de heirweg, die de landen aan beide zijden van de Jordaan verbond. Zou men dan deze poort niet bewaken door een sterke veste? Zij zal ook Israël de toegang tot Kanaän betwisten. Want wel is het hart van de volkeren in Kanaän versmolten, maar dat neemt niet weg, dat Jericho niet voornemens is zich zonder slag of stoot over te geven. De stevige muren zullen het tegen elke belegering lang kunnen uithouden. De poorten en grendelen, vast gesloten, laten niemand uit of in. Bezit Israël de instrumenten om deze veste te rammeien?

Maar nee, zó moest het niet. Niet Jozua, noch Israël zal de eer hebben van de inname van Jericho. Deze eersteling van de steden van Kanaän zal duidelijk bewijzen, dat God de Heere Israëls overwinning is. Hij zal de twist Zijns volks twisten. Hij ontwerpt het krijgsplan en door Zijn kracht vallen de muren van Jericho. Ziet, de Vorst van het heir des Heeren verschijnt Jozua. Met ontschoende voeten, gelijk eens Mozes bij het braambos, hoort Jozua hoe God zal handelen. Hij zal zijn de kracht Zijns volks en Hem zal de eer van Zijn volk worden toegebracht, dat overwinnen zal door het geloof. Maar dat kan alleen in het verloochenen van eigen kracht en wijsheid. En het is Jozua's voorrecht, dat hij zwijgen mag en de Heere volgen.

Nooit is Gods weg anders, hoe de omstandigheden ook verschillen mogen. Dit is de diepe les, die God Zijn volk leren wil, om in Hem alleen de zaligheid te vinden; een weg, die door genade alleen te bewandelen is. Vlees en bloed leren het ons niet. Daarom juist is die

weg zo zwaar; zo onmogelijk; hij voert door zulke diepten heen menigmaal, opdat onze ziel zal leren zich in Gods hand te geven, opdat de Heere wake.

Jozua zwijgt, hoe onbegrijpelijk het ook is wat de Vorst van het heir des Heeren gebiedt. Jozua spreekt niet alleen niet tegen, maar hij onderwerpt zich geheel en al. Want onbegrijpelijk is het, dat de muren, de sterke muren van Jericho, zullen vallen, als de krijgslieden slechts rondom de stad zullen gaan, zes dagen eens en de zevende dag zevenmaal. Maar Jozua zwijgt en onderwerpt zich, in het betrouwen op Gods belofte: "Zie Ik heb Jericho met haar koning en strijdbare helden in uw hand gegeven." Dat woord is genoeg, omdat het in geloof ontvangen werd. Wie beschrijft de, kracht van het geloof in de beloften Gods? Dat zinken op Gods Woord, door Zijn Geest aan onze zielen toegepast! In de grootste noden, in de diepste ellenden, in de schrikkelijkste gevaren, in de onbeschrijfelijkste moeilijkheden, sterkt het, redt het uit en doet het ons in de ruimte gaan. Het sterkt in de verwachting van de verlossing, die de Heere toch alleen gebieden kan. Het doet ons zingen:

*Hij kan en wil en zal in nood,
Zelfs bij het nad'ren van de dood
Volkomen uitkomst geven.*

Naar Jozua's bevel trekt het volk op. Eerst de krijgslieden uit Ruben, Gad en de halve stam van Manasse, de toegerusten, daarna de ark, met de zeven priesters, die de bazuin blazen, en gevolgd door de andere krijgslieden uit de stammen Israëls. Zwijgend gaan ze rondom de stad, dag na dag, zes dagen lang. Wat wonderlijke aanblik moet dat rondtrekken gegeven hebben voor de bewoners van Jericho. Hoe hebben zij mogelijk de vrees van zich geworpen als al die dagen niets anders geschiedt. De goddeloze vaagt zover en zodra hij kan de vrees van zich weg en bemerkt niet dat hij naar het verderf wordt toeberaid.

Wij kennen die tijdelijke vrees van de wereld wel. Denk maar aan de dagen van de schrikkelijke wereldoorlog; denk aan uzelf in dagen van druk en ernstige ziekte, die de dood nabij bracht. Maar hoe lang duurde het? Bracht het ons in ware vernedering? Immers nee. Harder wordt ons hart, tenzij God ons door Zijn genade vernedert.

Die genade miste Jericho. Het is rijp voor het oordeel.

Zie, daar is de zevende dag; niet eens Maar zeven malen trekt Israëls leger om de stad. Steeds is de ark in het midden, dat teken en onderpand van 's Heeren heerlijkheid. God trekt met Zijn volk op. Het geluid van de bazuin doet zich horen; datzelfde geluid dat op Sinaï, en bij Israëls feesten werd gehoord. Die bazuin kondigt Israëls overwinning aan tegelijk met des vijands neerwerping. Hoor de stem van gejuich van het volk! Eer nog iets wordt gezien, als de bazuin een langzaam geluid gaat geven, bij de zevende omgang op de zevende dag, berst het volk uit in gejuich. Het geloof zingt het lied van de overwinning. Torens, muren, kastelen, alles stort ineen. Niets blijft staan, dan het huis van Rachab.

"En het volk klom in de stad, een ieder tegenover zich, en zij namen de stad in." De verwoesting is volkomen. Niet één ontkomt. Alles wat in de stad is, is de Heere verbannen. Dat volkomene lag in het zevental - zeven priesters, die de bazuin blazen; zeven dagen; zeven maal de zevende dag. Is zeven niet het getal, dat wijst op het volmaakte der goddelijke werken? Op zijn voleinding? God maakt er een einde aan. De eersteling der sterke steden is Israël gegeven, als onderpand van de volkomen verdelging van alle vijanden. Door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen; zij vielen "onder zich", meldt Jozua 6: 20, d.w.z. tot de fondamenten toe werd de muur omver geworpen.

Als God bij Zijn volk is, is er geen nood. De ark is niet meer, noch der priesters bazuinen; maar toch God is nabij de Zijnen en geeft hun daarvan de duidelijke blijken. Zijn genade is over Zijn volk. Zou dan door datzelfde geloof dat volk nog niet juichen al zijn de poorten nog gesloten? Met mijn God spring ik over een muur en dring ik door een bende. Ja, de vijand schijnt menigmaal sterk en geweldig. Het kan zo zijn, dat zijn geweld Gods volk met vreze en beven vervult. Maar de oefeningen van de tegenwoordigheid des Heeren doen ons over alles en allen heen-zien. Zou in die oefeningen van het geloof Gods volk niet met de dichter erkennen:

*De Heer' is mij tot hulp en sterkte,
Hij is mijn lied, mijn psalmgezing.*

Voor het geloof is geen vijand bestand, geen vesting onneembaar, het geloof overwint de wereld. Die geloofstriomfen zijn de eerstelingen van de volkomen overwinning, die het volk van God bereid is.

O, volk van God, denk in uw weg terug. Zie, hoe menigmaal de Heere in de bangste tijden uitkomst gaf, en u in de ruimte zette. Zou het u niet bemoedigen en vertroosten in de zware strijd, die hier beneden blijft? Want zo lang Gods volk op aarde toeft, zo lang ook heeft het de strijd te kampen tegen de driehoofdige vijand. En in die strijd worden zo dikwijls de poorten gesloten, en roept het van alle zijden: "U komt er niet in." Maar redde de Heere dan niet keer op keer? En zou onze ziel zich niet verlaten op Hem, Die niet liegen kan?

Kom volk, de bazuin blaast reeds langzaam; uw overwinning is nabij. Eens heeft Christus die bevochten in Zijn dood, opdat gij door het geloof in Hem zou overwinnaar worden. Zijn kracht werd in u verheerlijkt, toen Hij u trok uit wereld en dood, toen Hij u alles uit de handen nam om Zijn werk te verheerlijken, toen Hij u verlostte keer op keer. Uw oog worde verlicht, om op Hem te zien, uw ziel volge Hem in stil vertrouwen. Zijn overwinning is volkomen en welhaast zal Hij u in de volkomen overwinning doen delen. Dan zal geen vijand meer benauwen; dan zullen geen muren en poorten met deuren en grendelen zich meer voor u sluiten. Gij zult de kroon der eeuwige overwinning dragen. O, de Heere vertrooste u door Zijn genade en schenke u een weinig van dat geloof, dat sterke muren en torens neerwerpt, opdat ook uw stem moge gehoord, gelijk van Israël, om te vermelden het heil des Heeren. Want dat volk heb ik Mij geformeerd, zegt de Heere, en zij zullen Mijn lof verkondigen.

Rachab

Door het geloof is Rachab, de hoer, niet omgekomen met de ongehoorzamen, als zij de verspieters met vrede had ontvangen Hebr. 11: 31

Wonderlijk toch onder de geloofshelden personen te vinden, als de Apostel in Hebr. 11 noemt! Straks hoort u van Simson en Jef tha; hier noemt Paulus Rachab de hoer! Zulk een vrouw onder de getelden? Ja zulk één.

Zo groot is de genade Gods in Christus Jezus, dat niemand te slecht is. Zo vrij is de soevereiniteit Gods, dat Hij verachten en gruwelijken neemt en tal van vromen en eigengerechtigten voorbij gaat. "Ja, Vader, alzo is geweest het welbehagen voor U."

Wonderlijk toch! Maar groter nog wordt het wonder indien wij onze eigen naam in het register van Gods uitverkorenen en begenadigden mogen vinden! Ja nog groter dan dat wij lezen van Rachab en van Simson en horen van anderen. Zo groot is dat wonder, dat Gods

volk er stof in vinden zal, om God te prijzen en het Lam in aller eeuwen eeuwigheid. "Verblijdt u veel meer, dat uw namen geschreven zijn in de hemelen" (Luc. 10: 20). Dat wil de Heere Zijn volk openbaren; dat doet Hij hen omhelzen door het geloof. Nee dan verbazen zich Gods kinderen er niet over, dat die slechte Rachab er komt; veel groter is het wonder dat ik er een van ben, zó een, de grootste der zondaren, die de eeuwige dood verdiend heeft.

Rachab was een heidin, vreemdeling van God en van de verbonden der belofte. Haar bekering is onderpand, behoort tot de eerstelingen van de grote oogst van de bekering van de Heidenen. Er zal eens gezongen worden: "Deze is aldaar geboren."

Onder de Heidenen zonk deze vrouw diep in de zonde van ontucht. Zij was een hoer. Men heeft dit kwaad willen verbloemen, door te lezen een waardin. Maar nee, Gods Woord verbloemt de zonde niet. Het haalt de genade op uit de diepste diepten van de ongerechtigheid. Rachab de hoer krijgt een plaats in het geslachtsregister van Christus zelfs; met Thamar en Bathseba. Vrome, eigengerechte lieden hebben zich er aan gestoten. Een Jezus, die zo diep boog, dat Hij ons vlees aannam uit een geslacht, dat ontadeld werd door hoeren, zulk een Jezus was en is hun te min.

Arme mensen! Ze kennen hun diepe val, hun eigen verdorven hart niet. Van de schrikkelijke hoogten hunner wegwerpelijke gerechtigheden vielen zij nimmer af. Genade voor verloren zondaren is hun een steen des aanstoots. God opene onze ogen, opdat wij ons zelf recht mogen kennen. Voorwaar wij zullen ons niet stoten aan het feit, dat Rachab een publieke vrouw was, hoe met alle scherpte de zonde ook moet gelaakt en bestraft.

Maar toch waarom namen de verspieters bij zulk een vrouw onderdak? Aan haar huis was immers haar schandelijk bedrijf te kennen?

Door tot Rachab in te gaan verwekten de twee vreemdelingen zo weinig mogelijk opzien. Bij Rachab kwamen dagelijks reizende kooplieden. Licht dat onder die allen de verspieters onopgemerkt blijven. Daarbij stond het huis van Rachab op de muur. Wellicht was dit het enige huis, dat door zijn ligging goede gelegenheid bood te ontvluchten als gevaar dreigde. En ten derde moogt u wel opmerken, dat Gods hand de weg van de verspieters leidt De Heere heeft met deze slechte vrouw wat goeds voor. Hij wil Zijn Naam in haar verheerlijken. Daartoe leidt Hij de verspieters tot haar. Want de Heere bestuurt ook de middelen tot behoudenis van Zijn volk. Het middel komt tot ons, of wij worden tot het middel gebracht.

Alras was de komst van de beide Israëlitische mannen bekend. De Koning van Jericho zendt tot Rachab. Maar zij heeft de verspieters op het dak verborgen onder vlasstoppelen. Des konings boden heeft zij heengezonden, zeggend: "Er zijn mannen tot mij gekomen, maar ik wist niet, van waar zij waren. En het geschiedde, als men de poort zou sluiten, als het duister was, dat die mannen uitgingen; ik weet niet, waarheen die mannen gegaan zijn; jaagt hen haastelijk na, want gij zult ze achterhalen."

En die mannen jaagden hen na op de weg van de Jordaan. Het ogenblikkelijk gevaar is daarmee afgewend. Maar met een leugen. Nee, dat behoeft niet verzwegen. Maar met al haar zonden is ook dit kwaad van Rachab verzoend door het geloof, dat God in haar wrocht door de Heilige Geest, reeds eer de verspieters tot haar gekomen waren. Van Gods grote werken, die Hij aan Israël, Zijn volk, had willen verheerlijken, had ook Rachab gehoord. Het gerucht had van de heidenen hart met vrees vervuld, maar Rachab het oog geopend voor de heerlijkheid van Jacobs God en van Zijn volk.

Dit had haar hart getroffen. Haar goden zijn afgoden, haar volk een volk des doods. Gelijk Ruth eens Moab prijs geven zal, zo verzaakt Rachab haar volk en haar goden, om de zijde

te kiezen van het volk van Jehovah. Daarom verbergt zij de verspieters; daarom waagt zij eigen leven voor hen. Want zonder twijfel, als haar daad bekend wordt, kost het haar leven. Maar alles heeft ze ervoor over. Ze gelooft, dat de Heere haar land aan dit volk gegeven heeft. "Want de Heere, ulieder God, is een God boven in de hemel en beneden op de aarde." Zo getuigt ze van haar geloof in de God Israëls. Bewijst Rachab niet kennelijk haar geloof in deze keus en overgave? Zijn hier niet de tekenen van de waarachtige bekering? Is er een wedergeborene, die hiervan vreemdeling is?

Ten dode was Rachab opgeschreven. Zij behoorde tot het Amoritische volk, dat geheel verdelgd, de Heere verbannen moest worden. Leven is haar alleen mogelijk in de gemeenschap met Israël. Welnu God overreedt Zijn volk er van, dat zij het oordeel des doods zijn onderworpen. Rechtvaardig. Om hun zonden en ongerechtigheden van hen geldt: "Uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hetitische."

O, hoe gelukkig wordt dan Gods volk geacht, waartoe die overtuigde zich zelf niet rekenen kan. Dat is het met God verzoende volk. De heiligen van hoge plaatsen. En meer dan dat, de Heere is God. Hem alleen komt toe, dat alle knie zich voor Hem buige. Die liefde Gods die Rachab trok, dringt al Zijn volk om alles te verzaken wat van de wereld is; om alles prijs te geven, waarin het van nature leefde. Ik trok ze met mensenzelen, met touwen van de liefde.

Werd dat uw keuze niet? O, onbekeerde van hart. U komt met de wereld eeuwig om. Jericho met al wat er in was, buiten Rachab en haar huis, is verbrand. Het beeld van het oordeel, dat op u rust. De Heere opene uw ogen eer het te laat is. Ook uw taal moge het eens worden: "Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God."

Die keuze heeft Rachab nooit berouwd. De verspieters hebben haar en haar vader en moeder en broeders en zusters het leven beloofd. Het scharlaken snoer aan het venster was teken voor haar huis, toen Jericho's muren vielen. Dit snoer was het pand haar gegeven. Voorwaar zij mocht het gelovig tonen, en zich er op verlaten, al deed zij het met beving, bij de verwoesting die Jericho ten gronde wierp.

Is het u vreemd, volk van God, dit scharlaken snoer? Immers nee. God schonk die tekenen en onderpanden van Zijn genade en ontferming. Dat wij door het geloof ze mochten opheffen en tonen, er op pleitend voor Gods aangezicht.

Toch verkreeg Rachab meer dan deze verlossing. Zij werd daarna Israël ingelijfd. Met alles wat geschied was, stond zij buiten het volk nog. Zij werd dan ook buiten het leger gebracht. Nadrukkelijk staat geschreven• "En zij stelden hen (Rachab en haar familie) buiten het leger van Israël." Op het heilig erf van 's Heeren volk mochten zij niet komen dan na de reiniging van 's Heeren Wet. Zo is ook aan Rachab geschied. Zij heeft gewoond in het midden van Israël. Ja zij is Salmon, de vorst, tot een vrouw geworden en moeder van Boaz, de grootvader van David, uit wiens geslacht de Messias sproot.

Welnu dat Gods volk ervan lere. Het is wel een droeve klacht, die algemeen in onze dagen, en maar al te recht, geklaagd wordt, n.l. dat er zo weinig doorbrekende kracht onder Gods volk is. Een verandering greep plaats; onder levende aandoeningen werd een keuze gedaan. Maar men is de bekeerde man of vrouw geworden Rachab toefde buiten het leger, maar wie gevoelt zich nog buiten staan? Waar is de noodzakelijkheid in Christus door het geloof gewassen en gerechtvaardigd te worden? O, zeg, waar verneemt u van een geestelijk trouwverbond en in vrijheid stellen; waar? Kan Gods volk het dan buiten Christus houden? Zijn onze bevindingen de grond van zaligheid? De Heere dringe ons tot Hem te vluchten. Hij late ons geen rust voor wij wonen mogen in het midden van het volk Zijner erve.

De Heere bemoedige en vertrooste uw bestreden zielen met Zijn vrijmachtige genade. Slechten en goddelozen heeft Hij willen zalig maken, om niet. Zou Hij uw ziel afwijzen? Komt, vermoeiden onder uw zielslast, komt treurigen vanwege uw ellende, onwaardigen om uw zonden; hier staat het: *Rachab is door het geloof behouden*. Zo zal ook uw ervaring zijn, maar uit genade alleen. Niets, nee niets van ons komt in aanmerking, Dat kan ook niet. Hoe groot wordt het hier bij aanvang, dat God naar zulk een Rachab omzag. En wat zal het eenmaal zijn als gij moogt ingaan in heerlijkheid. *Alle hemelklokken zullen luiden, als ik binnenkom*, zei Bunyan. En zou u het niet met hem zeggen? Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende. Hij maakt zalig wat verloren is, naar Zijn vrijmachtig welbehagen.

Gideon

En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken, zou ik verhalen van Gideon? Hebr. 11:32

Als ik ditmaal uw aandacht afzonderlijk vraag voor Gideon en voor de andere personen, in dit vers genoemd, dan dient aan deze wijze van behandeling van Hebr. 11: 32 een opmerking vooraf te gaan. Deze opmerking n.l., dat de Apostel in vers 32 overgaat tot een andere wijze van behandeling van de geloofsgetuigen. Tot hiertoe heeft Paulus telkens aangegeven welke daden het geloof dergenen, die hij noemde, uitblonk.

Abel bracht een meerdere offerande; Henoch heeft getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde; Noach heeft de ark toebereid; Abraham is gehoorzaam geweest; hij verliet Ur en offerde Izak; Sara heeft kracht ontvangen; Izak en Jacob zegenden hun zonen; Jozef profeteerde van de uitgang van de kinderen Israëls; Mozes werd verborgen en weigerde een zoon van Farao's dochter genaamd te worden; Israël trok door de Rode Zee en verwon Jericho door het geloof, uit welke stad Rachab is behouden.

Steeds gaf de Apostel in het bijzonder bij elk der personen de daden aan.

Thans verlaat Paulus deze bijzondere behandeling. Hij noemt slechts enkele namen; hij vat in de verzen 32-38 alle getuigen samen. De reden voor die korte samenvatting noemt de schrijver van deze Brief: "de tijd zou mij ontbreken." Het oog van de Apostel is verlicht; hij aanschouwt de onafzienbare rij dergenen, die door het geloof hebben overwonnen. Hun getal is ontelbaar; de in de Schrift genoemden zijn zeer veel. Die allen te bespreken ligt buiten het bestek van deze Brief. De tijd zou Paulus ontbreken voor zulk een afzonderlijke behandeling. Ook is, tot staving van des Apostels betoog, die personele bespreking niet nodig. De bewijzen zijn reeds overvloedig. In al die besproken geloofsgetuigen kwam het telkens klaar uit, dat door het geloof Gods volk vermag alle leed te dragen en alle tegenstand te overwinnen. De Hebreëen mochten door de genoemde bewijzen gesterkt worden om de loopbaan te lopen, die hun is voorgesteld. Ook zij zullen door het volstandig geloof overwinnen. Inderdaad Gods volk zal triomferen, hoe zwaar de strijd ook wezen moge. De kerk gaat door bange wereldweeën heen, de heerlijkheid met Christus, haar hoofd tegemoet. Er is geen uitputten aan de getuigen, die God stelde. Dat toch Gods kinderen moed grijpen.

*Gewis, hoe hoog de nood mag gaan,
God zal zijns vijands kop verslaan
Die haar'ge schedel vellen.*

Laat alles samenspannen; satan en wereld en zonde, door het geloof zal Gods volk toch overwinnen.

*Dan zult g' in zegepraal uw voet,
Ja uwer honden tong in 't bloed
Van uwe vijand steken.*

O, heft uwe hoofden op!

Nog een weinig, en u zult eeuwig triomferen. Grijpt uit de rij van de Bijbelheiligen wie en waar u wilt, elk van hen is de prediker ervan. Laat de geschiedenis gewagen van hen, die in stukken zijn gezaagd, door het zwaard ter dood gebracht, en wat lijden meer hebben doorstaan.... zij allen hebben uit zwakheid krachten verkregen; zij hebben verdragen en geduld en zijn overwinnaar geworden

Ziedaar het bemoedigend betoog van de Apostel aan het slot van Hebr. 11.

Zouden wij niet wat meer van nabij deze getuigen volgen? Niemand duide het ons euvel, als wij bij elk van de genoemde personen afzonderlijk de aandacht bepalen en dus ditmaal, zij het dan ook na deze inleiding in korte trekken, stilstaan bij Gideon, de geloofsgetuige door Paulus genoemd.

Gideon was Richter.

Van God is hij geroepen, om, ondersteund door Gods beloften, een werk Gods te werken. De Midianieten beroofden het God-vergeten Israël. Voorwaar het waren zeer droeve dagen, de dagen van Gideon. Sla alleen een blik op zijn naaste omgeving. Ofra, zijn vaderlijke woonplaats, ligt in Westelijk Manasse, nabij Efraïms grens. Baäl wordt er gediend en voor Astharte is een reusachtig beeld opgericht. Geheel de streek is onder bescherming gesteld van Kanaäns goden. Nauwelijks twee eeuwen geleden heeft de Heere de nietigheid van die afgoden aan Israël getoond. Men denke alleen aan wat met Jericho geschied is. Maar Manasse is dit alles vergeten. Het is God kwijt, en neemt zijn toevlucht tot der heidenen afgoden. De Heere heeft het volk bij vernieuwing toen doen ervaren, dat een afgod niets is. Hij gaf Zijn Israël over in de hand der Midianieten.

Ach nee, die Midianiet voerde geen openlijke oorlog. Hij beroofde het land. Als sprinkhanen bedekten zij Kanaän. Erger oordeel kan schier niet komen. Geen spijs bleef het volk over. Israël was dan ook zeer verarmd. Met opoffering van het leven zijner naaste betrekkingen heeft het een weinig levensonderhoud aan de hand van de rovers weten te ontrukken. Van Gideons vader, Joas, waren zeven zonen gevankelijk weggevoerd en in het hoofdkwartier der Midianieten geslacht.

Het wordt weer oogsttijd. Gideon heeft een weinig koren geplukt en dorst het; niet op de dorsvloer, maar bij de wijnpers, Want hij vreest de Midianiet en Amalekiet, die welhaast weer verschijnen zullen.

Nu is het Gods tijd. Uit vrije ontferming keert Hij Zich tot Zijn schuldig volk. Hij roept Gideon tot verlosser. Maar die roeping is te zwaar. Gideon is de kleinste in zijns Vaders huis en zijn duizend is het armste in Manasse. Ja, de roeping Gods gaat steeds de menselijke kracht te boven. Zij is in eigen kracht nooit op te volgen. Maar de Heere wil ook verheerlijkt worden in Zijn eigen werk en door Zijn eigen kracht. En die wordt in zwakheid volbracht. Alles wat wij voor God willen doen is waardeloos. Het kenmerkt de oppervlakkige Godsdienst onzer dagen, bij jong en oud, en veroordeelt die. De Heere is een jaloers God. Hij geeft Zijn eer geen ander. Roept Hij, het is om Zichzelf te verheerlijken.

Waar gij het ook beziet, in de bekering of tot ambt en bediening of tot welk werk ook, de mens moet er uitvallen. Het wordt voor de van God geroepene hopeloos, onmogelijk. Dat kenmerkt de Goddelijke roeping. Wie aan eigen kracht niet leerde wanhopen, hij kent Gods werk niet.

Maar juist door het onmogelijke van onze zijde, om Gods roeping op te volgen, wordt onze ziel vatbaar voor Gods belofte. In de roeping van Gideon ligt dan ook de belofte van de verlossing. "Gij zult Israël uit der Midianieten hand verlossen." En die belofte wordt versterkt door het teken, eerst door het vuur dat van de rots uitgaat en koeken en vlees verteert, later door het vlies, eindelijk door het gesprek van de vijanden over het gerstebrood. Gods werk zal Gideon werken maar in 's Heeren kracht, gedurig geschraagd door Gods daden.

Zie, God ondersteunt Zijn werk. Telkens weer is Hij de sterkte van de Zijnen. Hij bekrachtigt het geloof, waardoor Gods volk zich Hem onderwerpt en Hem volgt, ook door de diepste wegen. Gideon bouwt de Heere een altaar en breekt het altaar van Baäl af en houdt het bos om.

Met driehonderd man trekt hij ten strijde tegen de geweldige vijand. Bevend, maar met klimmende geloofsmoed. Bij nacht werpt hij de afgodsteken te Ofra neer. En God takelt zijn legerscharen af tot een niets betekenend getal, opdat de overwinning des Heeren zijn zal. Gideon verwint door het geloof en bevrijdt Israël van zijn uitmergelende onderdrukkers.

Kent u dat geloof lezer? Dit is het echte geloof, waarvan velen vreemd blijken te zijn, niettegenstaande zij hoog roemen van hun gezond geloof. Van al dat ziekelijke och en ach zijn zij verlost; zij hebben het ook nooit gekend. IJveren zullen zij voor God en hun Koning. Roemen en prijzen, strijden en overwinnen, zo menen zij. Maar wat betekent dit alles, zo wij de goede strijd niet strijden? En die goede strijd wordt gestreden door krachtelozen, door armen en ellendigen, door degenen die wanhopen aan eigen kracht en sterkte. Werd het in u nooit verloren zaak, al schuld en zonde, al verderf en ongerechtigheid; dan ook verheerlijkte de Heere Zijn kracht in u niet.

Vliedt, lezers, vlucht van al het uwe af, tot des Heeren sterkte, eer uw kracht vergaan zal en het eeuwig te laat zal zijn.

Het is de diepe les, die Gideons leven ons leert om als schuldigen en krachtelozen door het geloof in des Heeren kracht te wandelen. Moge het ons uit genade gegeven worden gedurig zo tot de Heere te komen en tot Zijn volheid. Hij ondersteune met Zijn Woord, en leide ons ter overwinning heen.

Nooit komt Gods volk deze les te boven. Gideons Efod, die ten valstrik werd, zij ons het waarschuwend teken. *Bij Mij*, roept Christus, *van de Libanon af*. In de valleien van kleinheid en ootmoed doe de Heere ons wandelen, volk! Zijn daartoe dikwijls zware, donkere, smartvolle wegen nodig, wij mochten ook die wegen heffingen en een behagen hebben in krankheden en in zwakheden en in noden, opdat de kracht van Christus in ons verheerlijkt werde.

Barak

Zou ik verhalen van ... Barak? Hebr. 11: 32

De Apostel houdt niet de chronologische orde. Het is niet de bedoeling van Paulus één voor één de geloofshelden te noemen. Hij kán hen allen niet aan de Hebreëen voorhouden. Een

greep slechts doet hij. En dat noemen van enkelen uit velen dringt hem in de opsomming van de getuigen vrij te handelen, zonder de tijdsorde te volgen. Jeftha richtte vóór Simson, hoewel Paulus hem eerst noemt in dit vers. Ook ging Barak Gideon vooraf. Maar nog eens zij het gezegd, dit doet niet de minste schade aan het betoog des Apostels; integendeel het doet u gevoelen, dat Paulus uit de rijke overvloed van de getuigen des geloofs slechts enkelen grijpt. Gods genade, in Zijn volk verheerlijkt, is niet te omvatten. Zij is altijd nieuw, altijd anders en toch steeds werkend dezelfde verheerlijking van Zijn Naam in de zaligheid der Zijnen. Elk van Gods kinderen wordt langs eigen weg geleid, door God Zelf bepaald. Maar aller wegen zijn één in de oefening van het oprechte, zaligmakende geloof, dat een vaste grond is der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet. Daarom verstaat dat volk elkaar.

*Al komt het volk uit verre landen,
Hun harten smelten toch ineen.*

Droevig is wat het Richterenboek van de kinderen Israëls meldt na de dood van **Ehud**. Zij voeren verder te doen, dat kwaad was in de ogen des Heeren!

Zal dat volk dan nooit leren? Om de vermenging met de Kanaänieten en het dienen van de Baal heeft de Heere Zijn Israël verkocht in de hand van de Koning van Mesopotamië. Op hun noodgeschrei verlost Jehovah hen door Othniël.

Veertig jaar later valt het volk in hetzelfde kwaad. Eglon is de tuchtroede in Gods hand om Zijn volk te verootmoedigen en Ehud het middel ter verlossing. En het land was stil tachtig jaar.

Na Ehud was **Samgar**, een zoon van Anath, die sloeg de Filistijnen, zeshonderd man, met een ossenstok; also verlost hij ook Israël.

Maar er is geen verlaten van de zonde. Zelfs schijnt de verlossing door Samgar geen verandering te hebben gebracht. Immers Gods Woord gaat in de beschrijving van de afval op Ehud terug, en zegt dat na de dood van deze verlosser Israël voortvoer te doen wat kwaad was in de ogen des Heeren.

De waarachtige bekering ontbrak. Door zware druk, door harde slagen moest het volk aflaten van de knie voor de afgoden te buigen, maar het hart miste de vernieuwing die het met lust zou doen gaan in de wegen des Heeren, om Hem alleen van ganser hart te dienen. En daarom zonk het terug tot hetzelfde kwaad, niet één maal, maar bij herhaling, zodra het meende zich te kunnen redden buiten God. Het heeft zichzelf uitgehouwen, gebroken bakken, die geen water houden.

Dat gemis aan ware hart-vernieuwing draagt steeds die bittere vrucht. Bij een volk in het gemeen en bij elk persoon in het bijzonder. Of zou een vernis van godsdienstigheid in waarheid ons tot God brengen en tot Zijn geboden?

Zie slechts naar ons volk. De Heere heeft van oude tijden af Zijn naam groot gemaakt in de historie van Nederland. Welk land zou Gods daden kunnen roemen, gelijk ons land? Maar welk volk zonk dan ook zo diep als het onze? En waar is de waarachtige bekering, het wederkeren tot de God der Goden? Wij hebben kerken, het is waar, en scholen, maar veel meer kerken vol valse leer en beeldendienst en afgoderij, dan dezulke, waar God aan Zijn eer komt. Kerken en scholen, doch.... was er een tijd, waarin Gods geboden meer vertreden werden dan in deze tijd? Ons volk verzinkt in de zonde. Het danst en springt zijn verderf tegemoet. Zegeningen noch tegenheden weerhouden het van het hellend vlak, waarop het

van jaar tot jaar met toenemende vaart verder afholt van de levende God. Israël is het beeld van ons volk: het voer verder te doen, wat kwaad was in de ogen des Heeren.

Geen lapmiddel baat; geen Christelijke Staatskunde, die elk wil vrijlaten God al of niet te dienen, de afgoden of de Enige, ware God te eren. Nee, zulk een staatkunde geeft het volk aan het goëddunken van zijn hart over en leidt het naar het verderf. O, storte de Heere over ons Zijn Geest uit, opdat wij tot Hem mochten wederkeren, om voor Hem alleen de knie te buigen. Hij is een jaloers God op Zijn eer, en toornt over hen, die Hem Zijn eer roven.

Maar zo is het ook met u en mij persoonlijk. Als de waarachtige bekering ontbreekt, moge er uitwendige verandering komen, het is voor een tijd. Daarom heeft de wereld zo grote kracht in de kerk dezer dagen. Het hartenwerk ontbreekt. Meer en meer onttrekt men zich aan de kracht der waarheid. De christelijke leefwijze (zo het heet) is der wereld gelijkvormig geworden. Hoe kan het anders? Men moge de wedergeboorte veronderstellen, maar het onvernieuwde hart van de "vermoedelijke" hemelburgers blijft der zonde slaaf. Het gedichtsel ervan is kwaad van de jeugd aan. Naarmate de kracht der waarheid van de consciëntie wordt weggerukt, komt het dan ook uit: "de kinderen Israëls voeren verder te doen, dat kwaad was in de ogen des Heeren." Staat wat ik u bidden moge, toch niet stil bij uw oppervlakkige godsdienst. Wij moeten wedergeboren worden, niet alleen een ander, maar een nieuw hart ontvangen. Arme mensen die daarvan vreemdelingen zijn. Hun grond zal eens bezwijken. God ziet het hart aan. En ons hart is van nature een vuile bron van ongerechtigheden. Alleen het bloed en de Geest van Christus vermogen het te vernieuwen. Israël doe het ons toch verstaan, dat alles buiten die vernieuwing ons niet redden kan van de zonde, noch van het vreselijk oordeel Gods.

Ach, Gods volk moet wel zijn beeld in Israël zien. De zonde houdt niet op. Het vlees begeert tegen de geest. Die strijd wordt eerst beslecht bij de dood. Maar in dit leven houdt de twist van de zonde aan en overmant ons menigwerf het kwaad. Wie had ooit de weg ten hemel kunnen denken, zéi als Gods volk die kennen leert? Zelfs de zonde van de jonkheid kwelt en zoekt weer kracht. Deed dit David niet roepen "Gedenk niet de zonde mijner jonkheid"? Als Gods genade niet steeds dezelfde was en altijd nieuw, het was voor al Gods volk verloren. Maar in genade ligt het behoud. God wordt niet moede om genade te bewijzen aan gans schuldigen. Hij redt uit diepten van ellenden. Hij, Die Zijn weldaden aan Israël zo onuitsprekelijk groot gemaakt had.

Die uit Egypte Zijn volk heeft opgehaald en veertig jaren lang zijn wonderen verheerlijkte in de woestijn. Die Kanaän's sterkten brak en volkeren verdierf, om het land van de belofte Zijn volk te geven. En Die God wordt van Jacobs zaad vergeten, verloochend. Zijn eigen volk doet wat kwaad is in Zijn oog.

Hoe moet het ons gedurig op het aller-diepst vernederen en beschamen, dat ons hart dit verderf opwerpt. Hoe onmisbaar ook zijn daarom de kastijdingen Gods voor degenen, die Hem vrezen. Roe en bittere tegenheden moeten dienen om Gods afhoererend volk tot Hem te doen wederkeren. De zonde moet zo duur betaald, zo bitter betreurd.

Eerst is het een vijand van verre; dan één van nabij, thans één die in Kanaän zich was blijven nestelen, waardoor God Zijn volk tuchtigt. Het moge ons de zonde meer en meer doen vrezen! Met geweld onderdrukt Jabin het Israël Gods; twintig jaren lang. Er is spies ter bevrijding, noch schild ter beschutting meer. Het lijden wordt ondragelijk. Daar moet het komen. Tot zolang houdt het volk vol. Dan roept het tot de Heere. Ja, tot zo lang. God voor het laatst gehouden. Met beschaming moeten wij het niet eens, maar telkens weer erkennen, tot het uiterste houdt Gods volk vol. Tot God het hart breekt. Het is Zijn werk.

Hij is de Eerste en Laatste. Door Hem alleen zal Zijn volk tot Hem wederkeren, opdat Hij het verlosse en het aan Hem weer verbindt. Zo deed Hij door Barak.

Barak was van Kedes-Naphtali. Uit de stam die door Sisera wel het zwaarst was onderdrukt. Door Deborah, de profetes is hem het woord des Heeren gebracht, dat hij met tienduizend man Sisera slaan zal aan de Kison.

Onmogelijke eis, die Barak wordt gesteld! Sisera heeft 900 ijzeren strijdwagens. Wat vermag daartegen het voetvolk van Barak? Bovendien moet hij met de Zijnen de Thabor beklimmen, en zich op die kegel geheel doen insluiten? Voorwaar de Heere doet wonderen, maar steeds door het menselijk onmogelijke. Zo zal de verlossing van Zijn volk steeds blijken Zijn werk te zijn. Dat is het. God drijft Sisera's leger voort, de trechter van de vlakte in. In de gezwollen wateren van de Kison komen paarden en wagens en ruiters om. De Heere is God! Hij die Farao en zijn ruiters ombracht in de zee, verderft de Kanaänieten in de Kison.

Barak heeft geloofd! Voorwaar, anders had hij niet uitgetrokken. Hij had de strijd niet durven wagen. Zijn legertje vermocht niets tegen de Kanaänieten-macht. Maar bovendien de zonde van het volk riep om wraak. Door het geloof mocht Barak de genade Gods omhelzen en verzoening vinden voor de schuld; door het geloof heeft hij Gods Woord, dat hem riep, aanvaard; door het geloof de sterkste legermachten niet gevreesd. En waarom begeert hij dan, dat Deborah met hem ten strijde trekt? Omdat Deborah een profetes was; opdat hij uit haar mond het Woord des Heeren vernemen zal; opdat het volk door haar woord bezielde, de strijd wagen zal.

Een vrouw zal de overste des vijands doden, niet hij. Gods roepend Woord had Barak genoeg moeten zijn. Maar ook al zoekt Barak in Deborah steunsel, het geloof deed hem de strijd ter overwinning kampen.

Die strijd moge God ons leren, zo wij nog vreemdelingen er van zijn. Maar ook de Heere geve die oefening des geloofs, bij voortdurend. De in ons hart overgelaten Kanaänieten brenge Hij ten onder. Hij verplettere ze met al hun legerkrachten. Door het geloof verwaardige Hij ons bij voortdurend en telkens weer in Hem te worden meer dan overwinnaar. Die Kanaänieten kunnen wel met' geweld ons onderdrukken, maar zij zullen niet altoos overheersen. Het ware geloof brengt ze ten onder. En eenmaal zal Gods volk over hen heersen voor altoos. Dan zal God ze eeuwig wegdoen. De onveranderlijke en getrouwe Jehova neige ons hart tot Zijn geboden en doe het ons tot een steeds groter wonder worden, dat Zijn trouw door onze ontrouw niet worde te niet gedaan.

Uit genade, ja uit genade alleen zal Gods volk zalig worden, om Hem, de enige en Drieënige God eeuwig te loven en te prijzen.

Simson

Zou ik verhalen van.... Simson? Hebr. 11: 32

Van Simson verhalen? Is dan ook Simson te rekenen onder de helden des geloofs? Het wordt al wonderlijker. Ja voorwaar, de genade Gods wordt te groter naarmate zij tegenover dieper openbaring der zonde gesteld wordt.

Helaas - Simson's leven loopt door schrikkelijke zonden heen. Zondige liefde tot een van de dochteren der Filistijnen heeft zijn hart vervuld. Hij begeert zich een vrouw van Timnath. Dat was in strijd met Gods gebod. (Jozua 23: 12, 13).

En toch, "dit was van de Heere". God wil door de diepte van de zonde heen Zijn raad uitvoeren. Maar dat neemt niet weg, dit persoonlijk contact van Simson met de Filistijnen was en bleef ongeoorloofd. Hij echter, Die ook de zonde bestuurt, hoewel de Heilige en Rechtvaardige verre is van goddeloosheid, Hij zal door deze weg Simson tegenover de Filistijnen zetten.

Dertig Filistijnen van Askelon vallen; hun gewaden zijn het loon dergenen, die zijn raadsel hebben geraden. Behield Gideon driehonderd man ten strijde, Simson neemt driehonderd vossen, die hij in paren samengebonden met vijftig brandende fakkels in het koren der vijanden zendt.

Immers men heeft trouweloos zijn huisvrouw een ander gegeven. De vrouw en haar vader worden met vuur door de Filistijnen verbrand. Daarmee heeft God verhinderd de vereniging van Simson met de vijanden des volks.

Maar Simson komt tot een andere vrouw van de Filistijnen, een hoer te Gaza. Kan de Nazireeër Gods dieper zinken? Is er gruwelijker zonde dan wellust? Ook hier echter treedt Simson overwinnend uit. Gaza's poorten draagt hij op de hoogte van de berg, die in het gezicht van Hebron is.

Delila's schoot wordt Simson's vernedering. De richter heeft de vrouw lief, die aan de beek Sorek woont. En hij verkoopt zich in haar hand, hoewel hij haar verraderlijke toelag kent en tot driemaal toe ervaren heeft. Deze vrouw schendt het Nazireeërschap. De Filistijnen triomferen!

Vat in een oogopslag dat leven samen. Is er één woord ter verdediging van zulk een leven? Geen woord! God keurt de zonde niet goed, ook niet in Zijn volk, ook niet in Simson. Leert Gods getuigenis niet overal, hoe zwaar de Heere de zonden Zijns volks bezocht? Zullen al Gods kinderen hun zonden en afwijkingen niet met bittere tranen bewenen?

Maar dit zet hen niet buiten de genade! Verwerp toch Simson niet, want God heeft hem niet verworpen.

En Simsons dood dan? Die dood was geen zelfmoord. Niets minder dan dat. Die dood was de opoffering zijns levens voor de zake Gods en de verlossing van Israël. Die dood was geloofsdaad. Die dood was type van Christus' sterven.

Nog eens, keur de zonde af, want God haat de zonde. Och, of wij ze recht mochten haten en vlieden. Maar bedenk, dat Simson was Gods gunstgenoot, overwinnaar door het geloof. God heeft hem uit de diepte van het verderf behouden. Ook Simson heeft de bittere vrucht der zonde geplukt en ze bitter beweend. En is het niet genade alleen, die al Gods volk ter zaligheid is? Genade tegenover de zonde, waarin wij allen van nature verzonken liggen, de allerbeste niet uitgezonderd. Is verlossing uit die ellendestaat voor iemand denkbaar buiten de genade Gods in Christus? En is die genade niet overvloedig geweest om al Simsons zonden te verzoenen? O, stoot u aan de gebreken en zonden van Gods volk niet al te zeer, maar zoek de genade, die God u geven wil.

De Heere heeft zich op gans bijzondere wijze in Simson willen verheerlijken. Zijn bijzondere geboorte, zijn strijd en zijn dood zijn daarvan bewijs.

Een engel kondigt de geboorte van Simson aan. Bovendien geeft deze hemelbode een zeer verheven beschrijving van de beloofde zoon aan diens moeder en daarna ook aan Manoach. Simson zal een Nazireeër Gods zijn van de moederschoot af; en hij zal beginnen Israël te verlossen uit der Filistijnen hand.

In het Nazireeërschap bloeide nog het priesterschap van Israël na. Eens was geheel Israël een priesterlijk volk. Maar aan de Sinaï verbeurde het de uitoefening van het priesterambt en werd deze uitoefening aan Aäons geslacht opgedragen. Eenmaal, met de nieuwe dag, zou dit Aäronitisch priesterschap weer wegvallen, en het volk, dat de zalving van Christus deelachtig wordt, priesters des Heeren zijn. Op het priesterschap van dat volk nu wees de Nazireeër.

De Nazireeër toch is de wetten van een priester onderworpen; ja, de eisen hem gesteld, overtroffen die van de priester. Deze toch mocht wijn noch sterke drank drinken, als hij in het heiligdom inging:

- De Nazireeër echter moest zich onthouden van alles wat van de wijnstok des wijns gemaakt is, "van de kernen af tot de basten toe". De eis is voor de Nazireeër scherper dan voor de priester nog.
- Zo ook geldt van het verbod te scheren. Geen priester was het geoorloofd de hoek van de baard te scheren; maar voor de Nazireeër is geschreven, dat het scheermes over zijn hoofd niet gaan zal. De lokken van het haar van zijn hoofd zal hij laten groeien.
- En ten derde, de priester mocht zich over een dode niet verontreinigen, tenzij dan, dat deze hem zeer na bestond. De Nazireeër echter mocht in geen geval "tot het lichaam eens doden gaan." Hij is de hogepriester gelijk, die zelfs over zijn vader en over zijn moeder zich niet verontreinigen zal."

Simson is als Nazireeër geboren. Er bestond een korter of langer vrijwillig Nazireeërschap door gelofte. Daarvan spreekt Num. 6 zeer duidelijk. Maar Simson wordt van die allen onderscheiden doordat hij Nazireeër is uit kracht van geboorte.

Reeds hierin is Simson type van de Heere Jezus, van de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, niet uit de stam van Levi. Hij alleen heeft door Zijn offerande een eeuwige gerechtigheid aangebracht. Hij alleen is Priester in der eeuwigheid. Op Hem wees het priesterschap van Aäron. Hem symboliseerden alle offeranden. In Hem werd het Nazireeërschap vervuld. Hij is de afgezonderde, de geheiligde des Vaders en in de wereld gezonden om Zijn uitverkorenen te behouden.

Buiten Hem is geen zaligheid. Ieder, die Hem mist, zal alles missen. Hoeveel gerechtigheid wij bijeen vergaderen, indien wij buiten Christus blijven zal onze gerechtigheid zijn als een wegwerpelijke kleed. Welke hoge bevindingen wij ook menen te beleven, zo wij die ene bevinding missen, dat Christus de grond der zaligheid is, wij bouwen op een zandgrond, die eenmaal zal bezwijken.

Hoe dienen wij met ernst tegen dit misleidend kwaad te waarschuwen! Vooral in onze dagen, waar zovelen met een ingebeelde hemel naar de hel wandelen. Hoeveel menen in te gaan, die eenmaal niet zullen kunnen. De Heere heeft nadrukkelijk en gedurig daartegen gewaarschuwd. Gedenkt maar lezers, wat Hij sprak in Matth. 7: 22: "Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: "Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw naam vele krachten gedaan? En ik zal hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt."

O, hoort het, gedoopten! Belijders van de waarheid. IJveraars voor de kerk; profeteerders in de Naam des Heeren, die niet meer hebt dan dit alles: Uw lot wordt hier beschreven. Uw leven wordt hier getekend. Uw oordeel wordt hier geveld. Werkers der ongerechtigheid noemt Christus allen, die buiten Hem zijn. Hij zal u wegwerpen in het eeuwig vuur.

Wat u dan ontbreekt?

U bent geen Nazireeërs, geen geheiligden, geen afgezonderden in Christus. Nooit trok de genade de scheidslijn tussen u en de wereld. Nimmer leerde ge uzelf kennen als een goddeloze. Nooit hebt u het leven uit uw hand verloren; nee, nog nooit, want u zou indien dit werkelijk geschiedde, u als een ellendig zondaar leren gedragen en uw Rechter om genade bidden. Maar daarvan is de godsdienstige tijdgeest vreemd. Men haat het arm zondaarsleven en komt er openlijk voor uit. Jezus neemt de zondaars aan, is hun leuze, hoewel zij nimmer in waarheid zich als zondaar leerden kennen.

O, vrienden, schuwt de leer, die u niet in uw zonden en ellenden plaatst voor Gods onkreukbaar recht; vliedt de leer, die u niet veroordeelt als gans verloren, opdat de zaligheid in Christus alleen u geopend worde. Vliedt, ja vliedt van de zonde, maar ook van eigen deugd en gerechtigheid, eer de genade u eeuwig zal worden toegesloten.

's Heeren kinderen worden Nazireeërs. God zondert hen af. Hij trekt ze uit de wereld. Hij doet ze ook sterven aan zichzelf. Hij werkt in hen de onberouwelijke keuze om het smalle pad des levens te bewandelen, en Hij geeft hun kracht, hoewel zij dikwijls struikelen en vallen, om op die weg ten einde toe te volharden. Dat bleek ook in Simson. Het moge u bemoedigen en vertroosten. O, betuig met de dichter:

Wie mij veracht

God wou mij niet verachten.

Maar aan de andere zijde, de Heere doe ons gedurig vrezen voor de zonde. Hoe bitter moet Gods volk die hier bewenen. God schonk Zijn kinderen alle beloften voor dit en het komende leven, maar zij laten zich menigmaal door Delila de haren afknippen. Met uitgestoken ogen komen zij dan in het gevangenhuis terecht. O, volk des Heeren, dat wij door genade de zonde meer en meer haten en vlieden, anders komen de Filistijnen over ons, met al hun wreed geweld, gelijk over Simson. De liefde tot Gods Naam en eer dringe ons als Nazireeërs in tedere vreze te wandelen, als afgezonderden Gods. Doodt uw leden die op aarde zijn, rukt ogen uit en houwt door genade voeten af, opdat gij in het koninkrijk der hemelen een vrijmoedige wandeling hebt. God zonderde u af. God de Vader schreef naar Zijn vrijmachtig welbehagen uw naam in het boek des levens; God de Zoon kocht u met Zijn dierbaar bloed; God de Heilige Geest rukte u als brandhout uit het vuur.

Gij zijt afgezonderden Gods; gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk; een verkregen volk, opdat gij moogt verkondigen de deugden Desgenen Die u geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die eertijds niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden. Geliefden (gedenkt de apostolische vermaning) "Ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel; en houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in u zien, God verheerlijken mogen in de dag der bezoeking."

Niettegenstaande Simsons leven leidt door diepe zonde-wegen, zo wij in onze eerste beschouwing opmerkten, dat nam niet weg dat Simson Israël begon te verlossen door het geloof. Hij is de wreker van zijn volk aan de vijanden in een tijd toen de afval van de levende God algemeen en de vernedering van Israël groot was, dat alle moed ontviel. Toen verwekte en heiligde God Simson. Heeft Simsons geboorte, aangekondigd door de engel, onder verplichting van het Nazireeërschap in dit opzicht niet veel te zeggen? Geen redder werd gevonden onder de stammen van Israël. Geen Barak; geen Gideon; geen Jeftha zelfs. Er was geen uithelper. Toen trad God Zelf voor Zijn volk op, niettegenstaande het Hem versmaadde. De Heere verwekte een richter!

Is Simson niet een type van Christus? Er was niemand, die hielp. Geen Losser was voor Gods uitverkorenen noch in de hemel, noch op de aarde. Er was er geen! "Want wie is hij, die met zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken?" O, sla het oog omhoog, volk! Het was om u, dat God de Vader een Losser verordineerde, dat de Zoon Zich tot Borg gaf. Om u, die de eeuwige dood uzelf onderwierp. Uw Losser is van God gegeven, door de vrijmachtige liefde des Vaders die zó groot is, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon schonk. De verlossing van arme zondaren is het werk Gods. Geen kwadrantpenning is door de mens aan het recht Gods te voldoen. Hemel en aarde samen schoten te kort tot behoud van een enig Adamskind. Door God wordt het volk met God verzoend.

Hoe klaar is dat afgeschaduwd in Simson. Niet alleen dat God hem verwekte, toen de stammen Israëls geen losser voortbrachten, maar meer nog daarin dat men de van God gegeven Richter verloochende.

Ge merkt van gans Israël niets. Ja toch! Maar dan ten kwade. De losser wordt verworpen. Maar tot behoud; tot verlossing uit van de Filistijnen hand? Niets! Er is zelfs geen wenen, gelijk weleer te Bochim; geen bekering tot de Heere als in de dagen toen Jeftha geroepen werd; geen roepen zelfs is er om uit de ellende verlost te worden. Israël is een prooi van de vijand en het schikt zich smadelijk in zijn lot. Zelfs Juda, de leeuwenstam, zwijgt. Alle hoop op verlossing is verloren. De Filistijnen hebben hun bezettingen door geheel het land. Het volk is ontwapend. Zelfs is er geen smid in Israël. En wat oneindig meer zegt, het volk is verlamd. Het begeert zelfs geen weerstand meer te bieden. Waar is de hoop op Gods beloften, de vernedering onder de krachtige hand Gods, opdat Hij verhoge te Zijner tijd? Niets van dit alles. En als God desnietteenstaande opstaat en een losser schenkt, dan laat men Simson alleen strijden tegen de Filistijnen. Nee, erger!

De Filistijnen legerden zich tegen Juda en eisten de uitlevering van Simson! Zal Juda nu inzien, dat de ure der verlossing aangebroken is? Zal het opwaken? Nee, o nee. Het zal zich lenen, om slaafs der Filistijnen wil te doen. Wat? Zal de koningsstam, die weleer aan de spits trad van al de stammen, zijn losser binden en overleveren?

Ja! Zó diep is Juda weg. Geen man is opgetrokken om achter Simson te strijden; niet één. Maar nu komen er drie duizend af om Simson uit te leveren aan de Filistijnen.

Juda verwerpt de van God verwekte losser! Roep het uit! Schande - duizendmaal schande! Veracht dat volk, dat een voetwis der Filistijnen werd. Maar.... de Heere opene onze ogen - bedenk: die verwerpers van de losser, die verraders zijn wij.

God roept tot behoud van satans macht. Hij verheft Zijn stem op de spits van de hoge plaatsen aan de weg, ter plaatse waar paden zijn. Maar wie hoort? Wie grijpt de geboden lossing aan?

Niemand. Gods volk wordt door een verworpen Verlosser van de dood gered. Hij is tot het Zijne gekomen en de Zijnen hebben hem niet aangenomen. Een verworpen Messias, genageld aan het vloekhout, is de oorzaak der zaligheid.

Wie buigt de knie voor Hem? Keren wij allen ons niet af van het kruis, dat de Jood een ergernis is en de Griek een dwaasheid? Zalig worden door de Gekruiste, uit genade alleen, zulk zalig worden is tegen vlees en bloed. Gij wilt tot Mij niet komen opdat gij het leven hebt in Mijn Naam. Ziedaar onder alle diepe vijandschap, gelijk Juda Simson verwierp, zo verwerpen wij Christus.

O, dat toch ons oog geopend worde. Ons hart brandt van vijandschap, hoewel wij Jezus met de mond mogelijk roemen. Wij zullen ons aan Christus stoten naar het verderf. Ja, Gods volk moet wel ervaren welk een tegenstand in hun ziel is tegen de weg van vrije genade. Welk een ontdekkende, armmakende werking des Heiligen Geestes behoeft dat volk niet,

om alleen in de van God geschonken Losser te rusten! Hoe is tot het einde toe die werking van de Heilige Geest onmisbaar om ons uit Hem te doen leven. Maar dat is dan ook het grote wonder, dat deze Losser hen vrijmaakt, Die Hem verwierpen. Dezen, die als Gods volk zichzelf leert kennen, die Christus naar kroon en heerlijkheid steken. Voor hen twistte Hij de twistzaak, gelijk Simson voor Juda, dat hem bond.

Hoe bijzonder is Christus' overwinning in Simson typisch voorgesteld, als deze de poorten van Gaza wegnam. Simson was besloten ten dode. De poorten zijn gesloten; de straten worden bewaakt. Er is geen ontkomen. Simson is de gevangene in een besloten vesting.

Maar in de nacht stond hij op. Hij greep de deuren van de stadspoort met de beide posten en nam ze weg met de grendelboom; en legde ze op zijn schouderen; en droeg ze opwaarts op de hoogte van de berg, die in het gezicht van Hebron is.

Wijst dit ontkomen aan de dood uit een gesloten stad niet op Christus, die in de dood niet kon gehouden worden? Simson is type van de ware Losser; van Hem, Die de dood verslond ter overwinning. Hij ging de fortificatie des satans in, hij daalde neder in de dood, om te niet te doen degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel. Gelijk Simson in zijn sterven meer vijanden doodde dan in zijn leven, also is de dood van Christus de volkomen nederlaag van alle Zijne vijanden.

Van Hem heeft de kerk gezongen:

*Gij voert ten hemel op vol eer;
De kerker werd Uw buit o Heer;
Gij zaagt Uw strijd bekronen.*

Naar die overwinning wees Simson heen; naar die Richter en Verlosser, in Wie alleen zaligheid is voor gans verlorenen. Hij en Hij alleen is Zaligmaker. Hij redt uit de banden des doods en grijpt uit de kaken van het verderf. Geen andere naam is de mensen onder de hemel gegeven, door welke wij moeten zalig worden. Maar die naam is ook genoeg. Hij vertrad satans kop en nam de poorten des doods weg om Zijn volk te verlossen.

Hier reeds wordt dat volk uit' de dood uitgerukt, door de overwinning waarmee Christus overwon. Hij roept het gelijk eens Lazarus uit het graf. Hij redt uit alle nood ook bij de voortduur en doet eens door de dood heen Zijn met bloed gekochte volk ter eeuwige overwinning ingaan. Een andere weg ter zaligheid is er niet. Geen andere verlossing is mogelijk.

Dat wij toch ons zelf beproeven, of die overwinnende Jezus ook in ons het werk Zijner genade wrocht. Of Hij ook ons riep toen wij nog vijanden waren. Kennen wij er iets van, dat Zijn overwinning van de dood ons uit de dood deed uitgaan? Of zou iemand die levenskracht van Christus kunnen missen? Wij gaan zonder Hem gewis het eeuwig verderf tegemoet. Dan zal de zonde ons eeuwig rouwen. Geen deugd, geen belijdenis, geen roemen van. Jezus, geen tranen, geen versjes, niets, niets zal ons kunnen redden, dan Christus alleen. En juist dat willen wij niet. Wil niet één. Wij willen naar de hemel, maar niet door de Gekruiste. Indien wij anders menen, indien wij denken veel met Jezus op te hebben, het is slechts onze blindheid; wij kennen ons eigen hart niet.

De Heere opene onze ogen, opdat wij als gans verlorenen in Hem de zaligheid mogen zoeken. Hoe groot zou ons het wonder worden. Hij verlost degenen, die Hem verwierpen. Want Zijn eigen volk kruiste Hem. Hun zonden riepen om Zijn dood. Zo lang zij konden stonden zij Hem tegen. Gods volk heeft het volgehouden tegen alle vermaningen, tegen alle kloppingen in de consciëntie, tegen alle roepstemmen zolang volgehouden als het immer kon. Het wilde de knie niet buigen.

Maar de Heere werd het te sterk. Toen was het uit. Hij nam de poorten van Gaza en de posten. IJzeren deuren en koperen grendelen verbrak Hij. O, wonder van genade! Het was Zijn werk. Hij Die vijanden met God verzoent.

Komt gebonden van harte, besloten in Gaza, gevangenen in satans boeien, in zonden geketenden, harden van hart, aanschouwt Hem, Die meer is dan Simson. Hij toch begint niet alleen te verlossen, maar Hij heeft een volkomen verlossing aangebracht en zal verlossen tot den einde toe.

Houdt het ongeloof uw ziel gevangen, bij Hem is raad. Twijfelt u of het werk in u wel waarheid is? Of u wel deel hebt aan Hem en Zijn gerechtigheid? Hij moge het licht der verlossing u doen opgaan en uw ziel bevrijden. Hij bevestige u door het geloof.

Gaat uw weg door vele donkerheden; door verbergingen Gods; door druk en tegenheden? Och of uw oog op Hem geslagen zijn mocht, Hij neemt Gaza's poorten weg, als Hij uw druk verwisselen zal in geluk. Zijn aanschijn zal over u lichten; Zijn genade u met haar troost verrijken.

Komt volk van God, o, heft uw hoofden op; Uw strijd is volstreden. In Zijn dood heeft Christus alle vijanden verwonnen. Straks zijt gij de weg ten einde. Nog een weinig en de poorten van de hemelstad, welks Kunstenaar en Bouwmeester God is, zullen u ontsloten worden. Daar zal geen vijand u meer kwellen, maar zult u eeuwig vrij zijn van al uw dienstbaarheid, om Gode en het Lam volmaakt te eren.

Ontsluit, ontsluit voor mijne schreden

De poorten der gerechtigheid,

Door deze zal ik binnen treden

En loven 's Heeren heerlijkheid.

Dat de overwinnende Immanuël, die meerdere Simson, ons gedurig Zijn kracht doe ervaren tot vrijmaking uit alle band des doods, opdat wij Zijn Naam mogen eren, en meer en meer in het wonder van vrije genade ons verheugen. Hij kwam om vijanden met God te verzoenen. Als vijanden zullen wij gezaligd worden, maar dan ook om Hem de eer te geven, Die de strijd alleen gestreden heeft.

Meer dan Simson is hier!

Jeftha

Zou ik verhalen van ... Jeftha. Hebr. 11: 32

"Toen voeren de kinderen Israëls verder te doen dat kwaad was in de ogen des Heeren en dienden de Saaïs en Astharoths, en de goden van Sidon en de goden van Syrie, en de goden van Moab, en de goden der kinderen Ammons, mitsgaders de goden der Filistijnen, en zij verlieten de Heere en dienden Hem niet."

In deze woorden wordt in Richt. 6: 10 de droeve toestand van Israël beschreven in de dagen, die aan Jeftha's verlossing voorafgingen. Dienen van de goden der heidenen van rondom gaat gepaard met verlating van de enige, waarachtige God. Hoe zou het anders kunnen! Het is wel de algemene leer van onze dagen, elk wat wils! Maar de Heere eist een

enige plaats in land en kerk en huis en hart. Hij alleen is God, en Hij verafschuwt en veroordeelt alle afgodendienst. In het bijzonder eiste de Heere van Israël, dat het Hem alleen als God kennen zou. Maar het volk was dieper gezonken dan de heidenen. Welk volk toch had zijn goden veranderd, dan het volk Israëls? De ontaarding van het beste is het aller-gruwelijkste. Het verval van een volk, waaraan de Heere op bijzondere wijze Zich geopenbaard heeft, is onbeschrijfelijk groot. Ook Nederland mocht zich aan die waarheid spiegelen. Wie weet, het mocht tot bekering leiden! Israël had het voorrecht zich weer tot de God der Vaders te wenden, door boete en berouw. Maar het kwam daartoe alleen door de diepe weg van Gods toorn. "De toorn des Heeren ontstak tegen Israël en Hij verkocht hen in de hand der Filistijnen en der kinderen Ammons." De onderdrukkingen dezer beide vijanden was zo zwaar, dat het Israël "zeer bange werd". En toen, als het hun bange werd, toen riepen de kinderen Israëls tot de Heere, zeggende: "Wij hebben tegen U gezondigd." Deze belijdenis is meer dan oppervlakkig besef, dat er iets niet in orde is. Zij is vrucht van het recht kennen der zonde. Immers, dat spreekt Israël zelf uit: "Wij hebben tegen U gezondigd, zo, omdat wij onze God hebben verlaten, als dat wij de Bals gediend hebben." De ontdekking der zonde werkt in ons een zeker en klaar bewustzijn van het bedreven kwaad. Hierin is het waarachtig wederkeren tot de Heere onderscheiden van de overtuiging der consciëntie, die de ware vernedering mist, omdat zij de zonde niet als zonde kennen doet. Om als schuldenaar tot God de toevlucht te nemen is ons een ware en klare kennis der zonde onmisbaar.

Dat gold Israël als volk in het algemeen. Dat geldt elk volk, dat geldt ook ons diep gezonken land, dat meer en meer dreigt in de hand van Rome en revolutie te vallen. De oude vijanden zullen weer overheersen en doen reeds zeer hun drukkende kracht gevoelen, en dat in een land, dat God eenmaal vrijmaakte door de verheffing Zijner grote wonderen. Dat land weigerde de enige, ware God langer te dienen en boog zich voor de goden dezer lichtzinnige tijden. Geen Christendom van *elk wat wils* vermocht het volk te stuiten in de vaart naar het verderf. Geen bondgenootschap met Rome kon wapenen leveren in de bange strijd. Integendeel, de Coalitie werd een ramp. Zij ontzenuwde het Gereformeerde volksdeel. Zij voerde verder en verder van de handhaving van beginselen af. Gods dag en naam liggen vertreden. God wordt verbannen van onze erve, doodgezwegen, genegeerd. Afgoderij en Paapse stoutigheden, waartegen onze Vaders toornden, steken stouter steeds de kop op en wij dragen het, koel en gelaten. Geen heilige gloed en ijver vervult onze harten, geen smart schier wordt gevoeld. Men verkondigt luide een verdraagzaamheid in zaken, die Gods eer raken. Eens was het anders.

De Unie van Utrecht, waarvan wij 23 Januari gedenken dat zij voor drie honderd en vijftig jaren tot stand kwam door het onvermoeid pogen van Graaf Jan van Nassau, is daarvan bewijs. De Hervormde Unie, die stond tegenover de Roomse Unie van Atrecht, beoogde de neerwerping van Rome in deze gewesten. De strijd was de heilige kamp der Hervorming. Hij werd gekampt om de rotsvaste beginselen der Reformatie als onomstotelijk fundament voor kerk en staat te leggen. Goed en bloed hebben de Vaders daarvoor geofferd.

Vergelijk het volk van NU bij dat uit de dagen onzer landsgeboorte. O, God doe ons ontwaken. Hij ontdekke ons onze zonden, Hij doe ze ons zien, Zijn Geest overrede ons er van. Voorwaar wij zouden met Israël uitroepen: "wij hebben tegen U gezondigd, zo omdat wij onze God hebben verlaten, als dat wij de Bals gediend hebben." In die schuldbelijdenis zou de weg liggen ter genezing van de breuk die geslagen is.

O, Volk en Vorstenhuis, op uw knieën voor God. Belijdenis kome er, eer het te laat is. Wat men verzinne, alles blijft onvruchtbaar. Eén weg leidt ter behoudenis. "Wij moeten tot God terug!" Weg de slappe, halfslachtige Coalitiepolitiek; weg het dekken der ellenden met aanpassen aan de wereld. Gods eer en recht roepen! Dat wij ons leerden buigen in het stof. Elk zondaar behoeft die ontdekking van zonde en ongerechtigheid. Wij hebben God beledigd door de zonde en het zal gekend moeten worden, door de werking van de Heilige Geest, hoe groot onze zonden en ellenden zijn, of nimmer zal genade der verzoening ons deel worden. Is er een waarheid die gereder toegestemd en nochtans minder beleefd wordt dan deze? Eén der oorzaken van donkerheid en dodigheid in Gods kerk ligt in het gemis van rechte kennis der zonde. Deels wordt de leer der ellende bespot, kennis der ellende wordt door velen onnodig geacht. Immers zij zijn bondelingen? Zij hebben de wereld nooit zo goddeloos gediend. Waartoe dan die diepe ellende-kennis? Alsof niet Paulus, de vrome Farizeeër, zich als de grootste der zondaren leerde kennen. Voorwaar satan had geen groter winst kunnen maken om zielen te misleiden, dan door de noodzakelijkheid van waarachtige kennis der zonde weg te cijferen. Geblinddoekt, met een verwachting van de hemel, wandelen velen ter helle heen.

Maar meer nog. Onder Gods volk mist u meer en meer die diepe ontdekking, die zelfkennis, dat verloren gaan buiten Christus. De schade is onnoemlijk groot. God komt niet aan Zijn eer. Voor Christus is schier geen plaats. Eén zaak ontbreekt, n.l. de diepe, waarachtige kennis der zonde.

Zie hoe God Zijn volk er toe brengen wil. Hij doet de bitterheid van de bewandelde weg aan Israël gevoelen. God stoot Zijn schuldbelijdend volk niet af. Geen lichtvaardig pleisteren is in de behandeling Gods van de Zijnen. "Gaat henen, roept tot de goden, die gij uitverkoren hebt! Laten die U verlossen ten tijde Uwer benauwdheid". Zo klinkt het uit des Heeren mond, opdat Hij te dieper Zijn Israël vernedere. Dat volk moet zich geheel in Gods hand geven. Weg de afgoderij! Tot God, Die zij verlaten hebben, zich bakken uithouwend, gebroken bakken, die geen water houden; tot Hem alleen moet Israël terug om in Zijn hand te vallen en Zijn recht te erkennen. "Wij hebben gezondigd, zo luidt Israëls ootmoedig antwoord, doe Gij ons naar alles, wat goed is in Uw ogen; alleenlijk verlos ons toch te dezen dage!" Het was genoeg. Toen werd des Heeren ziel verdrietig over de arbeid van Israël.

Kent u die afstoting van God? Dat toornen tegen u? Dat rechtvaardig verwijt van al uw ongerechtigheden? Dat afwijzen, gelijk de Heere Jezus de Kanaänese vrouw deed? Waartoe? Opdat u door het geloof alleen alles in Hem zou erkennen. Vallen moet dat volk; het recht van God toevallen. Dat recht moet in ons verheerlijkt worden. Dat zal ons alle afgoden doen uitwerpen. Schuld, eigen schuld zal het zijn die wij bewenen. "Zij zullen komen met geweën en met smekingen zal Ik ze voeren in een rechte weg, waarin zij zich niet stoten zullen." Is God niet recht, al gaf Hij ons aan ons zelf eeuwig over? En toch Zijn schuldig volk kan niet buiten Hem. Dat doet met Israël uitroepen: "Doe Gij ons naar alles wat goed is in Uw ogen," en tevens smeken om de verlossing.

Die verlossing bereidde de Heere reeds, hoewel voor Israël onbewust, in Jeftha.

Jeftha was niet uit een wettig huwelijk geboren, hij was een hoerenkind.

Hij was deswege door zijn broederen uitgestoten. Maar deze steen, door de bouwlieden verworpen, is geworden tot een hoofd des hoeks. Hij, de zoon van het stamhoofd Gilead, zwerft aan het hoofd van een bende in het land van Tob. Daar heeft God zijn vingeren geleerd tot de krijg, gelijk David na hem aan het hoofd van de 600 man, die zich om hem verzameld hadden.

Deze door zijn broederen uitgestoten Jeftha is een van de geloofshelden, zegt Paulus. Type van Christus, de Verworpene, Die Zijn volk alleen verlost. Jeftha handelt in de vreze Gods. Voor het aangezicht des Heeren te Mizpa wordt het verbond met Israëls oudsten bekrachtigd. Naar Gods eis, in Deut. 20, valt hij Ammon zonder meer niet aan, maar stelt hij eerst het recht van Israël tegenover het bedreven onrecht van Ammon. En eindelijk, de kinderlijke vreze van Jeftha blijkt uit de gelofte, die hij aflegt. Indien God de kinderen Ammons ganselijk in zijn hand zal geven, "zo zal het uitgaande, dat uit de deur van mijn huis mij tegemoet zal uitgaan, als ik met vrede wederkom, dat zal des Heeren zijn, en ik zal het offeren ten brandoffer."

U weet, die Jeftha tegemoet trad was zijn dochter, zijn enig kind.

Heeft Jeftha aan haar gedacht, toen hij zijn gelofte deed, of niet? Maar wie zou hem uit zijn huis dan tegemoet treden, behalve zij? Op geen beest, dat de Heere ten offer kon aangeboden, past het woord dezer gelofte. Geen onderhorige kon God ten offer gebracht, omdat alle mensen-offer Jehovah een gruwel was. Jeftha gaf zich en zijn geslacht in de hand des Heeren. Hij was de verstotene. Zou God Zich zijner en zijn geslacht ontfemen? Zal de Heere zijn geslacht een plaats geven onder de stammen Israëls? Aan Jehovah de beslissing. Jeftha geeft zich in Gods hand. En zijn dochter treedt hem tegemoet, met trommelen en reien. Jeftha ontroert. De beslissing des Heeren valt. Zij is des Heeren brandoffer.

Nee, niet op het altaar. Want God verdelgde eens de volkeren van Kanaän om het mensenoffer. Maar in deze zin offert Jeftha dat hij zijn enig kind geheel de Heere afstaat. Hij, de uitgestotene, moet voor Gods daden vallen. Zijn geslacht is geen plaats in Israël gegeven. De bastaard is geroepen ten hoofd, maar naar Gods wet stond hij buiten de vergadering van Israël. En zijn geslacht zal uitsterven. Jeftha volbracht aan zijn dochter zijn gelofte, die hij beloofd had, en zij heeft geen man bekend. Eenzaam heeft zij haar dagen uitgeleefd, door de dochteren van Israël van jaar tot jaar beklagd, die ook gingen om haar aan te spreken. Maar zij zelf heeft zich mee mogen geven in Gods hand. Zijn doen was ook haar majesteit. Aan Jeftha is het vervuld: "En de vreemde, die zich tot de Heere gevoegd heeft, spreke niet, zeggende: De Heere heeft mij gans en al van Zijn volk gescheiden; en de gesnedene zegge niet, ziet, ik ben een dorre boom. Want alzo zegt de Heere van de gesnedenen, die Mijn sabbatten houden en verkeren hetgeen, waartoe Ik lust heb, en vasthouden aan Mijn verbond: "Ik zal hen ook in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en der dochteren; een eeuwige naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden."

De bastaard, wiens geslacht in Israël uitsterft, is geschreven in de registers van de nooit verstervende helden des geloofs.

O, uitgeworpenen, ziet Gods handelingen van genade! Waar de genade valt, daar valt ze vrij. Een plaats voor verstotenen beter dan van de zonen en dochteren.

Ten slotte, Jeftha oefent Gods gericht ter vernedering van Efraïm. Zes jaren slechts heeft hij Israël gericht, en in die korte tijd trekt Efraïm tegen hem ten oorlog. Dat was Efraïms hoogmoed. Deze stam gevoelde zich de meerdere en de sterkere van Manasse. Efraïm kan de ere van de overwinning aan Jeftha niet gunnen en zal zijn huis met hem met vuur verbranden. In de bange broederkrijg vallen er 42.000 van Efraïm. Gods gericht breekt Efraïms hoogmoed en Jeftha is middel in Gods hand. Het bleef hem een strijden tot den einde toe.

Welaan dan volk van God, als de hoogmoedige Efraïms in uw hart zich verheffen; als zij de troon begeren te beklimmen, moge het ons dan gegeven worden te strijden tot hun vernedering. Gods is jaloers op Zijn eer.

O, dat wij sterven van dag tot dag, opdat de Heere heerlijk zij. Ogen moeten uitgerukt, handen en voeten afgehouden, broederen omgebracht in de strijd tussen vlees en geest, die hier blijft. De Heere neme onze harten in en doe ons in Hem zijn meer dan overwinnaar. Die strijden zal tot den einde toe, ja tot den einde toe; die zal zalig worden.

David

Zou ik verhalen van ... David? Hebr. 11: 32

Ja, David is een geloofsheld. Maar alleen door genade!

Eigenlijk vormt dit geen tegenstelling. Het geloof kent geen andere roem dan die van de genade. "Het zij verre van mij (zo schrijft Paulus) dat ik zou roemen anders dan in het kruis van de Heere Jezus Christus." Maar wij maken dikwijls zulke verkeerde bevattingen van Gods werk en het leven Zijns volks. Helden zijn voor ons groten, mannen van naam. Helden des geloofs echter zijn kleinen in zichzelf, gans verlorenen en ellendigen.

Hoe klaar kwam dat uit ook in David. Nee, niet tot zijn eer, maar om Gods genade over hem te groter te doen zijn; niet om de zonde goed te keuren, want God haat en straft de zonde, ook in de Zijnen. En David heeft de bittere vrucht Zijner ongerechtigheid moeten dragen.

Niet alleen verkeerde zijn ziel in droeve verberging Gods gedurende de tijd dat David niet kwam tot hartelijk bekennen zijner ongerechtigheid met Bathseba, maar de Heere betoonde in zware kastijding, nadat het kwaad vergeven was, dat Hij de zonde niet ongestraft laat. Het zwaard is van Davids huis verwekt, dat zijn vrouwen door anderen genomen zijn. En wie beschrijft Davids smart over de dwaze, Gods soevereiniteit en liefde krenkende telling van het volk. In de hand des Heeren is hij gevallen. Maar de slaande Engel, die Israël met de vreselijke pestilentie sloeg, deed de koning ervaren, hoe smartelijk het is tegen God te zondigen. "Zie, ik heb gezondigd, ik heb, ik heb onrecht gehandeld; maar wat hebben deze schapen gedaan? Uw hand zij toch tegen mij en tegen mijns vaders huis," zo riep David in diepe vernedering uit.

Voorwaar de Heere stapt over de zonde niet heen. Ook niet bij Zijn volk. En moge door het geloof verzoening gevonden worden in de gerechtigheid van Christus, waarin alleen vergeving is, de kastijding doet in diepe wegen gedurig ervaren, dat God verre is van goddeloosheid en de Almachtige van onrecht. Daarvan kent al Gods volk wel iets. Mocht ons dit alles toch gedurig voor ogen staan, opdat wij door Gods genade de zonde haten en vlieden mogen. Welgelukzalig is hij, die gedurig vreest. Niettegenstaande in Davids leven schrikkelijke verlating en vertreding is van Gods gebod, heeft echter de Heere Zijn knecht niet verstoten. Dan ware het met David verloren geweest. Gelijk het dan onherroepelijk kwijt ware voor al Gods volk. Maar de roeping Gods en de genadegift is onberouwelijk. Ja, zelfs David tot een voorbeeld gesteld voor al de koningen, die na hem op de troon zitten. Want David heeft met een volkomen hart de Heere alleen erkend als zijn God. Salomo's hart werd geneigd tot de afgoden zijner vrouwen. Niet alzo David. Hij kleefde de Heere aan, om Hem alleen te dienen, en voor Zijn aangezicht oprecht te wandelen. Dát is de grote vrucht van de genade in David. In gedurige oefening des geloofs mocht zijn ziel zich op de Heere verlaten.

Slechts enkele trekken uit Davids leven mogen ons dat klaar doen inzien.

Schijnt de jongste zoon van Isaï in vaders huis niet al te zeer geteld te zijn geweest, hij was een moedig held. Een leeuw en een beer heeft hij verslagen, als deze op zijn kudde aanvielen. Niet een huurling is David, die vlucht, maar de herder, die zijn leven voor de schapen stelt. In God is zijn sterkte. Hoe duidelijk komt dat uit, als de onbesneden Filistijn, Goliath, de slagorden Israëls hoont. Niet één onder al de helden Israëli heeft de moed tegen de lasterende Filistijn op te trekken, zelfs niet al zegt de koning zijn oudste dochter de

overwinnaar toe. Maar David kan de smaad, Jehovah en Diens volk aangedaan, niet dragen. Niet uit overmoed of uit eerezucht, maar uit liefde tot Gods Naam en zaak trekt David uit, zonder harnas en zonder spies. Met zijn slingersteen werpt hij de reus ter aarde en houdt hem met diens eigen zwaard de kop af. Duizenden zingen zijn lof. Boven Saul wordt David geprezen. Maar hij prees zichzelf niet. Hoe hoog hij klom, hij bleef met ootmoed bekleed. De genade maakt klein.

Straks is Saul de felle tegenstander van David. In bittere na-ijver weigert de koning hem meer te verheffen. Merab wordt hem onrechtvaardig onthouden. Daarentegen staat Saul de liefde van Michal, zijn jongste dochter, niet tegen. Deze kan een middel zijn voor Davids dood. Honderd voorhuiden van de Filistijnen zullen de bruidschat zijn. Maar David ontkomt de strik. Zelfs levert hij het dubbele van wat geëist wordt. God is met hem. Maar naar mate dit blijkt, stijgt de vijandschap van Saul.

De scheiding komt. Zelfs Jonathan vermag die niet te verhinderen. En nu vangt een leven aan, zó diep, zó schijnbaar tegenstrijdig aan de bestemming waartoe de Heere David had bereid, dat de weg alleen door het geloof te volgen is.

In tegenstelling met Saul leert David op God wachten. Dat kende Saul niet. Met eigen hand heeft deze het offer ontstoken, toen God hem beproefde. Krijgsmansbeleid was het bij Saul in plaats van ware vreze Gods. Hoe anders was Davids leven. Daarvoor is slechts één verklaring. Niet dat David beter was dan Saul, maar Gods genade wrocht in hem het geloof, dat hem wachten deed op 's Heeren tijd.

Met 400 man vestigt David zich op Gods bevel in het Zuiden van Juda. Kehila verlost hij uit de hand van de Filistijnen. Ook bedwingt hij de roverbenden van de woestijn. Hij is Juda ten zegen. En zijn loon?

Nergens is David veilig; noch achter Kehila's muren, noch in de woestijn van Ziph of in de wildernis van Havila. Steeds verloochent hem zijn eigen volk. Maar David wreekt zich niet. Zijn ziel is stil tot God. Hij weigert zichzelf te verlossen. Tot tweemaal toe verschoont hij Sauls leven, ook al roepen de zijnen, dat God Saul in Davids hand gegeven heeft. Van de Heere is Davids verwachting, en de Heere beschaamt niet. Hij redt David, als Saul hem omsingelt, door de koning te nopen tegen de Filistijn op te trekken.

In Ziklag wordt David een schuilplaats bereid. Hij leeft voor zijn volk. Uit het gevaar om tegen Israël met de Filistijnen op te trekken redt hem de Heere, evenals uit de vreselijke bedreiging van zijn eigen volk als Ziklag met vuur verbrand is. Maar David sterkte zich in de Heere zijn God. De beproeving loopt ten einde. David heeft niet vergeefs gewacht. Het geloof faalt niet. Dat kan niet. *Want het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.*

Juda kiest David ten Koning te Hebron. Maar tegenover David staat Isboseth, de enig overgebleven zoon van Saul. Weer is David stille. Hij slaat de zwakkeling niet. Hij wacht. Op Gods tijd zal hij het koninkrijk ontvangen. En weer beschaamt de Heere niet. Isboseth valt door sluipmoordenaars, gelijk Abner door Joabs verraderlijk zwaard. Juda's koning gruwet van het kwaad. Maar God baande door deze schrikkelijke wegen de weg tot Israëls troon. Te Hebron wordt David koning over alle stammen. God kroont Zijn eigen werk. Hij belooft, maar ook, Hij volvoert.

Hebron wordt verwisseld met Jeruzalem. Een machtig leger staat gereed elke vijand af te slaan. Niet minder dan 1.300.000 man staat afgericht, onder aanvoering van de dappere Joab. De 600 helden, die David op zijn zwerftochten zijn gevolgd, vormen de kern van het leger. Uit Cretenzen en Filistijnen (Crethi en Plethi) heeft David een lijfwacht gevormd, onder bevel van Be-naja. Maar dit leger mist wat de sterkte is van der heidenen

legerscharen. Paarden en wagens heeft David niet. Zelfs verlamt hij de buitgemaakte paarden en hij verbrandt de strijdagens. Want zijn betrouwen is op de Heere. In kinderlijk geloof geeft David zijn ziel en die zijns volks in de hand van Jehovah. En de Heere bereidt de overwinning. De Filistijnen vallen allereerst in Davids hand. De Moabieten worden eveneens verslagen; Ammon wordt vernederd tot straf voor de hoon, Davids gezanten aangedaan. De Syriërs worden ten onder gebracht. Ja David zegeviert over de eeuwige vijanden van Israël, over de Edomieten. "De Heere heeft ons een banier gegeven om die op te werpen vanwege de waarheid!" zo zingt de koning Israëls. Het is Gods werk. Hem zij de ere. Volg Davids leven tot het einde en kenmerkend is steeds bij diepe verootmoediging het stil betrouwen op de Heere; *het wachten op de God zijns heils*.

Dat wachten is geloof.

Saul was er vreemdeling van. Hij kon op God niet wachten. Het duurde hem te lang. Vreemdelingen zijn wij van dit rechte wachten allen van nature. Ons betrouwen is van de heuvelen en bergen. Ons steunsel hebben wij in ons zelf. Niets staat ons meer tegen dan onder God te buigen. Wereldvreugd, zondelust, geld en goed, eer en deugd zijn onze sterkten. Hoe zouden wij dan onder God buigen? Wie zal in waarheid lust hebben aan Zijn wegen, die tegen vlees en bloed ingaan? Want nooit kan Gods weg bewandeld dan in verloochening van ons zelf. En zelfverloochening is ons onmogelijk.

O, vreemdeling van Gods genade, dat uw ogen geopend werden. Met al uw godsdienst; met uw zuivere belijdenis zelfs, kent gij de weg des Heeren niet. Een wonder van genade moet in ons worden verheerlijkt en anders leven wij ons eigen leven en betreden wij de weg zonder God en zonder Christus. Ook de Farizeeër wilde God wel danken voor alles wat hij meende te zijn, en voor al het goede dat hij deed; maar zijn dankzegging kwam niet uit de diepte van de vernedering. Integendeel zij was van begin tot eind eigen roem. En zo is ons natuurlijk leven een vertrouwen op ons zeil. Een beter weten, gelijk Saul, die de Heere verwierp en van Hem verworpen werd. Ach, greep het onze ziel aan eer het te laat is. Wij gaan de eeuwigheid tegemoet. Zonder God in Christus zullen wij niet kunnen. Het worde hier verloren zaak voor ons, opdat wij de behoudenis buiten ons zelf leren zoeken. Het ware geloof komt op uit de diepte van de zelfverloochening, gelijk wij in David steeds weer zagen. Onze hoogten zullen wij moeten verlaten, opdat wij in Christus, en in Hem alleen, onze zaligheid mogen vinden.

De ware wachters op de Heere hebben een gelovige zielswerkzaamheid, waarin zij zich tot God wenden. Gelijk Davids koningschap menselijkerwijze onmogelijk was, zo heeft al dat volk geleerd hoe verloren hun ziel ligt voor God. Maar dat laat hen niet koud en onverschillig. Integendeel zij roepen met David uit: "Ik zoek U, o God, in de dageraad; mijn ziel dorst naar U in een land dor en mat zonder water." God ontdekt de ziel des wachters het heil, waarnaar zij levendig uitgaan. Hetzij de zaligheid van met God te worden verzoend, het geluk van Gods kinderen, dat Ruth verkoos boven geheel Moab, de vrijmaking van de ziel, die in de belofte werd toegezegd, of de eeuwige heerlijkheid, die God Zijn volk deed aanschouwen, dan wel verlossingen uit noden, wat het ook moge zijn, de Heere trekt Zijn volk heen naar dat heil, waarop Hij hen doet hopen en dat zij door Hem levendig begeren.

Met hoogachting voor het toegezegde heil verlangen zij naar de dag der vervulling. Meermalen zuchten zij: "Heere, hoe lange?" gelijk de dichter in Psalm 13. Want God heeft het heil hun in de belofte toegezegd. David kan het koninkrijk niet verwachten dan na de zalving door Samuel. Welnu alzo spreekt de Heere tot Zijn volk. Hij eigent de belofte aan

de Zijnen toe. Een verwachting die niet steunt op Gods beloften aan ons is ijdel en zal als rook verdwijnen. Maar met David zeggen degenen, die in het geloof de Heere verwachten:

*Gedenk aan 't woord gesproken tot uw knecht,
Waarop Gij mij verwachting hebt gegeven.*

Want hoewel Hij Die beloofd heeft, niet liegen kan, er is geen rusten dan in de vervulling van de belofte. En nu blijkt zo duidelijk ook uit Davids weg, dat die vervulling door het onmogelijke loopt. Hoe zouden wij dan ooit Gods weg bewandelen indien niet het geloof ons op Zijn heil deed hopen.

Welaan dan volk van God, mocht de Heere u in die levende geloofsverwachting doen wandelen. Het is wel een teken van de grote donkerheid, die over Gods volk verspreid is, dat zo weinig levende verwachting in het hart is. Het grijpe ons eens aan als de vervulling van de beloften toeft. David was soms in grote vrees. "Ik zal nog een der dagen in Sauls hand omkomen," zo riep hij uit. Dat kon niet. Dat kan met niet één oprechte wachter op de Heere. God staat voor Zijn eigen werk in. Laat die helse Saul jagen en achtervolgen, hij graaft zijn eigen graf. Maar dat doe ons slechts te meer schuilen bij de Heere en op Zijn Woord Hem manen, opdat er geen stilzitten in onze ziele zij. De bruid ging door de straten der stad; zij zocht in alle wijken haar liefste. Zo mocht ons hart uitgaan om Christus te zoeken, in Wie alle beloften *ja en amen* zijn, Gode tot heerlijkheid. Dat wij onze Delila's en Achans ombrengen. Staat op van het bed der zorgeloosheid. Gods beloften dienen niet als rustplaatsen maar tot pleitgronden des geloofs. De Heere werke in ons een stil verlaten op Hem, Die op Zijn tijd komt om de Zijnen te schenken wat Hij hun heeft toegezegd. Ga ons hart er naar uit de Heere te kennen, zo Hij is de weg ten eeuwigen leven. Loopt Hem aan als een waterstroom, opdat Hij u in de ruimte zette; verbeide ons hart Zijn komst, waarmee Hij staat te komen, om al Zijn volk tot Hem te nemen in heerlijkheid.

Zijn er onvervulde beloften, waarvan het beloofde heil steeds verder uit het gezicht geraakt, Davids leven moge onze ziel troosten en bemoedigen. God is de getrouwe, Die het ook doen zal. Bij Hem zijn alle dingen mogelijk, ook die onmogelijk zijn bij ons. Het geloof, dat op de Heere doet verlaten, werke door de Heilige Geest krachtig in ons, opdat zelfs in de grootste tegenheden wij ons verlaten mogen op Hem, Die nooit verlaat het werk Zijner handen. Dat geloof, dat in David krachtig werkt, zou ook ons sterken om met Habakuk te getuigen: "Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal en er geen vrucht aan de wijnstok zijn zal; dat het .werk des olijfbooms liegen zal en de velden geen spijs voortbrengen, dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stalling wezen zal; zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in de God mijns heils."

Samuël en de Profeten

Zou ik verhalen van ... Samuel en de Profeten? Hebr. 11: 32

Samuel is Hanna's zoon.

Zoon van de vrouw, die diep vernederd, stil smarte draagt. Peninna is zoveel gelukkiger dan zij. Peninna had kinderen, Hanna niet. En bewust van haar bevoorrechting boven Hanna tergde Peninna Elkana's onvruchtbare vrouw, met terging om haar te vergrimmen. Elkana moge zijn Hanna tegemoet komen, haar een aanzienlijk deel geven boven Peninna met haar zonen en dochteren, maar de liefde-handeling van haar man kon Hanna's verdriet

niet wegnemen. In stilte lijdt Hanna. Huiselijk leed verteert haar. Het doet haar krijten voor God, smeken in het heiligdom van Jehovah. Gods hand is in dit leed. Hij bestuurt ook Hanna's weg. In deze verborgen diepe zielsroerselen werkt de Heere de eerste beginselen van het verwekken van Israëls lossen.

Wonderlijk, die wegen Gods. De Filistijnen heersen over Israël. Vernedering des volks, boetvaardige schuldbelijdenis voor en wederkeer tot God zoekt u bij het oude bondsvolk vergeefs. De Heere is de eerste. Hij staat op tot Israëls verlossing. Zijn arm heeft heil beschikt.

Dát is het wat Gods volk leren moet en telkens weer verstaan: "Ik doe het niet om uwentwil." Dat kan niet, dat God het om iets in de mens doen zou. Dan ware het voor Gods volk verloren. Wie is er, die naar God vraagt? Zou de Heere er op wachten? Zelfs na ontvangen genade is wel bij ons de verlating en keren wij ons tot onze eigen wegen, maar zullen wij tot God het in waarheid wenden, dan zal het alleen zijn door de trekking Zijner genade. Hij de Eerste en de Laatste. Het Begin en het Einde.

Redenen heeft de Heere uit Zichzelf genomen, om aan Israël te gedenken. Hij werkt een werk van de verlossing van Zijn volk. Zijn oog ziet die vrouw op het gebergte van Efraïm en Hij richt haar weg. Hij hoort haar geklag. De Priester ziet het voor werk van een dronkene aan, maar de Heere veracht de wenende niet. Ook Hanna mag wel zingen:

*Wie mij veracht, God wou mij niet verachten,
Noch oor, noch oog
Van mijn verdrukking wenden;
Maar heeft verhoord, wanneer ik uit d'ellenden
Riep naar omhoog.*

De Heere oefent Zijn volk door diepe drukwegen. Hij drijft ze naar Hem toe. Met smekingen en geweën zullen zij tot Hem komen. Gelukkig volk, dat er niet vreemd van is, zijn ziel voor God uit te storten, Hem de nood te klagen; Hem, Die alleen het hart doorgrondt, Die alle klacht verstaat, omdat Hij in alles is verzocht geweest uitgenomen de zonde. O, het kan in woorden niet gezegd worden wat dat is in waarheid met zijn noden tot God te vluchten. Hadden wij er iets meer van in oefening onzer ziele. God verwekt Israël andermaal een richter. Nu geen Simson, wiens moeder onder de gelofte staat, maar Samuël, die door zijn moeder de Heere beloofd is, en die door Gods genade voor Zijn dienst wordt afgezonderd. Als kind reeds is hij in de tempel des Heeren en werkt God de Heilige Geest in hem. Daardoor alleen is hij in waarheid onderscheiden van de goddeloze zonen van Eli. Zie, voor de Heere is niets te wonderlijk.

Niemand is te oud om tot God bekeerd te worden; maar ook niemand te jong. Onze Vaders hebben meermalen uitgegeven en aanbevolen de leidingen Gods met jonge kinderen. De genade in de jonge Samuël grijpe onze kinderen eens aan! De verleiding is zo groot. Van alle zijden wenkt de zonde, trekt de wereld, lonkt satan. Maar de Heere doe ons oog van de wereld afwenden, en op Hem slaan. Och, of we in waarheid Hem leerden kennen. Wij zouden onze jonge tijd, in Zijn dienst doorgebracht, niet beklagen. Want er is geen groter goed, dan de Heere te wezen.

Met een hoorbare stem roept, in Zijn heiligdom, de Heere Samuël. De jongen hoort, maar verstaat niet. Driemaal denkt hij aan Eli. Maar God heeft gesproken. En de Heere voer

verder te verschijnen te Silo, want de Heere openbaart Zich aan Samuël te Silo, door het Woord des Heeren.

Die openbaring betrof Samuël allereerst. God spreekt gewis tot elk, die voor Hem leeft. Hij roept Zijn volk bij name. Maar deze openbaring heeft ook voor geheel Israël zo grote waarde. Niet in het heiligdom Zijner woning, maar door het woord openbaart zich Jehovah. Door de profetie zal Christus, in de bediening Zijns Geestes, als Profeet Zich meer en meer verheerlijken. Mozes heeft van Hem gesproken als van de Profeet Die God verwekken zal. Welnu, onder Israël, in de schaduwen en onder de betere bediening, zal in heerlijkheid het Woord van Christus tot zaligheid van zondaren worden gehoord. Gods volk leeft niet bij dromen en gezichten, maar bij het Woord, dat uit Gods mond is uitgegaan.

Zo menig een denkt van de bevinding van Gods volk al ware het iets dromerigs, meest wortelend in de verbeelding; velen spreken van hoge bevindingen en van nare gezichten. Maar de Heere leidt de Zijnen overeenkomstig en door Zijn Woord. De ware Gods- en zelfkennis wordt gewerkt door het licht van Gods getuigenis en de belofte Gods wordt de ziel toegepast, ja het heil in Christus wordt aan het hart verzegeld door het Woord. Daarom wordt het de taal van Gods volk: "Als ik Uw Woord gevonden heb, heb ik het opgegeten en het was zoeter dan honing en honingzeem."

Het oppervlakkig Gereformeerd Christendom verstaat daarvan niets. Dit is voor de wijzen en verstandigen verborgen en wordt aan de kinderkens geopenbaard naar Gods vrijmachtig welbehagen. Maar die kinderkens worden dan ook gebouwd op het fundament van de Apostelen en Profeten, waarvan Jezus Christus de uiterste hoeksteen is. Laat alles wegvallen, gelijk Gods volk bij verdere levensoefening inderdaad ervaart, dato, zoveel ontzinkt, waarbij het weleer troost en leven zoekt, maar dan blijft, nee, meer, dan wordt te vaster, te rijker, die enige bron van Gods openbaring. Zijn Woord is in de toepassing des Geestes een licht op hun pad, een lamp voor hun voet. Dat Woord heeft God door tot Samuel te spreken aan Zijn kerk klaarder willen schenken. Naast de wegvallende schaduwen komt de blijvende openbaring op in het Woord des Heeren.

Samuël dient dit Woord. In hem treedt de profeet op de voorgrond, terwijl het priesterschap door eigen schuld op de achtergrond gedrongen is. Hoe schrikkelijk oordeel is, dat Gods boodschap aan de jonge Samuël bevat: door het geloof verlaat hij zich op de getuigenis des Heeren. Aan Samuël klemt zich Israël vast na Eli's dood en in hem ziet het volk de van God aangewezen opvolger. Hij zal Israël richten door Goddelijke bekwaammaking. Door het geloof treedt hij op als Israëls hervormer, en verlost hij het volk van Mizpa, waar de Heere Zelf mét hem strijdt. Zo wordt het land van afgoden en van vijanden gezuiverd. Van jaar tot jaar trekt Samuël nu rond om het volk te richten. Hij handhaaft het recht des Heeren. Een tweede Mozes is van God gegeven om te funderen op de theocratische grondslag. Te Rama bouwt hij de Heere een altaar. In alles predikt Samuël de hoogheid Gods en het recht dat de Heere op dit volk heeft. In het bijzonder komt dat uit in het laatst van zijn leven.

Samuëls zonen weigeren in de weg des Heeren te wandelen. Zij zullen hun vader niet kunnen opvolgen. Het profetisch ambt gaat niet over van vader op zoon, gelijk het priesterschap. Welhaast zal Israël ontbloot zijn. Wie zal optrekken ten strijde? Nahas, de Ammoniet, dreigt met de krijg. Het God-vergeten volk roept om een koning. Erf-opvolging moet er zijn, gelijk bij de volkeren rondom; dan heeft men geen vijand meer te vrezen. Dat God de Koning van dit volk is wordt schrikkelijk miskend, dat Hij, de Heere der heren, voor Zijn volk ten strijde trok is vergeten. Een mens wil men in de plaats van God stellen.

Voor een aardse koningsstaat geeft het oude Israël zijn hoge bestemming als priesterlijk koningsvolk prijs.

En toen heeft Samuel het kwaad verstaan. Door het geloof heeft hij zich aan de Heere mogen klemmen en tegen de verwerping van Jehovah getuigen. God is Koning! Dat is Samuels erkenning. Door het geloof heeft Samuel zich gebogen voor de God der Goden.

Zie de ware oefening van het geloof roept de grootheid Gods uit, daarin dat Hij de Heere is, de Koning van Zijn volk. Dat wordt door het geloof de erkenning des harten. Altijd weer opent het geloof de zielspoorten voor Koning Jezus. Het vernedert de mens, om Christus de kroon op te zetten. Wie voor de Koning van Sion niet leerde buigen, mist het ware geloof. O, dat het ons aller deel worden mocht, de Heere in waarheid te voet te vallen. *Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden.* Ja, dat wij bij de voortgang meer en meer de Koning in onze harten mogen inhalen. Zo menigmaal verheffen anderen zich op de troon. Er verrijzen vorsten die Israëls Koning verloochenen, vorsten van hoogmoed en eigengerechtigheid en eigen eer en vleselijke lust, en wie al niet meer. Zij allen zullen moeten prijsgeven door het geloof, om uit te roepen, dat de Heere onze Wetgever is en onze Koning.

Ook tegen de zonde, de schrikkelijke verloochening van Israëls Koning, moge Gods volk, gelijk Samuel in diens dagen, heilig verontwaardigd toornen. Tegen de zonde van Gods kerk; tegen de zonde van het land.

O, de Heere ontferme Zich en geve ons niet over aan het goeddunken van ons hart. Hij verheerlijke Zich en doe ons door het geloof voor Hem in waarheid bukken. Hij make het aan ons waar, dat Hij eren zal, die Hem eren, en dat Hij Zijn heil doet zien, degenen, die in Zijn wegen wandelen.

Gerechtigheid geoefend

Welke door het geloof hebben gerechtigheid geoefend; de beloftenissen hebben verkregen. Hebr. 11: 33

Aan de kracht van het oprechte geloof eigent Paulus niet alleen de overwinning van koninkrijken toe, maar ook zovele voorrechten meer als hij in het laatste gedeelte van Hebr. 11 opsomt. Door het geloof hebben zij gerechtigheid geoefend.

De voornaamste daad des geloofs is, dat het door de vereniging met Christus, de zondaar rechtvaardigt. Gods uitverkorenen worden de rechtvaardigheid in Christus deelachtig en hebben voor hun ziel het profijt er van, voor zover zij met een gelovig hart deze weldaad mogen aannemen. Maar deze vereniging met Christus doet de ziel ook dragen vruchten der gerechtigheid. "Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is" (1 Joh. 3: 7). Daarentegen, "die de zonde doet, is uit de duivel; want de duivel zondigt van den beginne." Door het geloof alleen nu wordt in waarheid gebroken met de zonde en met de wereld en met satan. Uiterlijke veranderingen kunnen plaats grijpen, zonder dat wij in waarheid aan het rijk van de duisternis ontkomen. Gelijk een krijgsknecht van wapen veranderen kan, van het voetvolk overgaan kan tot de bereden wapens, maar dezelfde Koning dienen blijft, also kan iemand van de grove dienst van de wereld en van de zonde overgaan tot de uiterlijke dienst van de kerk, maar met die soms grote verandering dienstbaar blijven aan satan, de vorst van de duisternis.

Op zichzelf moge zulk een verandering te prijzen zijn, en voor ieder als noodzakelijk aan te dringen, zij mist echter de wezenlijke vernieuwing, die tot zaligheid onmisbaar is. Ik

herinner mij onderscheiden grote veranderingen in de tijd mijner bediening te hebben medegemaakt, die duidelijke blijken gaven van de ware grond te missen. Mensen heb ik jarenlang trouw zien komen naar Gods huis, die later afvielen als een blad. Aangrijpend soms waren die omkeringen, reformaties werden met kracht en geweld in de huisgezinnen aangebracht, dikke tranen geschreid onder de prediking van het Woord, en, ik zou ze u met name kunnen noemen, zodra een positie in de maatschappij was verworven, of de beroerde consciëntie was gestild, werden dele mensen één met de spotters en openbare vijanden van Gods volk. Deze ervaringen zijn in Gods Woord vermeld. Het zijn de veranderingen van de Orpa's, de Achabs; het zijn de tranen van de Ezau's; de schuldbekentenissen van de Kaïns en van de Judassen. Met verwondering heeft men uitgeroepen in Israël: "Is Saul ook onder de profeten?" Een ander hart was hem gegeven, geen nieuw hart. In één woord gezegd, deze mensen missen de wortel des geloofs. Nooit zijn zij in Christus overgeplant; nimmer hebben zij dan ook gerechtigheid geoefend. Zij kennen het sterven aan de zonde niet.

Dat alleen wordt door het levend gemaakte volk gekend, omdat de kracht van Christus in hen verheerlijkt wordt. Want toch "hiertoe is de Zone Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou". En die verbreekt Hij in Zijn volk. Daarom is het ieder van Gods kinderen eigen te treuren over de zonde. Zij zullen de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en godzalig leven in de tegenwoordige wereld (Tit. 2: 12). Ach, hoever is hiervan af het jolig Christendom van deze dagen. Het beredeneert een geloof boven alle strijd verheven! Het arme, zuchtende volk is in hun ogen veracht en ziekelijk en domperig. Met hun gezond geloof kunnen zij echter vrolijk van de wereld genieten, en geven zij bewijs van de zonde niet te zijn afgestorven. O, droeve openbaring!

Al ware het dat men zich tot zogenaamde geoorloofde vermaken bepaalde, één indruk van de liefde van Christus zou hen al hun vermaak er aan doen geven; één waar besef van het schrikkelijke van de zonde zou hen tot het lachen doen zeggen: "Gij zijt onzinnig". Maar zulk een leven is hun vreemd. Dat leert de natuur ook niet. Dat wordt alleen door Christus verwekt. Zijn genade ontdekt aan de zonde en zondige aard en, maakt ons de zonde tot een ware smart. Met de tollenaar slaat Gods volk op de borst en roept het uit: O, God, wees mij, zondaar, genadig. God de Heilige Geest plant het geloof, dat naar de gerechtigheid vraagt en die oefent. Nee, geen heiligmaking die uit ons zelf vloeit en niet anders is dan een tempering van de kwade bewegingen, maar een heilige wandel die door het geloof wordt verkregen uit de kracht van Hem, Die eenmaal der zonde is gestorven.

Door Zijn kracht sterven zij der ongerechtigheid af om Gode te leven. Hun gehele leven is één sterven, tot de laatste ademsnik toe, opdat zij door het geloof gerechtigheid mogen oefenen. Door het geloof getuigde David: "Ik zal verstandelijk handelen in de oprechte weg; - Ik zal in het midden van mijn huis wandelen in oprechtheid mijns harten. Ja, als Koning zou hij alle morgen alle goddelozen des lands verdelgen om uit de stad des Heeren alle werkers der ongerechtigheid uit te roeien". (Psalm 101).

Och of de Vorsten en Overheden met het ware geloof werden begiftigd, voorwaar het zou in kerk en staat anders toegaan dan bij de huidige regeringen. De zonde zou worden neergeworpen, en Gods wet en recht zouden worden geëerbiedigd. "Het gebrek van geloof is oorzaak van al de onrechtvaardigheid en verdrukking, die in de wereld is," schrijft Owen, en terecht. Hoe moest het algemeen verval Gods volk ter hart gaan, opdat er zuchtingen en smekingen opgingen tot Gods genadetroon, om de uitstorting van Zijn Geest.

Te midden van de toenemende goddeloosheid verwekke de Heere in Zijn volk de levende oefeningen des geloofs, opdat zij gerechtigheid oefenen en uitroepen tegen de zonden, die in het midden van de stad geschieden.

Een teder leven doe ons meer en meer door het geloof de zonde haten, en beminnen wat God bemint. In eigen hart zij door genade een neerwerpen van het kwade, opdat van binnen uit de vrucht der gerechtigheid gedragen worde. Wie moet zichzelf hier niet beklagen? Wie niet bekennen, dat in zijn hart het kwade al te zeer vernacht? O, dat het geloof verwakkere, om gerechtigheid te oefenen. Indien dit ware, wij zouden niet vreemd zijn van wat Paulus het geloof voorts toekent, dat de gelovigen n.l. *de beloftenissen hebben verkregen*.

Dit getuigenis strijdt volstrekt niet met wat in vers 39 wordt verklaard, dat zij de belofte niet hebben verkregen. Immers in dit vers wordt gezien op de belofte van Christus' komst in het vlees. Die belofte hebben de gelovigen van het oude Verbond niet verkregen; de vervulling er van hebben zij niet beleefd. Zij zijn in het geloof gestorven. Maar al was de tijd van de vervulling van die éne belofte gesteld in later dagen, dit nam geenszins weg, dat de beloften, waarop zij hoopten, meermalen zijn gegeven. Abraham heeft door het geloof een zoon verkregen; Izak desgelijks. Jozua verwachtte niet vergeefs het land van de belofte te zullen innemen, noch Gideon de overwinning op de Midianieten, noch David het koningschap over geheel Israël. Door de grootste tegenstand heen hebben zij de beloften verkregen. Wat ook menselijkerwijze de vervulling onmogelijk maakte, het geloof stelde de zekere verwachting op Hem, Die alles vermag.

Zo heeft Abraham een zoon verkregen uit een verstorvene, en Izak hoopt twintig jaar lang. Jozua alle vijanden verslagen, Gideon overwonnen met driehonderd man, David op God gewacht, wetende dat Hij machtig was te vervullen, wat Hij beloofd had, ook al vervolgde Saul hem als een veldhoen op de bergen.

Wij mogen er uit leren, dat zowel het schenken als het vervullen van de belofte, Gods werk is. Dit doet Hij Zijn volk verstaan, door dikwijls de vervulling van het toegezegde heil door zulke diepe wegen te doen komen, dat zij de belofte in Gods hand geven moeten. Wie, die ooit op het heil in Christus leerde hopen, is niet gebracht tot dat gans onmogelijke, dat hij zich geheel verloren schatte, opdat God in Zijn omkomen bewijzen zoude, dat Hij, Die de overwinning Israëls is, niet liegen kan?

En wat zaak ook voorts door het geloof in de belofte werd omhelsd, gelijk uit de wegen van de Bijbelheiligen duidelijk blijkt, alzo is het de gedurige ervaring van al Gods kinderen, dat Gods beloften door de diepste onmogelijkheden vervuld worden. Maar die vervulling wordt dan ook door het geloof verkregen. O, hopen volk van God, grijp moed. Uw ziel zal vrolijk leven. Wankel niet te zeer, wanneer grote donkerheid over Uw weg komt en machtige bestrijders uw ziel benauwen. God zal Zijn waarheid nimmer krenken. Dat toch ook in die bange strijd het geloof zich op de Heere verlate, en zich klemme aan de Onzienlijke. Maan de Heere op Zijn Woord. Wijs Hem op wat Hij beloofde. Laat uw ziel door het geloof geoefend mogen worden om op Hem te wachten, Die het ook bevestigen zal, dat door alle onmogelijkheden.

God is getrouw, Die het ook doen zal. In al uw verdrietelijkheden moge uw oog op de Heere zijn. Er is niets zwaarder voor ons dan op God te wachten, omdat ons hart vol wantrouwen is en ongeduld. Nochtans wil de Heere het geloof van Zijn volk dikwijls oefenen door een lang uitstel van de beloofde zaken, om het te bewijzen, dat, die op de Heere vertrouwen als de berg Sion zijn, die niet wankelt in der eeuwigheid.

Uit zwakheid krachten gekregen

Welke door het geloof ... de muilen der leeuwen hebben toegestopt, de kracht des vuurs hebben uitgeblust, de scherpte des zwaards zijn ontvloden, uit zwakheid krachten hebben gekregen, in de krijg sterk geworden zijn, heirlegers der vreemden op de vlucht hebben gebracht. Hebr. 11: 33 en 34

Aan de overwinnende kracht des geloofs, kent de Apostel het vrijdelen van de grootste woede van de wreedste verdrukkers en vervolgers van Gods kerk toe. Hun woede is zó groot, dat zij bij de muilen van de leeuwen vergeleken wordt. Als een verscheurend dier vallen zij met opgesperde muil op het erfdeel des Heeren aan; als de koning van de dieren zijn zij in hun geweldige kracht. Gelijk de leeuw uren ver in de rondte alles beven doet en sidderen, wanneer hij de muil spert, zo verwekken de geweldhebbers van de wereld vreze en beving bij Gods arme volk. Maar het geloof zal over dit geweld zegevieren. Simson scheurde de jonge leeuw vaneen, die hem brullend tegemoet kwam; en David doodde de leeuw, die een schaap van de kudde weg nam; alzo zal het geloof de vreselijkste vijanden onschadelijk maken. Ook Daniël diene hier ten voorbeeld, toen niet één leeuw hem beschadigde, want God had Zijn engel gezonden en de muilen van de leeuwen toegesloten, omdat Daniel in God geloofde. Hoe groot het gevaar ook is, dat van de meest verwoede vijand dreigt, voor het geloof zal alles zwichten. De bloedgetuigen werden overwinnaars in de dood. Maar ook menigmaal wil de Heere Zijn volk uithelpen en van degenen, die tegen hen opstaan, redden. Al dreigt geen vervolging met brandstapel en schavot, in velerlei wegen zoekt de wereld de duim op Gods volk te leggen.

Wat diepe krenkingen, wat smartelijke bejegeningen hebben Gods kinderen van de groten van de wereld te dragen. Zij immers hebben macht tegen hen? Maar hoe menigmaal maakte God leeuwen tot lammeren, snoerde Hij hun vloekende mond, sloot Hij de muil van de leeuwen toe, en gaf Zijn zuchtend volk de zege. De tijden zijn aan degenen, die de Heere vrezen, niet vreemd, dat zij vrezende tot hun arbeid gingen, dat hun fabriek of werkplaats of kantoor of school hun als een gevangenis was. Maar op Gods tijd werden zij vervrijmoedigd, mochten zij alle schepsel uit het oog verliezen en zich vrijmaken van hun benauwers. Door het geloof traden zij leeuwen met opgesperde muilen tegemoet en sloten die muilen toe. In het kleine, zowel als in het grote is de Heere groot aan Zijn gunst- en bondsvolk, en komt de kracht van het geloof uit, dat in de Heere roemen doet Muilen van satan en zonde en dood en hel zijn toegestopt door het geloof. Ja de kracht van het vuur hebben de gelovigen uitgeblust.

Niet het vuur zelf, maar de kracht er van. Natuurlijke middelen dienen om het vuur uit te blussen. Door het geloof wordt aan het brandend vuur de kracht ontnomen. De jongelingen in de brandende oven zijn hiervan een sprekend bewijs. Zo groot was de hitte en kracht van het vuur, dat de mannen door de vonken gedood werden, die Sadrach, Mesech en Abednego opgeheven hadden. Het geloof van de jongelingen echter bluste de kracht van het vuur uit. Zelfs verbrandde het haar van hun hoofd niet, noch veranderden hun mantels; ja, de reuk van het vuur was niet daardoor gegaan. Het geloof bezweek niet voor de heetste oven. Door het oprechte geloof mochten de godvruchtige jongelingen zich op de Heere geheel verlaten. Zijn gebod, Zijn eer was hun dierbaarder dan hun eigen leven. Wat de Heere ook behagen mocht te doen, hetzij hen te redden van de hand des Konings van Babel

of niet, zij konden tegen Gods gebod niet handelen. Door het geloof gaven zij zich de Heere geheel over. En door dat overgevend geloof hebben zij de kracht van het vuur uitgeblust.

Och, hadden wij iets van dit oprechte geloof in gedurige oefening. De wereld kent het niet. Hoewel zij, gelijk Nebukadnezar en de wereldgroten voor de uitkomsten verslagen staan moet, zij verstaat van dit geloof niet het allermint. Zij spot er mede, zij keert zich er van af. Arme, dwaze wereldling. Uw kracht zal vergaan; Uw betrouwen is ijdelheid. U kunt de vuurproef niet dragen, want als hooi en stro zult gij verbranden.

Och, dat uw ogen er door Gods genade voor geopend werden, eer het besluit bare, want de dag gaat als kaf voorbij. Gods kinderen dragen in zich een onoverwinnelijk beginsel; door het geloof blussen zij de kracht van het vuur uit, hoe heet het ook gestookt wordt. Zal het Christendom onzer dagen de proef van het vuur kunnen doorstaan? Het is te vrezen van duizenden, die de naam zelfs van Gereformeerd Christen dragen, dat zij het ware geloof missen. Zelfs uiterlijke druk kunnen zij niet verdragen; de smaad van de wereld is hun te zwaar, om een afgezonderd leven te leiden. Hun aanpassen aan de wereld, hun meedoen met de wereld, hun genieten van de wereld verraadt genoegzaam hun innerlijk bestaan. Hoe zullen wij eens doorstaan, als God ons met vuur beproeven zal? Zouden grote scharen terugkeren, als Babels vuren gestookt werden, hoeveel zullen zoeken te ontvlieden het vuur van Gods eeuwige toorn, waarop zij in hun leven niet hebben gelet. Een oppervlakkig toestemmen van de waarheid is niet genoeg.

Een ieder beproeve zichzelf en doorzoeke zijn hart. Geen schijngeloof zal de kracht van het vuur weerstaan. Dat alleen vermag het ware geloof, dat onverwinnelijk is, omdat het leven doet uit Hem Die is dood geweest en Die leeft in alle eeuwigheid. Door dat geloof wordt Gods volk verwaardigd zich onbedwongen aan de Heere over te geven. Hoe de weg ook moge zijn, al ging die door vuur en water, het geloof klemt zich aan de Heere vast en aan Zijn geboden. In het houden waarvan groot loon ligt. De kracht van het vuur, de hitte van de tegenstand wordt door het geloof uitgeblust, en het brandend vermogen ontruikt. Hoe heet het vuur ook brande het deert niet; de kracht van het vuur verzengt geen haar. Met blijdschap hebben degenen, die in het geloof wandelden de beroving van hun goederen aangezien; met lofliederen zijn zij de dood ingegaan.

O, schaamte moet ons aangezicht bedekken, waar wij vluchten voor het ritselen van een blad. Mensenvrees vervult ons meer dan de kinderlijke vreze Gods. Die wees voor de mens doet ons de Heere en Zijn werk zo dikwijls verloochenen, gelijk Petrus in de zaal van Kajafas op de vraag van een nietige dienstmaagd. Wie zijn wij toch in ons zelf? Wat vermogen wij in eigen kracht? Moet het ervaren van onze vreesachtigheid en van onze ontrouw ons niet ten diepste vernederen? Maar des te wonderlijker is de kracht van het geloof, werkend in degenen, die gans blode zijn en zwak. Door dat geloof vermogen zij alle dingen, overwinnen zij de wereld, vrezen zij het vuur niet, blussen zij de hitte van het vuur uit. Gevangenissen zijn de hoven geworden van hun vrije wandelingen, en hebben weergalmd van hun lofliederen; boeien en kettingen zijn veranderd in de zegetekenen van de overwinning des geloofs. Zo doet het geloof in de donkerste nacht van druk en benauwing zingen en de Heere verwachten. Hoe kostelijk de ervaringen des geloofs ook mogen zijn, als het hete vuur gestookt wordt, Gods volk hebbe nimmer de vervolging te zoeken. Integendeel, waar mogelijk ontvliede het zijn vijanden. Dat deden de geloofshelden waarover Paulus in dit hoofdstuk geschreven heeft. Zij zijn de scherpte des zwaards ontvloden.

Toen David van Saul werd achtervolgd, gelijk een veldhoen op de bergen, is hij meermalen door de vlucht ontkomen. Ook Elia, de profeet, maakte zich op en ging heen om zijns

levens wil, toen Izebel hem met de dood bedreigde. Het geloof handelt niet roekeloos; het verzoekt de Heere niet, maar zoekt de rechte wegen tot ontkoming van het zwaard. Wij mogen hier wel opmerken, dat overmoed ons andere wegen zou doen bewandelen. Wie van Gods volk kent niet de tijden, dat het wenste dat het zwaard achtervolgde, en het zich gedrongen door de liefde in de dood geven wilde? Maar ook, wie is niet gelijk geworden aan Petrus, die wandelend op de zee, zonk bij het aanschouwen van de baren? In onze overmoed verachten wij het ontvluchten van het zwaard, maar God weet de hoogheid des harten in Zijn volk te vernederen, opdat het de betamelijke weg door het geloof bewandele. En die weg is enerzijds de kracht des vuurs uit te blussen en anderzijds het zwaard te ontvluchten. Wonderlijk werkt het geloof, dat door de vlucht de overwinning behaalt. Is het niet om ons te vernederen? Voorwaar het geloof maakt klein; het kan niet geoefend worden in de grote en sterke en machtige, gelijk ieder mens van nature is. Tegen vlees en bloed in is de werking van het geloof in het zwakke en dwaze en onedele van de wereld. Zo wordt geleerd, wat Paulus van de ware gelovigen nu meldt, zij hebben uit zwakheid krachten gekregen.

Hoeveel zieken zijn door het geloof gezond geworden, zelfs als alle medicijn faalde tot herstel. Hiskia was krank tot stervens toe en ontving de boodschap dat hij zou sterven. Toen keerde hij zijn aangezicht naar de wand en hij bad. En de Heere was gereed om hem te verlossen. Diezelfde God leeft nog en datzelfde geloof sterkte menigmaal Gods volk in ziekten en zwakheden. Boven de praktijk van elke geneesheer staat deze werking van het geloof. Tegen hun adviezen in zijn zieken van hun legen afgeklommen, ja, zijn zij opgestaan met de feesthoudende menigte, als hun ziel bezweek van verlangen naar de voorhoven des Heeren. God doet wonderen.

Niet alleen echter zijn krachten verkregen uit lichamelijke zwakheden. Afgematte zielen zijn door het geloof gesterkt. Ook hier geldt het woord van Jesaja "Die de Heere verwachten, zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden, zij zullen lopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden". Er zijn zielekranken, die de geestelijke kracht van het volk Gods zeer verzwakken. De inwonende zonde mat de ziele af; die schrikkelijke strijd tussen vlees en geest, die in dit leven nimmer ophoudt. Het gebed verflauwt; de hoop taant; Gods vriendelijk aangezicht verbergt zich; donkerheid is er van rondom, en er is geen kracht om zich te verheffen. Uit die droeve zwakheid echter verheft het geloof de ziel. Want door het geloof wordt kracht gekregen om tot Christus te vluchten in Wie verzoening is en verlossing, en tot Zijn bloed, dat reinigt van de zonde. Hoe gedurig wordt in deze weg door Gods volk ervaren, dat het geloof uit zwakheid krachten gekregen heeft.

Satan kan onder Gods toelating door langdurige of vreselijke aanvallen zo kwellen, dat Gods kinderen vermoeid, verzwakt, uitgeput neervielen zouden. Gods genade echter is genoeg om alle aanvallen van de helse machten te doorstaan, en het geloof doet op die genade rusten. Zwakke schepselen hebben krachten verkregen om zelfs satan met zijn legioenen te verslaan. *Door het geloof zijn zij meer dan overwinnaars.*

Voor Gods gunstgenoten in al de wegen, waarop de Heere hen voert naar Zijn Woord; zie ze verzwakt, onder zware druk en aanhoudende tegenheén, verdrietig neergebogen door de vijandschap dergenen, die van de wereld zijn, hoor ze mismoedig vragen om hun dood, gelijk Elia onder de jeneverboom, of in wat omstandigheden meer, die bewijzen dat vlees en bloed het koninkrijk van de hemelen niet zullen beërven ... maar verneem dan ook, dat Hij, Die nooit het werk Zijner banden verlaat, door het geloof hun krachten deed verkrijgen om al hun zwakheden te overwinnen. Ja, zozeer heeft het geloof de zwakken gesterkt, dat

zij in de krijg sterk geworden zijn, gelijk Jozua en Barak en Gideon en Jeftha en Simson en David, wier handen God leerde ten oorlog, zodat een stalen boog verbroken werd door hun armen. De zware strijd dergenen die in waarheid mogen strijden. Hij maakt de zwakken sterk, zodat zij heirlegers van de vreemden op de vlucht hebben gebracht.

Het grote leger van de Midianieten kon voor Gideons kleine bende niet bestaan, zomin als Sisera met al zijn strijdswagens voor Barak; of Goliath en zijn Filistijnen voor David. Wat legermachten ook worden in het veld gebracht, door het geloof worden zij alle verdreven.

Volk van God, zijn wij veelal niet te groot en te sterk om dit geloof te oefenen? Te zeer kunnen wij rusten bij hetgeen eens geschied is, te goed zijn wij bekeerd, te zeker gerechtvaardigd om als een zwakke en kranke en niets vermogende door het geloof te vluchten tot Hem, Die in Zijn opstanding uit de dood overwon, en in Wie al Zijn volk overwinnen zal. Van de Libanon af. In de diepte groeien de mirten.

De Heere vernedere en verootmoedige ons. Hij doe dat geloof zich in ons oefenen, opdat wij ons arm kennen en toch rijk; zwak en toch machtig. Zijn hand schrage ons in alle leed en strijd en aanvechting. Hoe zwak wij ons ook gevoelen, al ware het tot bezwijken toe, Hij zal ons opheffen en door het geloof het hoofd doen opsteken. Dan worden de leeuwenmuilen toegestopt; het vuur van zijn kracht beroofd; machtige legen op de vlucht gedreven. Hoe menigmaal heeft de Heere u dit doen ondervinden. Zouden wij dan op Hem niet hopen, die nooit beschaamt degenen, die op Hem vertrouwen? Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de rotssteen mijns harten en mijn deel in eeuwigheid.

Het geloof in het lijden

De vrouwen hebben hare doden uit de opstanding wedergekregen; en anderen zijn uitgerekt geworden, de aangeboden verlossing niet aannemende, opdat zij een betere opstanding verkrijgen zouden. Hebr. 11:36

Het waar geloof schenkt niet alleen bovennatuurlijke krachten tot overwinning van alle tegenstand, maar het oprecht geloof doet ook het smartelijkst lijden blijmoedig doorstaan. Overvloedig zijn de bewijzen, die de Apostel gegeven heeft van de overwinning des geloofs. Niet minder krachtig zijn Paulus' getuigenissen aangaande de krachtige werkingen van het geloof in het lijden. Gideon versloeg de vijand met 300 man; Barak verwon eveneens op een overmachtige vijand; Simson streed alleen de strijd des Heeren; Jeftha, David, Samuël en zovelen meer hebben door het geloof koninkrijken overwonnen. Als er iets is om de mens tot verwondering te brengen aangaande de kracht van het geloof, dan moet het toch wel zijn het door de Heilige Geest toegeschreven vermogen tot volkomen overwinning aller vijanden.

Maar, hoe krachtig het overwinnend geloof zich ook aan ons voordoet, de werking van het geloof is niet minder als het onderschraagt om het zwaarste lijden te doorstaan. Naar het vlees moge er verschil zijn, voor het geloof is er geen onderscheid; zowel in de onderwerping van de vijand als in de vernedering van Gods kinderen triomfeert het geloof. Hoe onbegrijpelijk het ook zijn moge voor de natuurlijke mens, toch werkt het geloof krachtdadig in de vernedering, smaad, smart en rouw, waaraan 's Heeren volk in dit leven 'is onderworpen. Zelfs als de vijand de hand aan het leven sloeg van Gods uitverkorenen, en schijnbaar overwon, triomfeerde het geloof. De Apostel zegt het uit in vers 35 van Hebr.

11. In de grootste smarten schonk het geloof kracht, *ja, de vrouwen hebben hare doden uit de opstanding wedergekregen.*

De weduwe van Sarphath en de Sunamietische dienen hier ten bewijs. Na de wondervolle redding van de dood, beide van moeder en kind, nam God de zoon van de weduwe van Sarepta weg. Wie beschrijft de smart van de arme weduwe? En toen is haar kind door het geloof haar uit de dood wedergegeven. In het geloof heeft Elia de ziel des gestorvenen begeerd en die is hem wedergegeven. Niet minder. wrocht het geloof in Elisa, toen de zoon van de Sunamietische gestorven was. Het mocht niet baten, dat Gehazi de staf zijns heren op de jongen legde. Toen volgde de profeet de bedroefde moeder, en hij ging in de kamer, waar de gestorven zoon van de Sunamietische lag en hij bad tot de Heere. Twee malen mat de Godsmen zich over het lichaam des jongen en de jongen werd levend. Hij nieste tot zevenmaal toe, daarna deed hij de ogen open.

"De vrouwen hebben hare doden uit de opstanding (dat is door een opwekking) wedergekregen." Zou er voor het geloof iets te groot zijn? Zie toch in deze boven-natuurlijke daden de kracht van het ware geloof. Alle redenering houdt bij de dood op. Alle hol geloof, dat zijn wortel in Christus mist, staat hier stil en ligt verslagen. Maar het oprechte geloof schonk zelfs de geliefde doden terug. Het moge Gods volk wel bijzonder sterken, dat aan het geloof deze krachten worden toegekend. Een geloof als een mosterdzaad zal bergen verzetten in het hart van de zee. Och, of dat ware geloof meer zijn kracht in ons openbaarde. Voorwaar, Gods volk zou boven de omstandigheden des levens zich ver verheffen en in sierlijke klederen wandelen te midden van een gans verdorven wereld. Het zou ook de vijandschap en vervolging trotseren.

Welk een onbetwistbare voorbeelden noemt Paulus daarvan in het tweede gedeelte van het vers dat wij boven dit artikel afdrukten. "Anderen zijn uitgerekt geworden, de aangeboden verlossing niet aannemende, opdat zij een betere opstanding verkrijgen zouden."

Hier betreedt de Apostel het terrein van de martelaren. Dat doet hij tot troost van het bestreden erfdeel des Heeren. De verdrukking en vervolging overvalde hen niet alsof hen wat vreemds overkwam. Anderen zijn door dezelfde weg hun ter eeuwige heerlijkheid voorgegaan. Hoe moet het de oprechten van hart troosten, dat hun weg in Gods Woord is afgetekend. Ware dat niet zo, waarop zouden zij hun hoop bouwen? Zij zouden aan de wilde baren van de zee zijn overgegeven. Maar de weg van Gods kinderen staat in het Woord des Heeren beschreven. Moge daarover het rechte licht vallen, zo zal ook in de grootste smarten ons hart stil zijn en des Heeren komst verbeiden.

Welnu, de Heere Jezus zelf sprak eens, *dat ieder die achter Hem komen wil, zichzelf hebbe te verloochen en zijn kruis op zich te nemen.* En Petrus bemoedigt de verstrooide vreemdelingen met deze woorden: "wetende dat hetzelfde lijden aan uw broederschap, die in de wereld is, volbracht wordt." Ook Paulus wijst de bedrukten op het lijden, dat anderen vóór hen hebben doorstaan. Dat zij dan de hoop sterken op de verlossing, welke ook zij door het geloof zullen verkrijgen.

In het bijzonder trekke het de aandacht, dat de Apostel voorbeelden noemt van hen, die in ongemeen lijden en gans bijzondere verdrukking waren. De vreselijke ellenden hier genoemd waren niet naar de gewone bedeling van Gods voorzienigheid, zij werden onder de toelating Gods aangedaan door de wreedste vijanden van degenen, die de Heere vrezen. Niet om eigen schuld, niet om begaan onrecht, maar om hun geloof en om hun oprechte belijdenis van de levende God zijn van de oudste tijden af de Christenen vervolgd. En in die bitterste vervolgingen blonk de heerlijkheid van het geloof. De buitengewone

heerlijkheid van de kerk van God blinkt niet alleen uit in heldendaden, maar in het bijzonder ook in overstelpende ellenden. Ziet de wereldling op het bedrukte, arme, verachte, gehate volk, het kan hem slechts verharden en dat volk nog meer doen versmaden. Maar indien ons oog maar enigszins mag geopend worden voor het heil, dat God Zijn volk deelachtig maakte, wij zullen met verwondering worden vervuld vanwege de heerlijkheid, die in de diepste verdrukkingen en onder het gruwelijkste geweld van de wereld uitblinkt.

Door het geloof worden de bedrukten en door onweder voortgedrevenen getroost, verkwikt en versterkt om het kruis te dragen, dat hun is opgelegd. God komt aan Zijn eer en in de ziel van de ware Sionieten wordt gesmaakt die gunste Gods, die alle leed doet verachten.

In het tweede boek van de Makkabeeën worden ons twee aangrijpende voorvallen verhaald, waarop naar zeer vermaarde uitleggers oordelen, Paulus het oog gehad heeft. Het zijn de marteldood van Eleazer en die van zeven broeders en hun moeder. Eleazer was een van de voornaamste Schriftgeleerden, wie de heidense vijanden dwingen wilden zwijnevlees te eten. Men brak Eleazer de mond open, maar hij spuwde het onreine vlees uit, en hij bestrafte hen, die Gods geboden verachtten. In het gezicht van de dood bood men de negentigjarige grijsaard aan, hem geoorloofd vlees te brengen; alleen had hij te veinzen varkensvlees te nuttigen. Maar Eleazer weigerde ook dit, opdat de jeugd niet werde verleid en zich verschonen zou daarmee, dat ook hij heiden geworden was. "Wat heb ik er aan," zo sprak hij, "of ik nu alzo de straf van de mensen ontvlood, daar ik Gods handen, levend of dood, niet ontvlieden kan?" Onder de slagen zijner vijanden waren zijn laatste woorden: "De Heere, Wie niets verborgen is, weet, dat ik van de slagen en grote smart, welke ik aan mijn lichaam verdraag, wel had kunnen bevrijd zijn, als ik gewild had; maar wegens mijn ziel lijd ik het gaarne, om Gods wil." Zo stierf hij, de aangeboden verlossing niet aannemende.

Zeven broeders werden in die dagen met hun moeder gevangen genomen en met gesels en riemen geslagen. Door hun onwankelbare trouw en grote vrijmoedigheid tot woedende toorn gebracht, beval de koning de oudste voor de ogen van zijn moeder en broeders de tong uit de mond te snijden en handen en voeten af te kappen en daarna zo verminkt in een pan te braden. Zo handelde men met allen, één voor één. Maar gesterkt door het geloof vermaanden zij elkaar om onversaagd te sterven; want "God, de Heere, zal het recht aanzien en ons genadig zijn." Het was een groot wonder aan de moeder, en het is een voorbeeld, dat waardig is, om het van haar op te tekenen. Want zij zag haar zonen alle zeven op één dag na elkaar martelen, en verdroeg het met grote lijdzaamheid, wegens de hoop die zij op God had. Daardoor werd zij zo moedig, dat zij de ene zoon na de andere troostte en een mannelijke moed vatte. En zij sprak tot hen: "Ik ben wel uw moeder en heb u gebaard; maar de adem en het leven heb ik ulieden niet gegeven, noch uw ledematen zo gemaakt; daarom zal Hij, Die de wereld en alle mensen geschapen heeft, u de adem en het leven genadig wedergeven, gelijk gij het nu voor Zijn wet waagt en overgeeft." Ja nadat de koning haar ernstig had vermaand haar jongste zoon de marteldood te besparen, vuurde zij integendeel de jongen te meer aan, niet te bezwijken. "Vrees niet voor de beul," zo sprak zij, "maar sterf gaarne, gelijk uw broeders; opdat de genadige God u, benevens uw broeders, weer levend make en u aan mij wedergeve."

Zie hier twee uitnemende voorbeelden van hen, die de aangeboden verlossing niet hebben aangenomen, opdat zij een betere opstanding verkrijgen zouden. Het geloof in de eeuwige, zalige opstanding deed hen de aangeboden verlossing verachten.

Zulke en dergelijke voorbeelden heeft Paulus de gelovigen voor ogen gesteld, opdat zij, ziende de kracht des geloofs, in al hun noden en ellenden zouden gesterkt worden. Als in deze zeer bijzondere en schrikkelijke wreedheden het geloofsterkte om dit alles te doordragen, hoeveel te meer moge dan Gods volk in andere noden worden bemoedigd. Want elk van Gods kinderen krijgt een eigen van God bepaalde weg, met eigen leed en druk en tegenheden. Altijd weer anders, maar toch steeds weer opnieuw moet Gods volk ervaren, dat de genade een scheiding maakt tussen hen en de wereld. "Ik zal vijandschap zetten," sprak de Heere, en dat gaat door. Maar eveneens gaat ook de werking Gods door, in het geloof van de Zijnen.

O, volk, dat uw ziel leve. De wereld haat en veracht, maar zij zal ten onder gaan. Eens zal God haar oordelen naar Zijn gerechtigheid.

Arme wereldlingen. Haters en vervolgers van Gods volk, gij zult welhaast staan voor Gods rechterstoel. Och, dat ons de schrik des Heeren bewoog tot het geloof. Onbekeerden van hart; vreemdelingen van het werk des Geestes, uw deel zal met die vijanden zijn, die gij nu misschien mijdt. Dat Christus uw deel worde, en u in Hem door het geloof uw toevlucht vindt. Wat buiten Hem is, zal eens bezwijken.

Hier mag Gods volk worden veracht en ten dode toe vervolgd worden; maar:

*Hun is een beter lot bereid,
Hun heilzon is aan 't dagen.*

De opstanding! Ja, die komt.

Dan zullen alle doden leven. God zal ze opwekken ten uiterste dage. O, die dag!

De rechtvaardigen zullen ingaan ten eeuwige leven. Ziel en lichaam beide zullen eeuwig voor de troon zijn. Dat is de betere opstanding, waarvan Paulus spreekt. Beter dan de bevrijding van de dood, door de vijanden aangeboden.

Mocht ons hart op die opstanding worden gezet. Dat onze uitgangen daarheen zich mochten richten, meer dan naar de wereld. Laat men ons alles afnemen, geld en goed en leven, maar een eeuwig leven is Gods kinderen bereid, een betere opstanding. Uw verdrukking is er een van slechts tien dagen. Welhaast zult u met ziel en lichaam zijn voor de troon Gods om de Heere Die u heeft liefgehad, de enige en Drieënige God, eeuwig en volmaakt te loven en te prijzen.

De wereld niet waardig

"En anderen hebben bespottingen en geselen geproefd, en ook banden en gevangenis; Zijn gestenigd geworden; in stukken gezaagd; verzocht; door het zwaard ter dood gebracht; hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk gehandeld zijnde; welker de wereld niet waardig was, hebben in woestijnen gedood, en op bergen, en in spelonken, en in de holen der aarde" Hebr. 11: 36-38

Gods weg is altijd anders. Elk van Zijn kinderen leidt Hij op een eigen weg. Hoewel zij allen één zijn in de ervaring van ellende, verlossing en dankbaarheid, toch heeft elk een eigen levensweg. Een witte keursteen wordt hun gegeven en daarop een nieuwe naam, die niemand kent, dan die hem ontvangt. Zo zal de Heere van al Zijn volk verheerlijkt worden, door ieder uit de weg, die God leidde.

Ook in de opsomming van de vele, verschillende oefeningen des geloofs, die Paulus in Hebr. 11 geeft, komt dit klaar uit.

"Anderen hebben bespottingen en geselen geproefd", zo schrijft de Apostel. Dat "anderen" geeft niet slechts andere personen aan, maar ook een andere weg; een andere ervaring. Deze anderen vormen een nieuwe groep gelovigen, die door het geloof het lijden verdragen en overwonnen hebben. Niet allen hebben het schrikkelijk lot moeten ondergaan van hen, die de Apostel in de vorige verzen noemde. Niet altijd vermag satan te woeden met brandstapel en schavot tegen het erfdeel des Heeren. Hoewel des duivels woede nooit vermindert, en de vijandschap van de wereld steeds dezelfde blijft, God legt de macht van de hel aan banden. Tegen de raad des Heeren vermag ook satan niets. Evenwel blijft het waar, dat die godzalig willen leven, vervolgd zullen worden. Brengt de vijand Gods volk niet ter dood, hij bewijst zijn haat op andere wijze, door spot, en geseling, en banden, en gevangenis, en wat dies meer zij.

Moge de Heere ons opmerkzaamheid schenken, opdat wij de les verstaan, die Hij ons hier geeft. Nooit hebben wij een ander te meten aan de weg, die God met ons hield. Want de Heere leidt een ieder, zo het Hem behaagt. Bovendien geen uiterlijke omstandigheden bepalen de echtheid van het Godswerk. Zware verdrukkingen kunnen doorstaan en hete vervolgingen gedragen, ja men kan zich in de dood begeven uit andere oorzaken dan de ware vrees Gods. Ook de heidenwereld wijst op martelaren voor door hen beleden beginselen; ook Rome schrijft van dezulken, die hun leven lieten om hun geloof. Echter misten deze mensen, wat Paulus van de ware gelovigen bericht.

Ik kan niet nalaten er op te wijzen, dat eveneens zware overtuigingen kunnen doormaakt worden, en bange, felle angsten, zonder de ware levensgemeenschap aan Christus. Ik heb mensen in zeer zware overtuigingen gezien, die later met de grootste spotters de wereld dienden. Met een hond zijn zij wedergekeerd tot zijn uitbraaksel en met een zeug tot de wenteling in het slijk. Daarom is het zo dwaas en ten sterkste af te keuren, wat ik eens een man hoorde zeggen tot zijn in overtuiging gekomen vrouw. Hij zei n.l. tot haar, die in bange vrees verkeerde, dat haar einde het eeuwig verderf zou zijn: "Zolang je van benauwdheid niet tegen de muur op vliegt, is het nog niets." Zo was het met hem gegaan, zei hij. De vrouw had echter meer vertrouwen onder Gods volk dan deze man. Maar ook daarvan afgezien is het geheel tegen de Schrift, ja, het is bedillen van de soevereine bediening van de Heilige Geest, een anders weg te meten naar de onze.

Paulus spreekt van "anderen", die eveneens het waarachtig geloof deelachtig waren, maar wier wegen van de te voren genoemden onderscheiden waren. Wij mensen maken stukwerk. De stenen, die wij bakken, zijn even lang en breed en hoog, en de metselaar weet ze samen te voegen op de centimeter al. Maar Gods werk is steeds organisch, altijd één en altijd onderscheiden. Dat werk draagt het stempel van Zijn hand, maar is niet te bepalen door ons.

De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar, gij weet niet, vanwaar hij komt, en waar hij heengaat; also is een iegelijk, die uit de Geest geboren is. De ware kenmerken van het genadeleven heeft God geopenbaard in Zijn Woord. Die mogen ons ter toetsing dienen. Maar voorts bedenke een iegelijk, dat God Zijn volk ten hemel leidt, zo het Hem behaagt. Sommigen hebben door het geloof koninkrijken overwonnen; anderen de muilen van de leeuwen toegestopt; anderen de kracht des vuurs uitgeblust; anderen zijn uitgerekt geworden, de aangeboden verlossing niet aannemende; en anderen hebben bespottingen en geselen geproefd, en ook banden en gevangenis. Tot de dood werden zij niet vervolgd; dat verhinderde God.

Echter koelde de wereld haar woede aan hen door spot en geseling, banden en gevangenis. Om hun Godsvrucht waren zij een voorwerp van bittere spot! Zij drukten als des Heeren volgelingen, ook hierin Zijn voetstappen. De krijgsknechten, een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd, en een rietstok in Zijn rechterhand; en vallende op hun knieën voor Hem, bespotten zij Hem, zeggende: "Wees gegroet, gij Koning der Joden!" In die spot deelt ook Gods volk.

De wereld is nooit scherpzinniger, noch behaagt zichzelf meer, **zegt Owen**, dan wanneer zij verachtelijke namen, spotwoorden en misdaden kan uitvinden en die werpen op lijdende gelovigen. Die spot is te rekenen onder het bitter lijden. De zelfbehaging van de vijand zowel als de krenking van de bespotten geven aan dit lijden een grote diepte. In de spot ligt een ziele-krenking, die zwaarder lijden veroorzaakt dan vele lichaamssmarten. Het is geen geringe verdrukking, een voorwerp van spot en smaad te worden; te verkeren onder de triomfantelijke schaterlach van de wereldlingen.

Toch geeft God Zijn volk dikwijls een plaats onder spotters. Wij behoeven in de oude kerkgeschiedenissen niet terug te treden om de bewijzen et voor te zoeken. De voorbeelden liggen rondom ons. Op werkplaats, in fabriek en kantoor, bij hoge en lagere standen, overal zijn de bittere zielsgrievingen van de spotters. In boek en krant worden de oprechten aan de kaak gesteld, als dwazen en onwetenden. Ook Gods kinderen zijn mensen; en niets menselijks is hun vreemd. Ook zij hebben hun menselijk gevoel, dat onder die smaad met droefheid aandoet. Dan alleen één overwinning is er; n.l. die des geloofs Komt het geloof in oefening, en mogen die gesmaden bemerken, dat in de grond van de zaak zij bespot worden om Gods zaak en ere, o, dan is de bitterste spot te dragen.

Ja, veel meer, dan is de smartelijke geseling te doorstaan, dan deren ook de kerkmuren niet, waar binnen Paulus en Silas Gode lofliederen zongen. Een geloofsblik op Christus, die dit leed in Zijn schrikkelijke diepte geleden heeft voor de Zijnen, is genoeg om smaad en hoon en smart en gevangenis te dragen. Want de Heere Jezus is in dit alles verzocht geweest, opdat Hij Zijn volk in alles zou te hulp komen. Hier ligt de wortel van de vertroosting. Christus is de toevlucht van de Zijnen. Zo in waarheid om de Naam des Heeren wij gesmaad worden, moge in al het grievend leed onze ziel gesterkt worden, opdat wij door het geloof deze verdrukking leren licht achten.

Men moge allerwege beweren, dat die schrikkelijke vervolgingen van weleer voorbij zijn, Gods volk wete dat de vijandschap tegen God en de Zijnen niet is verminderd. Vriendschap

van de wereld is niet te verkrijgen, dan door opoffering van het leven van Gods kinderen. Daarvoor behoeft de Heere ons. Hij doe ons ontwaken uit de slaap en schudde ons uit de wereldgelijkvormigheid, opdat wij niet knielen voor de goden dezer eeuw.

Ook dan zal spot en uitwerping en gevangenis het deel zijn van degenen die godzalig willen leven. Zijn in de jongste tijden zelfs van Gods kinderen niet in de gevangenis geworpen omdat zij Gods wet boven die van mensen stelden? Zijn in ons land, dat de Christelijke vrijheid zo hoog uitbazuint, de laatste jaren niet *eerbare vrouwen* vervolgd, veroordeeld, beboet, gevangen gezet, louter omdat zij niet wilden stemmen, omdat God de vrouw een andere plaats wijst dan aan de stembus?

Een zich noemend Christelijk minister had geen ander antwoord, dan dat hij geroepen was de wet uit te voeren. O, als het Gods eer en rechten en Zijn volk geldt, dan spant alles samen. Maar dan ook weet de Heere de Zijnen te vertroosten en hun door het geloof moedig te maken als een jonge leeuw. Zij hebben van de wereld niet dan spot en smaad en vijandschap te wachten; zelfs de godsdienstigste mensen doen mee om het volk te benauwen; ja, zij staan dikwijls in de gelederen van de vijanden vooraan, omdat het ware geloof hun gronden ondermijnt en hun leven veroordeelt. Zo groot is de haat, waarmee Gods kerk gehaat wordt, dat anderen zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht.

De onmenselijkste wreedheden zijn aan Gods volk verricht. De geschiedboeken spreken er van, ook onze Vaderlandse geschiedenis; en de zielen dergenen, die gedood zijn, roepen onder het altaar om de dag van de wrake. Gods volk heeft spot en gesel geproefd, het heeft die bij ervaring. Het is in alle leed verzocht. Want bij de folteringen hen aangedaan, kwamen de verzoeken des satans.

Van **John Knox**, de grote Schotse Hervormer, die van wege de kinderlijke vreeze Gods geen mens ooit vreesde, wordt verhaald, dat hij veroordeeld was tot de galeien. Deze harde gevangenschap werd hem nog ondragelijker gemaakt door de onophoudelijke kwelling van Roomse priesters, die alle middelen aanwendden om Knox afvallig te maken. Toen een priester hem een Mariabeeld voorhield, opdat hij het kussen zou, sloeg de onverschrokken geloofsheld het de priester uit de handen en wierp het in de golven, zeggende: "De maagd is licht genoeg; laat ze leren zwemmen".

Zo weet God de Zijnen te bekrachtigen en te vervrijmoedigen, ook te midden van de verzoeken, opdat zij niet bezwijken. Wat ellende de wereld ook bracht, door het geloof kwam Gods volk er door. De schrikkelijkste armoede is geleden. Schapen- en geitenvellen dienden ter kleding, bergen en spelonken en holen van de aarde ter woning. Verlaten, verdrukt, kwalijk gehandeld zijnde, heeft Gods volk omgezworven. Vreemdelingen zijn zij en als vreemdelingen werden zij verstrooid op aarde.

Ook de Apostel Petrus heeft zijn brief gericht aan deze verdrukten. Hun was een beter lot bereid. Hun burgerrecht ligt boven. De wereld was hunner niet waardig. Het schijnt andersom. Al wat wereld is, verheft zich verre boven Gods kinderen. Zijn dat niet de dompers, de achterlijken, mensen, die driehonderd jaar te laat geboren zijn? In wetenschap, in eer en aanzien, in geld en goed, kortom in alles wat de natuurlijke mens bekoort, staat de wereld ver en ver boven degenen, die de Heere vrezen. En toch, al verheft zich de wereldling nog zo hoog, al snoeft hij op het al wat hij heeft en wat hij is, inderdaad is het anders dan het schijnt. De wereld is Gods volk niet waardig. Zij is niets in vergelijking met het waarlijk goed van Gods kinderen. Haar wijsheid is dwaasheid bij God; haar rijkdom verrotting. Genade leert de wereld versmaden, gelijk Mozes geheel Egypte verachtte.

Och werden onze ogen geopend om te zien, onze harten vernieuwd om te verstaan, wij zouden verachten, wat wij nu dikwijls op het hoogste stellen. Zondedienst en werelds vermaak dragen de bittere wortel des doods in zich. Met klimmende ernst worden wij geroepen tegen de dienst van de wereld te waarschuwen.

Jongens en meisjes hoort de vermaning, die tot u ook in dit woord van de Apostel komt! O, hoort! Geeft prijs vrienden en familie, genot en eer, opdat u een hoger goed beërven mag. Een nieuw leven is ons nodig, een leven dat uit God is, dat ons erfgenamen maakt van de eeuwige heerlijkheid. Dat moge ons trekken. Gods volk verwekke ons tot jaloersheid. Hun heil is zo groot, dat zij der wereld niet waardig zijn geacht. De wereld zelf stiet hen uit, kan hen niet verdragen. In die vervolgingen was het woeden van satan op de onschuld van Gods kinderen.

Het staat er tot uwe bemoediging en vertroosting, volk van God. Als uw deel is hoon en smaad en spot, dan moge uw ziel gesterkt worden, om te overwinnen al het door u gevoelde en het u bedroevend leed. Hoger goed dan eer en roem van de wereld is u bereid. De ter dood gebrachten zijn van de wereld ontkomen; zij waren de wereld niet waardig. Dat wij er iets van beoefenen mogen. Hoe nietig zouden wij de wereld achten en hoe zeer zou ons hart gesterkt worden om het pad van Gods geboden te lopen. De arme wereld kent niet meer, niet hoger dan roemen in zichzelf. Maar door genade heeft Gods volk een ander goed verkregen, waarbij al hetgeen van de wereld is in het niet zinkt. Hun goed is in de hemelen, waar Christus de Zijnen een plaats bereiden ging. De wereld werpe ons uit, opdat wij dat eeuwig goed beërven. Hun loon zal groot zijn in de hemelen, die de wereld niet waardig waren.

Zonder ons niet volmaakt

En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen, alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden. Hebr. 11: 39-40

In de laatste twee verzen vat Paulus het voorrecht van hen allen samen, van wie hij in vers 2 reeds sprak, zeggende, dat door het geloof de ouden getuigenis bekomen hebben. Zij allen, die van den beginne af door het geloof mochten wandelen, hebben getuigenis gehad. Met tal van voorbeelden heeft de Apostel dit onweersprekelijk aangetoond. Niet alleen verkregen zij door het geloof gemeenschap aan Chrisjus tot vergeving van de zonden, maar daarenboven oefenden zij, door de Heilige Geest, Die alleen het geloof werkt, in alle verdrukking en tegenheden een zo krachtig geloof, dat daarvan niet alleen in hun dagen getuigenis gegeven werd, maar de Heere heeft hen waardig gekeurd van hun geloof te getuigen in Zijn Woord. Niet hun werk, niet hun persoon wordt geprezen. Ook zij waren doemwaardige zondaren van nature, als alle mensen. Maar aan het werk Gods, dat in hen uitblonk, gaf de Heilige Geest getuigenis, tot bemoediging van al Zijn volk, dat met hen even dierbaar geloof deelachtig wordt en door vele verdrukking en door heftige strijd de weg des levens bewandelen moet.

Gods wegen zijn met al Zijn volk onderscheiden. Ook de strijd en druk is niet steeds op dezelfde wijze Gods volk aangedaan. En toch het is dezelfde vijand, die allen benauwt, en het is dezelfde God, die hen allen leidt. Abel viel door broedermoord; Henoch getuigde tegen een zich verhardende wereld; Noach droeg smaad en spot als hij de ark toebereidde;

Abraham woonde in een vreemd land. Volg geheel de rij van de geloofshelden door Paulus genoemd en u zult bemerken, dat allen hun deel in de bange strijd gehad hebben, die Gods volk te strijden heeft tot het einde toe. Hier is de strijd uitwendig en zichtbaar, daar inwendig en voor de wereld verborgen.

Maar hoe het ook zij, Gods kinderen hebben een kamp op leven en dood, die de wereld niet kent. Zo bang soms kan het in die strijd zijn, dat het schijnt, of een der dagen zij in de hand van Saul zullen omkomen. Ook de Hebreëen hadden de ontzettende aanval van satan en diens helse machten te verdragen. En Paulus bemoedigt hen in deze staat met het voorbeeld van de heiligen, die overwonnen hebben. In wat noden, in welke aanvechtingen Gods volk ook verkere, mocht het gesterkt worden door de vertroosting van dit woord. Al gingen de personen onder, al sloeg de vijand hun het leven, door het geloof mochten zij zelfs in de dood triomferen. Nooit zal de duivel het van Gods volk winnen, ook niet al spannen ongeloof en vertwijfeling in ons vlees en bloed met hem samen.

O, bedrukt, bestreden volk van God, houd moed! Geen vijand zal u ooit in uiterste engten dringen. *"De booswicht zal 't geweld nooit tegen hem gelukken."*

Dat wij een weinig meer bemoedigd onze weg bewandelen mochten. Ik denk aan een oude vriendin, die ik zo menigmaal in haar bitter leed hoorde zeggen: "Ik mag mijn kruis zo vrolijk dragen." Zie dat is de vrucht van de oefening des geloofs, dat wij ons kruis vrolijk dragen. Maar het is er zo dikwijls verre van. De geringste tegenheid, des vijands smaad- en lastertaal, of wat ook voorts ons in de weg trede, hoe gering en nietswaardig in zichzelf, doet ons meermalen verdrietig en ontmoedigd neerzitten. En toch hoe menigmaal heeft de Heere in onze wegen getoond, dat bij Hem verlossingen zijn zelfs tegen de dood. Hij, Die uit zes benauwdheden redde, zal in de zevende niet doen omkomen. De wolk van getuigen, die wij rondom ons hebben liggende, strekt ten bewijs. Om Gods kerk te vertroosten en te bemoedigen, heeft het de Heilige Geest behaagd, door Paulus op Zijn uitverkorenen te wijzen, die door het geloof getuigenis hebben verkregen. Zij het ons tot een voortdurende sterkte, en moge de Heere dit hernieuwd getuigenis voor deze of die van Zijn bedrukte kinderen zegenen tot losmaking van hun banden.

Hoe groot ook het voorrecht van de getuigen was, ***zij hebben de belofte niet verkregen.***

In deze woorden beschrijft de Apostel het grote onderscheid tussen het Oude en Nieuwe Testament. Dat onderscheid is kort uitgedrukt dit, dat de kerk van het Oude Verbond leefde onder de belofte, die van het Nieuwe Testament in de vervulling. Immers toch, als Paulus schrijft, dat de "ouden" de belofte niet verkregen hebben, dan ziet hij, op hetgeen beloofd was, op de vervulling. Niemand toch kan ontkennen dat God de belofte van Christus gegeven heeft van den beginne aan. Reeds in het paradijs beloofde God het Vrouwenzaad, dat satan de kop vermorzelen zou. En steeds klaarder en krachtiger is de belofte van Messias herhaald. Steeds nader de komst van Christus aangewezen. Eerst uit geheel het geslacht des mensen; straks uit Sem, één van de drie zonen van Noach. Abraham wordt de drager van de belofte en in Izak zal het zaad genoemd worden. Juda's stam en uit die stam zal Davids geslacht de Messias voortbrengen.

Op de belofte van de komst des Heeren was het oog van de gelovigen gevestigd. Naar Hem hongerde en dorstte hun ziel, gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen. Men moet wel totaal van de Schrift vervreemd zijn, om te ontkennen dat de Vaderen in het Oude Verbond de belofte van Immanuël geschonken was. Maar al hadden zij de belofte ontvangen, het beloofde heil hebben zij niet verkregen. Zij hebben de dag des Heeren niet gezien.

Het is de weerlegging niet waard, wat sommigen van deze woorden gemaakt hebben, als zou n.l. de gelovigen onder het Oude Verbond de belofte van de eeuwige zaligheid zijn onthouden; en dat de door hen verkregen beloften alleen golden voor dit leven, voor verlossing van tijdelijke vijanden. Het is opmerkelijk, dat de bestrijders van de verlossing door Christus' bloed, geheel de zaligheid voor Gods volk wegnemen. Het kan ook niet anders. Dat mag onze aandacht niet ontgaan. Tot op de huidige dag worden velen hierdoor gekenmerkt. Zouden de uitverkorenen onder het Oude Verbond door een andere weg zijn zalig geworden, dan onder het Nieuwe Testament? Konden zij buiten Christus? En verkregen zij door de geloofsvereniging met Hem niet een gegronde verwachting van de eeuwige zaligheid? Toch hebben zij de dadelijke vervulling door de komst van Christus niet verkregen. Dat was de kerk van het Nieuwe Testament bereid, met al de weldaden, die de komst van Christus vergezelden. Met het oog daarop schrijft Paulus:

"alzo God wat beters over ons voorzien had opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden".

Gods eeuwig, soeverein welbehagen is de grond van deze bedeling. Geen de minste waarde ligt in het schepsel, ook niet in de uitverkorenen, waarom God een betere bediening gegeven heeft. Alleen in Hem Zelf is alle grond van zaligheid, en naar Zijn welbehagen heeft Hij onderscheidene bedelingen aan Zijn kerk geschonken. In de volheid des tijds is de wet van haar vloek ontwapend, opdat door het geloof Gods uitverkorenen staan zouden in de vrijheid, met welke Christus hen vrijgemaakt heeft. Want alleen door het geloof zal Gods volk de vrucht hebben uit de bediening, die gegeven is. Deze bediening is wat beters, zegt de Apostel. De kerk was onder voogden en verzorgers gesteld, maar de Heere heeft het juk van hare schouderen weggenomen. Een vrije toegang is haar in Christus geopend tot de troon van de genade. Dit is het voorrecht van de kerk des Nieuwen Verbonds; het handschrift van de zonde is te niet gedaan. Zonder die vervulling was de kerk niet volmaakt. Het Oude Verbond kan zonder het Nieuwe niet zijn. Dat is de zin van Paulus' woorden: "Zonder ons zijn zij niet volmaakt."

Het donkere en verdwaasde Rome ziet in deze woorden een Voorburg, een onderaardse verblijfplaats, waarin zij zeggen, dat de geesten van de gelovigen van het Oude Testament waren opgesloten tot na de opstanding van Christus. Maar geheel die leer van een voorburg is tegen de Schrift. Bovendien handelt Paulus niet over de staat van de zielen na de dood, maar in dit leven. De gelovigen van de oude dag zijn op grond van de eeuwige Borgstelling van Christus de heerlijkheid in gegaan, zowel als die na Christus' opstanding gestorven zijn. Maar in dit leven is onderscheid in de bediening, en daarmee in verband staat de oefening van het geloof.

Zonder ons wil dus zeggen, zonder de vrijmaking door Christus in de tijd aangebracht, zonder deze waren zij niet volmaakt. Het is een en dezelfde kerk, één enige duive van Christus, die nu van onder de vloek van de wet verlost is en tot de volmaakte staat gebracht. Volmaakt is de kerk, niet in die zin, als ware zij alle zonde en strijd in dit leven reeds te boven, maar wel zó, dat zij gekomen is tot die wasdom in Christus, dat zij heeft te niet gedaan wat eens kinds is.

Geheel het betoog van de Apostel is een aanprijzing van de staat van het Nieuwe Testament boven die van het Oude Verbond. De heerlijkheid, die Christus verworven en aangebracht heeft, opdat Zijn volk door het geloof in de vrijheid delen zal.

Van nature staan wij geheel buiten het Verbond. Wij hebben geen deel aan Christus. Hij is ons vreemd. Zijn bediening kennen wij niet. Mocht ons dit eens aangrijpen. Zonder Christus in de wereld te zijn. Allen reizen wij toch naar de eeuwigheid en zonder Borg zal

niemand God kunnen ontmoeten. De Heere verwaardige ons er toe, al onze gerechtigheden als een wegwerpelijk kleet te verfoeien en de staat van de zonde te leren kennen als de staat des doods, opdat wij het leven alleen in Hem mogen zoeken door het geloof, die de zondaar met God verzoent. Wat buiten Hem is, schiet te kort.

Welk een kostelijke onderwijzingen liggen in des Apostels woorden, ook voor Gods volk.

De Heere heeft een rijke, betere bediening gegeven, maar hoe ontbreekt veelal het geloof om in de vrucht van deze bediening recht te delen. Hoeveel van Gods kinderen liggen in de banden van de wet, als ware deze nimmer van haar vloek ontdaan. Hoeveel verkeren in grote vreze, vanwege hun zonden, en het dreigend recht des Heeren, terwijl Christus alles heeft volbracht. Maar dit is hun zeer verborgen en duister. Al mochten zij soms op Christus zien en in de belofte Hem omhelzen, van Gods recht vrezen zij niet anders dan het vonnis des doods. Hun consciëntie veroordeelt hen, en de ruste, die voor Gods volk in Christus is, blijft hun geroofd. In één woord hun geloof is te zwak om in de vrijheid te delen van het betere dat God heeft weggelegd.

O, volk, de Heere doe naar Zijn welbehagen uw heilzon dagen. Er zij zulk een rusteloos jagen naar Christus, dat gij door het geloof in Hem alleen alles hebben moogt. De ware vereniging met Christus zal 'u vrijmaken van alle vloek van de wet, ja zo volkomen alsof gij zelf alles voldaan had wat Christus voor u heeft volbracht. Och, dat wij toch niet bouwen op vele bevindingen buiten Christus. De ontdekking des Heiligen Geestes make ons arm en pasklaar voor Christus. Hij heeft de schuld verzoend en de ongerechtigheid Zijns volks weggenomen.

In Hem is alles wat ten leven dient. Hij trekke onze harten voortdurend tot Hem, opdat wij buiten Hem niet leven kunnen. Daartoe zegene Hij druk en tegenheden. Bij voortduur toch moet Gods volk ontledigd, opdat het alleen uit Christus het leven trekke. Meermalen wil de Heere de strijd en de vijandschap van de wereld en aanvechtingen des satans en de diepe drukwegen gebruiken, om Zich in Zijn volk te verheerlijken en hun te schenken de vrijmaking des geloofs. Dit moge ons vertroosten in onze tegenheden.

Eindelijk Gods kerk is één enige van het begin van de wereld tot de laatste die zal worden ingezameld. O, welk een schare zal het eens zijn voor Gods troon. Niet volmaakt zonder ons. Het getal dat God alleen geteld heeft en voor ons ontelbaar blijft, zal vol zijn. Geen klauw zal achterblijven. Hoe hoog de strijd ook gaat, Gods kerk zal eenmaal overwinnen door het bloed van het Lam. Welke donkere bedelingen ook nog mogen komen, door bange wereldweeën heen, gaat de kerk de heerlijkheid met Christus, haar Hoofd, tegemoet.

Dáár zal de kerk één zijn, en waar geloof verwisseld wordt in aanschouwen de eeuwige verlossing volkomen worden verkregen van zonde en druk en vijanden. Daar zal ál Gods volk één zijn voor de troon, uit welke bedeling zij ook komen, één volk, want zij allen zijn gekocht met het bloed van het Lam. Hoe hoog Gods Woord de gelovigen van het Oude Verbond roemt, welk heerlijk getuigenis de Heilige Geest aan hun geloof geeft, zij zijn uit genade alleen zalig geworden, zij zullen zonder ons niet volmaakt zijn. Het getal, door God bepaald, zal vol worden. Van Noord en Zuid en Oost en West zal de Heere ze toebrengen, om Hem volmaakt en ongestoord te loven en te prijzen.

De eerste tekst die ds. Kersten citeert in het begin van deze meditaties is Hebr. 12:1. Hij geeft geen verdere toelichting, maar de bedoeling is duidelijk: Hebr. 12:1 is een korte slotsom van het hele voorgaande hoofdstuk. In de originele brief van Paulus is in feite geen vers- en hoofdstukindeling geweest.

Daarom is het wellicht gepast om dit eerste vers toe te lichten vanuit de Bijbelverklaring van **Matthew Henri**. Voor hem had ds. Kersten grote achting.

Hebr. 12:1-3

Merk hier op welke de grote plicht is, waartoe de apostel deze Hebr. 12:1 aanspoort en die hij zozeer begeert dat zij vervullen zullen. Dat is: ***afleggen allen last en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is.*** De plicht bestaat uit twee delen, het voorbereidende en het vervullende.

I. Voorbereidend. *Afleggen allen last en de zonde.*

1. Allen last, dat is: alle onbehoorlijke gehechtheid aan en ingenomenheid met het lichaam en het tegenwoordige leven in de wereld. Onevenredige zorg of liefde voor het tegenwoordige leven is een dodelijk gewicht op de ziel, dat haar neerdrukt terwijl zij naar boven moet stijgen, haar terugtrekt terwijl zij voorwaarts moet streven, het maakt de plichten zwaarder en moeilijker dan zij behoren te zijn.

2. De zonde, *die ons lichtelijk omringt*, de zonde, die het grootste voordeel op ons heeft door de omstandigheden waarin wij zijn, onze toestand, ons gezelschap. Dit kan bedoeld zijn van de verderfelijke zonde van het ongeloof, of misschien van de vleiende zonde der Joden, overgrote liefde voor hun eigen bedeling. Wij moeten allen uitwendige en inwendige last en alles wat ons hindert afleggen.

II. Vervullende. *Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is.* De apostel neemt hier een beeld uit de Olympische spelen en andere dergelijke oefeningen.

1. Christenen hebben een loopbaan te lopen, een loopbaan van diensten en van lijden, een loopbaan van werkelijke en lijdelijke gehoorzaamheid.

2. Deze loopbaan is hun voorgesteld, zij is voor hen afgeperkt, beide door het woord van God en door het voorbeeld van Gods getrouw dienstknechten, de wolk der getuigen, met welke zij gemeenschap hebben. Die loopbaan is voorgesteld in eigen grenzen en richting, de baan die afgelegd moet worden en de prijs die te winnen valt zijn voorgesteld.

3. Die loopbaan moet gelopen worden met lijdzaamheid en volharding. Zij zullen lijdzaamheid nodig hebben onder al de bezwaren, die zij ontmoeten zullen, en volharding om al de verzoeken om terzijde te gaan of het op te geven, weerstand te bieden. Geloof en lijdzaamheid zijn de overwinnende genaden, en daarom moeten zij voortdurend aangekweekt en geoefend worden.

4. De Christenen hebben een groter voorbeeld om hen aan te moedigen in hun Christelijke loopbaan dan een van hen, die reeds genoemd zijn, en dat is de Heere Jezus Christus. Ziende op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, vers

Merk hier op:

A. Wat de Heere Jezus is voor Zijn volk: ***Hij is de Leidsman en Voleinder van hun geloof.*** Hij is de Beginner, de Voleinder en de Beloner van hun geloof.

- a. Hij is de Bewerker van hun geloof; niet alleen het Voorwerp, maar de Bewerker. Hij is de grote Leidsman en Voorganger van ons geloof, Hij vertrouwde op God. Hij is de Verwerver van de Geest des geloofs, de Gever van de regelen des geloofs, de werkelijke Oorzaak van de genade des geloofs, en in alle opzichten de bewerker van ons geloof.
- b. Hij is de Voleinder van ons geloof. Hij is de Vervuller en de vervulling van al de beloften en voorzeggingen der Schrift, Hij is de Volmaker van de canon der Schrift, Hij is de Voleinder der genade en van het werk des geloofs met kracht in de zielen van Zijn volk, en Hij is de rechter en beloner van hun geloof, Hij beslist wie het wit bereikt hebben, en door Hem en in Hem ontvangen zij de prijs.

B. Welke beproevingen Christus bejegenden in Zijn loopbaan.

- a. **Hij heeft het tegenspreken der zondaren tegen zich verdragen, vers 3.** Hij verdroeg hun tegenstand, die zij Hem aandeden, beide in woord en in gedrag. Zij spraken Hem onophoudelijk tegen en gingen tegen Zijn grote bedoeling in, en hoewel Hij hen gemakkelijk had kunnen verslaan en vernietigen en soms een bewijs van Zijn macht daartoe gaf, verdroeg Hij toch hun slechte handelwijze met grote lijdzaamheid. Hun tegensprekingen waren tegen Christus zelf, tegen Zijn persoon als Godmens, tegen Zijn gezag, tegen zijn prediking, maar Hij verdroeg ze alle.
- b. Hij heeft het kruis verdragen, al het lijden, dat in deze wereld over Hem kwam, Hij nam Zijn kruis dagelijks op zich en werd er eindelijk aan vastgenageld en verdroeg de smartelijke, schandelijke en vervloekte dood, waarin Hij met de misdadigers, met de schandelijkste boosdoeners, gerekend werd, dat alles verdroeg Hij met onoverwinnelijke lijdzaamheid en beslistheid.
- c. Hij heeft de schande veracht. Al de smaadheid, die op Hem geworpen werd, beide in Zijn leven en in Zijn sterven, verachtte Hij, Hij was daar oneindig boven verheven, Hij kende Zijn eigen onschuld en voortreffelijkheid, en verachtte de onwetendheid en boosheid van Zijn verachters.

C. Wat het was, dat de menselijke ziel van Christus onder dit weergaloze lijden ondersteunde. **Dat was de vreugde, die Hem voorgesteld was.** Hij had iets in het oog onder al dat lijden, dat aangenaam voor Hem was. Hij verheugde zich er in, dat Zijn lijden de voldoening zou maken voor de beledigde gerechtigheid van God en diens eer en regering verzekeren zou, dat Hij vrede zou maken tussen God en de mensen, dat Hij het verbond der genade zou bezegelen en er de Middelaar van zijn, dat Hij een weg van zaligheid zou openen voor de voornaamste der zondaren en dat Hij waarlijk zou zalig maken allen, die de Vader Hemgegeven had, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broederen. Dat was de vreugde, die Hem voorgesteld was.

D. De beloning voor zijn lijden: **Hij is gezeten aan de rechterhand des troons van God.** Christus, als Middelaar, is verheven tot de hoogste staat van eer, tot de grootste macht en invloed, Hij zit aan de rechterhand des Vaders. Niets gaat tussen hemel en aarde om dan door Hem, Hij doet al wat gedaan wordt, Hij leeft eeuwig om voor Zijn volk te bidden.

E. Wat onze roeping is ten aanzien van dezen Jezus.
Wij moeten:

a. **Op Hem zien**, dat is, wij moeten Hem voortdurend voor ogen hebben als ons voorbeeld en onze grote bemoediging, wij moeten op Hem zien voor leiding, voor bijstand, voor aanneming, onder al ons lijden.

b. Hem aanmerken, veel over Hem nadenken, en in ons zelf zijn zaak met de onze vergelijken. Wij moeten *analogiseren*, zoals er eigenlijk staat, Christus lijden met het onze vergelijken, dan zullen wij bevinden dat het zijn het onze ver overtreft, in aard en grootte beide, en dat zijn lijdzaamheid de onze even ver overtreft, zodat Hij voor ons een volmaakt voorbeeld ter navolging is.

F. Het voordeel, dat wij zodoende zullen behalen, het zal een middel voor ons zijn om niet te verflauwen en te bezwijken in onze zielen, vers 3. ***Opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen.***

Merk op:

a. Er is in de besten onzer neiging om te verflauwen en te bezwijken onder de beproevingen en droefenissen, vooral wanneer zij zwaar zijn en lang aanhouden. Dat komt voort uit de onvolkomenheid der genade en de overblijfselen van het bederf.

b. De beste weg om dat te voorkomen, is op Jezus te zien en Hem aan te merken. Geloof en overdenking zullen ons nieuwen voorraad van kracht, troost en moed schenken, want Hij heeft ons verzekerd dat indien wij met Hem lijden, wij ook met Hem zullen verheerlijkt worden; en deze hoop zal onze helm zijn.